

Väestömuutosten vaikutukset kuntien selviytymiseen

Eero Laesterä – Tuomas Hanhela – Juha Koskinen – Aki Viitasaari

Tilanne, data ja oletukset

- Väestö: laskennassa on käytetty Tilastokeskuksen uutta väestöennustetta.
- Kuntien talous - tulot, menot, tase - Tilastokeskuksen keräämät vuoden 2016-2018 tilinpäätöstiedot.
- Valtionosuudet ikäryhmittäin VM/OKM 2018.
- Verotustiedot - verohallinto 2017 - Verotulot vuodelle 2018 on arvioitu vuoden 2017 verotulojen pohjalta päättelemällä vuoden 2017 ikäluokittaisesta kuntakohtaisesta verotulon mediaanista - tätä on suhteutettu vuoden 2018 vastaavaan tilastoituu tietoon. Ratkaisu jouduttiin tekemään siksi, että verottaja ei pystynyt toimittamaan ajantasaista verotustietokantaa vuodelta 2018 vielä 17.3.2020.
- Kuntalaisen hinnassa on otettu huomioon kiinteistövero, mutta muuttoliikkeen hinnassa tämä tieto on poistettu.
- Muuttoliikkeen hinnassa lasketaan suoria kustannuksia - ei dynaamista vaikutusta.
- Tuloja ja menoja on käsitelty kunnan näkökulmasta.

Kuntalaisen hinta:

- Palvelu- ja käyttöomaisuustarpeen arvioinnissa ja muuttoliikkeen vaikutuksissa on käytetty perusteena kuntalaisen hintaa.
 - Kuntalaisen hinta on määritelty jokaiselle kunnalle ja jokaisen kunnan ikärakenteelle erillisenä.
 - Pyritään kohdistamaan toteutuneet menot (Tilastokeskuksen käyttötaloustilasto) ja toteutuneet tulot (tulo-, yhteisö- ja kiinteistöverot, peruspalveluiden valtionosuus ja OKM-valtionosuus).
 - Saadaan jokaisen kunnan jokaisesta ikäluokasta tulojen ja menojen jakauma. Menojen ikäryhmittäistä jakaumaa hyödynnetään asukasluvun ja ikärakenteen muutokseen perustuvissa palvelutarpeen muutoksen arvioinnissa ja käyttöomaisuuteen kohdistuvien muutosten arvioinnissa. Tulojen ja menojen erotuksesta muodostuvaa jakaumaa käytetään muuttoliikkeen vaikutusten arvioinnissa.

Teemat

- Väestömuutokset
 - Miten maakuntien ja kuntien väestön ennakoidaan kehittyvät 2020-luvulla
 - Väestömuutosten vaikutus palveluiden kysyntään ja toisaalta kuntien rahoituspohjaan
- Palveluntarpeen - tarvittavan euromäärän ja pelkän palveluntarpeen muutos vuoteen 2030 mennessä
 - Aito palveluntarpeen muutos, tässä ei oteta huomioon taustalla kasvavaa nykyistä palveluverkkoa euroa ja eur/asukas
 - Sopeuttaen
 - Ei sopeuttaen
- Käyttöomaisuuden muutos
- Muuttoliikkeen hinta

- Tulevaisuutta koskevat arviot perustuvat Tilastokeskuksen 2019 julkaisemaan väestöennusteeseen ja erityisesti kuntakohtaisesti tarkasteltuna ennusteen ja tulevan toteuman välillä hajonta voi olla suhteellisesti melko suuri. Koko maan tilanteessa luonnollinen väestölisäys ei ainakaan ensimmäisen tarkasteluvuoden (2019) aikana ennakkotietojen perusteella ole merkittävästi muuttunut. Nettomaahanmuutto vaikuttaa ennakkotietojen perusteella ennustetta ylijäämäisemmältä.
- Laskelmat on tehty kaikille kunnille samoilla laskentaperiaatteilla käyttämällä kuitenkin jokaisen kunnan omia lähtötietoja.
- Tarkastelun tavoitteena on esittää nykyhetkestä ja lähitulevaisuudesta tilannekuva ja osoittaa erityisesti palvelutarpeessa tapahtuva nopea muutos, mikä joissain palveluissa on jo nyt käynnissä. Euromääräiset arviot ovat suuntaa-antavia ja esimerkiksi kapasiteettikynnyksiä ei kuntakohtaisesti ole arvioitu.

Väestö

Väestötarkastelu

- Perustuu Tilastokeskuksen syksyllä 2019 julkaisemaan väestöennusteeseen.
 - Ennuste on laskettu kunnittain ja kunnittaisista tiedoista on saatu summaamalla maakuntien ja koko maan luvut.
 - Syntyvyyden arvioinnissa kunnat ryhmitelty 74 hedelmällisyysalueeksi vuosien 2014-2018 kokonaishedelmällisyysluvun perusteella. **Hedelmällisyysalueille on laskettu ikäryhmittäiset (14-50 -vuotiaille naisille) hedelmällisyysluvut vuosilta 2014-2018. Ennusteessa hedelmällisyysluvut on pidetty vakiona koko ennustekauden.**
 - Kuolleiden määrän laskemiseksi on muodostettu 19 kuolevuusaluetta. Kunnat on ryhmitelty kuolevuusalueisiin vuosien 2012-2018 ikä- ja sukupuolivakioidun kuolleisuuden perusteella. Se mihin kuolevuusalueeseen kunta kuuluu ei näin ollen riipu kunnan maantieteellisestä sijainnista. Ikäryhmittäiset kuolevuusluvut on laskettu vuosilta 2014-2018. Kuolevuuden vuotuisen muutoksen ikä- ja sukupuoliryhmittäiset kertoimet on saatu laskemalla, kuinka paljon kuolevuus muuttui vuosista 1987-1991 vuosiin 2014-2018.
 - Kunnat on jaettu 77 lähtömuuttokategoriaan 0-6 ja 16-44 -vuotiaiden lähtömuuttoalttiuden perusteella vuosina 2014-2018. Lähtömuuttoalueiden ikäryhmittäiset lähtömuuttokertoimet sukupuolittain on laskettu vuosien 2014-2018 perusteella. Koko maa on jaettu 15 suurmuuttoalueeseen. Suurmuuttoalueet ovat vähintään 100.000 hengen alueita, jotka on muodostettu suurten aluekeskusten ympärille (pl. Uusimaa ja Ahvenanmaa). Kunnan suurmuuttoalue määräytyy sen mukaan, mihin aluekeskukseen tai aluekeskuksen ympäristökuntiin kunnasta on eniten muuttoliikettä ollut vuosien 2014-2018 aikana. Suurmuuttoalueiden välisiä muuttoja väestöennusteessa lasketaan muuttotodennäköisyyksien avulla.
 - Muuttoliikkeen sisältävässä laskelmassa koko maan vuotuisen **nettomaahanmuuton on oletettu olevan 15.000 henkilöä** vuosittain. Maahanmuutto saadaan laskemalla koko maan maastamuutto ja summaamalla siihen oletettu nettomaahanmuutto. Maahanmuuton ikäjakauma on laskettu vuosien 2014-2018 maahanmuuttojen perusteella. Maahanmuutto jaetaan suurmuuttoalueille kunkin alueen maahanmuutto-osuuskertoimella.
- Tilastokeskuksen väestöennustetta käytetään pohjana myös palvelutarpeen muutosta arvioitaessa.

Maakunnat yhdessä - asukasluvun muutos

Väestö	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos-%
Uusimaa	1 671 024	1 701 280	1 769 914	1 826 362	155 338	9,3 %
Varsinais-Suomi	478 582	480 126	483 518	486 015	7 433	1,6 %
Satakunta	218 624	215 887	209 482	203 356	-15 268	-7,0 %
Kanta-Häme	171 364	169 386	164 999	160 969	-10 395	-6,1 %
Pirkanmaa	515 095	519 600	528 973	535 837	20 742	4,0 %
Päijät-Häme	200 629	199 466	196 524	193 247	-7 382	-3,7 %
Kymenlaakso	173 388	170 127	162 702	155 946	-17 442	-10,1 %
Etelä-Karjala	128 756	127 088	123 122	119 419	-9 337	-7,3 %
Etelä-Savo	144 615	141 332	133 969	127 605	-17 010	-11,8 %
Pohjois-Savo	245 602	243 694	239 130	234 558	-11 044	-4,5 %
Pohjois-Karjala	162 240	160 701	157 103	153 737	-8 503	-5,2 %
Keski-Suomi	275 521	274 835	272 857	270 423	-5 098	-1,9 %
Etelä-Pohjanmaa	189 715	187 713	183 043	178 645	-11 070	-5,8 %
Pohjanmaa	180 794	180 536	179 771	178 419	-2 375	-1,3 %
Keski-Pohjanmaa	68 437	68 082	67 147	66 002	-2 435	-3,6 %
Pohjois-Pohjanmaa	412 161	412 879	412 492	410 025	-2 136	-0,5 %
Kainuu	73 061	71 385	67 784	64 651	-8 410	-11,5 %
Lappi	178 522	176 502	172 505	168 911	-9 611	-5,4 %
Koko maa	5 488 130	5 500 619	5 525 035	5 534 127	45 997	0,8 %

- Kaikista maakunnista vain Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan asukaslukujen ennakoidaan kasvavan.
- Suhteellisesti ottaen Etelä-Savon, Kainuun ja Kymenlaakson tilanne on huonoin.
- Koko Manner-Suomessa asukasluku kasvaisi 2030 mennessä noin 46.000 asukkaalla.
- Lapin asukasluku laskisi ennusteen perusteella 9.611 hengellä (-5,4 %).

Maakunnat yhdessä – eräiden eri ikäisten määrät tarkastelujaksoilla

Nollavuotiaat	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos-%
Uusimaa	16 191	15 421	15 741	15 559	-632	-3,9 %
Varsinais-Suomi	3 897	3 813	3 766	3 693	-204	-5,2 %
Satakunta	1 631	1 575	1 468	1 398	-233	-14,3 %
Kanta-Häme	1 269	1 209	1 112	1 058	-211	-16,6 %
Pirkanmaa	4 447	4 374	4 388	4 346	-101	-2,3 %
Päijät-Häme	1 534	1 439	1 366	1 318	-216	-14,1 %
Kymenlaakso	1 144	1 095	1 003	934	-210	-18,4 %
Etelä-Karjala	852	818	776	747	-105	-12,3 %
Etelä-Savo	882	837	776	726	-156	-17,7 %
Pohjois-Savo	1 967	1 837	1 763	1 691	-276	-14,0 %
Pohjois-Karjala	1 214	1 171	1 140	1 106	-108	-8,9 %
Keski-Suomi	2 269	2 148	2 101	2 060	-209	-9,2 %
Etelä-Pohjanmaa	1 607	1 551	1 465	1 420	-187	-11,6 %
Pohjanmaa	1 755	1 683	1 621	1 581	-174	-9,9 %
Keski-Pohjanmaa	720	660	626	609	-111	-15,4 %
Pohjois-Pohjanmaa	4 128	3 971	3 869	3 827	-301	-7,3 %
Kainuu	488	472	432	412	-76	-15,6 %
Lappi	1 382	1 369	1 316	1 278	-104	-7,5 %
Koko maa	47 377	45 443	44 729	43 763	-3 614	-7,6 %

	Erotus				Erotus		
	2018	2030	2030-2018		2018	2030	2030-2018
Helsinki	6297	6128	-169	Tampere	2171	2271	100
Pori	663	519	-144	Kangasala	286	318	32
Lahti	1019	890	-129	Rovaniemi	564	594	30
Kouvola	545	458	-87	Naantali	110	132	22
Salo	333	246	-87	Sipoo	181	199	18
Kotka	371	290	-81	Kittilä	39	50	11
Lohja	345	264	-81	Liminka	128	139	11
Kuopio	1034	958	-76	Rusko	49	60	11
Kokkola	509	435	-74	Turku	1685	1696	11
Oulu	2077	2004	-73	Siuntio	37	47	10
Hämeenlinna	502	435	-67	Vantaa	2576	2585	9
Raasepori	223	158	-65	Rauma	285	294	9
Imatra	177	119	-58	Haapavesi	55	62	7
Espoo	3105	3048	-57	Nurmijärvi	380	387	7
Riihimäki	233	178	-55	Seinäjoki	618	624	6
Kajaani	312	258	-54	Loppi	41	46	5
Porvoo	438	386	-52	Joutsa	10	14	4
Mikkeli	393	343	-50	Oulainen	50	54	4
Kurikka	157	108	-49	Ruokolahti	17	21	4
Sastamala	187	139	-48	Akaa	93	96	3
Kemi	176	130	-46	Halsua	4	7	3
Hyvinkää	362	317	-45	Pornainen	34	37	3
Savonlinna	190	145	-45	Pukkila	11	14	3
Jämsä	129	85	-44	Enonkoski	4	6	2
Kirkkonummi	359	316	-43	Heinävesi	9	11	2

Viereiseen taulukkopariin on laskettu nollavuotiaiden kappalemäärän muutos joissakin kunnissa.

Varsinkin suurissa kaupungeissa määrä alenee asukasluvun kasvusta huolimatta.

Nollavuotiaiden määrän kasvua on myös suuremmissa yksiköissä.

Kasvu näyttää kuitenkin keskittyvän kasvussa oleviin, jo ennestään elinvoimaisina pidettyihin kuntiin.

- Nollavuotiaiden määrän tarkastelu on olennaista – ehkä olennaisinta kaikista - siksi, että nollavuotiaiden määrä osoittaa syntyvyyden kehityksen. Kasvukeskusten kasvu edellyttää, että maahan syntyy uusia kuntaan muuttajia.
- Jokaisessa maakunnassa yhteenlaskettu nollavuotiaiden määrä on aleneva. Joissakin kunnissa nollavuotiaiden määrä kuitenkin kasvaa.
- Tämä johtaa siihen, että myös kasvuun tottuneet kaupungit joutuvat hakemaan kasvun maahanmuutosta. Tilastokeskuksen väestöennusteessa syntyvyyskertoimen ei arvioitu alenevan vuodesta 2018. 2019 syntyneiden ennakkotiedot vaikuttavat edellistä vuotta heikommalta.
- Suurin suhteellinen lasku on Kymenlaaksossa (-18,4 %), Etelä-Savossa (-17,7 %) ja Kanta-Hämeessä (-16,6 %). Pirkanmaalla lasku on vähäisintä (-2,3 %).
- Kuntia, joissa nollavuotiaiden määrä on 2030 suurempi kuin 2018 on 58. Aitoa nousua on kuitenkin hyvin harvassa kunnassa.
- Lapissa nollavuotiaiden määrä laskee vuoteen 2030 104:lla, mikä on -7,5 % vuoteen 2018 verrattuna.

Maakunnat yhdessä – eräiden eri ikäisten määrät tarkastelujaksoilla

1-6 -vuotiaat	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Opettajien tarpeen muutos - ryhmässä 7	Muutos-%	Alakoulu	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Opettajien tarpeen muutos - ryhmässä 20	Muutos- %
Uusimaa	110 130	105 049	96 761	97 381	-12 749	-1 526	-11,6 %	Uusimaa	115 274	117 410	112 630	101 567	-13 707	-685	-11,9 %
Varsinais-Suomi	27 758	25 973	23 197	22 839	-4 919	-589	-17,7 %	Varsinais-Suomi	30 176	30 252	27 530	23 969	-6 207	-310	-20,6 %
Satakunta	12 315	11 233	9 439	8 911	-3 404	-408	-27,6 %	Satakunta	13 775	13 491	11 955	9 821	-3 954	-198	-28,7 %
Kanta-Häme	9 702	8 751	7 274	6 843	-2 859	-342	-29,5 %	Kanta-Häme	11 751	11 282	9 505	7 769	-3 982	-199	-33,9 %
Pirkanmaa	32 303	29 694	26 771	26 670	-5 633	-674	-17,4 %	Pirkanmaa	34 598	35 118	31 545	27 466	-7 132	-357	-20,6 %
Päijät-Häme	11 074	10 204	8 799	8 411	-2 663	-319	-24,0 %	Päijät-Häme	12 564	12 434	11 002	9 359	-3 205	-160	-25,5 %
Kymenlaakso	8 801	7 846	6 506	6 040	-2 761	-331	-31,4 %	Kymenlaakso	10 120	9 934	8 380	6 788	-3 332	-167	-32,9 %
Etelä-Karjala	6 515	5 910	4 945	4 726	-1 789	-214	-27,5 %	Etelä-Karjala	7 578	7 365	6 345	5 189	-2 389	-119	-31,5 %
Etelä-Savo	6 786	6 126	4 989	4 666	-2 120	-254	-31,2 %	Etelä-Savo	7 993	7 680	6 509	5 219	-2 774	-139	-34,7 %
Pohjois-Savo	13 954	12 876	11 176	10 740	-3 214	-385	-23,0 %	Pohjois-Savo	15 259	15 296	13 726	11 634	-3 625	-181	-23,8 %
Pohjois-Karjala	8 802	8 022	6 938	6 749	-2 053	-246	-23,3 %	Pohjois-Karjala	9 692	9 608	8 460	7 115	-2 577	-129	-26,6 %
Keski-Suomi	16 818	15 306	13 033	12 749	-4 069	-487	-24,2 %	Keski-Suomi	19 008	18 769	16 316	13 475	-5 533	-277	-29,1 %
Etelä-Pohjanmaa	12 137	10 992	9 251	8 839	-3 298	-395	-27,2 %	Etelä-Pohjanmaa	13 498	13 491	11 602	9 565	-3 933	-197	-29,1 %
Pohjanmaa	12 182	11 514	10 220	9 868	-2 314	-277	-19,0 %	Pohjanmaa	13 182	13 216	12 116	10 665	-2 517	-126	-19,1 %
Keski-Pohjanmaa	5 096	4 693	3 979	3 808	-1 288	-154	-25,3 %	Keski-Pohjanmaa	5 432	5 470	4 944	4 125	-1 307	-65	-24,1 %
Pohjois-Pohjanmaa	30 970	27 792	23 749	23 223	-7 747	-927	-25,0 %	Pohjois-Pohjanmaa	34 644	34 513	29 390	24 236	-10 408	-520	-30,0 %
Kainuu	3 860	3 446	2 784	2 598	-1 262	-151	-32,7 %	Kainuu	4 461	4 340	3 664	2 907	-1 554	-78	-34,8 %
Lappi	10 104	9 236	8 252	7 994	-2 110	-253	-20,9 %	Lappi	11 711	11 715	9 937	8 559	-3 152	-158	-26,9 %
Koko maa	339 307	314 663	278 063	273 055	-66 252	-7 931	-19,5 %	Koko maa	370 716	371 384	335 556	289 428	-81 288	-4 064	-21,9 %

- Varhaiskasvatusikäisten määrässä on niinikään suuri alenema, joka jatkuu alakoululaisiin saakka. Jos varhaiskasvatuksen ryhmäkokona pidettäisiin seitsemää lasta hoitajaa kohden, koko maasta poistuisi jopa 7.931 varhaiskasvatustyöntekijän tarve. Suurin muutos on Kainuussa, missä varhaiskasvatuksen opettajissa tarve putoaa kolmanneksella.
- 20 oppilaan alakoululuokkien oppilas-opettaja -suhteella laskettuna myös opettajien lukumäärä alenisi 4.064 opettajalla. Kanta-Hämeessä, Etelä-Savossa ja Kainuussa tarve alenee yli kolmanneksella.
- Lapissa varhaiskasvatusikäisten määrä alenee viidenneksen ja alakouluikäisten määrä reilun neljänneksen.

Maakunnat yhdessä – eräiden eri ikäisten määrät tarkastelujaksoilla

Väestö	0-v	1-6 v	7-12-v	13-15-v	16-18-v
Uusimaa	-632	-12 749	-13 707	3 236	9 308
Varsinais-Suomi	-204	-4 919	-6 207	-847	380
Satakunta	-233	-3 404	-3 954	-933	-168
Kanta-Häme	-211	-2 859	-3 982	-1 186	-350
Pirkanmaa	-101	-5 633	-7 132	-532	2 133
Päijät-Häme	-216	-2 663	-3 205	-898	-116
Kymenlaakso	-210	-2 761	-3 332	-1 185	-668
Etelä-Karjala	-105	-1 789	-2 389	-555	-305
Etelä-Savo	-156	-2 120	-2 774	-1 029	-710
Pohjois-Savo	-276	-3 214	-3 625	-879	-288
Pohjois-Karjala	-108	-2 053	-2 577	-579	-212
Keski-Suomi	-209	-4 069	-5 533	-922	415
Etelä-Pohjanmaa	-187	-3 298	-3 933	-922	-251
Pohjanmaa	-174	-2 314	-2 517	-95	478
Keski-Pohjanmaa	-111	-1 288	-1 307	-159	208
Pohjois-Pohjanmaa	-301	-7 747	-10 408	-2 203	1 188
Kainuu	-76	-1 262	-1 554	-461	-182
Lappi	-104	-2 110	-3 152	-583	-116
Koko maa	-3 614	-66 252	-81 288	-10 732	10 744

- Myös varhaiskasvatusikäisten määrässä on alenemaa jokaisessa maakunnassa – koko maan tasolla -66.252 (-19,5 %).
- Sama pätee alakouluikäisiin ja Uuttamaata lukuun ottamatta yläkouluikäisiin.
- Edellinen näkyy palveluntarpeen muutoksena, mikä näkyy opettajien määrän muutoksena.
- Lapissa vuosina 2018-2030 nollavuotiaiden määrä laskee -104, varhaiskasvatusikäisten -2.110, alakouluikäisen -3.152 ja yläkouluikäisten -583.

Työikäisten määrän muutos vs eläkeikäiset

					Muutos 2018 - 2030	Muutos-%
24-64 työssäkäyvät	2018	2020	2025	2030		
Uusimaa	938 435	954 177	984 217	1 005 734	67 299	7,2 %
Varsinais-Suomi	248 605	248 605	248 016	246 564	-2 041	-0,8 %
Satakunta	108 261	105 836	100 435	96 093	-12 168	-11,2 %
Kanta-Häme	86 687	84 652	80 150	76 488	-10 199	-11,8 %
Pirkanmaa	269 741	271 376	273 998	276 083	6 342	2,4 %
Päijät-Häme	100 487	98 690	94 845	91 502	-8 985	-8,9 %
Kymenlaakso	87 116	84 293	77 804	72 500	-14 616	-16,8 %
Etelä-Karjala	64 538	62 987	59 396	56 543	-7 995	-12,4 %
Etelä-Savo	70 052	67 026	60 472	55 706	-14 346	-20,5 %
Pohjois-Savo	124 827	122 117	115 873	111 129	-13 698	-11,0 %
Pohjois-Karjala	81 511	79 593	74 970	71 968	-9 543	-11,7 %
Keski-Suomi	139 176	138 007	134 374	132 092	-7 084	-5,1 %
Etelä-Pohjanmaa	92 544	90 105	85 487	82 162	-10 382	-11,2 %
Pohjanmaa	89 329	88 602	87 083	86 010	-3 319	-3,7 %
Keski-Pohjanmaa	32 861	32 323	31 188	30 406	-2 455	-7,5 %
Pohjois-Pohjanmaa	206 253	204 583	200 655	198 595	-7 658	-3,7 %
Kainuu	36 217	34 466	30 980	28 536	-7 681	-21,2 %
Lappi	90 766	88 291	82 756	79 051	-11 715	-12,9 %
Koko maa	2 867 406	2 855 729	2 822 699	2 797 162	-70 244	-2,4 %

					Muutos 2018 - 2030	Muutos-%
Eläkeläiset 64 v +	2018	2020	2025	2030		
Uusimaa	290 146	305 471	342 151	381 688	91 542	31,6 %
Varsinais-Suomi	109 649	113 977	122 823	131 285	21 636	19,7 %
Satakunta	58 079	59 587	62 150	64 133	6 054	10,4 %
Kanta-Häme	42 238	43 938	47 629	50 837	8 599	20,4 %
Pirkanmaa	109 883	114 470	124 666	133 842	23 959	21,8 %
Päijät-Häme	51 958	53 925	57 638	60 720	8 762	16,9 %
Kymenlaakso	47 513	48 954	51 811	53 752	6 239	13,1 %
Etelä-Karjala	34 467	35 584	37 553	38 820	4 353	12,6 %
Etelä-Savo	43 508	44 760	47 120	48 225	4 717	10,8 %
Pohjois-Savo	60 251	62 891	68 168	71 835	11 584	19,2 %
Pohjois-Karjala	41 480	43 410	47 138	49 007	7 527	18,1 %
Keski-Suomi	62 807	65 371	70 669	74 682	11 875	18,9 %
Etelä-Pohjanmaa	46 836	48 698	52 034	54 420	7 584	16,2 %
Pohjanmaa	41 067	42 338	44 454	46 213	5 146	12,5 %
Keski-Pohjanmaa	15 616	16 212	17 292	18 069	2 453	15,7 %
Pohjois-Pohjanmaa	78 685	83 388	93 278	101 075	22 390	28,5 %
Kainuu	20 078	20 916	22 282	23 001	2 923	14,6 %
Lappi	43 956	45 894	49 904	52 350	8 394	19,1 %
Koko maa	1 198 217	1 249 784	1 358 760	1 453 954	255 737	21,3 %

- Työssäkäyvien lukumäärät ovat kasvussa vain Uudellamaalla ja Pirkanmaalla.
- Suurin suhteellinen alenema työikäisten määrissä on Kainuussa ja Etelä-Savossa, missä työikäisen väestön määrä alenee yli viidenneksellä – 20 %.
- Vastaavasti kaikissa maakunnissa yli 64 -vuotiaiden määrä on kasvava, suurin suhteellinen kasvu on Uudellamaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Pirkanmaalla.
- Manner-Suomessa työssäkäyvien määrä laskee noin 70.000 ja eläkeläisten määrä kasvaa noin 256.000.

Työikäisten määrän muutos vs eläkeikäiset

Muutokset 2018 - 2030	Työikäiset	Eläkeikäiset
Uusimaa	67 299	91 542
Varsinais-Suomi	-2 041	21 636
Satakunta	-12 168	6 054
Kanta-Häme	-10 199	8 599
Pirkanmaa	6 342	23 959
Päijät-Häme	-8 985	8 762
Kymenlaakso	-14 616	6 239
Etelä-Karjala	-7 995	4 353
Etelä-Savo	-14 346	4 717
Pohjois-Savo	-13 698	11 584
Pohjois-Karjala	-9 543	7 527
Keski-Suomi	-7 084	11 875
Etelä-Pohjanmaa	-10 382	7 584
Pohjanmaa	-3 319	5 146
Keski-Pohjanmaa	-2 455	2 453
Pohjois-Pohjanmaa	-7 658	22 390
Kainuu	-7 681	2 923
Lappi	-11 715	8 394
Koko maa	-70 244	255 737

Työssäkäyvien suhde yli 64-v.	2018	2020	2025	2030
Uusimaa	3,23	3,12	2,88	2,63
Varsinais-Suomi	2,27	2,18	2,02	1,88
Satakunta	1,86	1,78	1,62	1,50
Kanta-Häme	2,05	1,93	1,68	1,50
Pirkanmaa	2,45	2,37	2,20	2,06
Päijät-Häme	1,93	1,83	1,65	1,51
Kymenlaakso	1,83	1,72	1,50	1,35
Etelä-Karjala	1,87	1,77	1,58	1,46
Etelä-Savo	1,61	1,50	1,28	1,16
Pohjois-Savo	2,07	1,94	1,70	1,55
Pohjois-Karjala	1,97	1,83	1,59	1,47
Keski-Suomi	2,22	2,11	1,90	1,77
Etelä-Pohjanmaa	1,98	1,85	1,64	1,51
Pohjanmaa	2,18	2,09	1,96	1,86
Keski-Pohjanmaa	2,10	1,99	1,80	1,68
Pohjois-Pohjanmaa	2,62	2,45	2,15	1,96
Kainuu	1,80	1,65	1,39	1,24
Lappi	2,06	1,92	1,66	1,51
Koko maa	2,39	2,28	2,08	1,92

Ennakkonpidätysten alaiset ansiotulot	2016 Mediaani	2017 Mediaani	2018 ennakk. Mediaani
Palkkatulot	28 114	28 266	29 043
Eläketulot	16 031	16 293	16 620
Työttömyyskorvaukset	6 619	6 353	6 198
Muut veronalaiset sosiaali-	2 178	2 151	1 829
Kunnallisvero	2016 Mediaani	2017 Mediaani	
Palkansaaja	5 460	5 229	
Eläkeläinen	3 042	3 080	
Työtön	1 567	1 492	

- Työikäisten määrän alenema ja eläkeikäisten määrän kasvu on hyvin suuri – vain Uudellamaalla ja Pirkanmaalla molemmat ikäryhmät kasvavat. Kaikissa muissa maakunnissa työikäisten määrä alenee ja eläkeikäisten määrät kasvavat.
- Työikäisten määrän alenema on yleensä jopa suurempi kuin eläkeikäisten määrän kasvu.
- Lapissa työikäisten määrä laskee (-11.715) ja eläkeikäisten määrä kasvaa (+8.394).

Eläkkeelle siirtyvien määrä vs jo eläkkeellä 10 vuotta olleet

Eläkkeelle siirtyvät 65-74	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030
Uusimaa	173 053	175 414	170 964	182 940	9 887
Varsinais-Suomi	62 580	63 392	59 034	58 602	-3 978
Satakunta	32 595	32 781	29 421	27 888	-4 707
Kanta-Häme	24 288	24 781	23 299	23 002	-1 286
Pirkanmaa	62 521	63 702	60 359	60 347	-2 174
Päijät-Häme	30 236	30 417	27 448	26 551	-3 685
Kymenlaakso	26 928	27 029	24 888	23 769	-3 159
Etelä-Karjala	18 959	19 496	18 203	17 154	-1 805
Etelä-Savo	24 254	24 674	23 213	21 554	-2 700
Pohjois-Savo	34 294	35 785	34 707	33 026	-1 268
Pohjois-Karjala	23 927	24 842	24 278	22 341	-1 586
Keski-Suomi	35 873	36 890	34 913	33 947	-1 926
Etelä-Pohjanmaa	26 242	27 264	25 631	24 109	-2 133
Pohjanmaa	22 368	22 634	20 673	19 688	-2 680
Keski-Pohjanmaa	9 018	9 184	8 260	7 777	-1 241
Pohjois-Pohjanmaa	45 448	48 108	48 220	47 045	1 597
Kainuu	11 348	11 874	11 507	10 507	-841
Lappi	25 121	26 696	26 084	24 670	-451
Koko maa	689 053	704 963	671 102	664 917	-24 136

yli 74 v- ...	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030
Uusimaa	117 093	130 057	171 187	198 748	81 655
Varsinais-Suomi	47 069	50 585	63 789	72 683	25 614
Satakunta	25 484	26 806	32 729	36 245	10 761
Kanta-Häme	17 950	19 157	24 330	27 835	9 885
Pirkanmaa	47 362	50 768	64 307	73 495	26 133
Päijät-Häme	21 722	23 508	30 190	34 169	12 447
Kymenlaakso	20 585	21 925	26 923	29 983	9 398
Etelä-Karjala	15 508	16 088	19 350	21 666	6 158
Etelä-Savo	19 254	20 086	23 907	26 671	7 417
Pohjois-Savo	25 957	27 106	33 461	38 809	12 852
Pohjois-Karjala	17 553	18 568	22 860	26 666	9 113
Keski-Suomi	26 934	28 481	35 756	40 735	13 801
Etelä-Pohjanmaa	20 594	21 434	26 403	30 311	9 717
Pohjanmaa	18 699	19 704	23 781	26 525	7 826
Keski-Pohjanmaa	6 598	7 028	9 032	10 292	3 694
Pohjois-Pohjanmaa	33 237	35 280	45 058	54 030	20 793
Kainuu	8 730	9 042	10 775	12 494	3 764
Lappi	18 835	19 198	23 820	27 680	8 845
Koko maa	509 164	544 821	687 658	789 037	279 873

- Taulukko on otettu tarkasteluun kuriositeettina – maakunnat ovat jo melko ikääntyneitä, sillä ainoastaan Uudellamaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla eläkkeelle siirtyvien määrä kasvaa – muualla alenee.
- Sitä vastoin yli 74 -vuotiaiden määrät ovat jyrkässä kasvussa – esimerkiksi Uudellamaalla oli vuonna 2018 117.093 yli 74 -vuotiaista ja vuonna 2030 heitä on lähes kaksinkertainen määrä – 198.748! Tämä osoittanee, kuinka vaikea on löytää hoitopaikkoja ja tekijöitä sekä vaadittava rahoitus.
- Lapissa on vuonna 2030 yli 74 -vuotiaita 27.680 eli 8.845 enemmän kuin vuonna 2018.

Koko maa – eri ikäryhmien muutos

Manner-Suomi	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	47 377	45 443	44 729	43 763	-3 614	-8 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	339 307	314 663	278 063	273 055	-66 252	-20 %
7-12 alakoulu	370 716	371 384	335 556	289 428	-81 288	-22 %
13-15 yläkoulu	178 679	183 087	189 081	167 947	-10 732	-6 %
16-18 lukio/toinen aste	175 405	178 138	189 086	186 149	10 744	6 %
19-23 nuoret työikäiset ja opiskelijat	311 023	302 391	307 061	322 669	11 646	4 %
24-64 työssäkäyvät	2 867 406	2 855 729	2 822 699	2 797 162	-70 244	-2 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	689 053	704 963	671 102	664 917	-24 136	-4 %
75-84 eläkkeellä olevat	362 353	391 524	512 646	574 324	211 971	58 %
85... ikääntyneet	146 811	153 297	175 012	214 713	67 902	46 %
Kaikki yhteensä	5 488 130	5 500 619	5 525 035	5 534 127	45 997	1 %
				kpl	euroa	
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2018-2030				-7 931	-310 590 133	
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat				-4 064	-233 703 000	
			Yht.	-11 996	-544 293 133	
	2018-2030					
Työssäkäyvien muutos kpl	-70 244					
Eläikäisten määrän muutos kpl	255 737					
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos	279 873			kpl	euroa	
				Minimi	Maksimi	minimi
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%				75 566	86 761	
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%				16 792	19 591	
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				11 755	13 714	444 326 375
Säännöllinen kotihoito 13-14%				36 383	39 182	518 380 771
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				4 043	4 354	152 810 658
						164 565 324
Hoitajatarpeen muutos				15 797	18 067	597 137 033
Omaishoidon tuelle 6-7%, '-->omaishoidon tuen kasvu				16 792	19 591	682 946 095

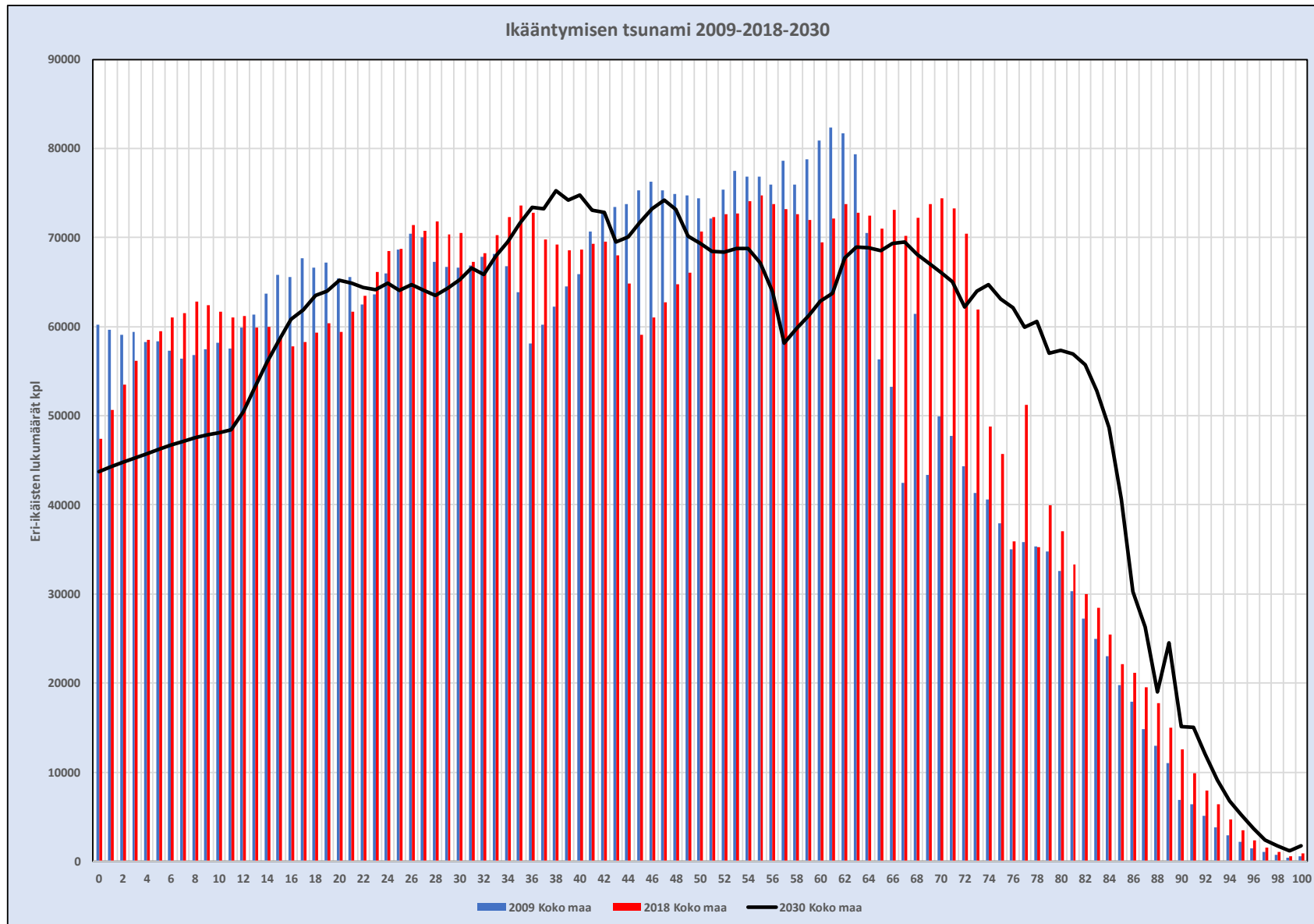
- Koko maan tasolla tarkasteltuna kaikissa muissa ikäryhmissä on alenemaa paitsi toisen asteen opiskeluaikaisissa, nuorissa aikuisissa ja aivan ikääntyneimmissä.
- Työssäkäyvien muutos -70.244 on suuri verrattuna ikääntyneiden määrän muutokseen +279.873.
- Muutokset voivat tarkoittaa sitä, että varhaiskasvatuksen opettajista on 7.931 opettajan ylikapasiteetti, alakoulun opettajista vastaavasti yli 4.000 opettajan ylikapasiteetti.
- Jos yli 75-vuotiaista tavoitteena on, että 27-31 % hoidetaan kunnallisissa palveluissa joista tehostetussa palvelussa on 6-7 %, on lisähoitajien tarve mitoituksella 0,7 jopa 11.755-13.714 hoitajaa.
- Myös säännöllinen kotihoito vaatii lisäresurssin, minkä arvio on 4.043-4.354.

Lappi – eri ikäryhmien muutos

Lappi	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	1 382	1 369	1 316	1 278	-104	-8 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	10 104	9 236	8 252	7 994	-2 110	-21 %
7-12 alakoulu	11 711	11 715	9 937	8 559	-3 152	-27 %
13-15 yläkoulu	5 513	5 602	5 927	4 930	-583	-11 %
16-18 lukio/toinen aste	5 600	5 417	5 779	5 484	-116	-2 %
19-23 nuoret työikäiset ja opiskelijat	9 490	8 978	8 634	9 265	-225	-2 %
24-64 työssäkäyvät	90 766	88 291	82 756	79 051	-11 715	-13 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	25 121	26 696	26 084	24 670	-451	-2 %
75-84 eläkkeellä olevat	13 599	13 589	17 495	20 794	7 195	53 %
85... ikääntyneet	5 236	5 609	6 325	6 886	1 650	32 %
Kaikki yhteensä	178 522	176 502	172 505	168 911	-9 611	-5 %
				kpl	euroa	
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2018-2030				-253	-9 891 704	
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat				-158	-9 062 000	
			Yht.	-410	-18 953 704	
	2018-2030					
Työssäkäyvien muutos kpl	-11 715					
Eläikäisten määrän muutos kpl	8 394					
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos	8 845					
				kpl	euroa	
				Minimi	Maksimi	minimi
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%				2 388	2 742	
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%				531	619	
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				371	433	14 042 322
Säännöllinen kotihoito 13-14%				1 150	1 238	
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				128	138	4 829 370
Hoitajatarpeen muutos				499	571	18 871 692
Omaishoidon tuelle 6-7%, '--> omaishoidon tuen kasvu				531	619	5 200 860

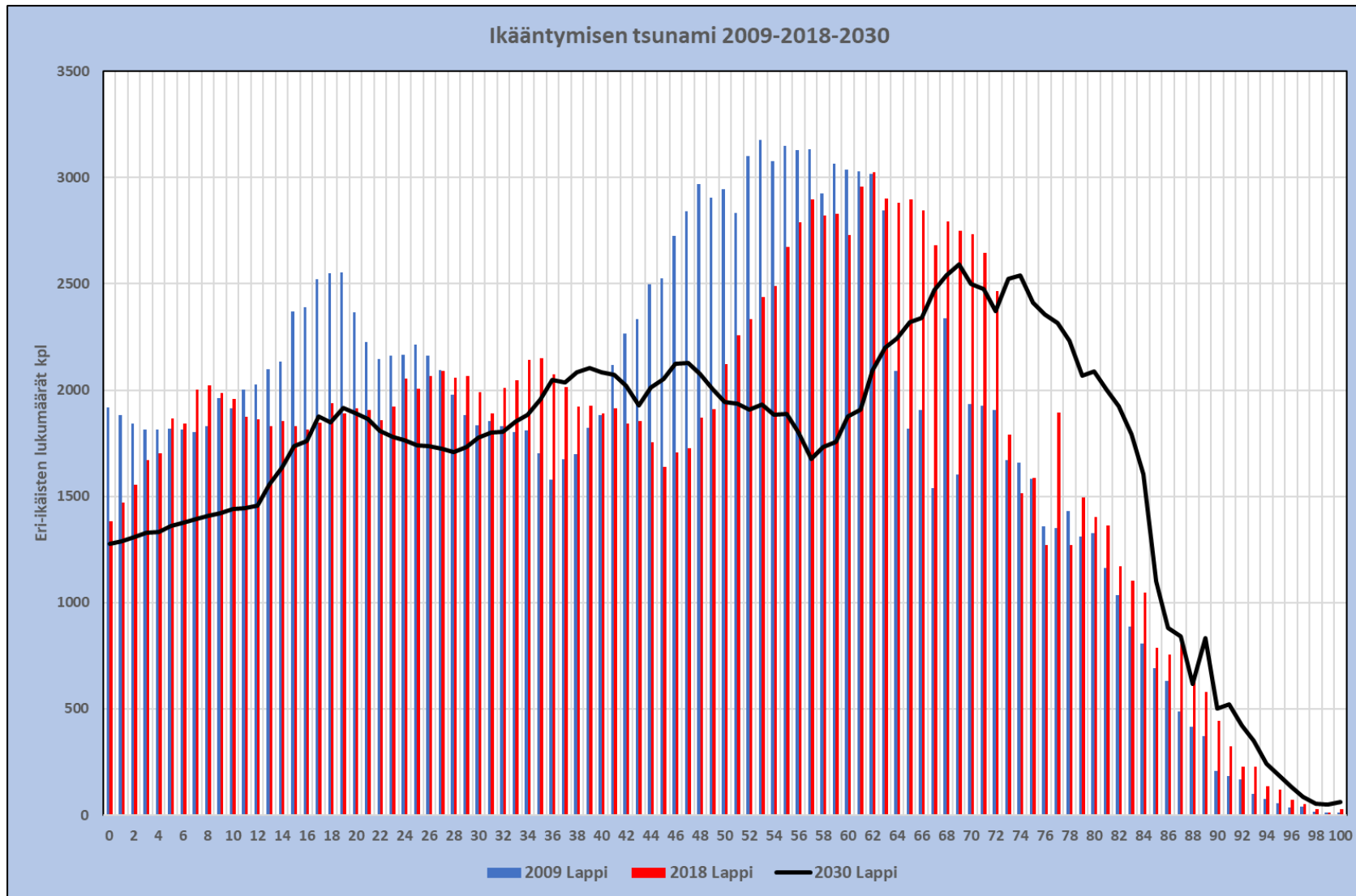
- Lapissa vain yli 75 -vuotiaiden ikäluokissa on kasvua. Muut ikäluokat vähenevät.
- Työssäkäyvien muutos -11.715 ja eläkeikäisten määrän muutos +8.394. Tämä johtaa kuntien kannalta verotulon alenemaan.
- Muutokset voivat tarkoittaa sitä, että varhaiskasvatuksen opettajista on 253 opettajan ylikapasiteetti, alakoulun opettajista vastaavasti 158 opettajan ylikapasiteetti.
- Jos yli 75-vuotiaista tavoitteena on, että 27-31 % hoidetaan kunnallisissa palveluissa, joista tehostetussa palvelussa on 6-7 %, on lisähoitajien tarve mitoituksella 0,7 jopa 371 - 433 hoitajaa.
- Myös säännöllinen kotihoito vaatii lisäresurssin, minkä arvio on 499 - 571.

Koko maa – ikääntymisen tsunami

- Graafi osoittaa, kuinka nuorimpien määrät ovat absoluuttisesti vähenemässä ja ikääntyneiden määrät kasvussa.
- Koko maan tasoinen graafi osoittaa kuitenkin muutoksen maltillisuuden verrattuna joihinkin maakuntiin.

Lappi – ikääntymisen tsunami

- Myös Lapissa ikääntymisen ”aalto” kasvattaa yli 75-vuotiaiden määrää 2020-luvulla.
- Ongelmaksi voi muodostua rahoituksen riittävyys kaikkiin palveluihin, mutta myös työntekijöiden määrä sekä yksityiselle puolelle, mutta erityisesti julkiselle sektorille – hoitavien käsien kasvava tarve on suuri.
- Sopeutuvuudella katetaan osa tarpeesta.

Keski-ikä maakunnittain ja alueittain

	2009	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018- 2030
Uusimaa	35,4	36,6	37,1	38,0	39,0	2,4
Varsinais-Suomi	37,9	39,3	39,8	40,7	41,8	2,5
Satakunta	39,5	41,2	41,7	42,8	43,9	2,7
Kanta-Häme	38,2	40,4	41,2	42,7	44,1	3,8
Pirkanmaa	37,1	38,2	38,7	39,6	40,6	2,4
Päijät-Häme	38,8	40,8	41,4	42,6	43,8	3,0
Kymenlaakso	39,9	42,2	42,9	44,2	45,6	3,4
Etelä-Karjala	39,9	41,7	42,3	43,4	44,5	2,7
Etelä-Savo	41,1	43,5	44,2	45,5	46,7	3,2
Pohjois-Savo	38,7	40,4	40,9	41,9	43,0	2,6
Pohjois-Karjala	39,1	40,9	41,4	42,4	43,4	2,5
Keski-Suomi	37,4	38,9	39,4	40,4	41,5	2,6
Etelä-Pohjanmaa	38,2	39,9	40,4	41,5	42,7	2,9
Pohjanmaa	37,4	38,4	38,8	39,6	40,4	2,0
Keski-Pohjanmaa	36,7	38,2	38,6	39,7	40,8	2,7
Pohjois-Pohjanmaa	34,6	36,4	36,9	38,2	39,6	3,2
Kainuu	39,7	42,3	42,9	44,1	45,3	3,0
Lappi	38,5	40,5	41,0	42,1	43,0	2,4
Koko maa	37,3	38,7	39,2	40,2	41,2	2,5

	2009	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018- 2030
Metropoli	35,1	36,2	36,6	37,5	38,5	2,3
Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkiseudut	35,7	36,8	37,3	38,3	39,3	2,5
Muut isot ja yliopistokaupungit	37,1	38,4	38,9	39,9	40,9	2,5
Muu maakuntakeskus	38,3	40,0	40,5	41,7	42,9	2,9
Seutukaupungit	39,4	41,8	42,6	44,0	45,4	3,5
Harvaan asutut	42,3	45,3	46,2	47,6	48,8	3,5
Muut kunnat	39,3	41,4	42,0	43,3	44,6	3,3

- Ylempi taulukko kuvaa keski-ikä muutosta maakunnittain ja alempi alueittain vuosina 2018-2030.
- 2030 nuorekkain väestö asuu Uudellamaalla (39,0) ja varttunein Etelä-Savossa (46,7).
- Nopeimmin maakunnista ikääntyy Kanta-Häme (3,8) ja hitaimmin Pohjanmaa (2,0).
- Uuden aluejaon mukaan kaupunkiseutujen väki on nuorekkainta ja ikääntyy hitaimmin.
- Harvaan asuttujen kuntien asukkaat ovat keskimäärin kymmenen vuotta kaupunkiseutuja varttuneempia.
- Harvaan asutut kunnat ja seutukaupungit ikääntyvät kaupunkiseutuja nopeammin.
- Lappi ikääntyy vuoteen 2030 Pohjanmaan jälkeen hitaimmin Pirkanmaan ja Uudenmaan kanssa. Keski-ikä on tuolloin liki maakuntien keskitasoa ja koko maan keskiarvoa korkeampi.

Maakunnan kunnat

Väestö	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos -%
Enontekiö	1 852	1 849	1 855	1 842	-10	-0,5 %
Inari	6 930	6 988	7 121	7 197	267	3,9 %
Kemi	21 021	20 505	19 458	18 558	-2 463	-11,7 %
Keminmaa	8 147	7 952	7 556	7 218	-929	-11,4 %
Kittilä	6 436	6 393	6 329	6 280	-156	-2,4 %
Kolari	3 834	3 788	3 717	3 629	-205	-5,3 %
Kemijärvi	7 370	7 105	6 550	6 104	-1 266	-17,2 %
Muonio	2 299	2 259	2 185	2 114	-185	-8,0 %
Pelkosenniemi	954	948	932	915	-39	-4,1 %
Posio	3 237	3 078	2 760	2 512	-725	-22,4 %
Ranua	3 896	3 781	3 501	3 270	-626	-16,1 %
Rovaniemi	62 922	63 448	64 545	65 301	2 379	3,8 %
Salla	3 491	3 331	3 010	2 758	-733	-21,0 %
Savukoski	1 015	985	926	884	-131	-12,9 %
Simo	3 045	2 937	2 677	2 465	-580	-19,0 %
Sodankylä	8 444	8 239	7 892	7 577	-867	-10,3 %
Tervola	3 062	2 962	2 768	2 624	-438	-14,3 %
Tornio	21 875	21 588	20 982	20 399	-1 476	-6,7 %
Pello	3 438	3 304	3 028	2 818	-620	-18,0 %
Utsjoki	1 232	1 221	1 198	1 175	-57	-4,6 %
Ylitornio	4 022	3 841	3 515	3 271	-751	-18,7 %
Lappi	178 522	176 502	172 505	168 911	-9 611	-5,4 %

- Lapin kunnista väestöennusteen perusteella asukasluku on kasvussa Inarissa ja Rovaniemellä. Suhteellisesti suurimmat asukasluvun alenemat kohdistuisivat ennusteen perusteella Posiolle, Sallalle, Kemijärvelle, Simolle ja Ylitorniolle.
- Maakuntana asukasluvun lasku -9.611 tarkoittaa -5,4 %:n väestölaskua vuosina 2018-2030, mikä vastaa suunnilleen Kemijärven ja Muonion yhteenlaskettua asukaslukua.

Eri-ikäiset maakunnan kunnissa

0-vuotiaat	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos -%
Enontekiö	11	10	10	10	-1	-9,1 %
Inari	44	44	46	45	1	2,3 %
Kemi	176	150	135	130	-46	-26,1 %
Keminmaa	75	63	57	54	-21	-28,0 %
Kittilä	39	53	52	50	11	28,2 %
Kolari	26	29	27	25	-1	-3,8 %
Kemijärvi	30	31	27	25	-5	-16,7 %
Muonio	12	15	15	14	2	16,7 %
Pelkosenniemi	7	6	6	6	-1	-14,3 %
Posio	11	10	8	8	-3	-27,3 %
Ranua	30	26	25	25	-5	-16,7 %
Rovaniemi	564	598	602	594	30	5,3 %
Salla	9	12	11	10	1	11,1 %
Savukoski	9	6	6	6	-3	-33,3 %
Simo	15	12	10	10	-5	-33,3 %
Sodankylä	48	58	50	46	-2	-4,2 %
Tervola	41	28	25	24	-17	-41,5 %
Tornio	196	182	174	168	-28	-14,3 %
Pello	10	14	12	11	1	10,0 %
Utsjoki	5	7	6	6	1	20,0 %
Ylitornio	24	15	12	11	-13	-54,2 %
Lappi	1 382	1 369	1 316	1 278	-104	-7,5 %

- Lapin kuntien yhteenlaskettu nollavuotiaiden määrä on aleneva (-7,5 %).
- Nollavuotiaiden määrä on vakaa/kasvaa Inarissa, Kittilässä, Muoniossa, Rovaniemellä, Sallassa, Pellossa ja Utsjoella. Vahvinta kasvu on Kittilässä (+28,2 %).
- Nollavuotiaiden suhteellinen lasku on kovinta Ylitorniossa (-54,2 %) ja Tervolassa (-41,5 %).
- Nollavuotiaiden määrän alenema on ehkä dramaattisin kaikista ikämittareista – alenemaa ei kokonaisuutena voidaan paikata kuin maahanmuutolla – jos halutaan maan pysyvän eri tavoin elinvoimaisena.

Eri-ikäiset maakunnan kunnissa

1-6 -vuotiaat	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	tarpeen muutos - ryhmässä 7	Muutos - %
Enontekiö	87	76	68	66	-21	-3	-24,1 %
Inari	310	291	277	279	-31	-4	-10,0 %
Kemi	1 139	1 039	845	790	-349	-42	-30,6 %
Keminmaa	518	479	403	375	-143	-17	-27,6 %
Kittilä	405	356	310	303	-102	-12	-25,2 %
Kolari	228	209	164	155	-73	-9	-32,0 %
Kemijärvi	260	225	185	171	-89	-11	-34,2 %
Muonio	126	101	92	91	-35	-4	-27,8 %
Pelkosenniemi	37	42	40	40	3	0	8,1 %
Posio	96	80	63	58	-38	-5	-39,6 %
Ranua	238	201	163	157	-81	-10	-34,0 %
Rovaniemi	4 003	3 742	3 606	3 589	-414	-50	-10,3 %
Salla	124	103	84	81	-43	-5	-34,7 %
Savukoski	42	40	35	34	-8	-1	-19,0 %
Simo	139	100	75	67	-72	-9	-51,8 %
Sodankylä	463	415	356	325	-138	-17	-29,8 %
Tervola	187	194	163	152	-35	-4	-18,7 %
Tornio	1 381	1 258	1 096	1 055	-326	-39	-23,6 %
Pello	127	109	88	79	-48	-6	-37,8 %
Utsjoki	61	53	41	39	-22	-3	-36,1 %
Ylitornio	133	123	98	88	-45	-5	-33,8 %
Lappi	10 104	9 236	8 252	7 994	-2 110	-253	-20,9 %

7-12 alakoulu	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	tarpeen muutos - ryhmässä 20	Muutos - %
Enontekiö	109	123	99	86	-23	-1	-21,1 %
Inari	392	384	339	298	-94	-5	-24,0 %
Kemi	1 361	1 318	1 082	891	-470	-24	-34,5 %
Keminmaa	600	592	505	417	-183	-9	-30,5 %
Kittilä	396	403	376	306	-90	-5	-22,7 %
Kolari	245	236	232	179	-66	-3	-26,9 %
Kemijärvi	320	307	251	195	-125	-6	-39,1 %
Muonio	167	169	112	93	-74	-4	-44,3 %
Pelkosenniemi	35	36	46	44	9	0	25,7 %
Posio	128	123	97	74	-54	-3	-42,2 %
Ranua	339	313	219	173	-166	-8	-49,0 %
Rovaniemi	4 496	4 566	3 932	3 609	-887	-44	-19,7 %
Salla	151	152	137	106	-45	-2	-29,8 %
Savukoski	33	40	37	34	1	0	3,0 %
Simo	196	193	116	86	-110	-6	-56,1 %
Sodankylä	478	501	454	373	-105	-5	-22,0 %
Tervola	194	194	197	169	-25	-1	-12,9 %
Tornio	1 679	1 675	1 380	1 170	-509	-25	-30,3 %
Pello	117	128	123	95	-22	-1	-18,8 %
Utsjoki	83	74	63	48	-35	-2	-42,2 %
Ylitornio	192	188	140	113	-79	-4	-41,1 %
Lappi	11 711	11 715	9 937	8 559	-3 152	-158	-26,9 %

- Maakunnan kaikissa kunnissa on alenemaa varhaiskasvatuksen (-20,9 %) ja alakoulun piirissä olevista lapsista (-26,9 %). Käytännössä näiden palveluiden tarve siten alenee kymmenessä vuodessa.
- Varsinkin varhaiskasvatuksen palveluissa jopa kasvukunnille on tullut yllätyksenä liian pulleaksi jäävä varhaiskasvatuksen palvelurakenne – tätä ollaan uusimassa myös suurissa kaupungeissa.

Työikäisten määrän muutos vs eläkeikäiset maakunnan kunnissa

24-64 työssäkäyvät	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos -%
Enontekiö	991	942	888	854	-137	-13,8 %
Inari	3 819	3 788	3 674	3 608	-211	-5,5 %
Kemi	10 464	9 936	8 912	8 312	-2 152	-20,6 %
Keminmaa	4 047	3 877	3 543	3 289	-758	-18,7 %
Kittilä	3 557	3 569	3 436	3 336	-221	-6,2 %
Kolari	2 024	1 961	1 831	1 752	-272	-13,4 %
Kemijärvi	3 426	3 181	2 694	2 345	-1 081	-31,6 %
Muonio	1 165	1 128	1 065	1 037	-128	-11,0 %
Pelkosenniemi	499	463	399	383	-116	-23,2 %
Posio	1 525	1 384	1 122	939	-586	-38,4 %
Ranua	1 747	1 662	1 438	1 297	-450	-25,8 %
Rovaniemi	33 251	33 241	32 903	32 687	-564	-1,7 %
Salla	1 643	1 507	1 204	998	-645	-39,3 %
Savukoski	513	482	402	344	-169	-32,9 %
Simo	1 400	1 292	1 139	999	-401	-28,6 %
Sodankylä	4 416	4 214	3 769	3 438	-978	-22,1 %
Tervola	1 439	1 365	1 185	1 052	-387	-26,9 %
Tornio	10 828	10 537	9 926	9 513	-1 315	-12,1 %
Pello	1 567	1 460	1 204	1 046	-521	-33,2 %
Utsjoki	611	597	571	551	-60	-9,8 %
Ylitornio	1 834	1 705	1 451	1 271	-563	-30,7 %
Lappi	90 766	88 291	82 756	79 051	-11 715	-12,9 %

Eläkeläiset 64 +	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos -%
Enontekiö	509	557	615	654	145	28,5 %
Inari	1 752	1 876	2 154	2 352	600	34,2 %
Kemi	5 544	5 759	6 127	6 225	681	12,3 %
Keminmaa	1 979	2 068	2 226	2 326	347	17,5 %
Kittilä	1 368	1 407	1 565	1 694	326	23,8 %
Kolari	1 007	1 049	1 128	1 175	168	16,7 %
Kemijärvi	2 790	2 857	2 943	2 957	167	6,0 %
Muonio	607	640	682	688	81	13,3 %
Pelkosenniemi	334	354	390	382	48	14,4 %
Posio	1 230	1 260	1 283	1 270	40	3,3 %
Ranua	1 036	1 075	1 180	1 222	186	18,0 %
Rovaniemi	11 931	12 655	14 371	15 679	3 748	31,4 %
Salla	1 317	1 332	1 364	1 361	44	3,3 %
Savukoski	337	346	387	409	72	21,4 %
Simo	965	1 016	1 051	1 084	119	12,3 %
Sodankylä	2 267	2 356	2 553	2 673	406	17,9 %
Tervola	869	865	897	926	57	6,6 %
Tornio	4 944	5 193	5 654	5 918	974	19,7 %
Pello	1 337	1 357	1 411	1 398	61	4,6 %
Utsjoki	368	382	409	436	68	18,5 %
Ylitornio	1 465	1 490	1 514	1 521	56	3,8 %
Lappi	43 956	45 894	49 904	52 350	8 394	19,1 %

- Koko maakunnan tasolla työikäisiä on ennusteen mukaan noin -11.715 vähemmän vuonna 2030. Kuntien kesken hajonta on suurta – Rovaniemellä laskua - 1,7 %:ia ja Sallassa - 39,3 %:ia.
- Vastaavasti eläkeläisten määrä on kaikissa kunnissa kasvussa. Osassa kuntia eläkeläisten määrän kasvu on jo pientä ikääntymisen vuoksi.

Eläkkeelle siirtyvien määrä vs jo eläkkeellä 10 vuotta olleet maakunnan kunnissa

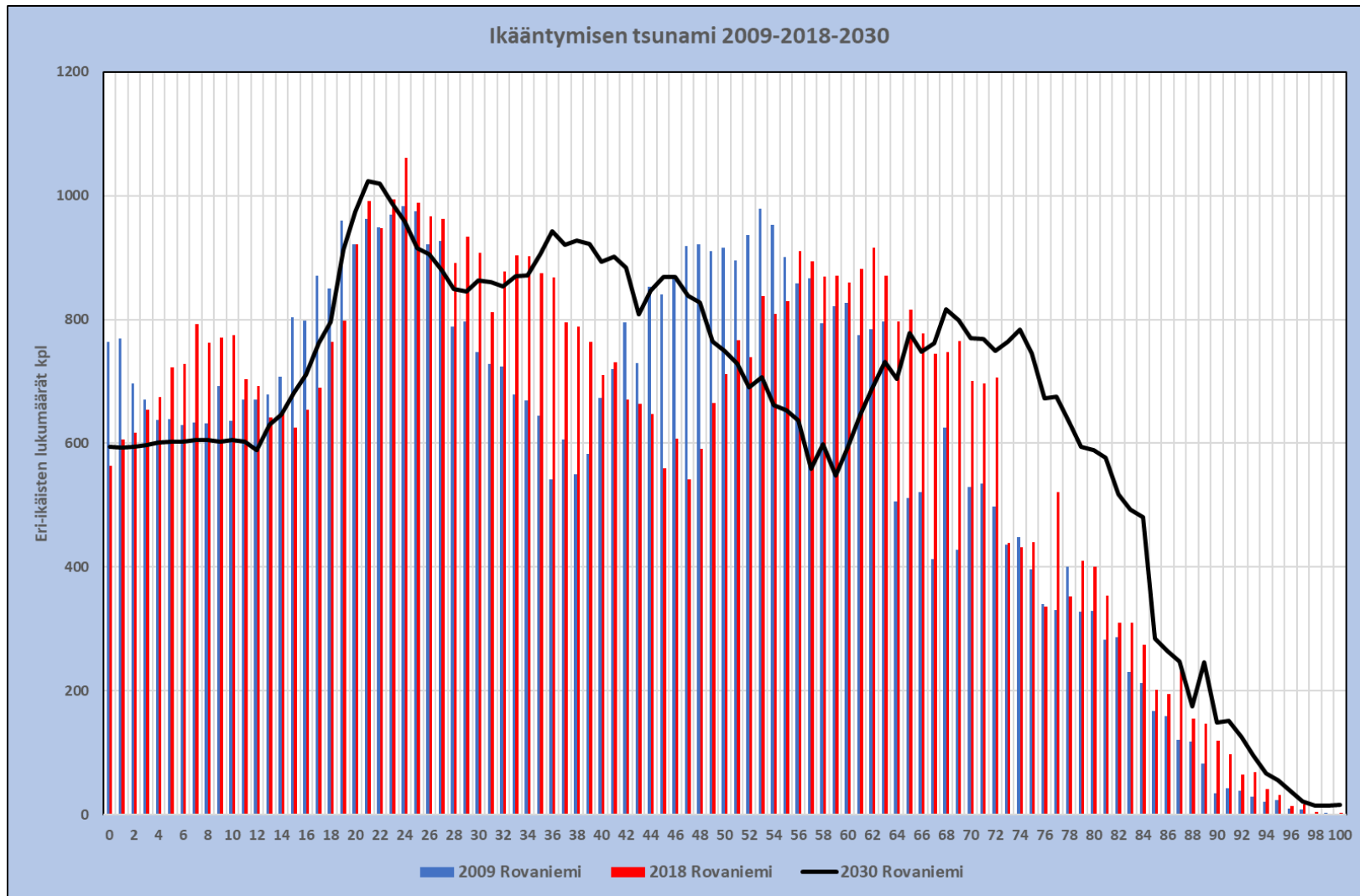
Eäkkeelle siirtyvät 65-74	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos -%
Enontekiö	334	372	343	301	-33	-9,9 %
Inari	1 050	1 138	1 185	1 165	115	11,0 %
Kemi	3 126	3 290	3 161	2 793	-333	-10,7 %
Keminmaa	1 231	1 248	1 135	1 052	-179	-14,5 %
Kittilä	792	855	872	878	86	10,9 %
Kolari	585	615	602	579	-6	-1,0 %
Kemijärvi	1 497	1 559	1 444	1 307	-190	-12,7 %
Muonio	335	359	339	302	-33	-9,9 %
Pelkosenniemi	194	209	211	177	-17	-8,8 %
Posio	712	741	647	569	-143	-20,1 %
Ranua	588	627	628	599	11	1,9 %
Rovaniemi	6 824	7 415	7 736	7 735	911	13,3 %
Salla	692	730	693	631	-61	-8,8 %
Savukoski	188	190	204	203	15	8,0 %
Simo	559	599	529	476	-83	-14,8 %
Sodankylä	1 288	1 364	1 310	1 281	-7	-0,5 %
Tervola	433	438	465	482	49	11,3 %
Tornio	3 033	3 201	2 929	2 634	-399	-13,2 %
Pello	714	756	707	618	-96	-13,4 %
Utsjoki	212	222	206	200	-12	-5,7 %
Ylitornio	734	768	738	688	-46	-6,3 %
Lappi	25 121	26 696	26 084	24 670	-451	-1,8 %

Yli 74 v.	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos -%
Enontekiö	175	185	272	353	178	101,7 %
Inari	702	738	969	1 187	485	69,1 %
Kemi	2 418	2 469	2 966	3 432	1 014	41,9 %
Keminmaa	748	820	1 091	1 274	526	70,3 %
Kittilä	576	552	693	816	240	41,7 %
Kolari	422	434	526	596	174	41,2 %
Kemijärvi	1 293	1 298	1 499	1 650	357	27,6 %
Muonio	272	281	343	386	114	41,9 %
Pelkosenniemi	140	145	179	205	65	46,4 %
Posio	518	519	636	701	183	35,3 %
Ranua	448	448	552	623	175	39,1 %
Rovaniemi	5 107	5 240	6 635	7 944	2 837	55,6 %
Salla	625	602	671	730	105	16,8 %
Savukoski	149	156	183	206	57	38,3 %
Simo	406	417	522	608	202	49,8 %
Sodankylä	979	992	1 243	1 392	413	42,2 %
Tervola	436	427	432	444	8	1,8 %
Tornio	1 911	1 992	2 725	3 284	1 373	71,8 %
Pello	623	601	704	780	157	25,2 %
Utsjoki	156	160	203	236	80	51,3 %
Ylitornio	731	722	776	833	102	14,0 %
Lappi	18 835	19 198	23 820	27 680	8 845	47,0 %

- Eläkkeellä kymmenen vuotta olleiden määrä kasvaa kaikissa Lapin kunnissa.
- Eläkkeelle siirtyvien määrä kasvaa Inarissa, Kittilässä, Ranualla, Rovaniemellä, Savukoskella ja Tervolassa. Maakunnan tasolla eläkkeelle siirtyvien määrä laskee -451 hengellä.
- Maakunnassa yli 74 -vuotiaiden määrä kasvaa jokaisessa kunnassa. Kasvu maakunnan tasolla 8.845 (+47,0 %).

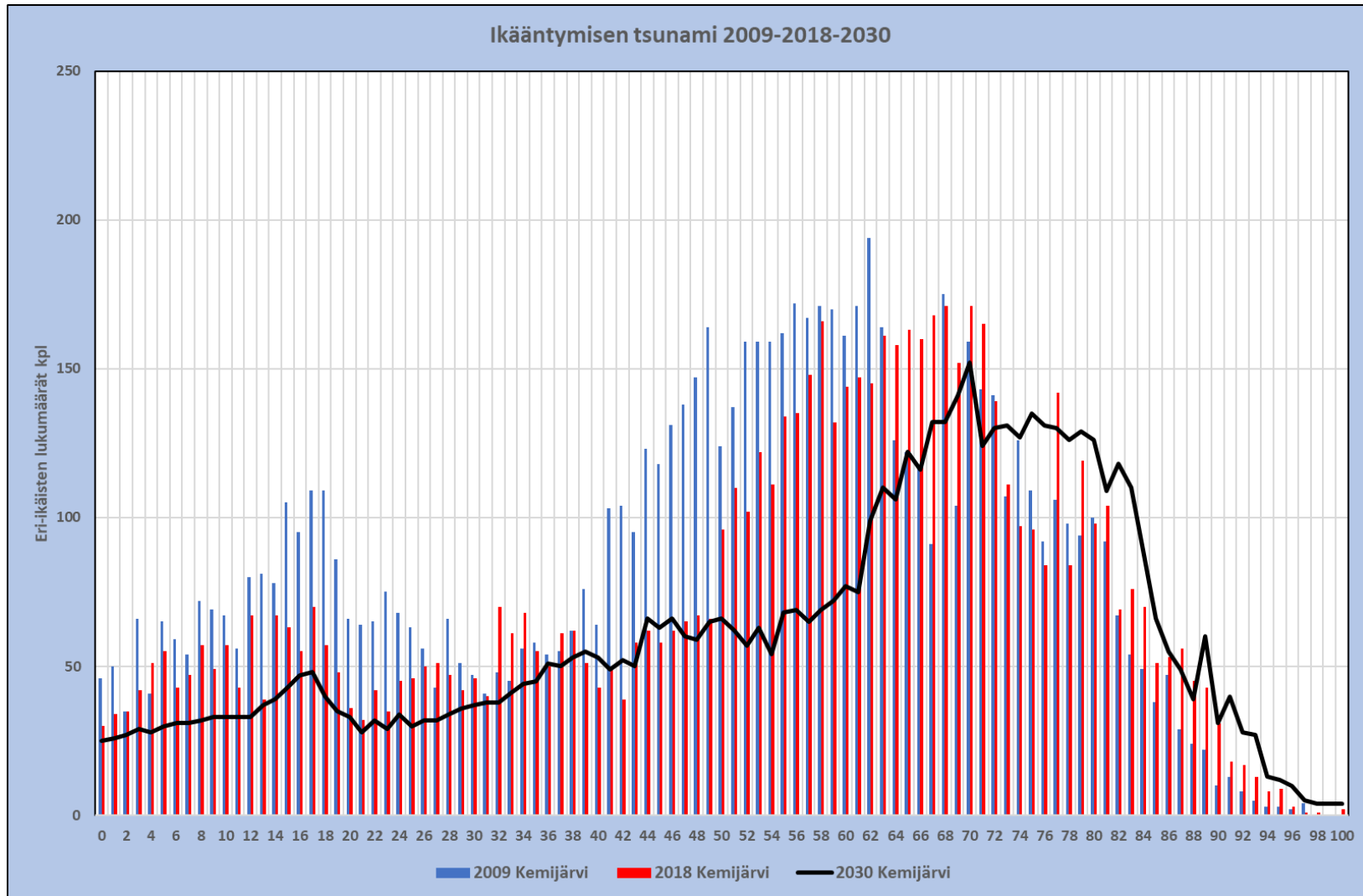
Yksittäinen maakunnan kunta

Ikääntymisen tsunami 2009-2018-2030

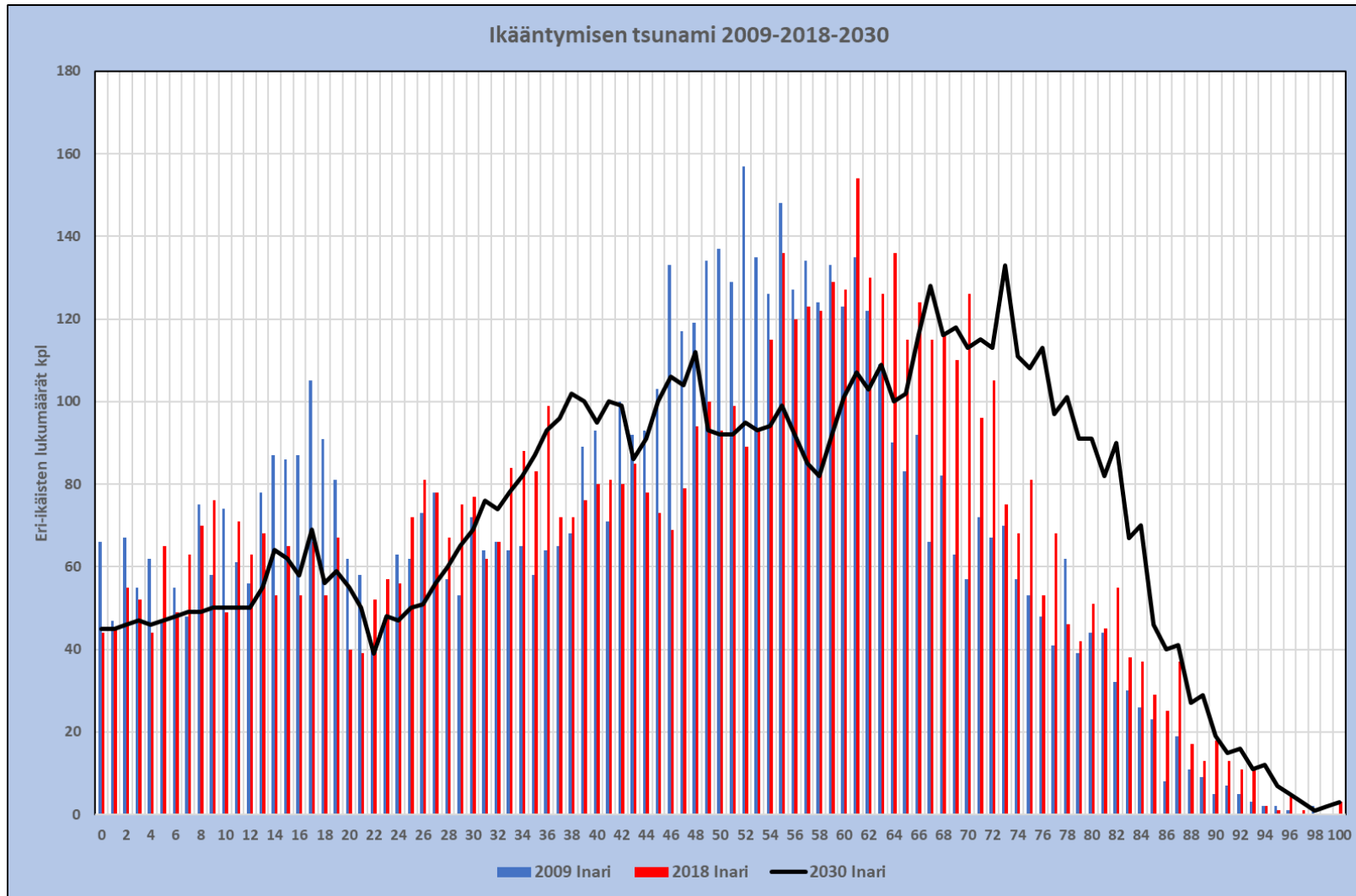
- Rovaniemen asukasluku kasvaa lähinnä muuttoliikkeen ansiosta.
- Rovaniemikin ikääntyy, kuten työikäisetkin, joiden määrä laskee hiukan.
- Aivan nuorimpien lasten määrät ovat pienessä laskussa.
- Yläkoulu- ja lukioikäisten määrät ovat kasvussa.
- Yli 74 -vuotiaiden määrä on myös kasvussa. Tämä tarkoittaa hoiva- ja terveyspalveluiden lisääntyvää tarvetta.

Ikääntymisen tsunami 2009-2018-2030

- Kemijärvellä ikääntyminen ja maan sisäinen muuttoliike on hyvin voimakasta.
- Lasten ja nuorten määrät laskevat voimakkaasti.
- Työntekijöiden määrä laskee ja ikääntyneiden määrä kasvaa vielä.
- Tehtaan tulo edellyttää voimakasta muuttoliikkeen kasvua ja todennäköisesti ainakin rakennusvaiheessa työntekijöitä maan rajan takaa.

Ikääntymisen tsunami 2009-2018-2030

- Työikäisten määrä on laskussa – etenkin alenemaa on ikääntyneimmissä ja samalla kokeneimmissa työntekijöissä.
- Ikääntyneiden palveluntarve kasvaa ja aivan nuorimmissa ikäluokissa vähenee..

					Muutos	
Rovaniemi	2018	2020	2025	2030	2018 - 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	564	598	602	594	30	5 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	4 003	3 742	3 606	3 589	-414	-10 %
7-12 alakoulu	4 496	4 566	3 932	3 609	-887	-20 %
13-15 yläkoulu	1 917	2 058	2 316	1 959	42	2 %
16-18 lukio/toinen aste	2 108	2 015	2 369	2 269	161	8 %
19-23 nuoret työikäiset ja opiskelijat	4 652	4 573	4 446	4 915	263	6 %
24-64 työssäkäyvät	33 251	33 241	32 903	32 687	-564	-2 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	6 824	7 415	7 736	7 735	911	13 %
75-84 eläkkeellä olevat	3 709	3 712	4 849	5 978	2 269	61 %
85... ikääntyneet	1 398	1 528	1 786	1 966	568	41 %
Kaikki yhteensä	62 922	63 448	64 545	65 301	2 379	4 %
				kpl	euroa	
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2018-2030				-50	-1 940 837	
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat				-44	-2 550 125	
Yht.				-94	-4 490 962	
2018-2030						
Työssäkäyvien muutos kpl				-564		
Eläikäisten määrän muutos kpl				3 748		
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos				2 837		
				kpl	euroa	
				Minimi	Maksimi	minimi maksimi
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%				766	879	
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%				170	199	
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				119	139	4 504 021 5 254 691
Säännöllinen kotihoito 13-14%				369	397	
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				41	44	1 549 002 1 668 156
Hoitajatarpeen muutos				160	183	6 053 023 6 922 847
Omaishoidon tuelle 6-7%, '-->omaishoidon tuen kasvu				170	199	

- Rovaniemi on poikkeus alueen kunnista – nollavuotiaita on tulossa lisää!
- Rovaniemen palvelutarve on aleneva varhaiskasvatuksessa, alakoulussa ja nuorissa työikäisissä.
- Muissa ikäluokissa palvelutarve on kasvava.
- Muutokset voivat tarkoittaa sitä, että varhaiskasvatuksen opettajista on 50 opettajan ja alakoulun opettajissa 44 opettajan ylikapasiteetti. Yläkouluun opettajia tarvitaan suunnilleen nykyinen määrä.
- Jos yli 75 -vuotiaista tavoitteena on, että 27-31 % hoidetaan kunnallisissa palveluissa, joista tehostetussa palvelussa on 6-7 %, on lisähoitajien tarve mitoituksella 0,7 jopa 119-139 hoitajaa.
- Myös säännöllinen kotihoito vaatii lisäresurssin (41-44 hoitajaa).

Kemijärvi

					Muutos	
Kemijärvi	2018	2020	2025	2030	2018 - 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	30	31	27	25	-5	-17 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	260	225	185	171	-89	-34 %
7-12 alakoulu	320	307	251	195	-125	-39 %
13-15 yläkoulu	169	150	148	119	-50	-30 %
16-18 lukio/toinen aste	182	168	138	135	-47	-26 %
19-23 nuoret työkäiset ja opiskelijat	193	186	164	157	-36	-19 %
24-64 työssäkäyvät	3 426	3 181	2 694	2 345	-1 081	-32 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	1 497	1 559	1 444	1 307	-190	-13 %
75-84 eläkkeellä olevat	942	920	1 069	1 203	261	28 %
85... ikääntyneet	351	378	430	447	96	27 %
Kaikki yhteensä	7 370	7 105	6 550	6 104	-1 266	-17 %
				kpl	euroa	
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2018-2030				-11	-417 233	
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat				-6	-359 375	
Yht.				-17	-776 608	
2018-2030						
Työssäkäyvien muutos kpl				-1 081		
Eläikäisten määrän muutos kpl				167		
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos				357		
				kpl	euroa	
				Minimi	Maksimi	minimi maksimi
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%				96	111	
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%				21	25	
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				15	17	566 773 661 235
Säännöllinen kotihoito 13-14%				46	50	
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu				5	6	194 922 209 916
Hoitajatarpeen muutos				20	23	761 695 871 151
Omaishoidon tuelle 6-7%, '-->omaishoidon tuen kasvu				21	25	

- Kemijärven palvelutarve on aleneva kaikissa muissa ikäluokissa paitsi ikääntyneiden (yli 75 v.) palveluissa.
- Muutokset voivat tarkoittaa sitä, että varhaiskasvatuksen opettajista on 11 opettajan ja alakoulun opettajissa 6 opettajan ylikapasiteetti.
- Jos yli 75 -vuotiaista tavoitteena on, että 27-31 % hoidetaan kunnallisissa palveluissa, joista tehostetussa palvelussa on 6-7 %, on lisähoitajien tarve mitoituksella 0,7 jopa 15-17 hoitajaa.
- Myös säännöllinen kotihoito vaatii lisäresurssin (5-6 hoitajaa).

Inari

Inari	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutos-%
0-vuotiaat	44	44	46	45	1	2 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	310	291	277	279	-31	-10 %
7-12 alakoulu	392	384	339	298	-94	-24 %
13-15 yläkoulu	186	209	204	181	-5	-3 %
16-18 lukio/toinen aste	172	166	201	183	11	6 %
19-23 nuoret työkäiset ja opiskelijat	255	230	226	251	-4	-2 %
24-64 työssäkäyvät	3 819	3 788	3 674	3 608	-211	-6 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	1 050	1 138	1 185	1 165	115	11 %
75-84 eläkkeellä olevat	516	540	746	910	394	76 %
85... ikääntyneet	186	198	223	277	91	49 %
Kaikki yhteensä	6 930	6 988	7 121	7 197	267	4 %
				kpl	euroa	
Varhaiskasvatuksen palveluntarpeen muutos / opettajat 2018-2030				-4	-145 328	
Alakoulu, palveluntarpeen muutos, opettajat				-5	-270 250	
Yht.				-8	-415 578	
2018-2030						
Työssäkäyvien muutos kpl		-211				
Eläikäisten määrän muutos kpl		600				
Yli 75-vuotiaiden määrän muutos		485				
		kpl		euroa		
		Minimi	Maksimi	minimi	maksimi	
Kasvusta julkiseen palveluun 27-31%		131	150			
Kasvusta tehostettuun palveluun 6-7%		29	34			
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu		20	24	769 986	898 317	
Säännöllinen kotihoito 13-14%		63	68			
--> Hoitajien määrän tarpeen kasvu		7	8	264 810	285 180	
Hoitajatarpeen muutos		27	31	1 034 796	1 183 497	
Omaishoidon tuelle 6-7%, '-->omaishoidon tuen kasvu		29	34			

- Inarin palvelutarve on selvästi kasvava ikääntyneiden (yli 65 v.) palveluissa. Pientä kasvua myös lukion/toisen asteen palveluissa.
- Muutokset voivat tarkoittaa sitä, että varhaiskasvatuksen opettajista on 4 opettajan ja alakoulun opettajissa 5 opettajan ylikapasiteetti.
- Jos yli 75 -vuotiaista tavoitteena on, että 27-31 % hoidetaan kunnallisissa palveluissa, joista tehostetussa palvelussa on 6-7 %, on lisähoitajien tarve mitoituksella 0,7 jopa 20-24 hoitajaa.
- Myös säännöllinen kotihoito vaatii lisäresurssin (7-8 hoitajaa).

Väestöstä

- Muutos yleisesti - vain kolme kasvavaa maakuntaa - tässä mukana muuttoliike, maahanmuutto ja luonnollinen väestön lisäys.
- Nollavuotiaat - määrän alenema, harvoissa kunnissa nousua vuoteen 2030, kaikki maakunnat miinuksella – Varhaiskasvatuksen opettajiin alenemaa -7.931, perusopetukseen alenemaa -4.100 – palveluntarpeeseen mahdollisuus sopeutua
- Työssäkäyvät vs eläkeläiset - muutos -70 t vs 255 t - yli 75-vuotiaita 280 t (nyt 509 t)
- Mitä tarkoittaa → ikääntyneiden tarve lisäkäsille +17.000 – mistä kädet työvoiman supistuessa?
- Työikäisten määrä alenee – aiheuttaa hyvinvointivaltion rahoitukselle ongelmia – työn tuottavuuden kasvun rooli korostuu – julkisen sektorin tuottavuuden kasvua on ollut vaikea saavuttaa jo nyt → yksityisen sektorin tuottavuuden kasvun on noustava hyvin paljon.
- Kaikessa positiivinen Uusimaa, Varsinais-Suomi, Pirkanmaan, osin Pohjois-Pohjanmaa; suuri potentiaali Etelä-Savo, Kainuu ja Kymenlaakso.
- Ikääntyminen kiihtyy yli 75-vuotiaissa, juuri eläkkeelle siirtyvien määrä itseasiassa alenee.
- Kehityskulku vaihtelee maakunnittain ja myös maakuntien sisällä. Mitkä ovat 2020-luvulla kuntien tehtävät? Ovatko (lakisääteiset) tehtävät kaikilla kunnilla samat?
- Lasten- ja nuorten määrän nopea alenema johtaa näihin ikäluokkiin sidottujen palveluiden kysynnän laskuun. Samalla palveluverkkoihin kohdistuu nopea supistuspaine. Muutoksen nopeus vaihtelee alueittain merkittävästi ja yksi mahdollinen selviytymispolku voi olla alueellinen yhteistyö – tämä tarkoittaisi palvelujen järjestämistä yli kuntarajojen samaan tapaan kuin sote-palveluissa.
- Sote-puolella lapsiin ja työikäisiin liittyvä palvelutarpeen alenema tasoittaa ikääntymisestä aiheutuvaa painetta vähän.
- Työikäisen väestön alenema → ikääntymiseen liittyvien palveluiden tarpeen kasvu → osuvat samaan aikaan samoille alueille.

Palveluntarpeen ja palvelurakenteen kustannusten muutos

Maakunnat

Palvelutarpeen muutoksen arviointi ja tarkastellut palvelut

Lasketaan palvelurakenteen muutos ja

- Palvelurakenteen muutoksessa lasketaan väestön muutoksen vaikutus tarpeeseen – tässä vaihtoehdossa ei oteta huomioon vuoden 2018 palvelurakennetta. Laskenta kuvaa sitä tarvetta ja sopeutumismahdollisuutta, minkä pelkkä väestömuutos saa aikaan.
- Laskennassa otetaan huomioon sekä sopeutumismahdollisuus, johon väestönmuutos antaa mahdollisuuden ja tilanne, jolloin sopeutumista ei otettaisi huomioon. Näiden kahden luvun erotus osoittaa, että kunnilla olisi mahdollisuus omin poliittisin päätöksin saada aitoa sopeutumista ja talouden tasapainottumista aikaan.

- Tilastokeskuksen käyttötaloustilasto, kustannuksina nettokäyttökustannus eli sisältävät ikäryhmäkohtaisesti kustannukset ja tuotot.
- Kuntakohtaiset ikäryhmittäiset nettokäyttökustannukset kuntalaisen hinnan avulla. Saadaan jokaisen kunnan jokaiselle ikäryhmälle omat nettokäyttökustannukset yhtä ryhmään kuuluvaa kohti.
- Ikäryhmäkohtaisten nettokäyttökustannusten kehitystä arvioidaan ikäryhmään kuuluvien muutoksen avulla. Vuotuisena muutoksena käytetään Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaista arviota
- Sopeutumisella tarkoitetaan tilannetta, missä ikärakenteen kasvu on negatiivista ja palvelutarve tällöin aleneva. Sopeutus 100 % tarkoittaa sitä, että kunnan kustannukset alenevat täysin ikärakenteen ja asukasluvun muutoksen mukaisesti.
- Tarkastelu on tehty reaaliarvoilla

Yleishallinto ja muut palvelut

- Yleishallinto
- Yhdyskuntasuunnittelu
- Rakennusvalvonta
- Ympäristön huolto
- Liikenneväylät
- Puistot ja yleiset alueet
- Palo- ja pelastustoiminta
- Lomituspalvelut
- Tila- ja vuokrauspalvelut
- Tukipalvelut
- Elinkeinoelämän edistäminen
- Vesihuolto
- Jätehuolto
- Joukkoliikenne
- Energiahuolto
- Satamatoiminta
- Maa- ja metsätilat
- Muu toiminta

Muu sosiaalitoimi

- Lastensuojelun laitos- ja perhehoito
- Lastensuojelun avohuoltopalvelut
- Muut lasten ja perheiden avopalvelut
- Vammaisten laitoshoido
- Vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut
- Muut vammaisten palvelut
- Työllistymistä tukevat palvelut
- Päihdehuollon erityispalvelut
- Muu sosiaali- ja terveystoiminta

Varhaiskasvatus

- Lasten päivähoido
- Esiopetus

Perusopetus + lukio

- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Muu opetustoiminta
- *Ammatillinen koulutus on poistettu tarkastelusta.*

Vapaa-aikapalvelut jne.

- Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö
- Taiteen perusopetus
- Kirjastotoiminta
- Liikunta ja ulkoilu
- Nuorisotoiminta
- Museo- ja näyttelytoiminta
- Teatteri-, tanssi- ja sirkustointa
- Musiikkitoiminta
- Muu kulttuuritoiminta

Perusterveydenhuolto, hammashoito, vuodeosasto

- Perusterveydenhuollon avohoido
- Suun terveydenhuolto
- Perusterveydenhuollon vuodeosastohoido

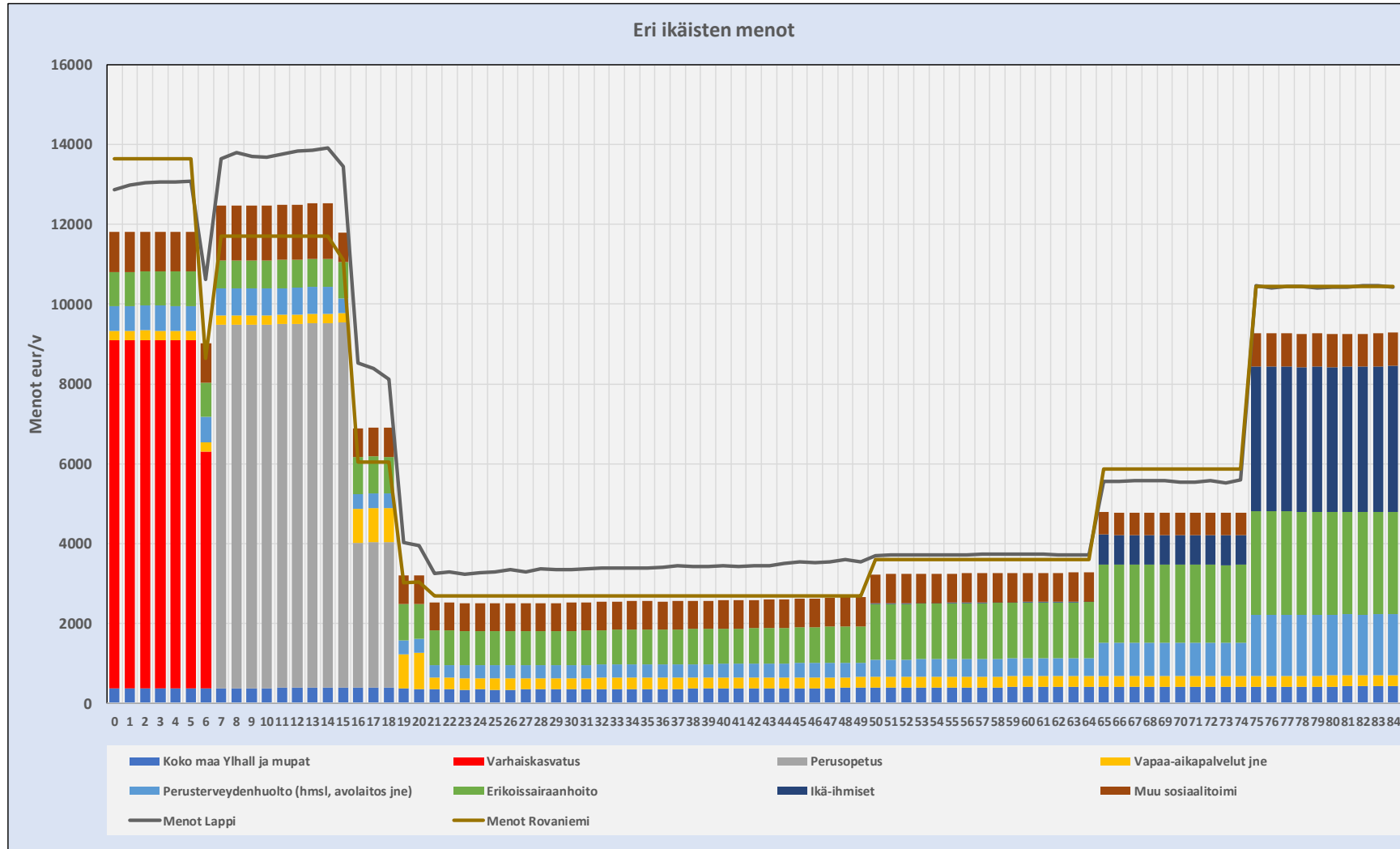
Erikoissairaanhoito

- Erikoissairaanhoito

Ikäihmiset

- Ikääntyneiden laitoshoido
- Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut
- Muut ikääntyneiden palvelut
- Kotihoito

Kuntalaisen menot kunnalle yhtä ikäluokkaan kuuluvaa kohti; esimerkki Lappi ja Rovaniemi

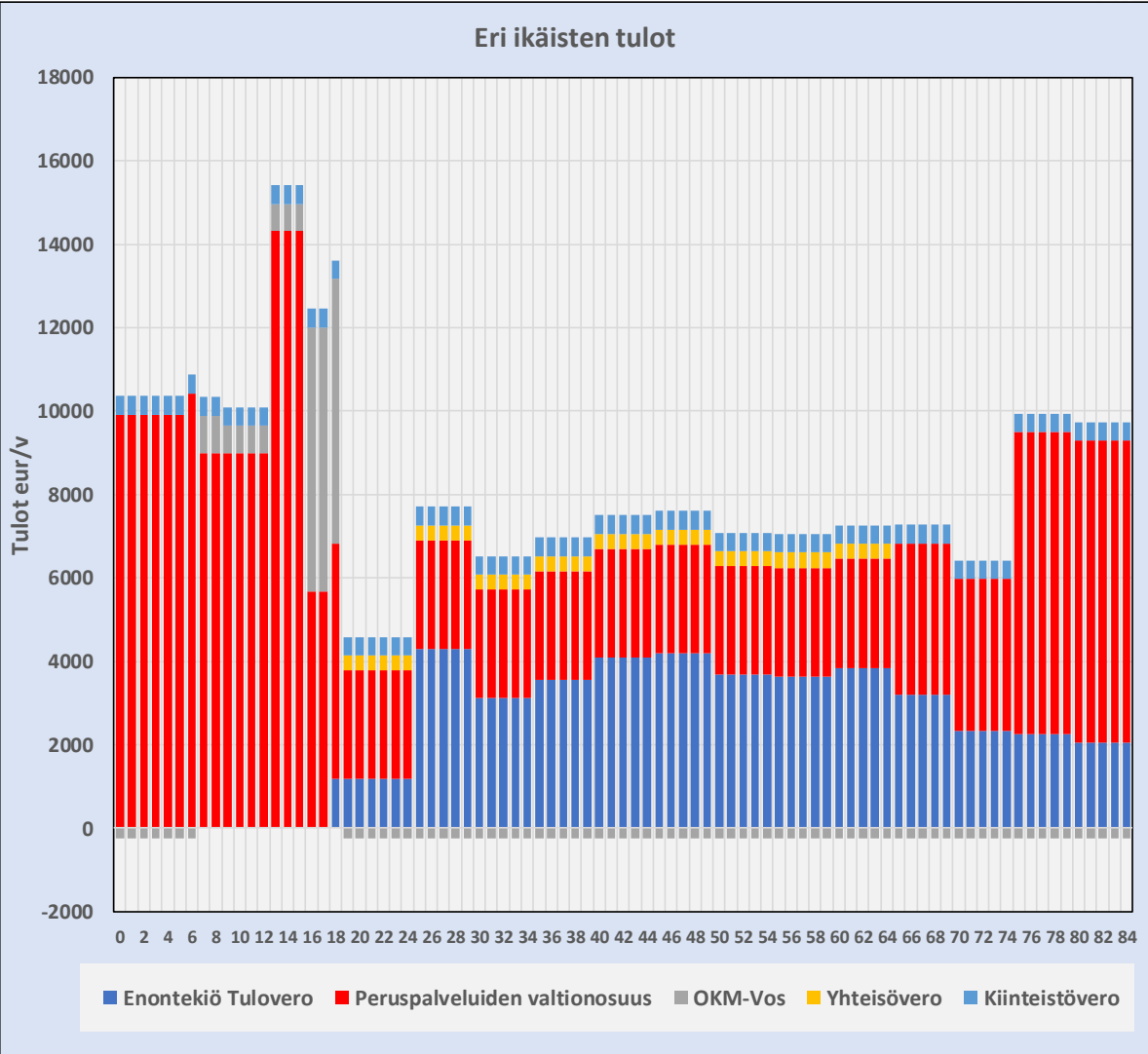
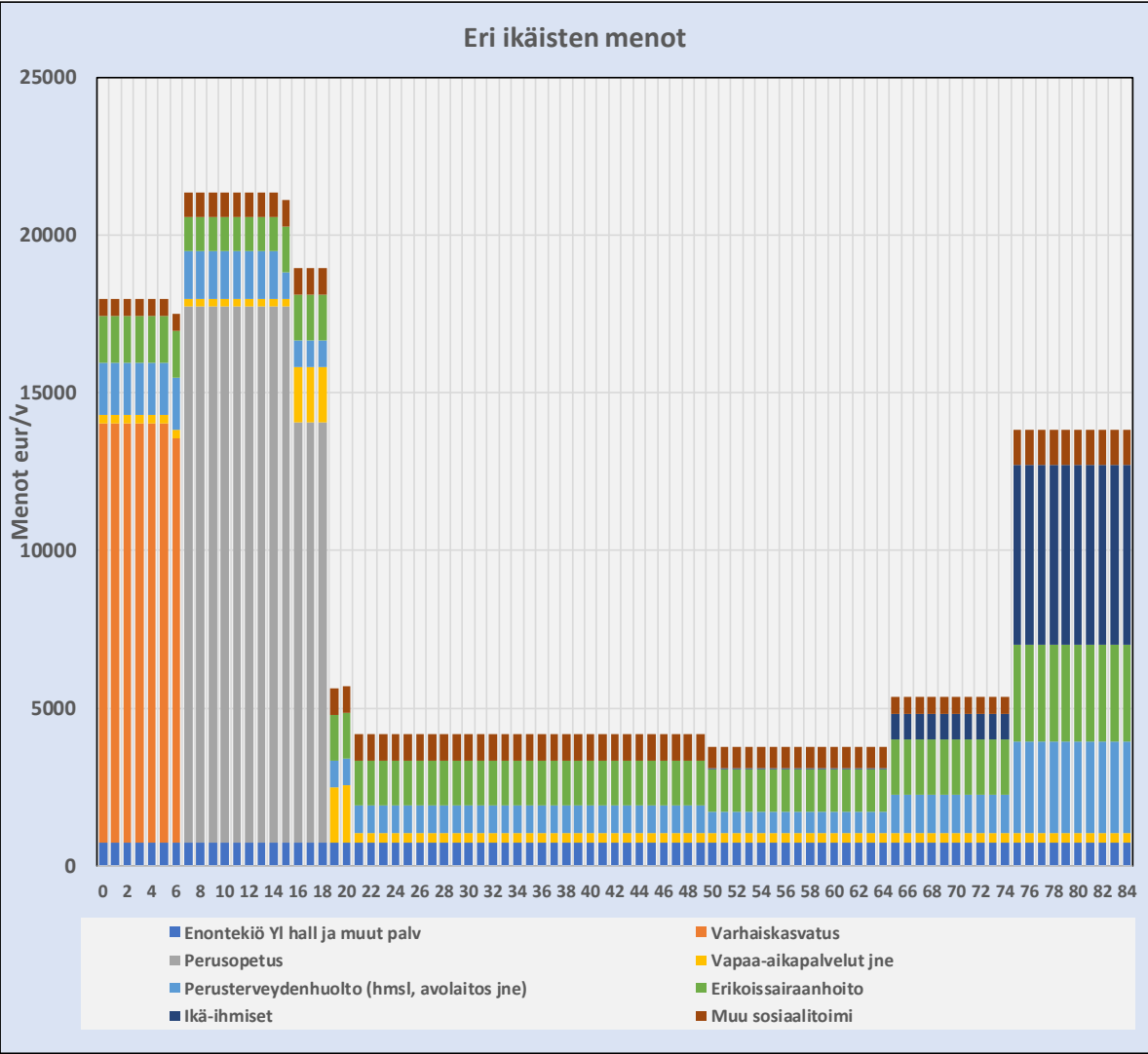

- Kunta joutuu maksamaan erilaisista kuntalaisten palveluista.
- Suurimmat kustannukset tulevat aivan nuorimmille ja vanhimille kuntalaisille.
- Osa palvelukustannuksista on jaettavissa eri ikäisille melko kiistattomasti, osa palveluista jyvitetään kaikille.
- Oikeanpuoleiseen diaan on kerätty Lapin kuntien keskimääräiset eri ikäisten tulot

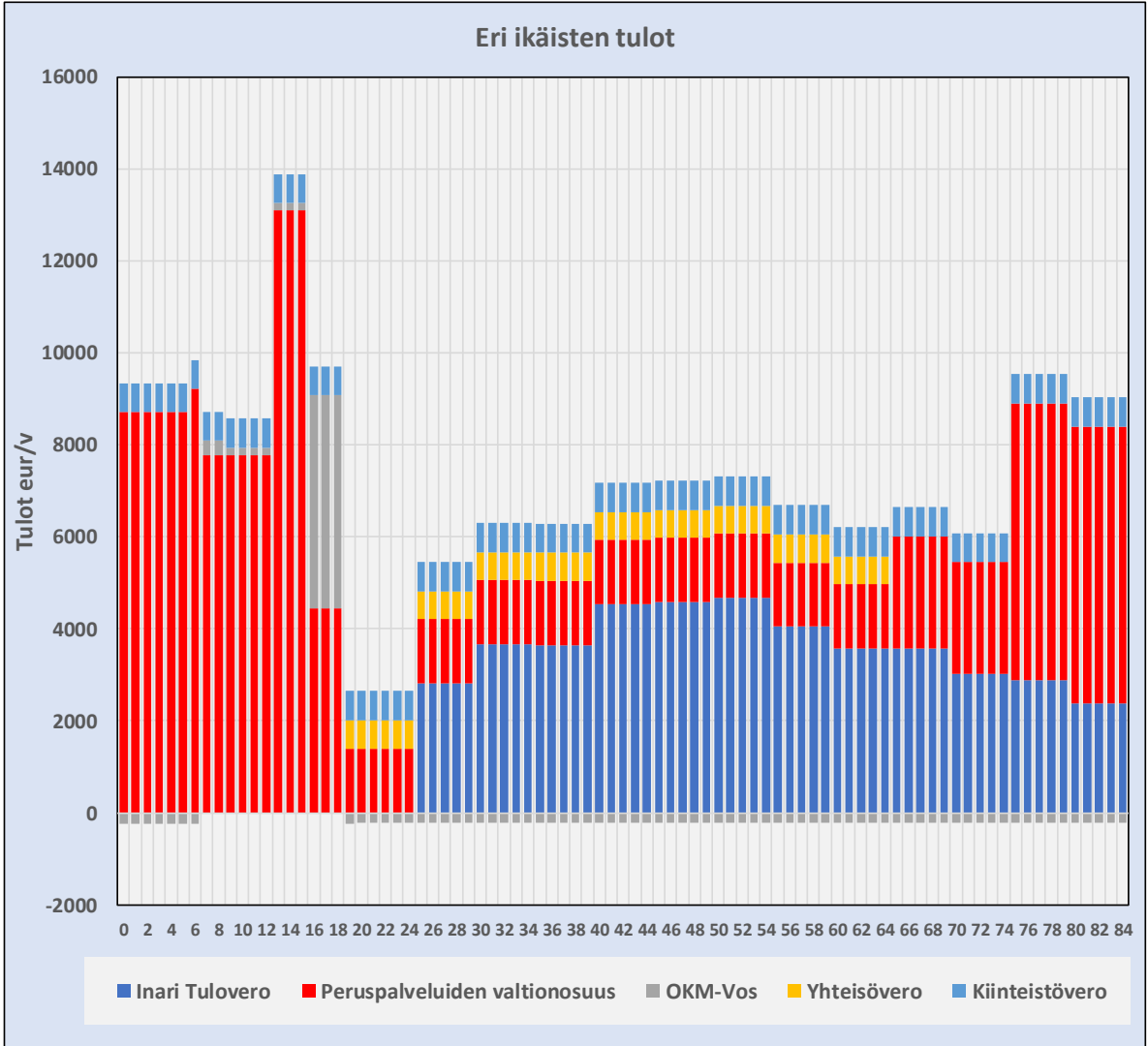
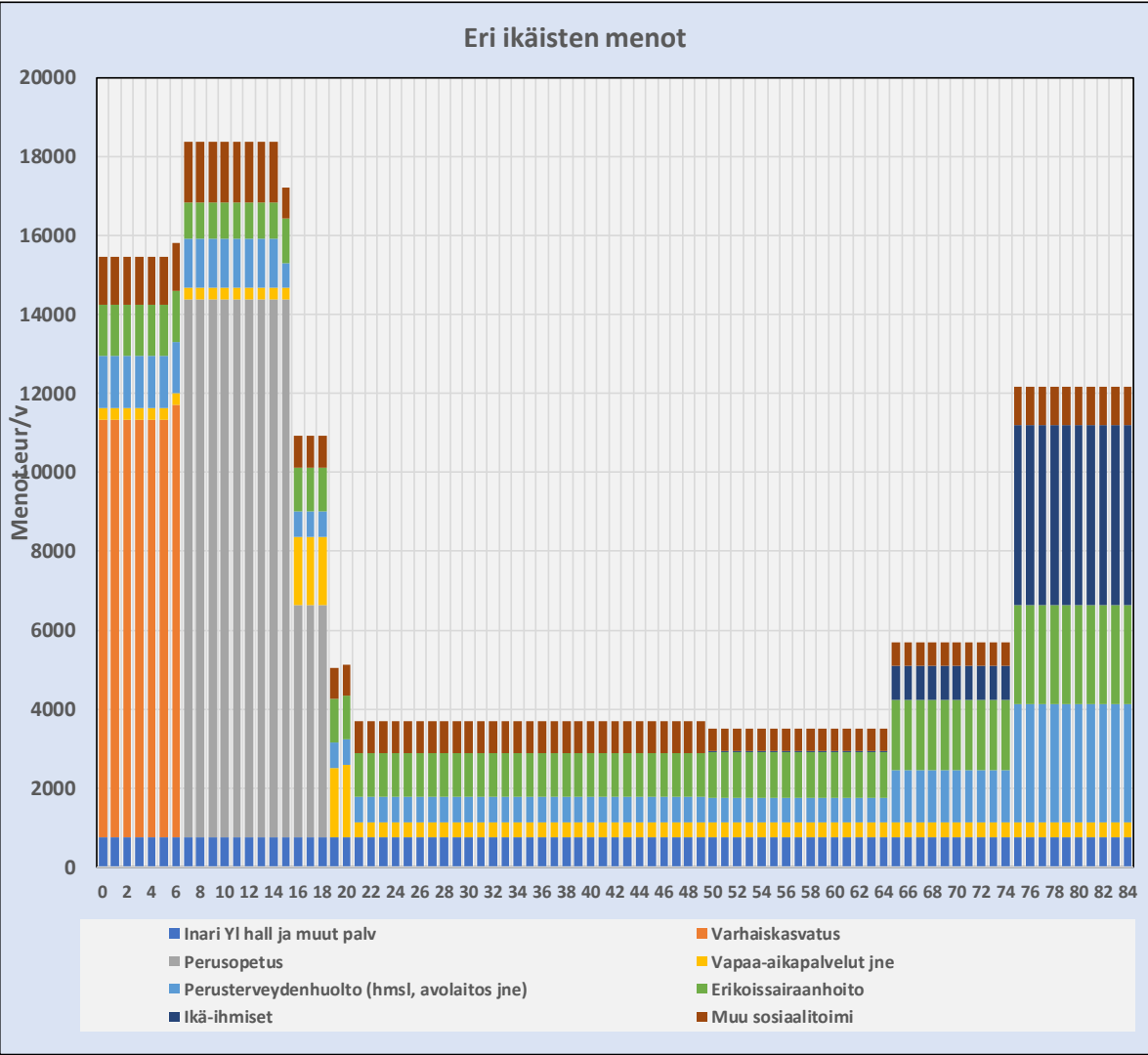

Alla olevissa tulosteissa on toimitukseen
kuulumattomina erikseen jokaisen kunnan
tulot ja menot ikäluokittain

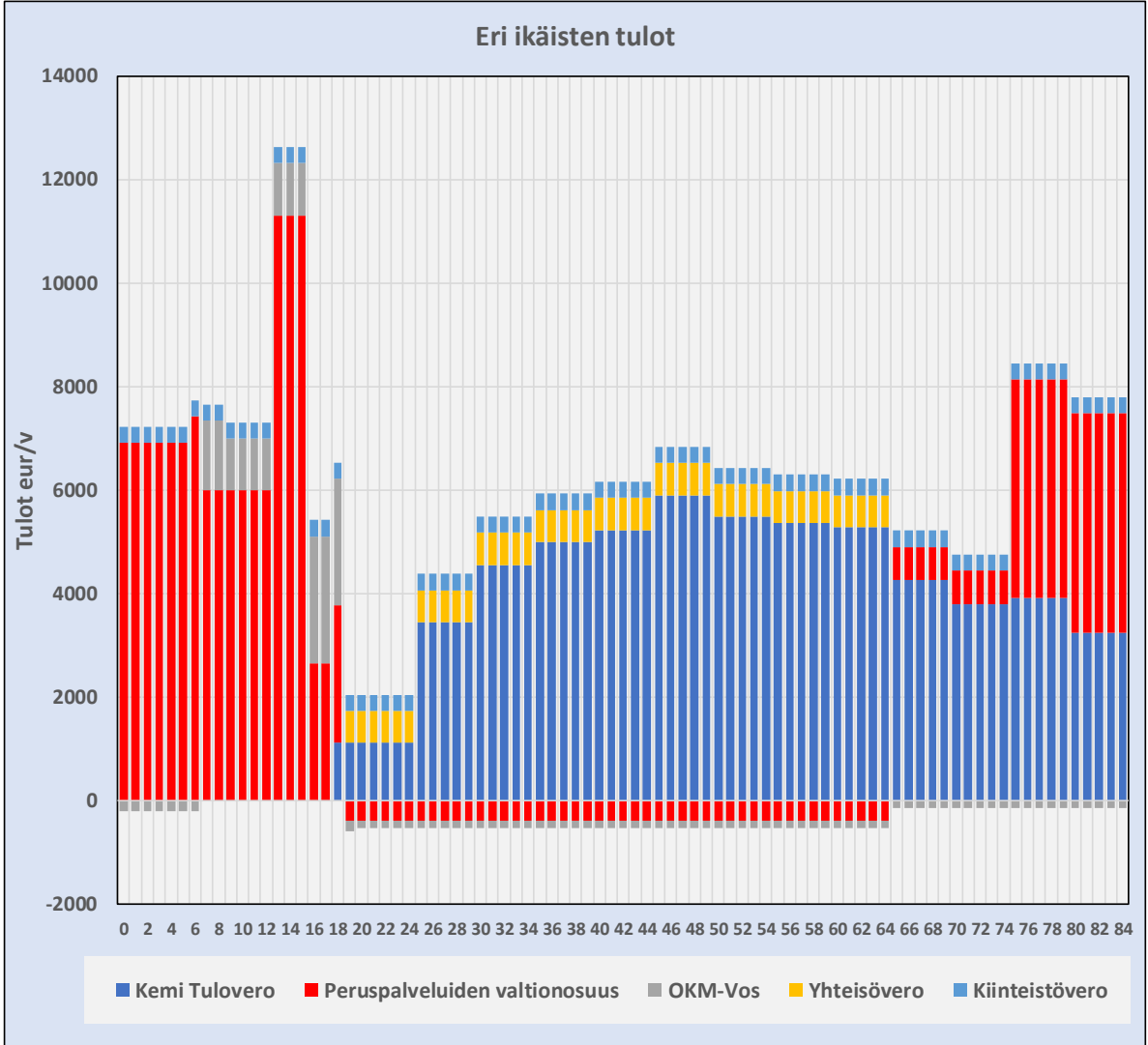
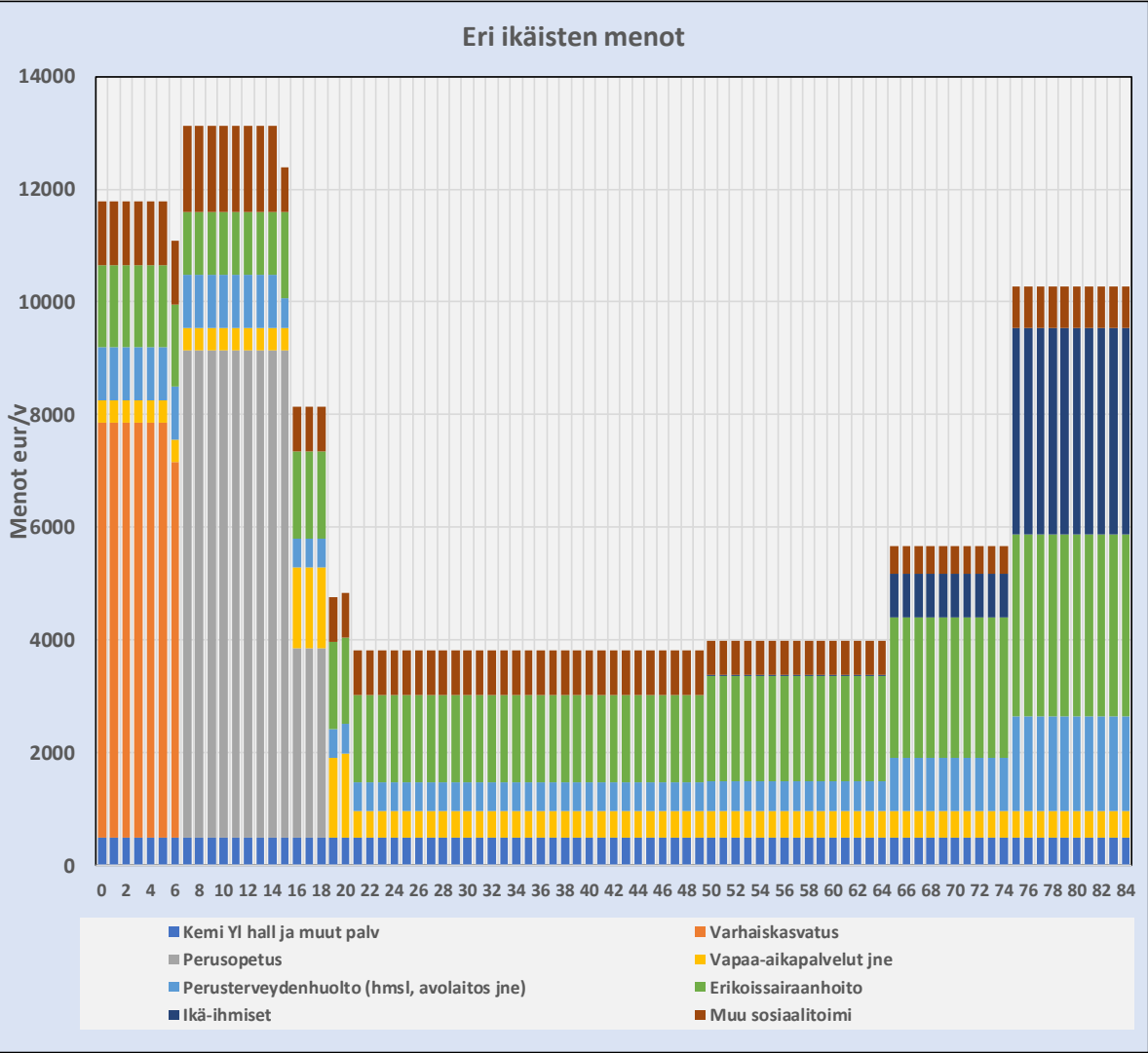
Enontekiö: eri ikäisten tulot ja menot

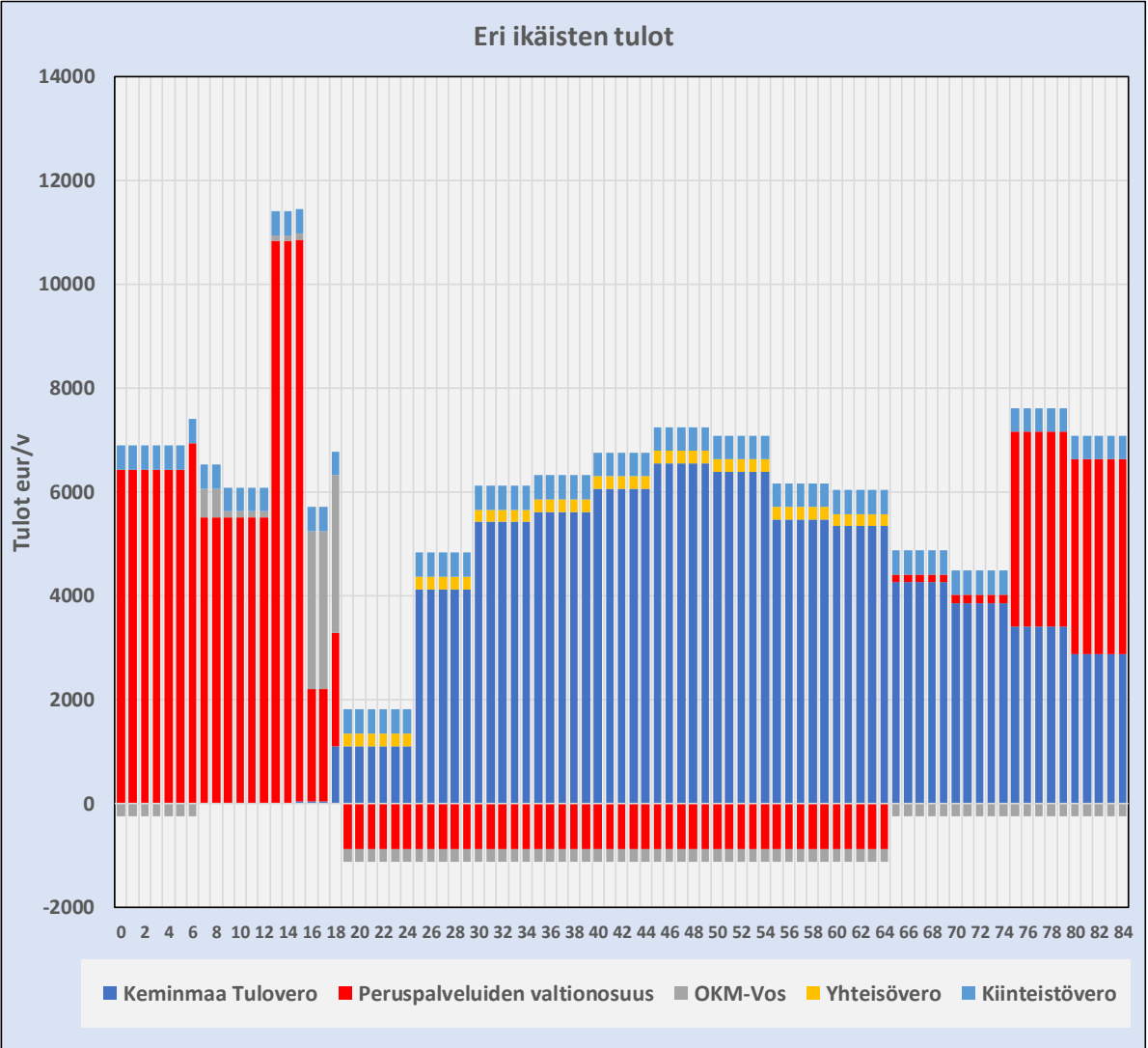
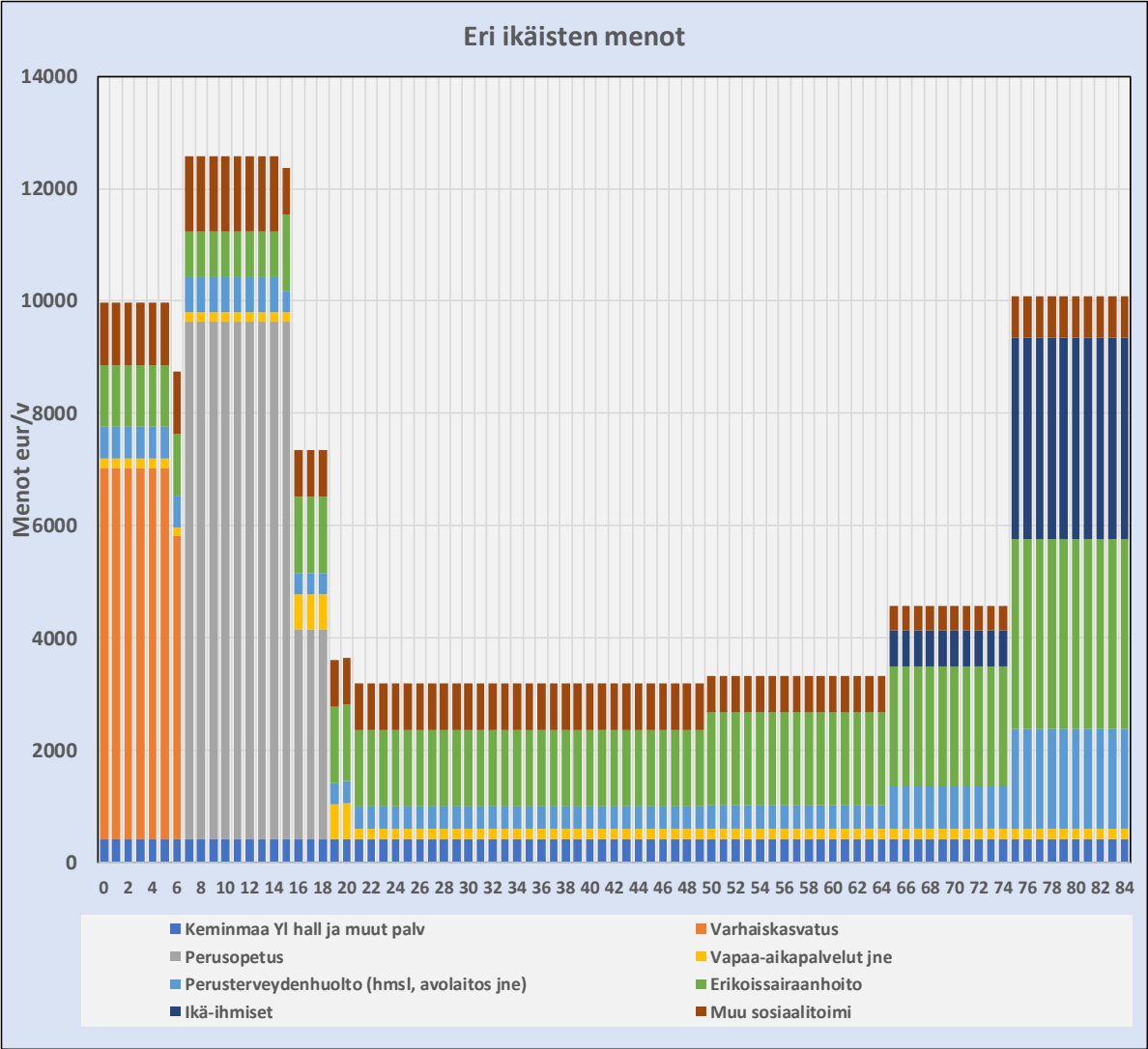
Inari: eri ikäisten tulot ja menot

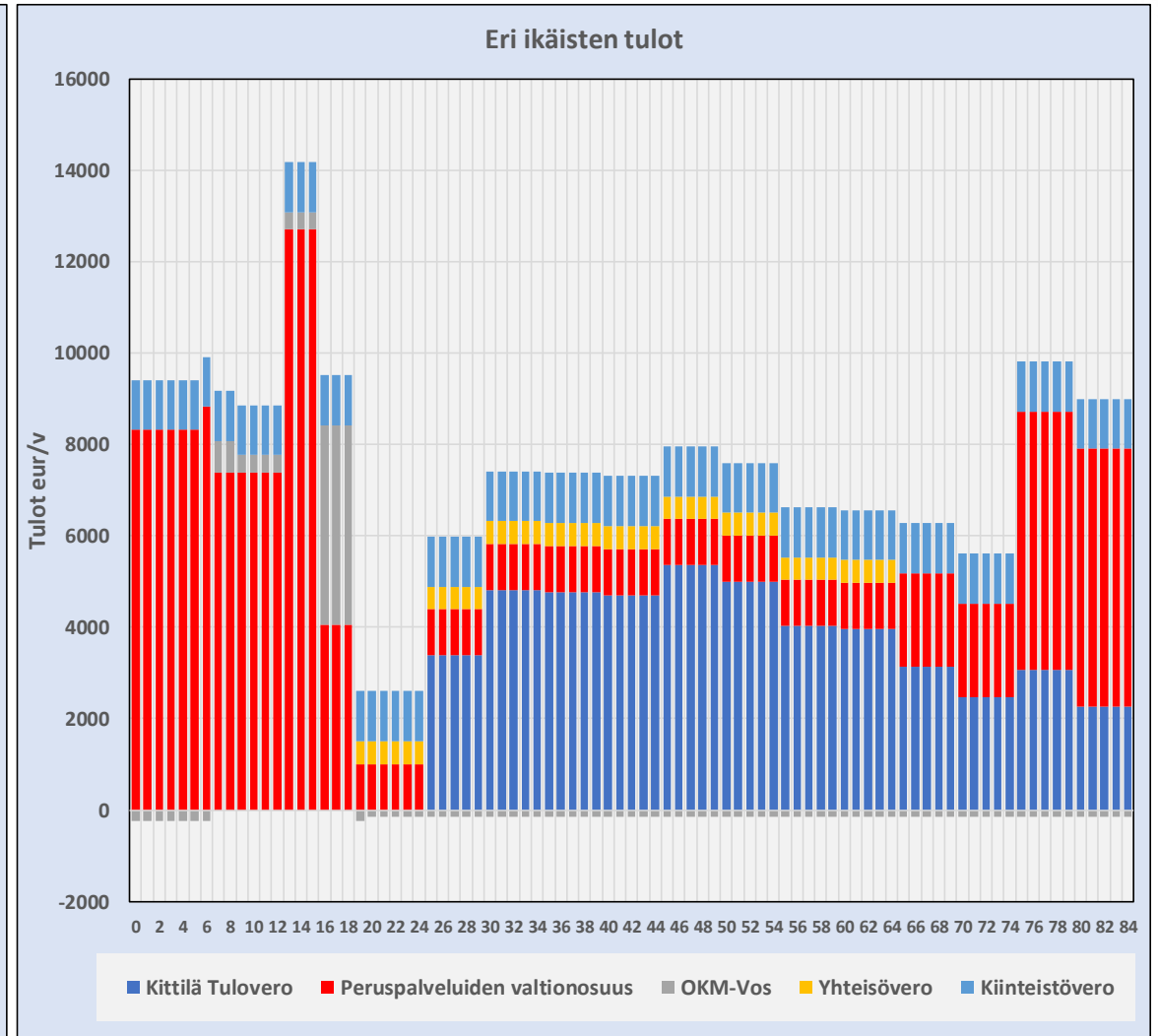
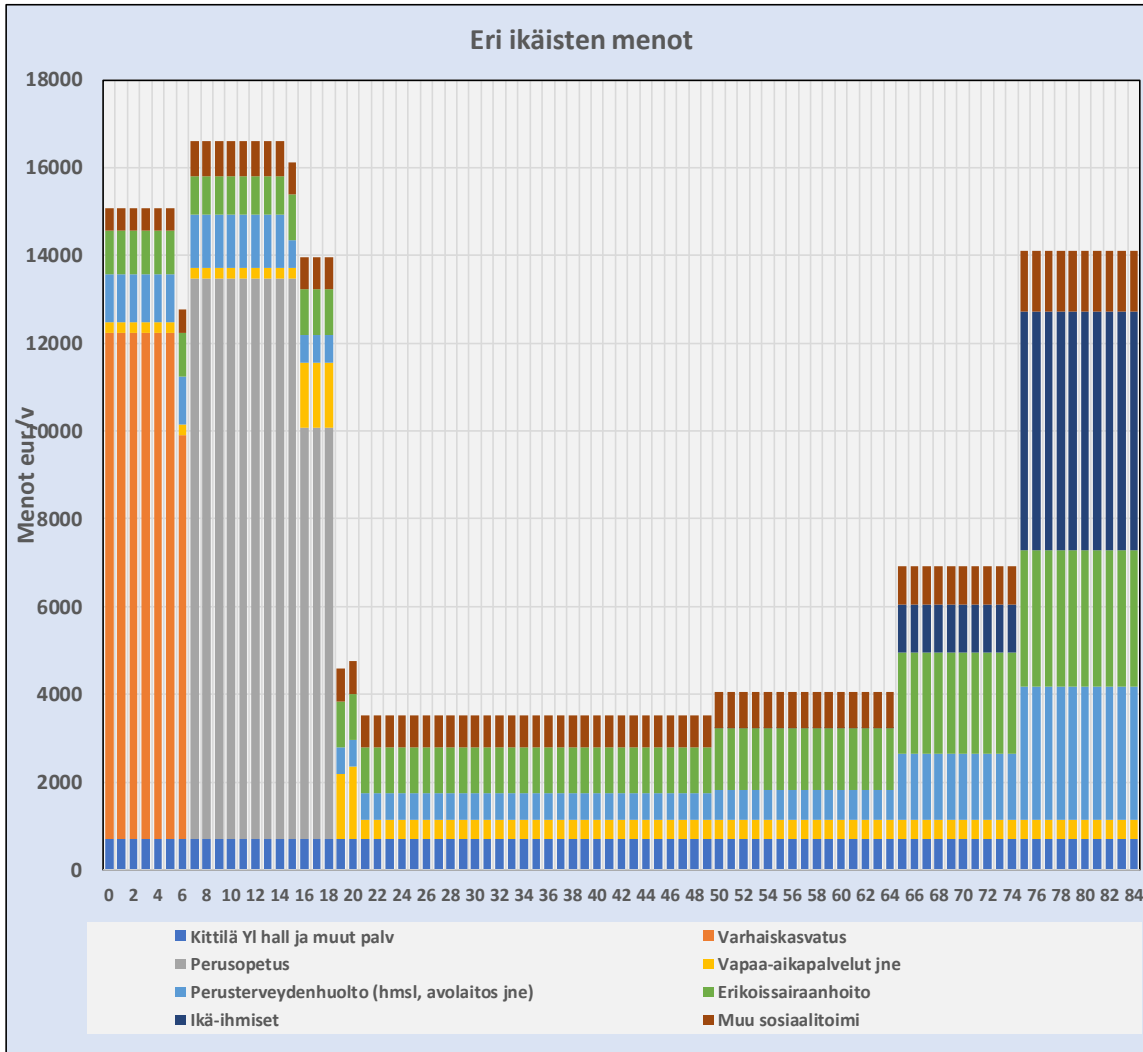
Kemi: eri ikäisten tulot ja menot

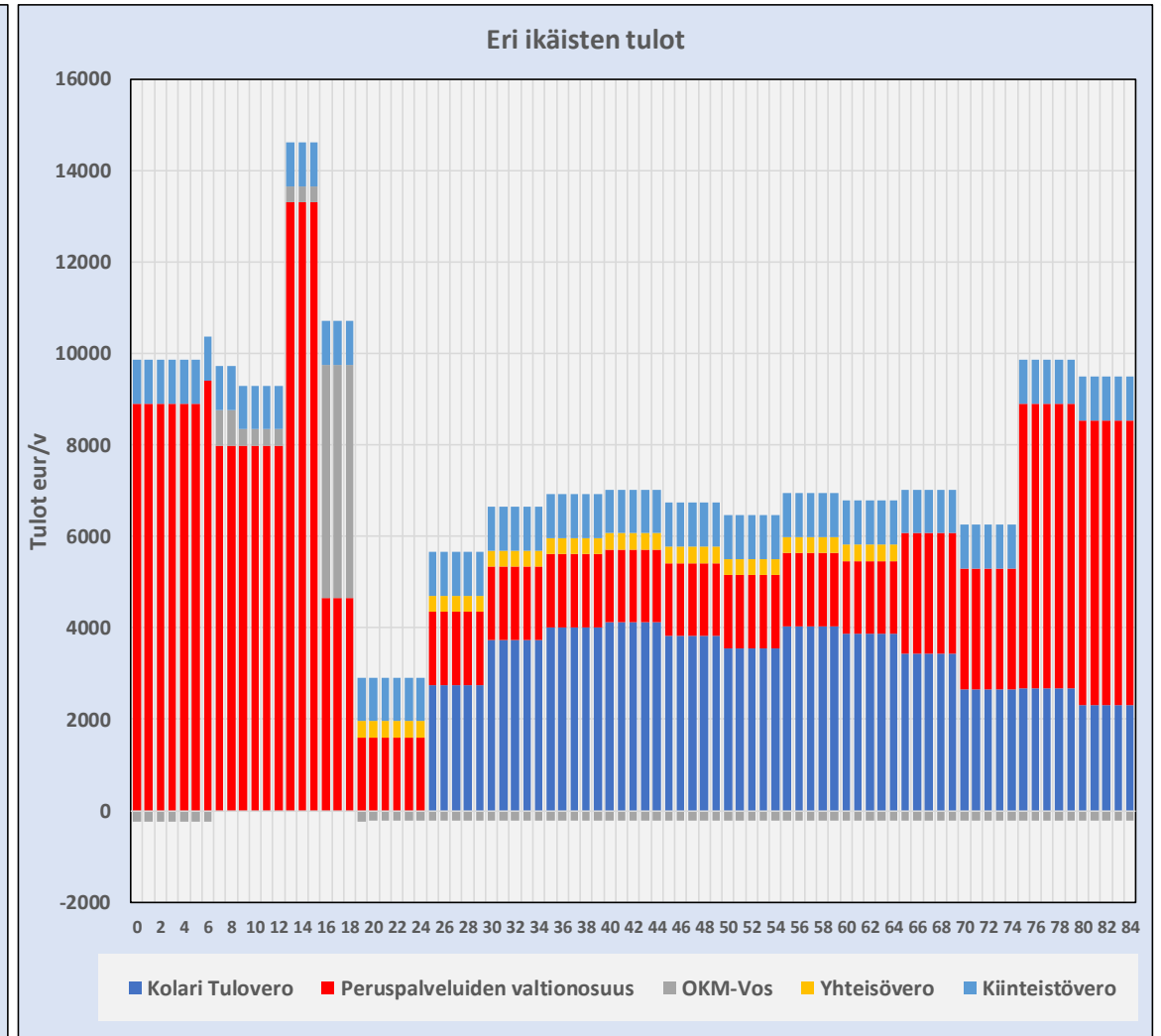
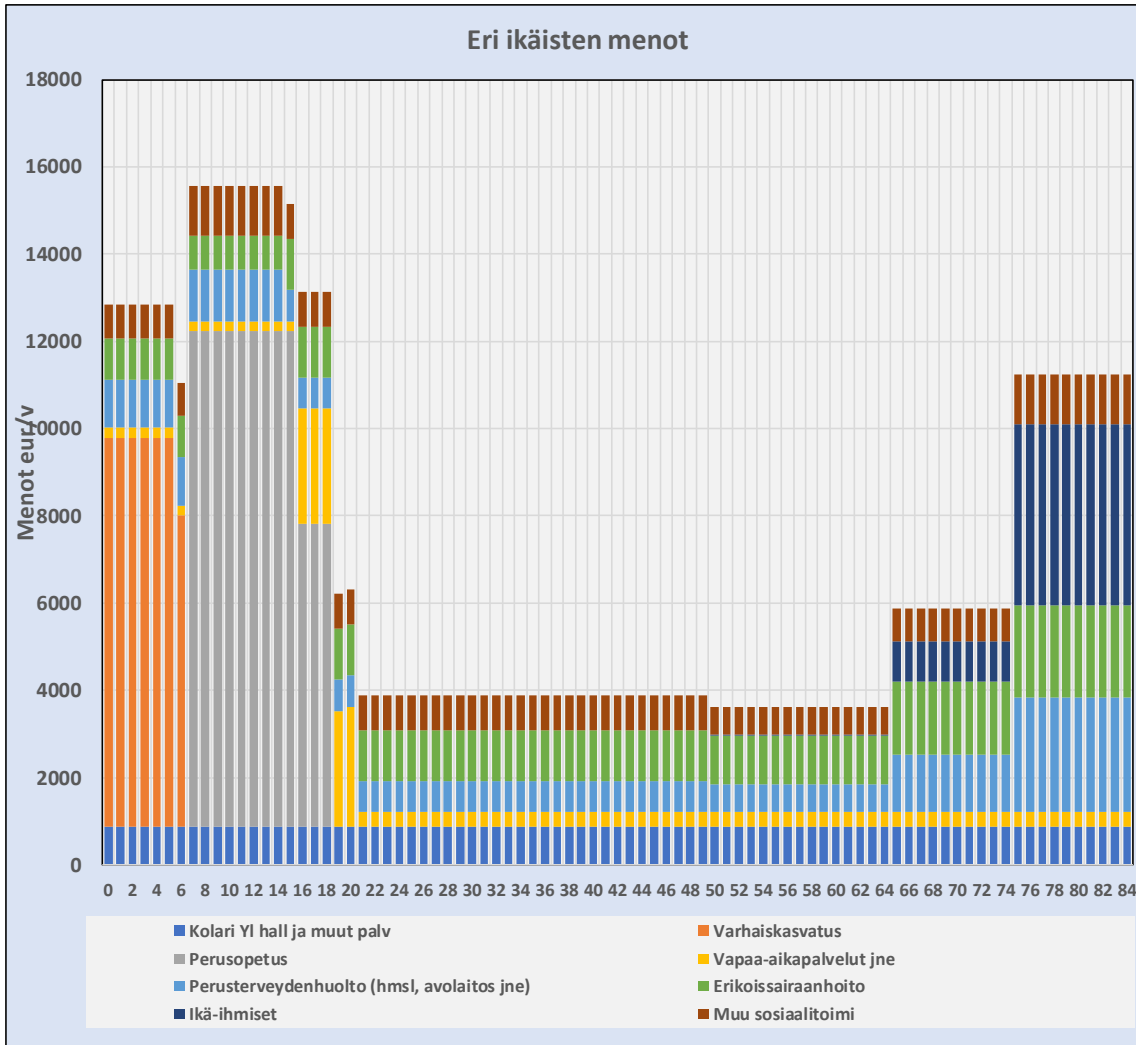
Keminmaa: eri ikäisten tulot ja menot

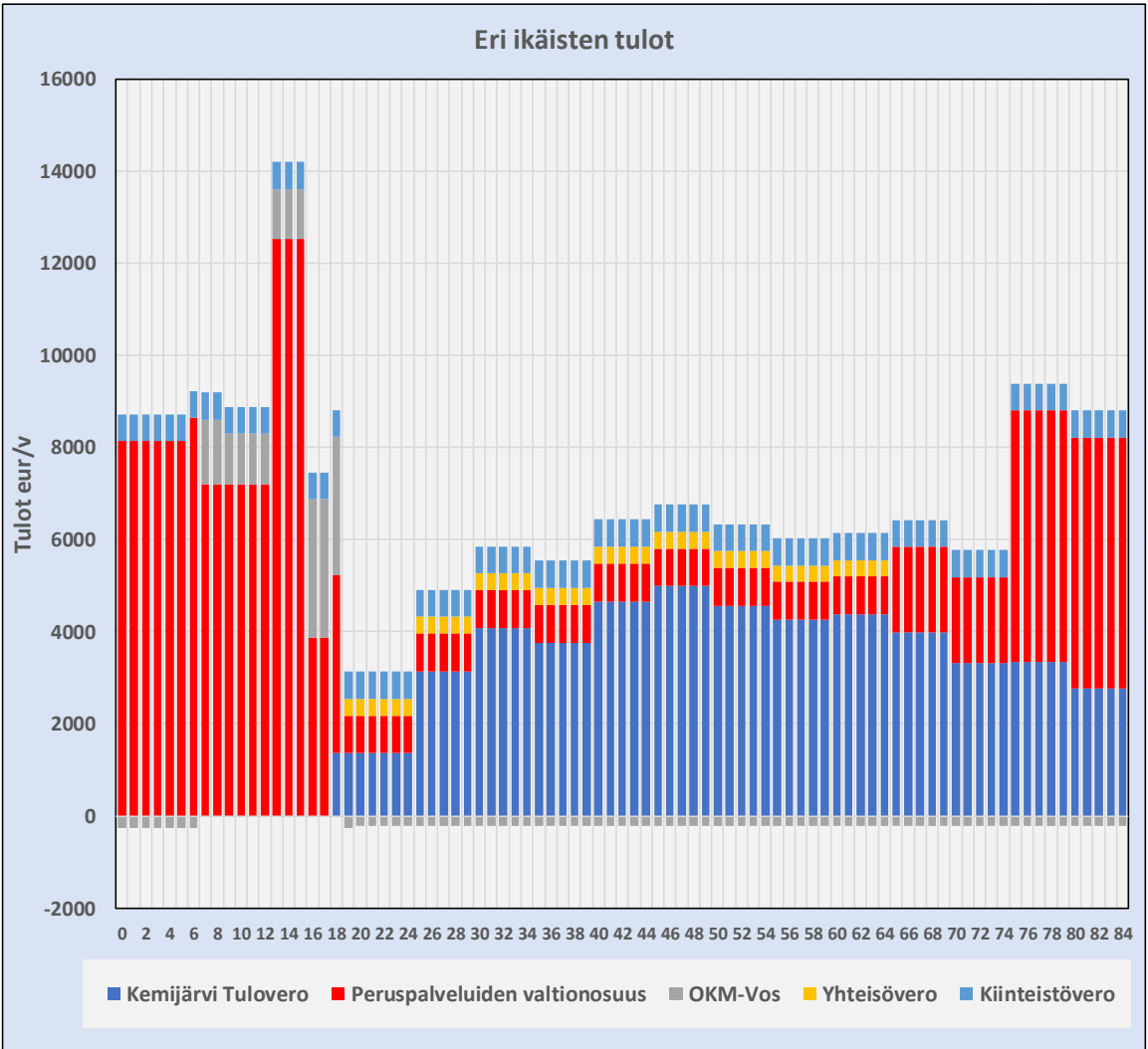
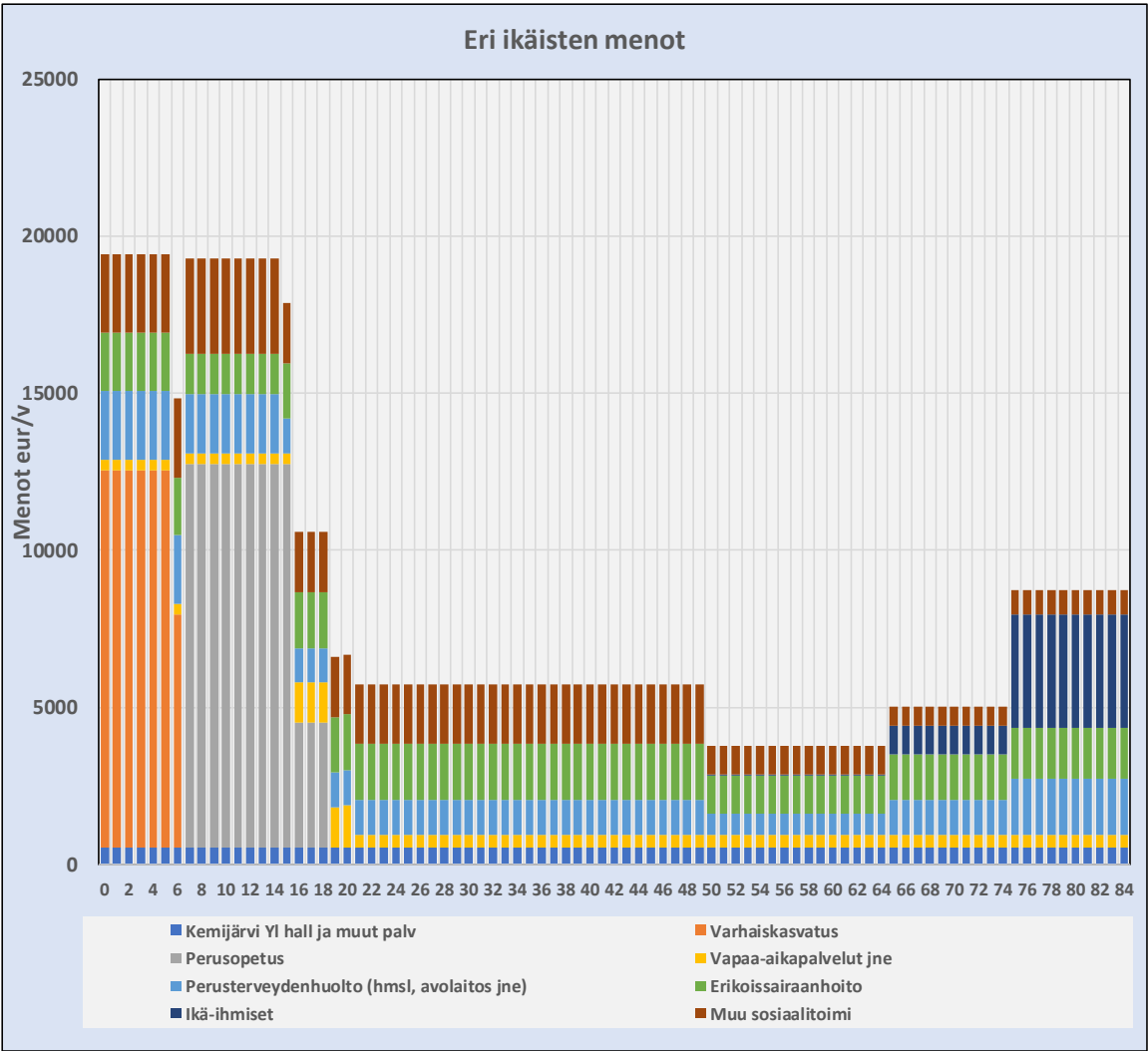
Kittilä: eri ikäisten tulot ja menot

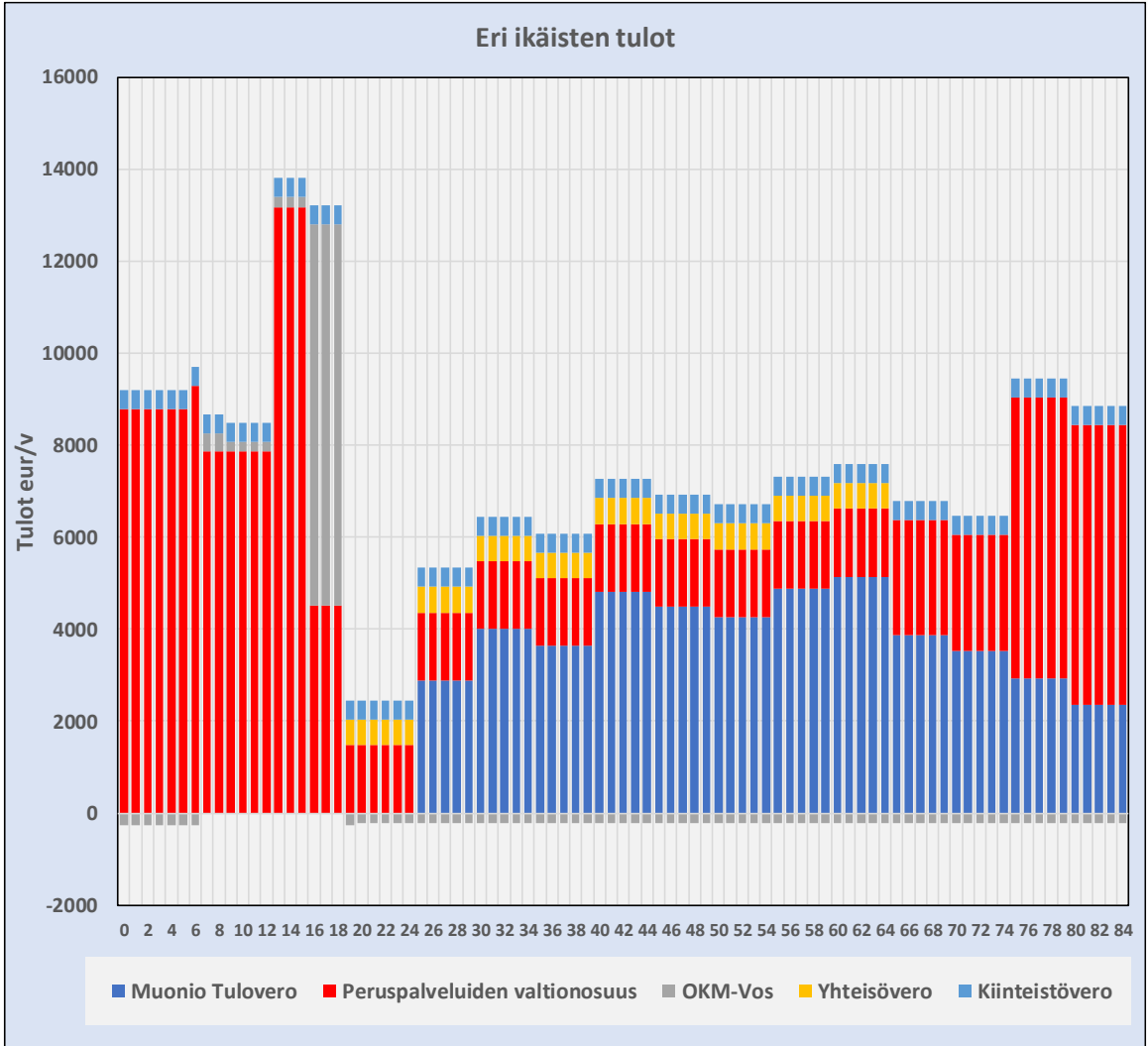
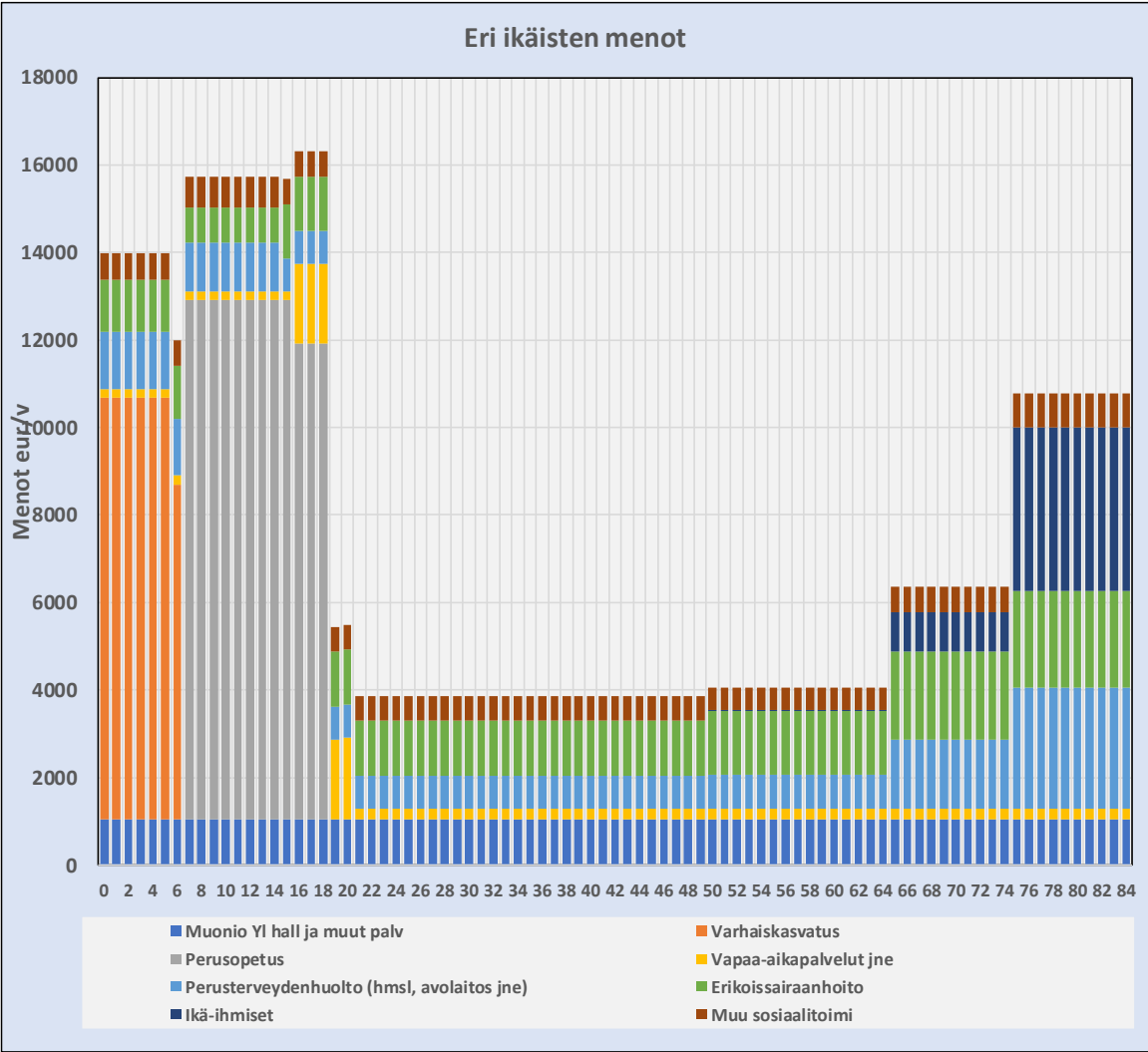
Kolari: eri ikäisten tulot ja menot

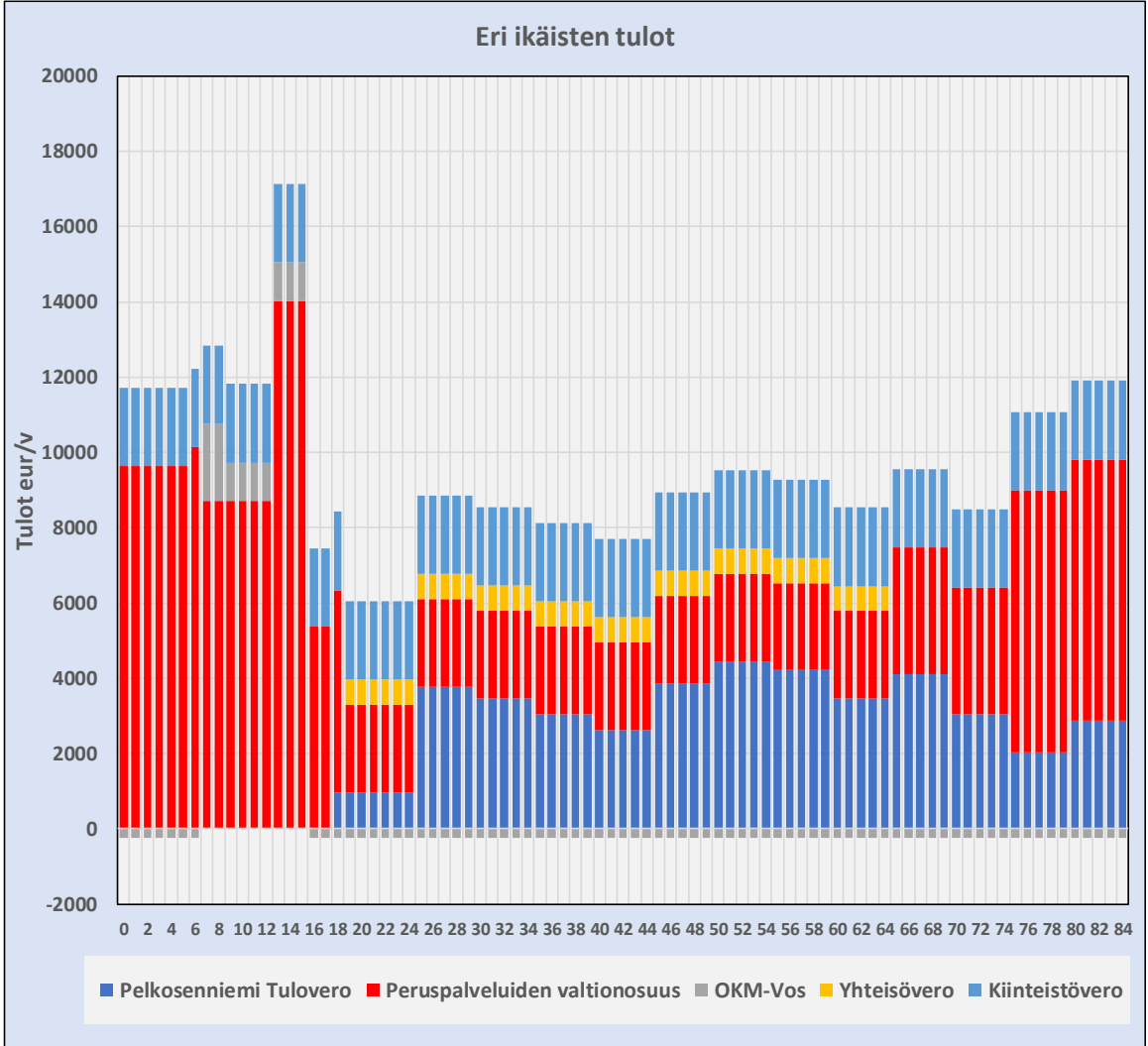
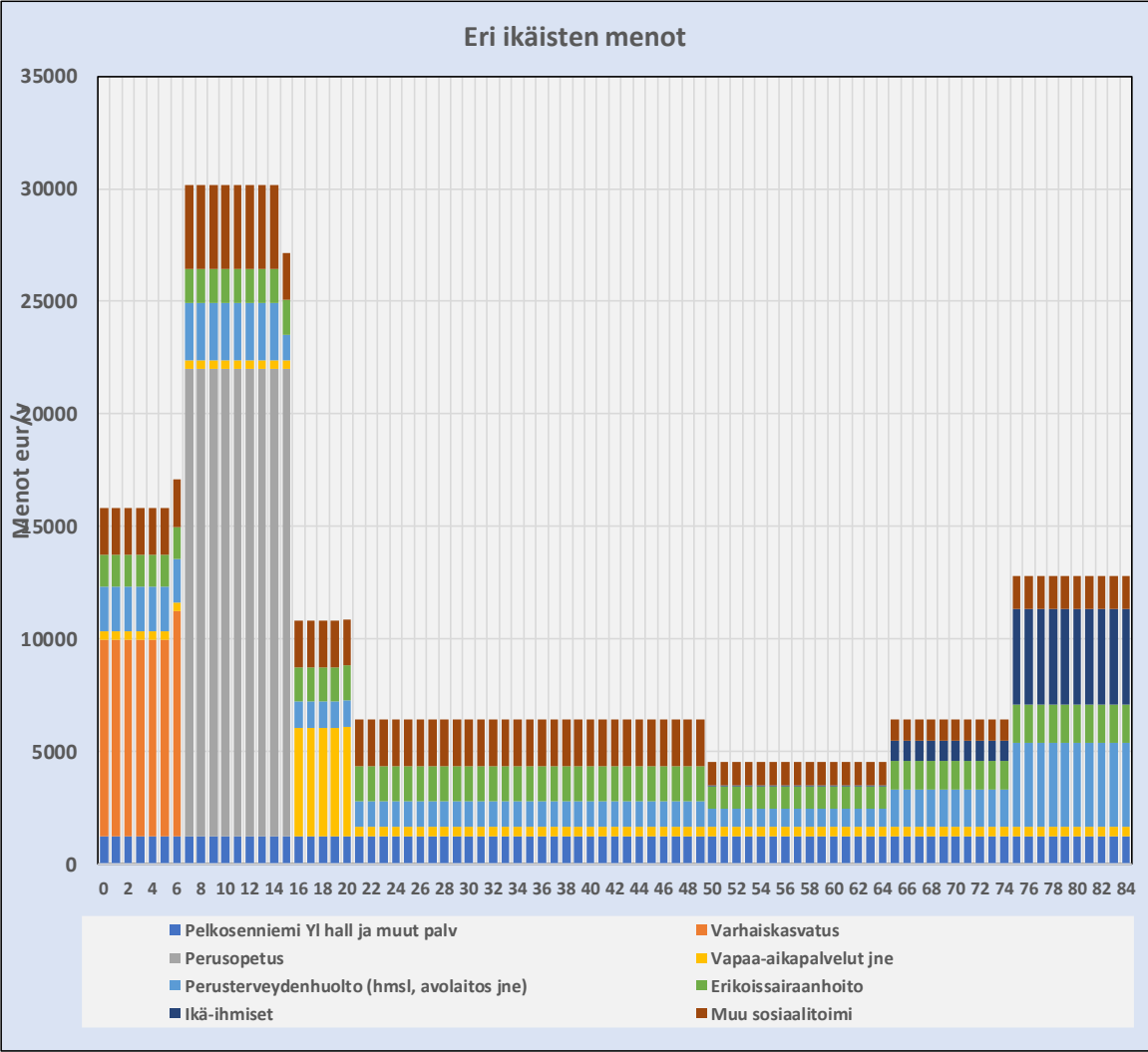
Kemijärvi: eri ikäisten tulot ja menot

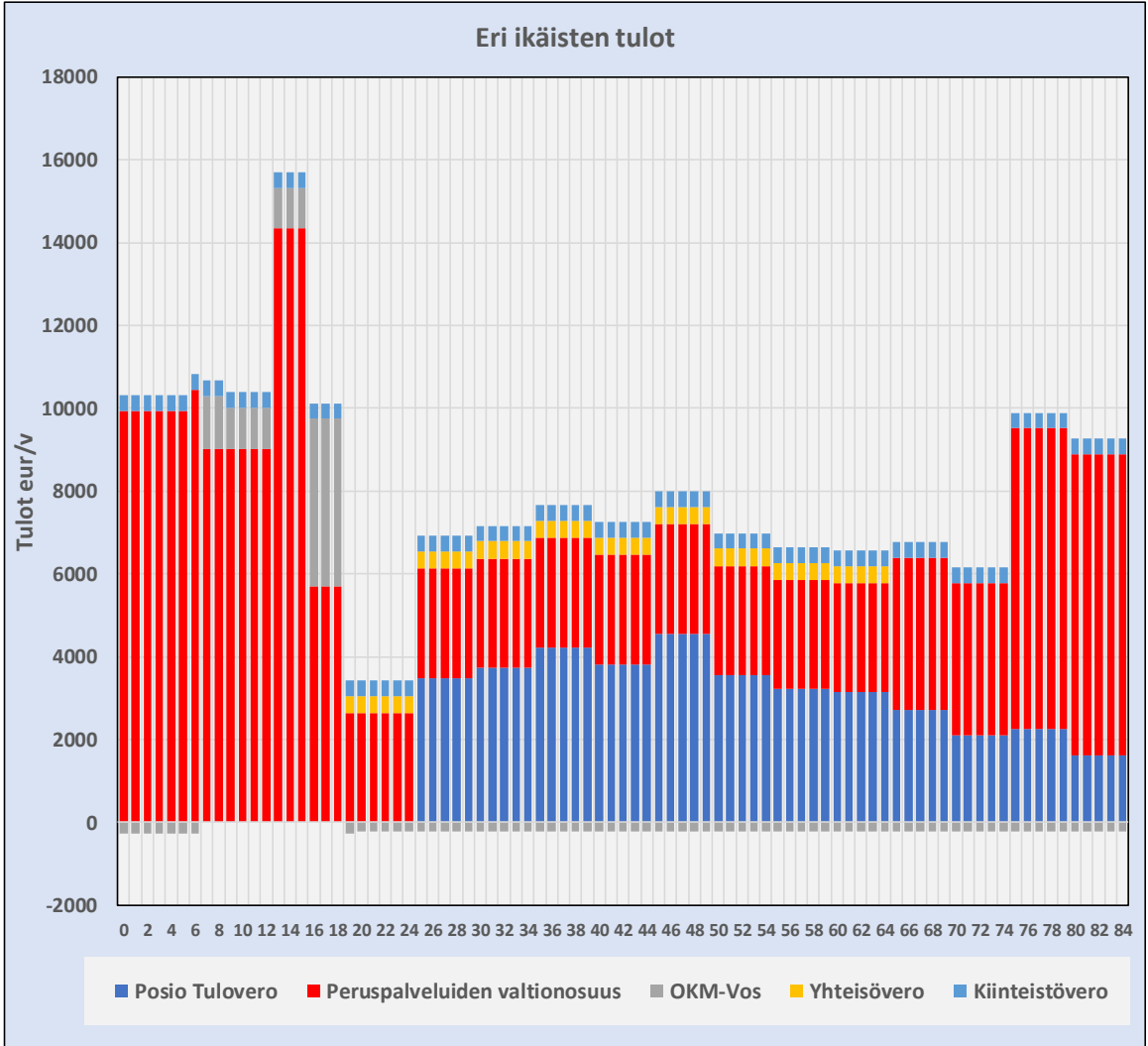
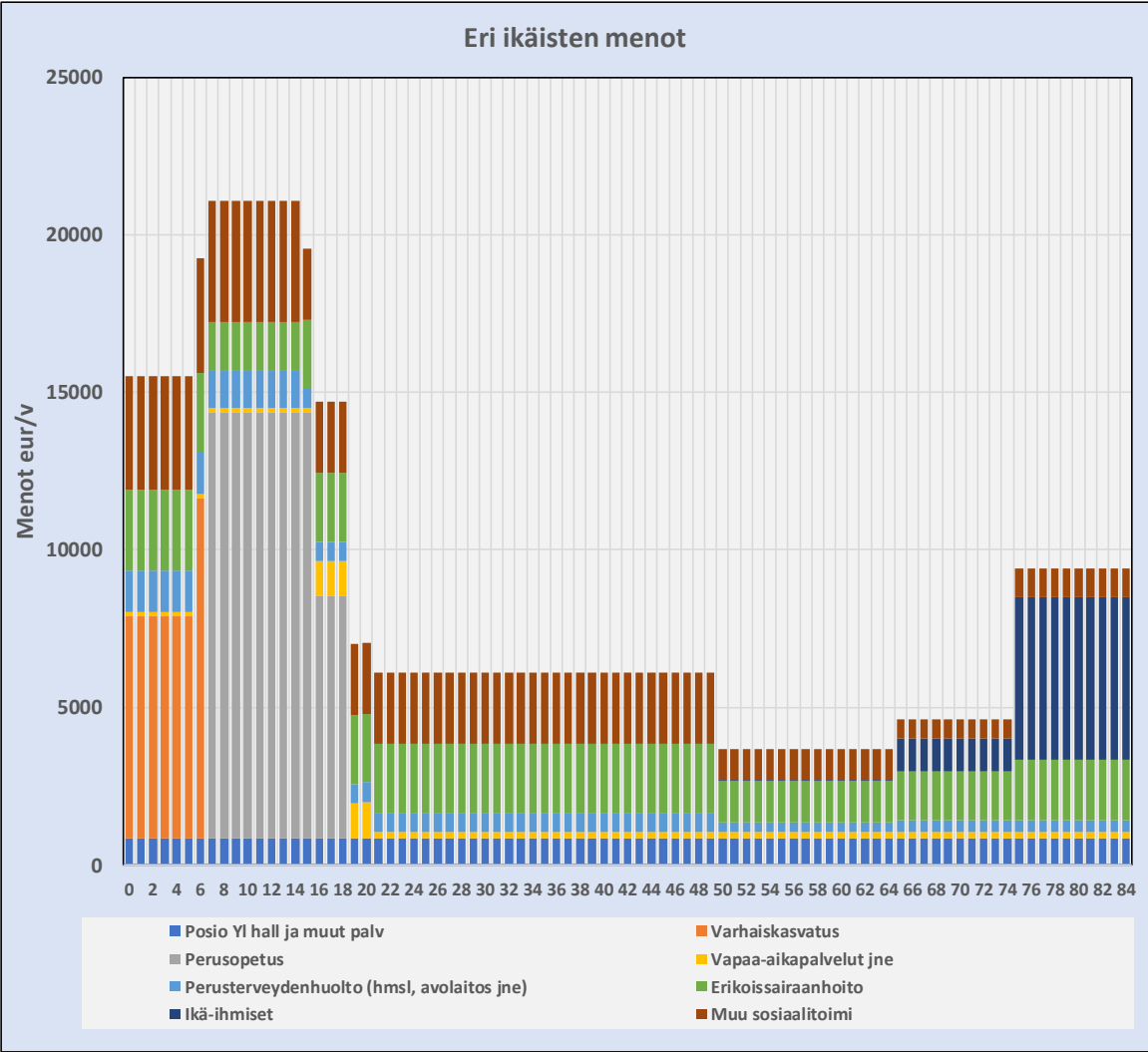
Muonio: eri ikäisten tulot ja menot

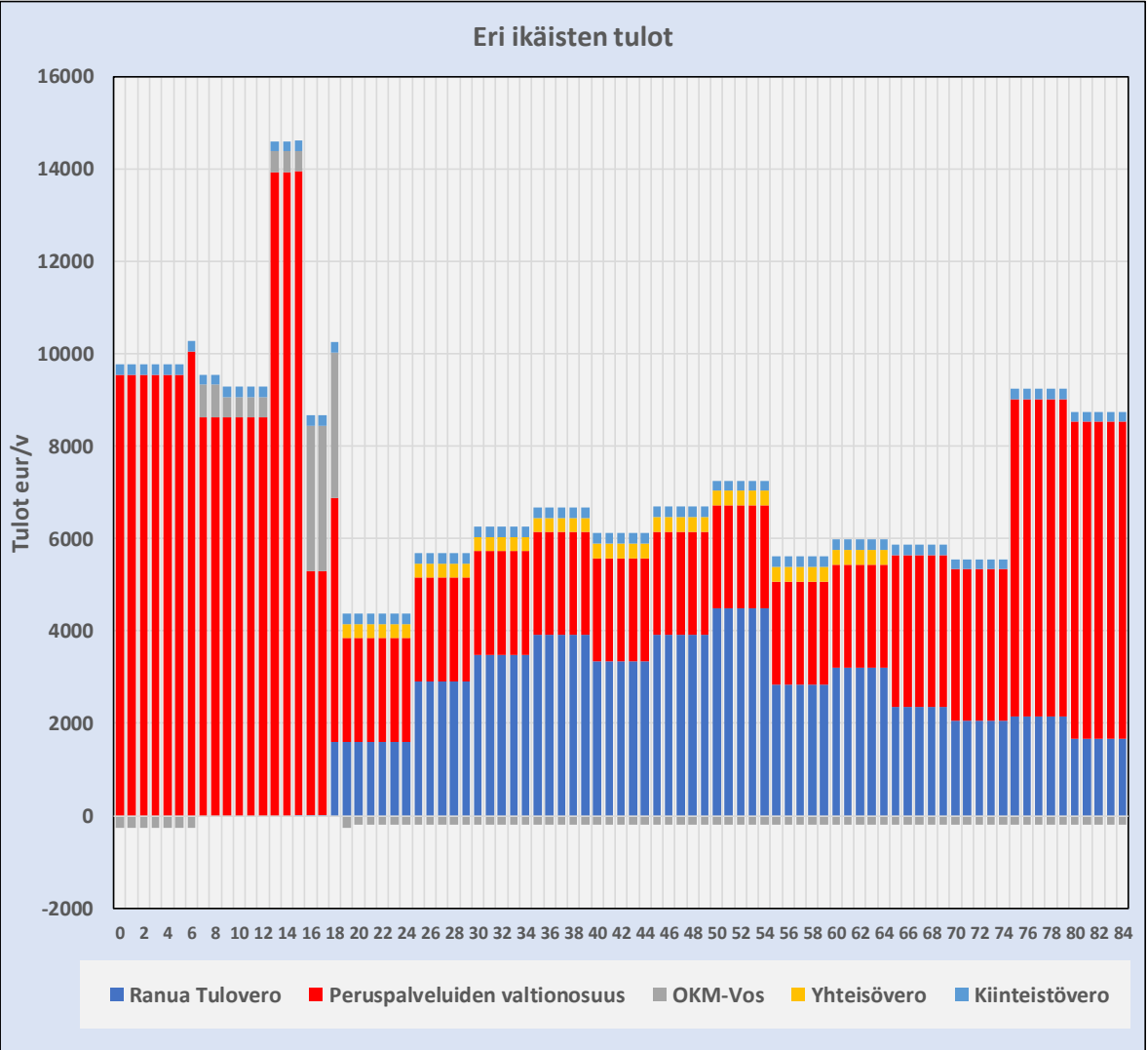
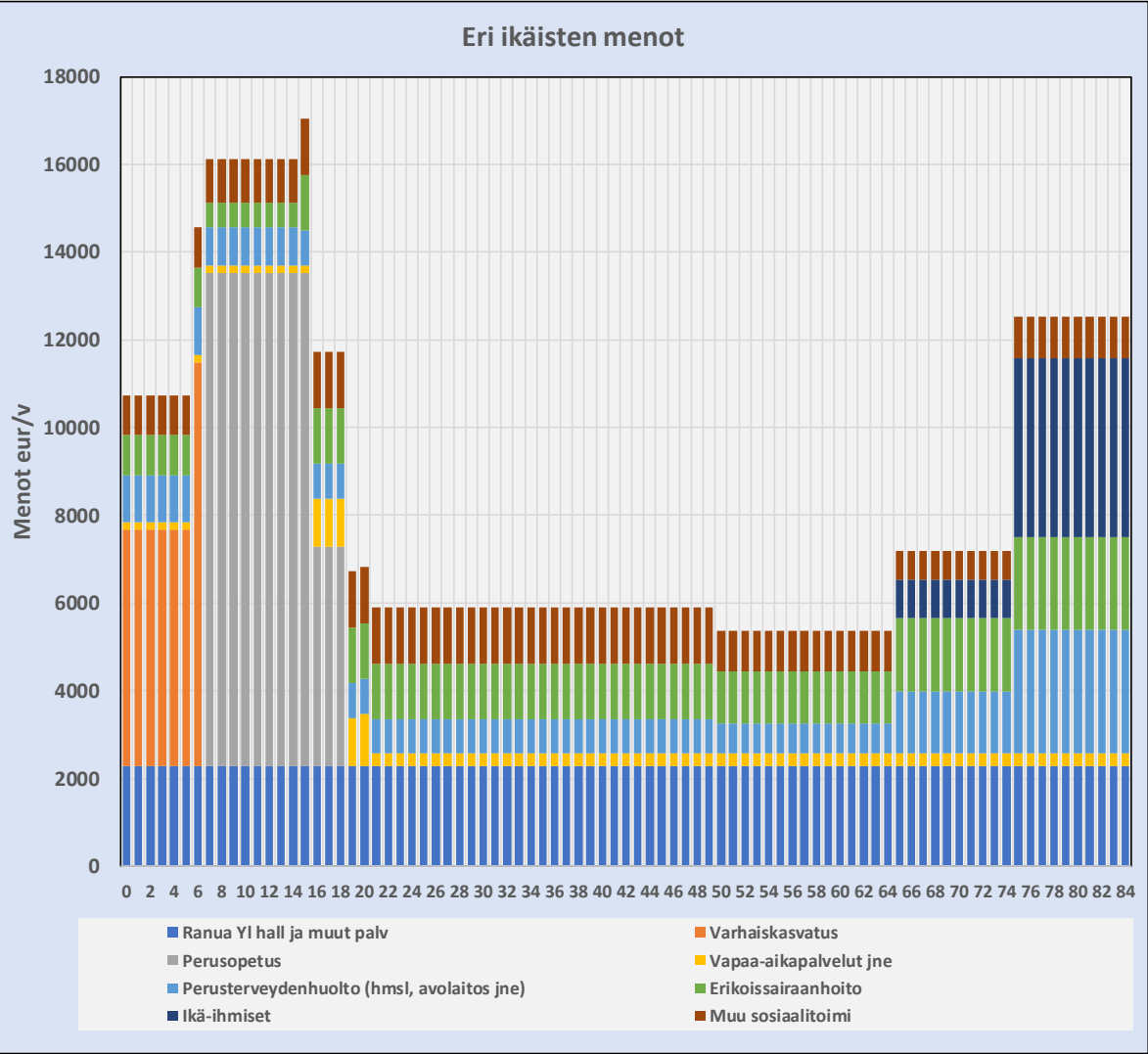
Pelkosenniemi: eri ikäisten tulot ja menot

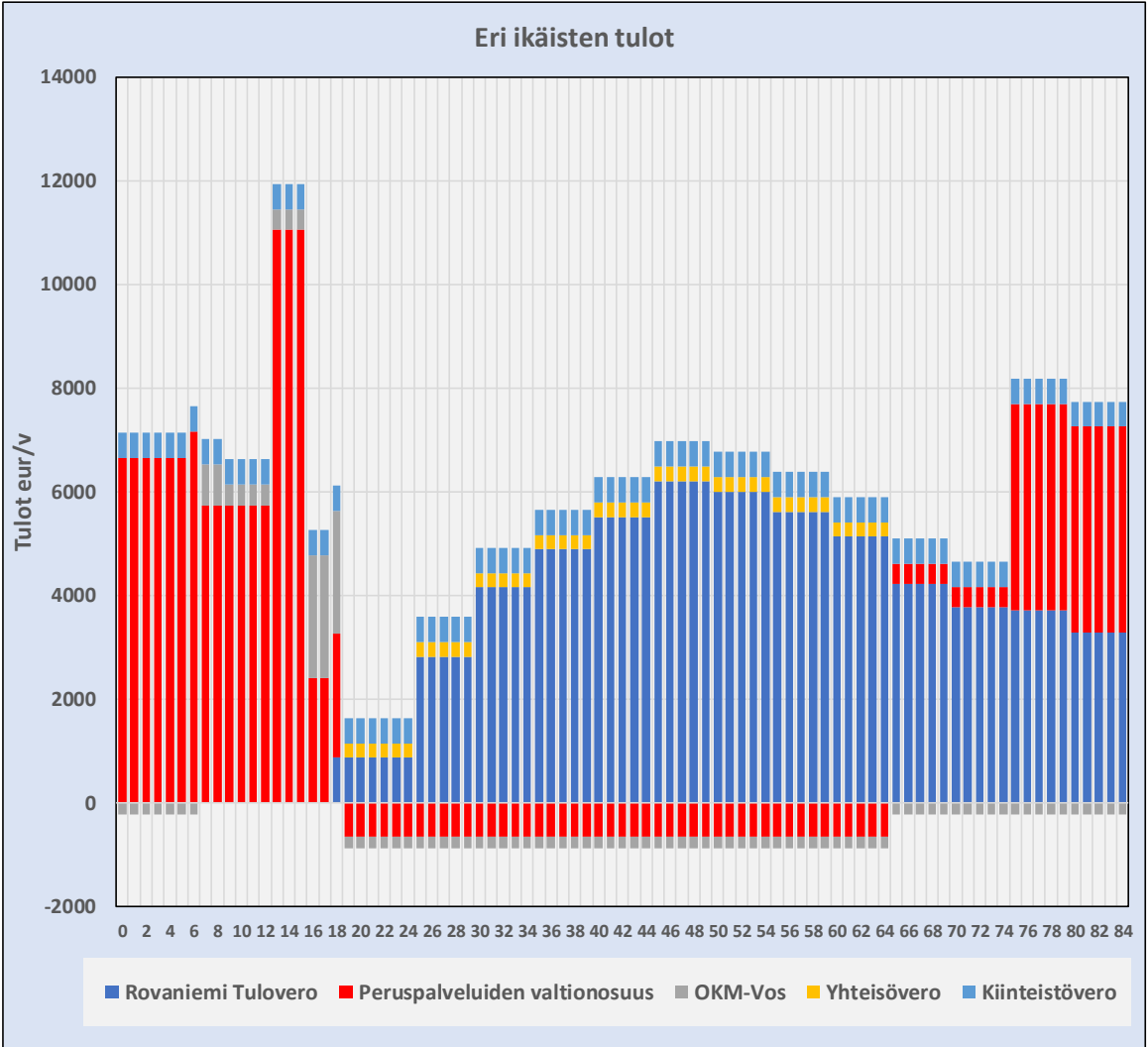
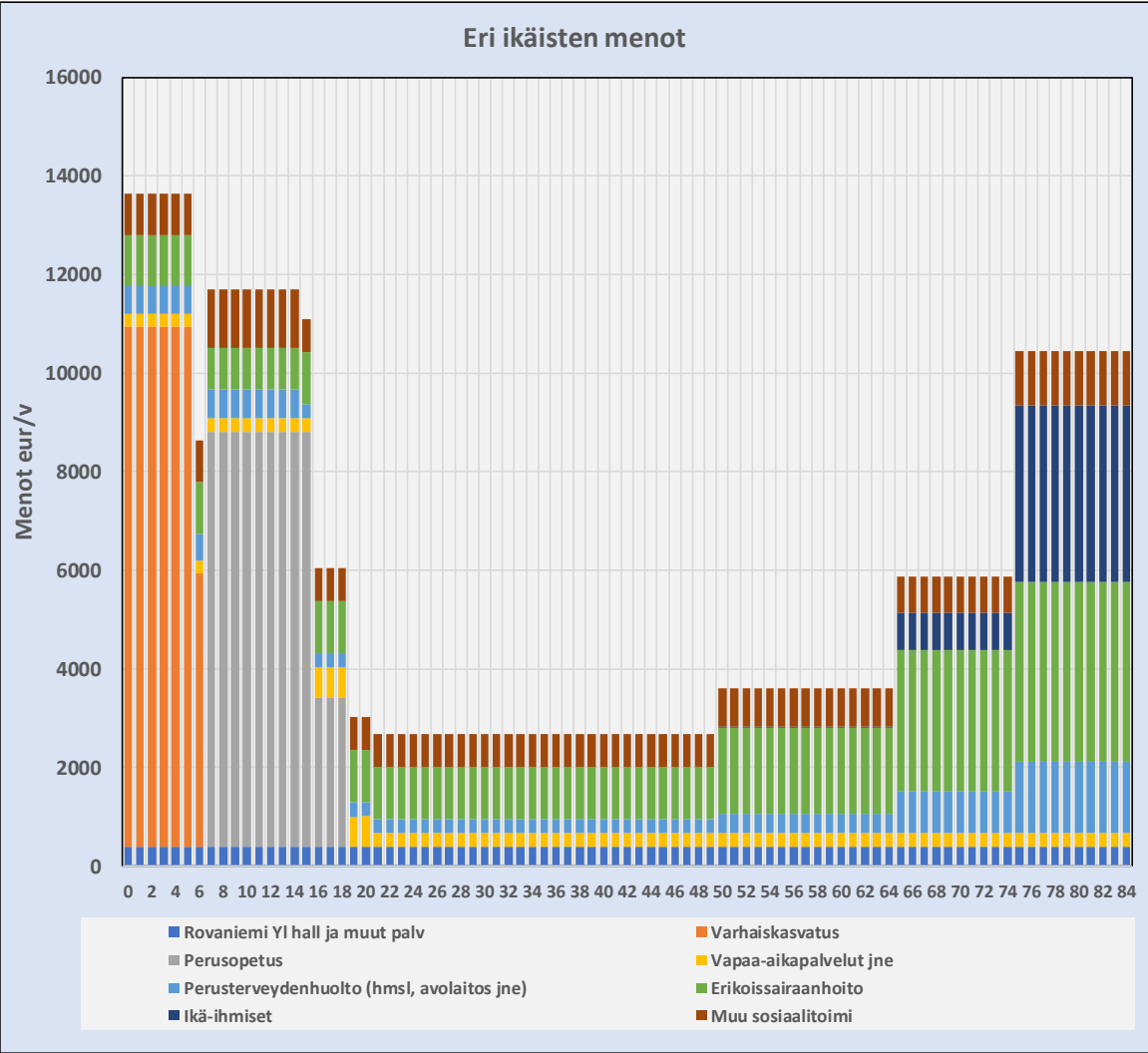
Posio: eri ikäisten tulot ja menot

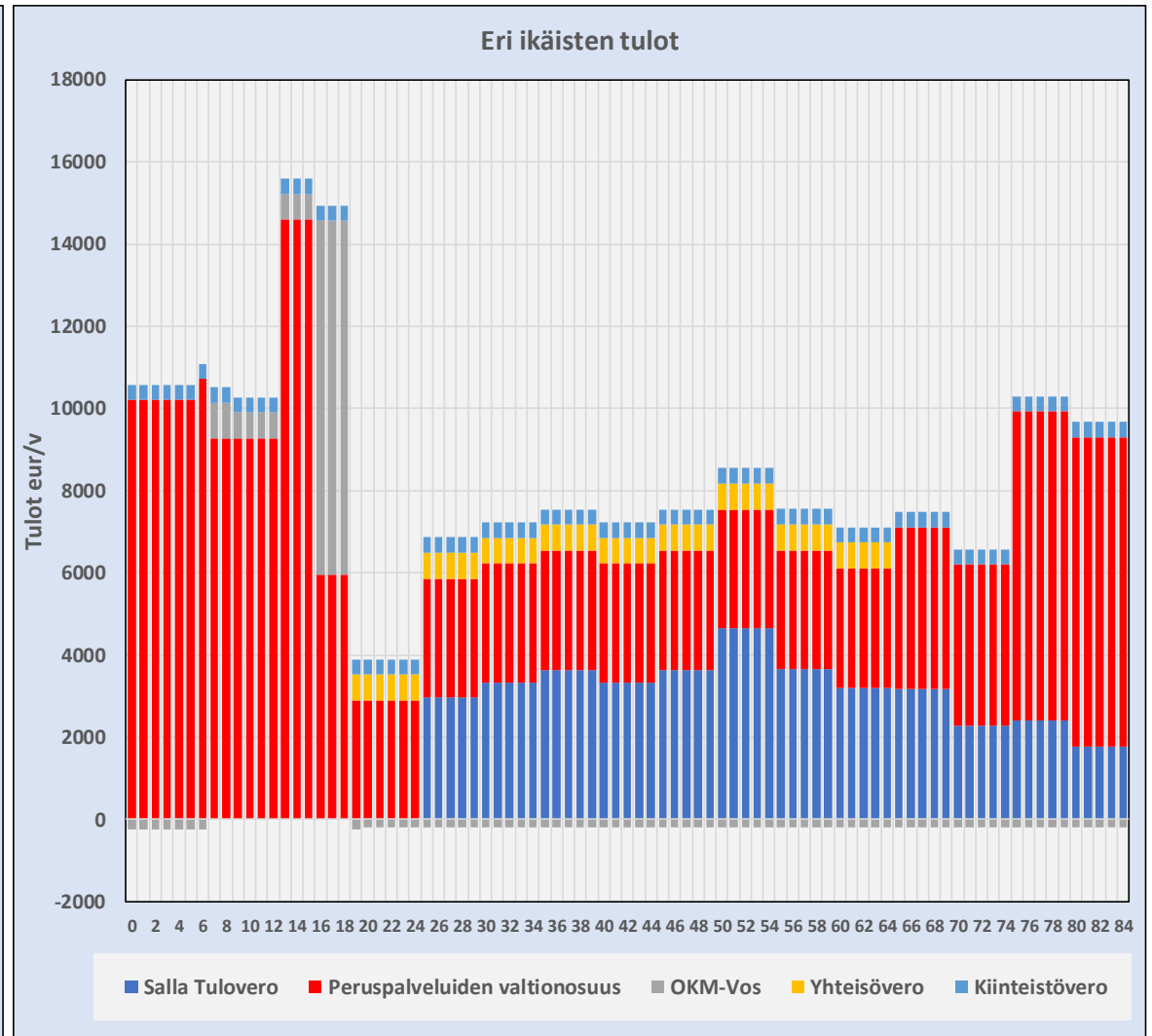
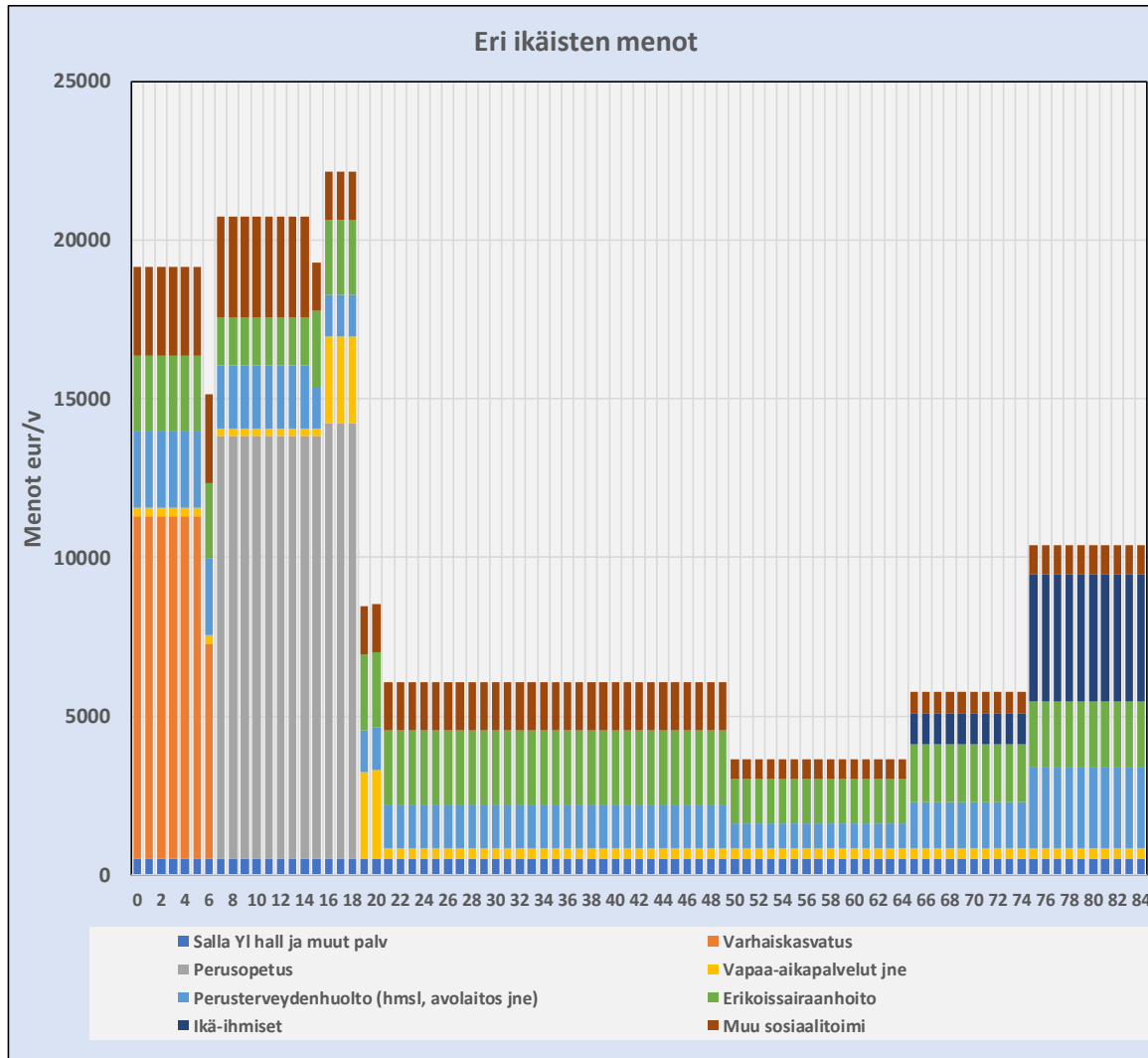
Ranua: eri ikäisten tulot ja menot

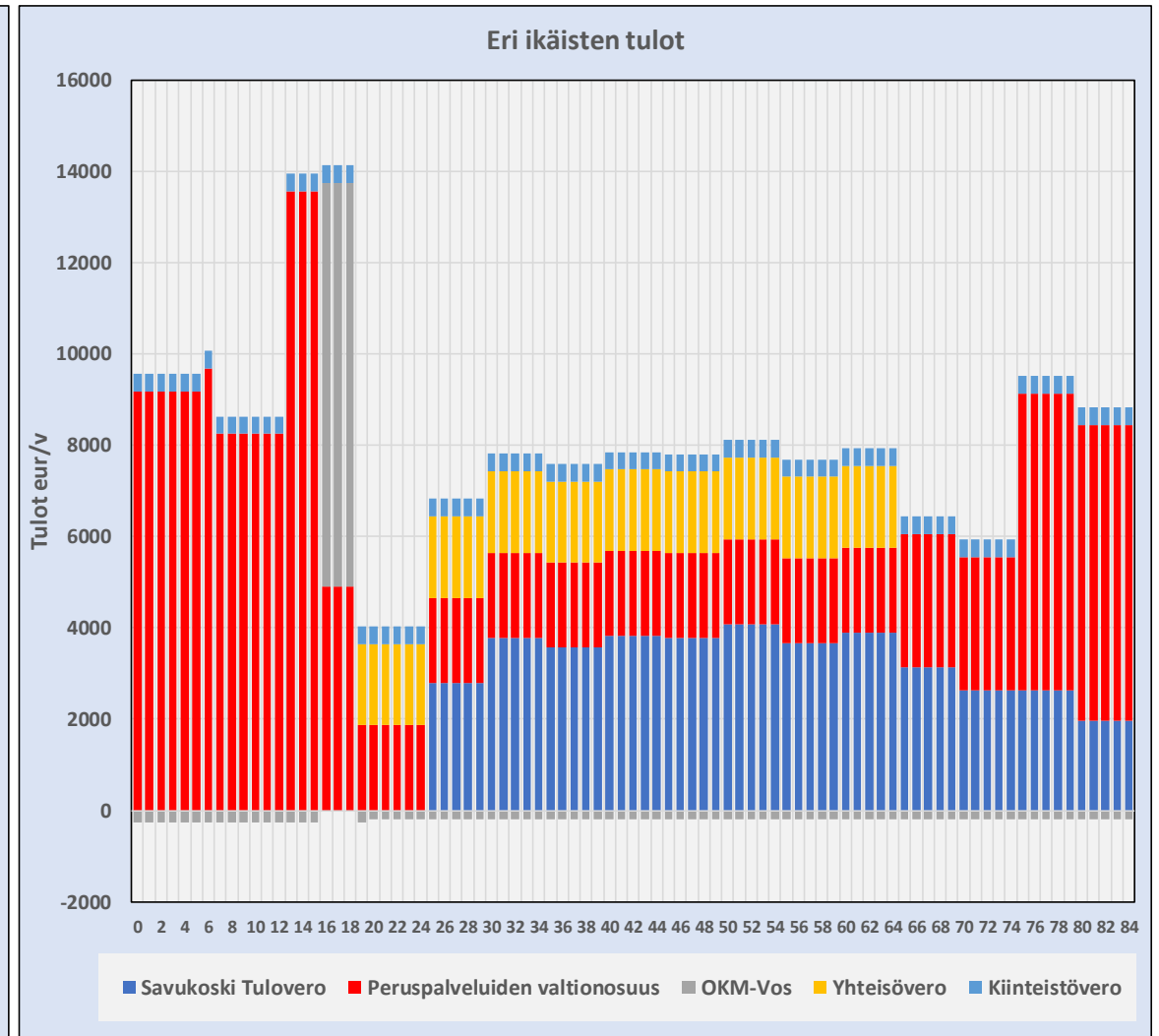
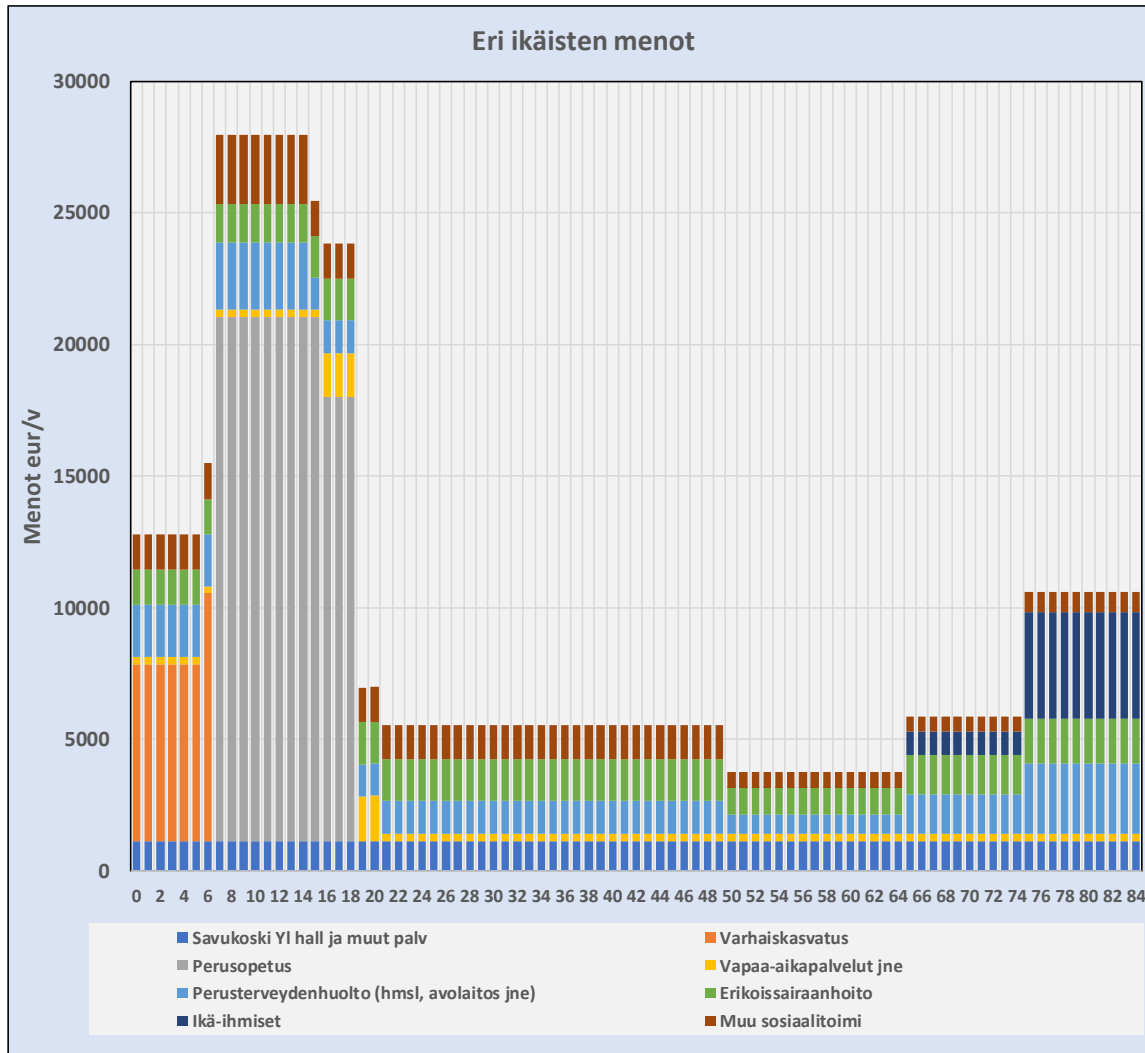
Rovaniemi: eri ikäisten tulot ja menot

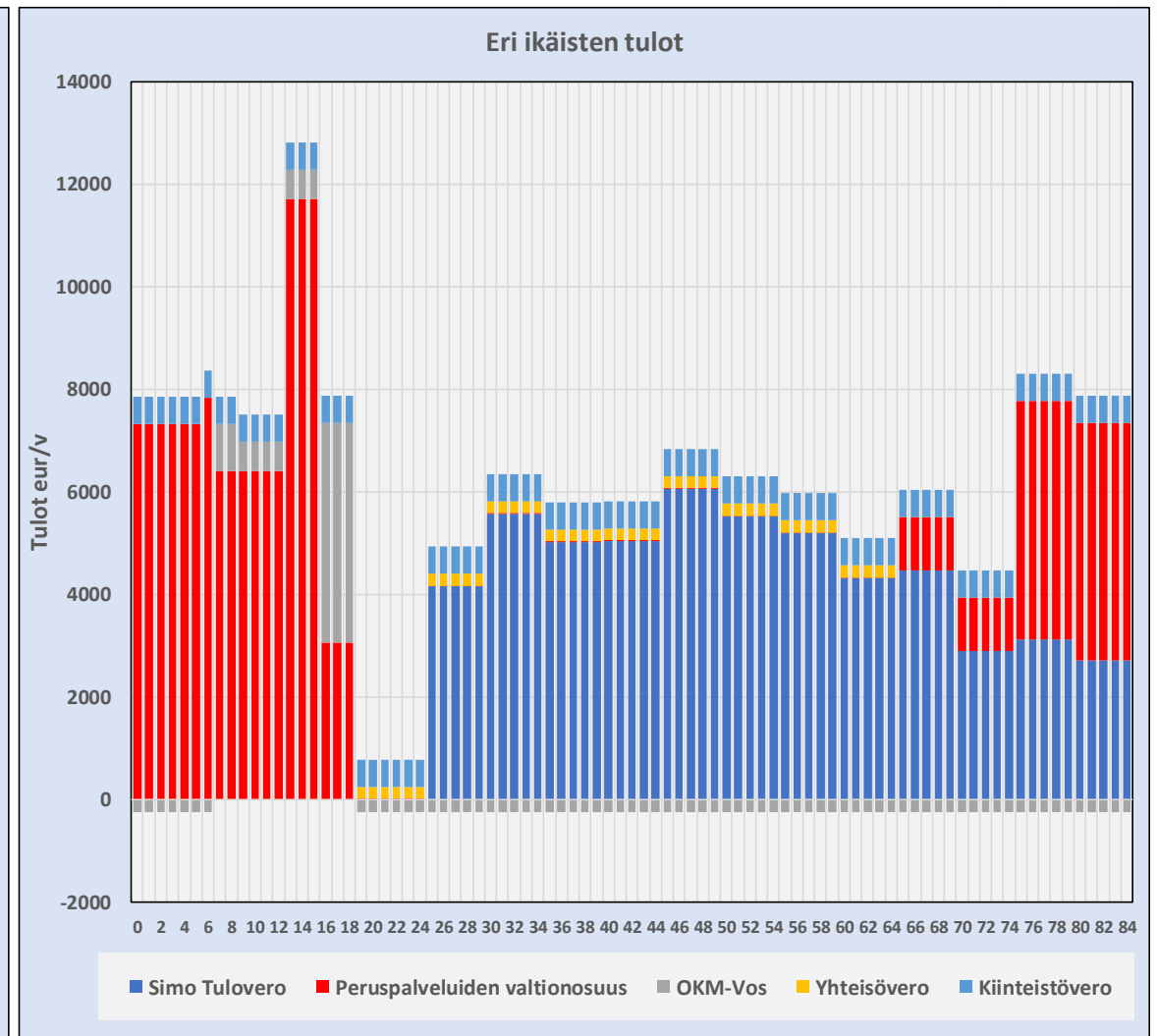
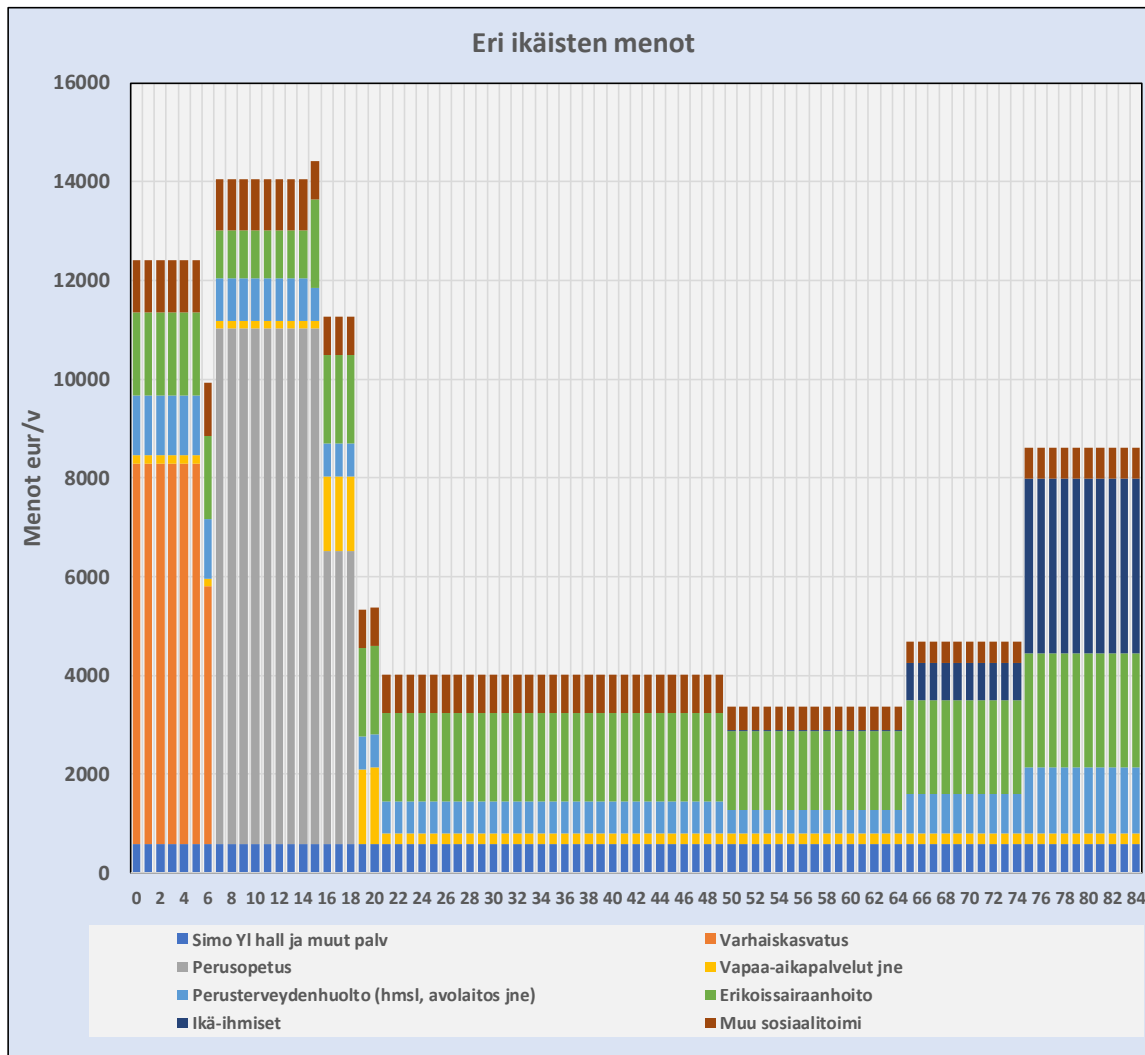
Salla: eri ikäisten tulot ja menot

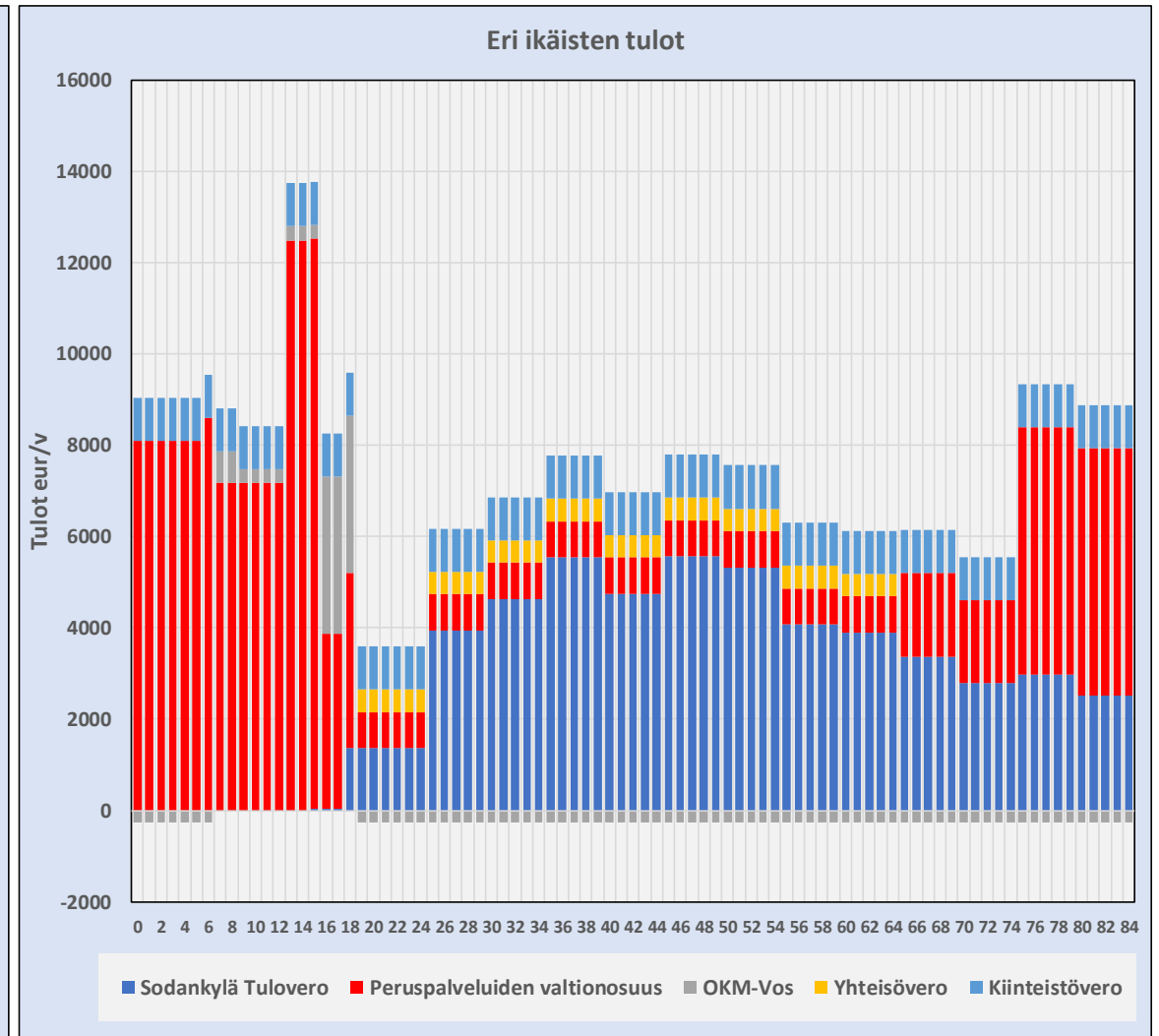
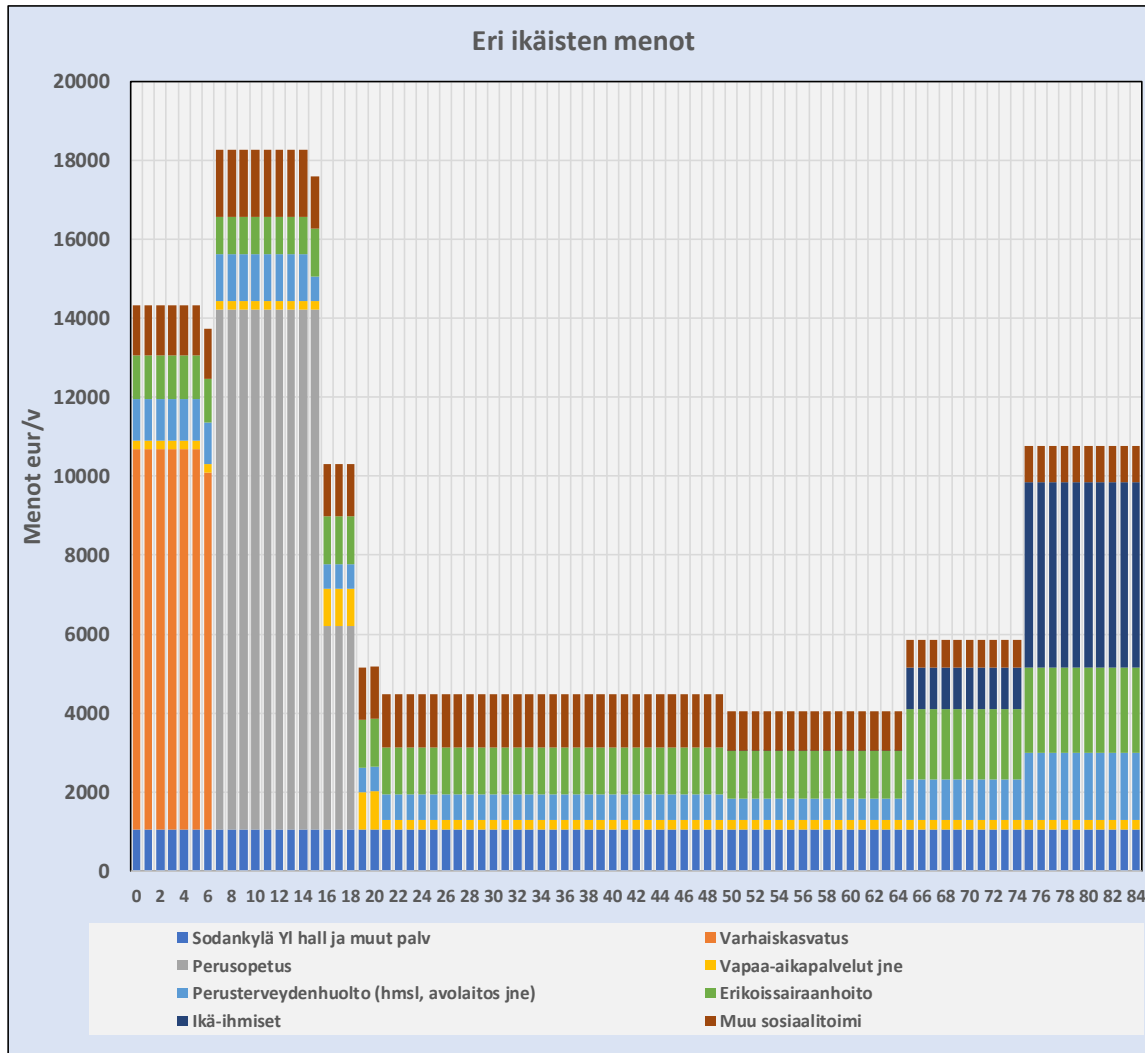
Savukoski: eri ikäisten tulot ja menot

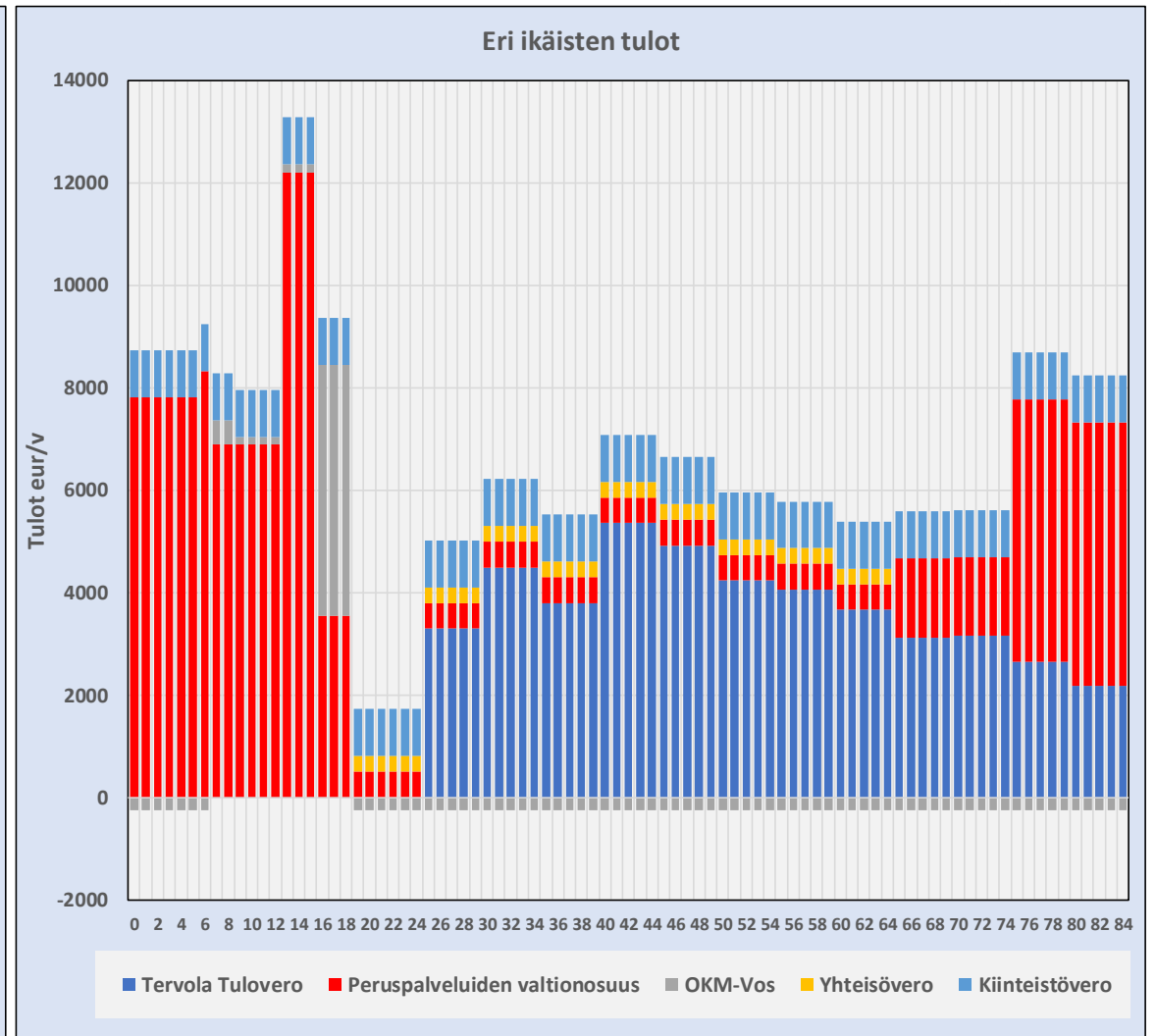
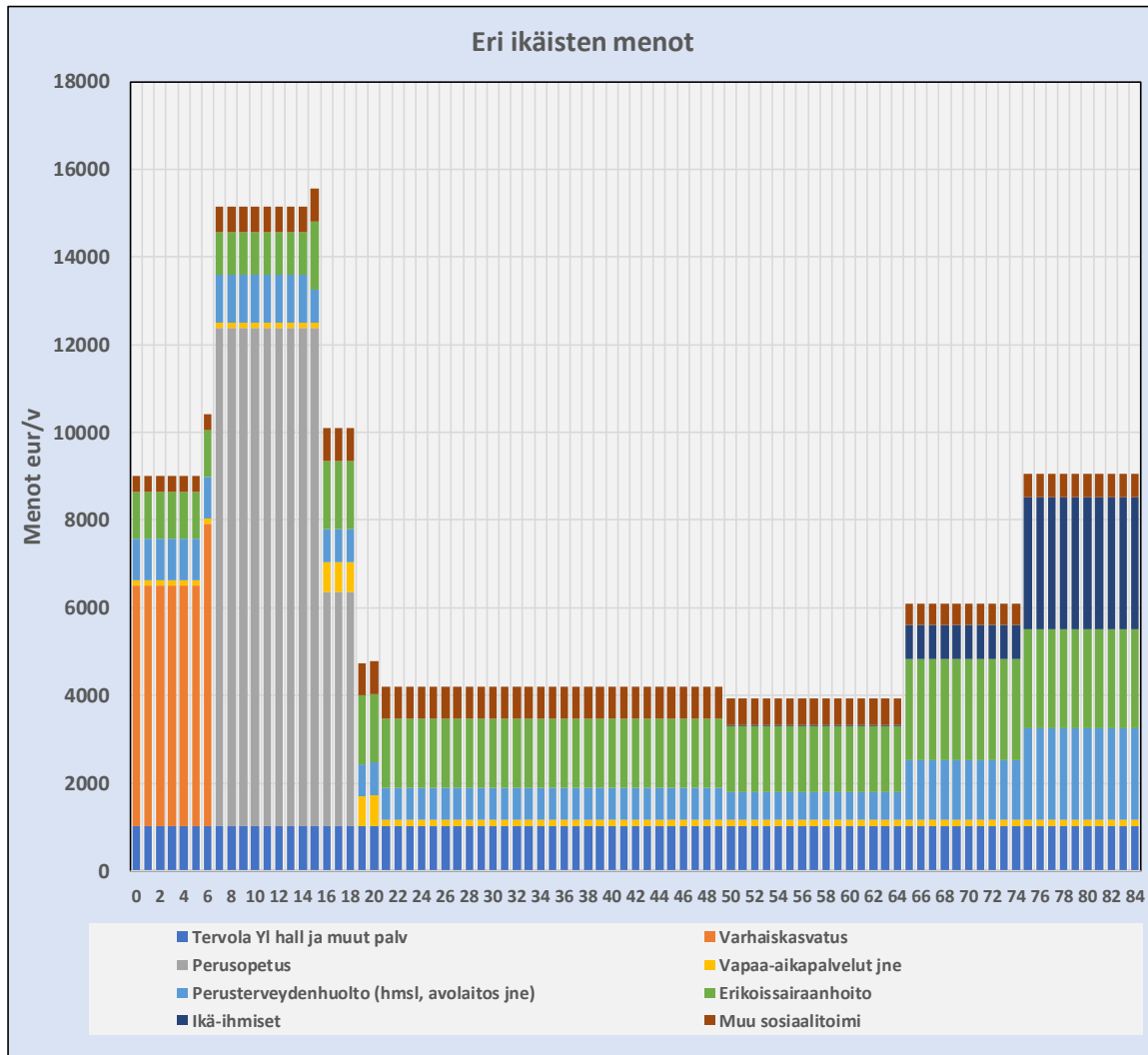
Simo: eri ikäisten tulot ja menot

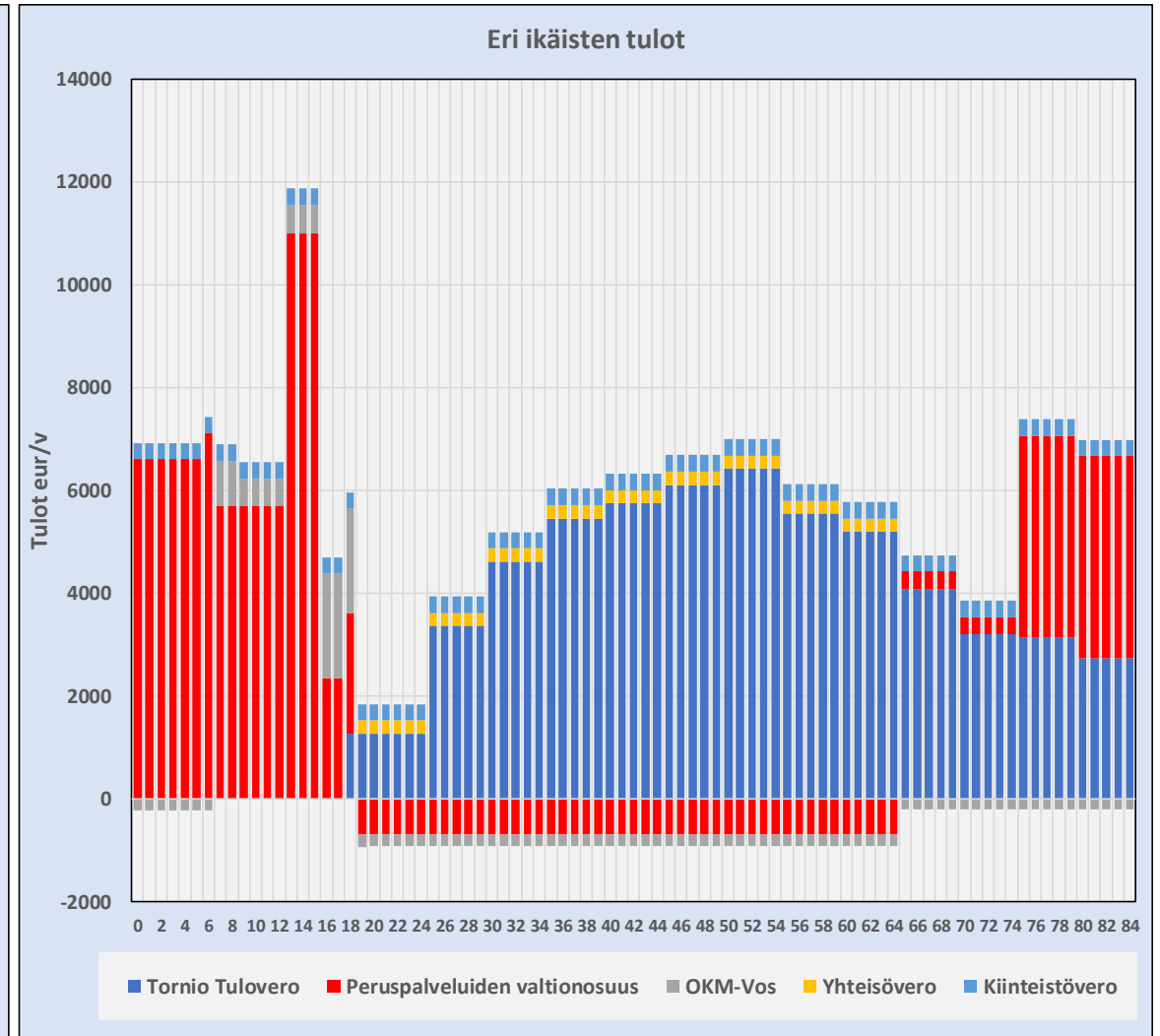
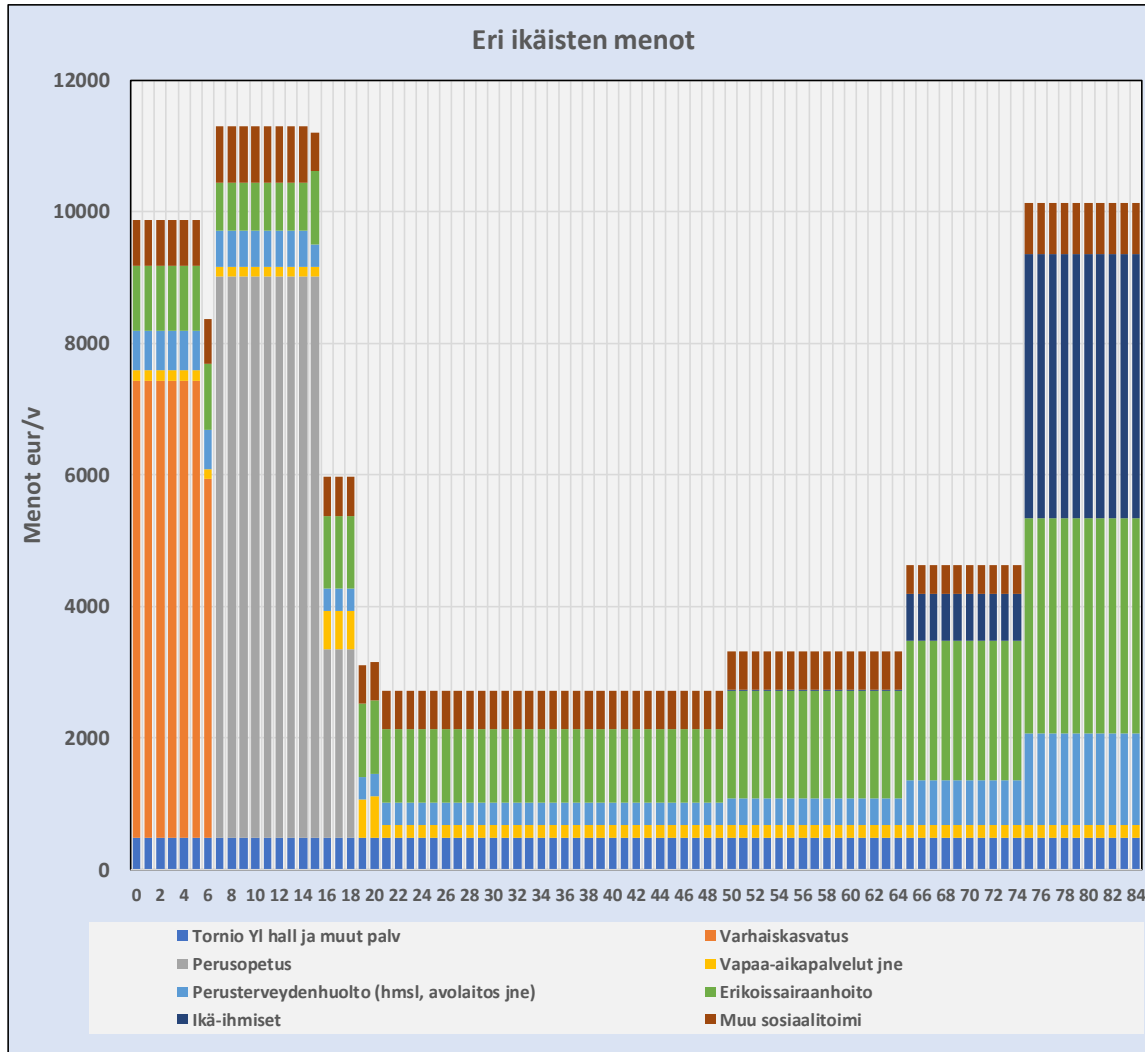
Sodankylä: eri ikäisten tulot ja menot

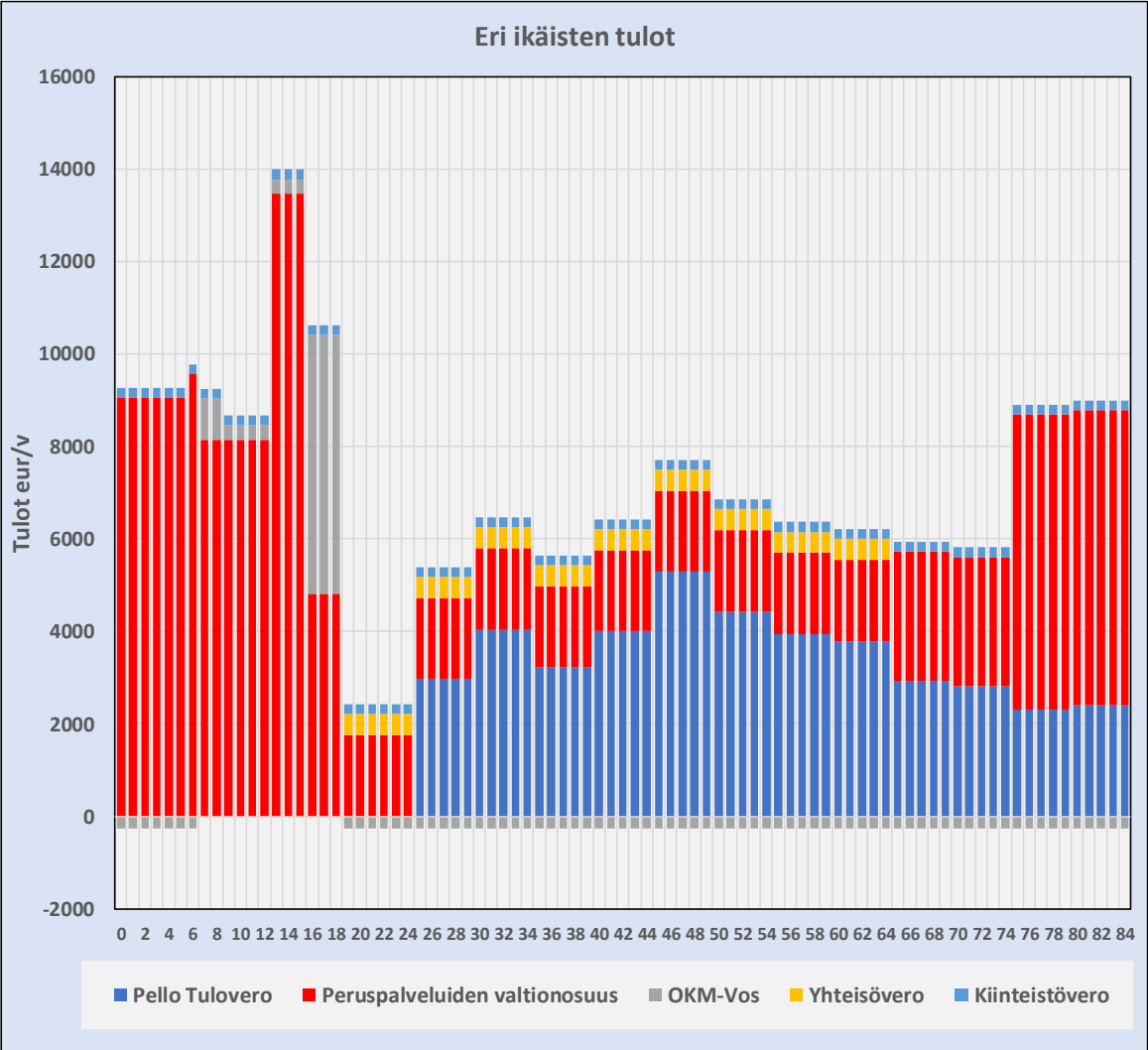
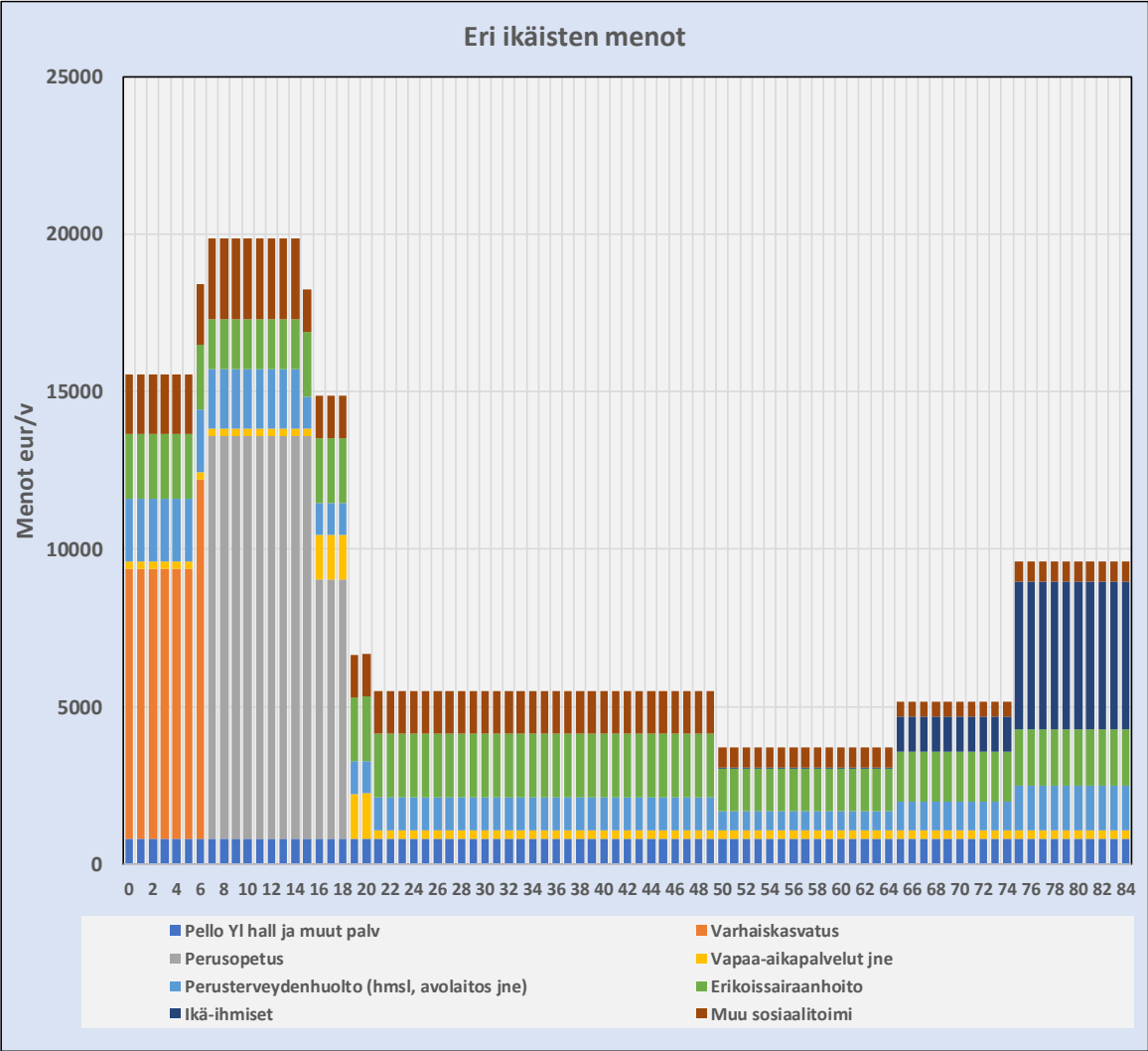
Tervola: eri ikäisten tulot ja menot

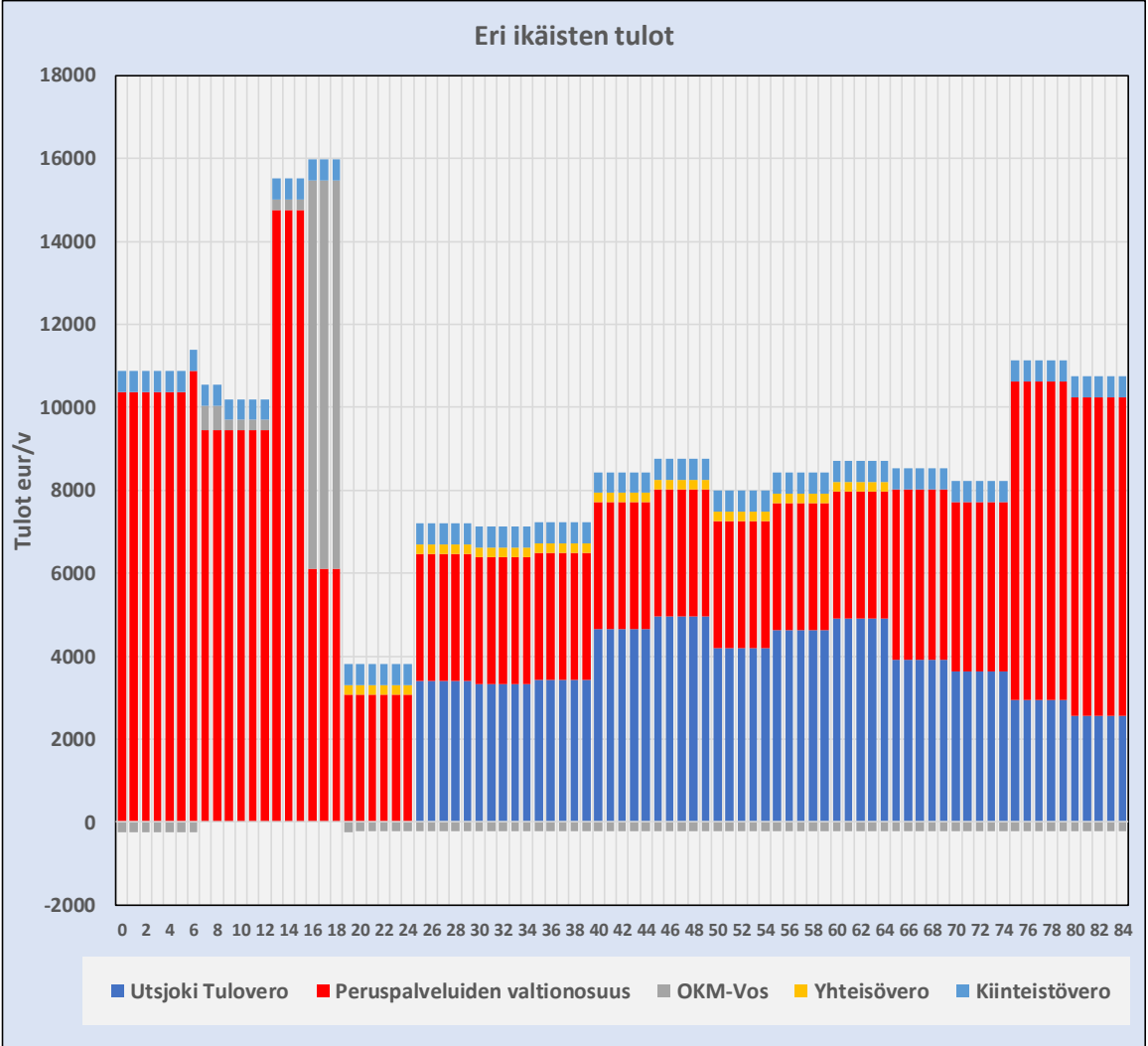
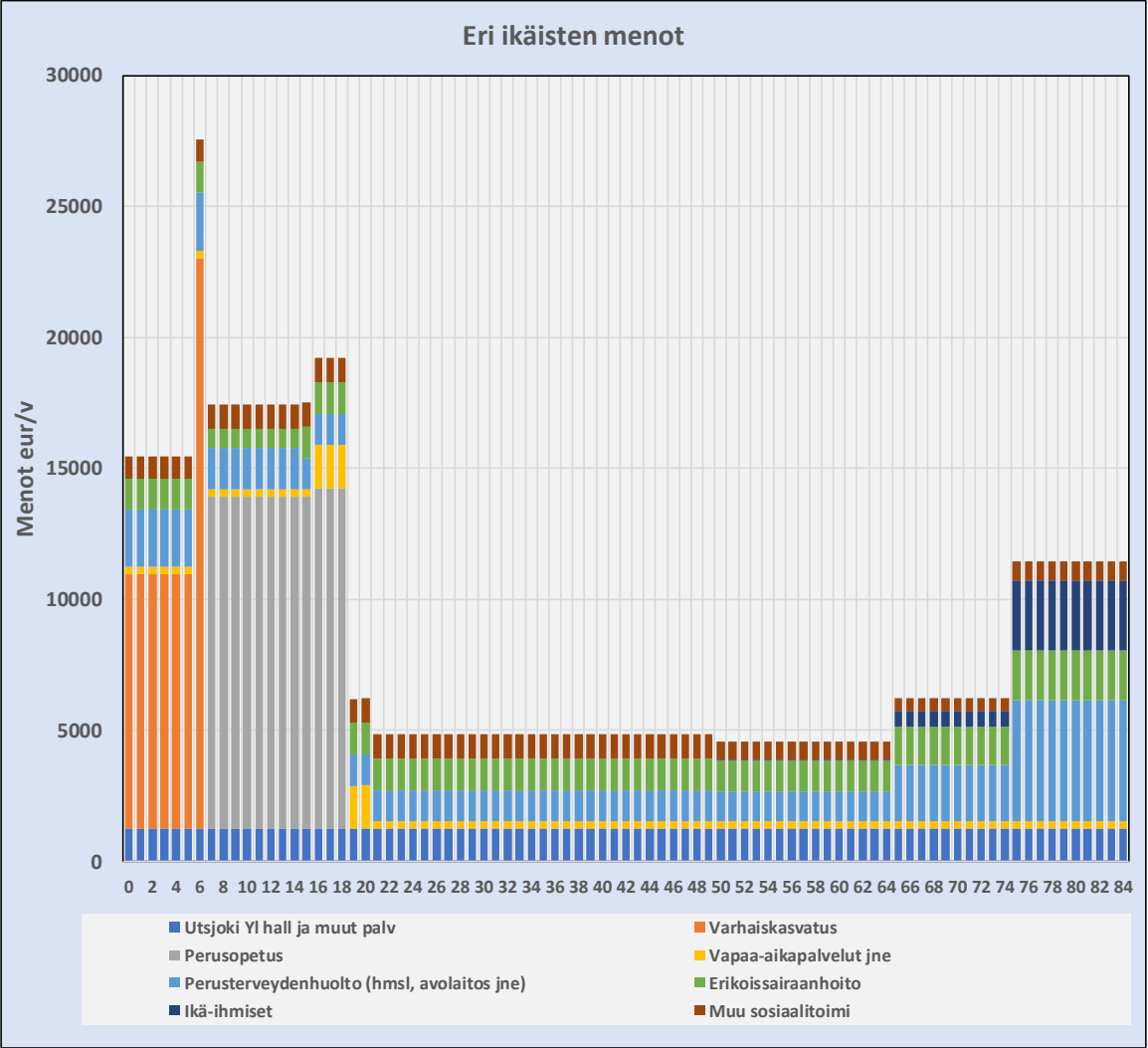
Tornio: eri ikäisten tulot ja menot

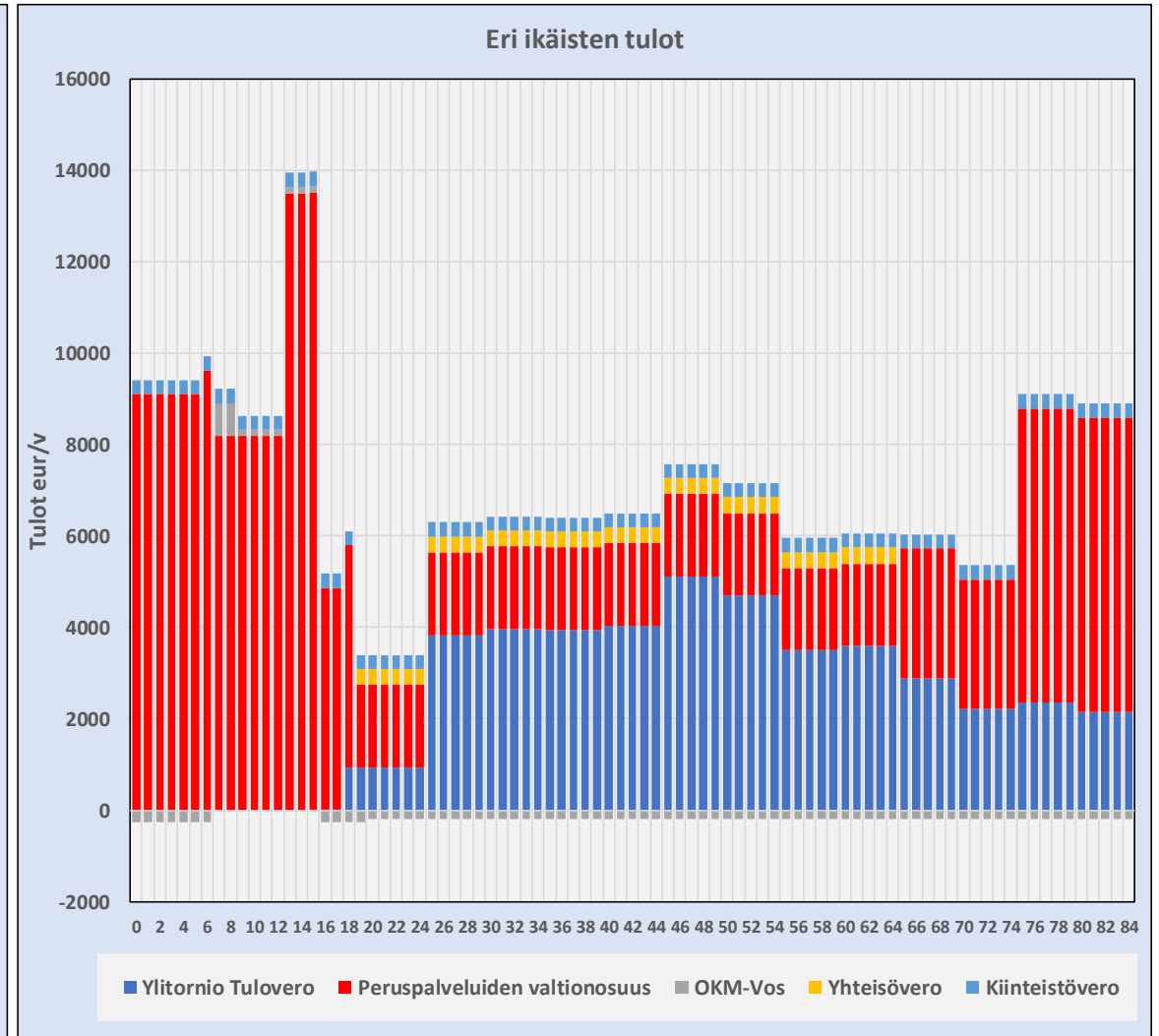
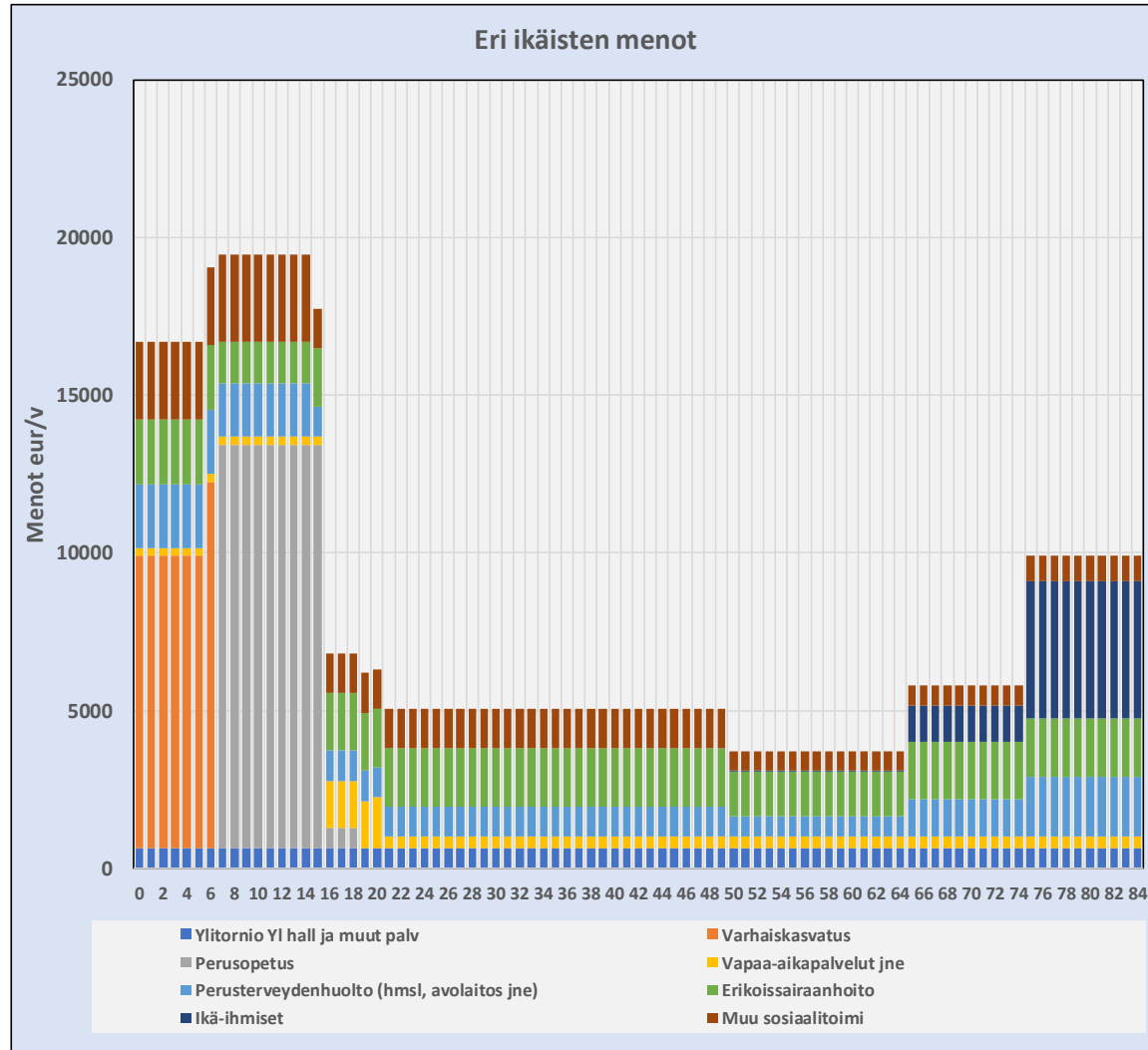
Pello: eri ikäisten tulot ja menot

Utsjoki: eri ikäisten tulot ja menot

Ylitornio: eri ikäisten tulot ja menot

Palveluntarpeen aito muutos väestön muuttuessa

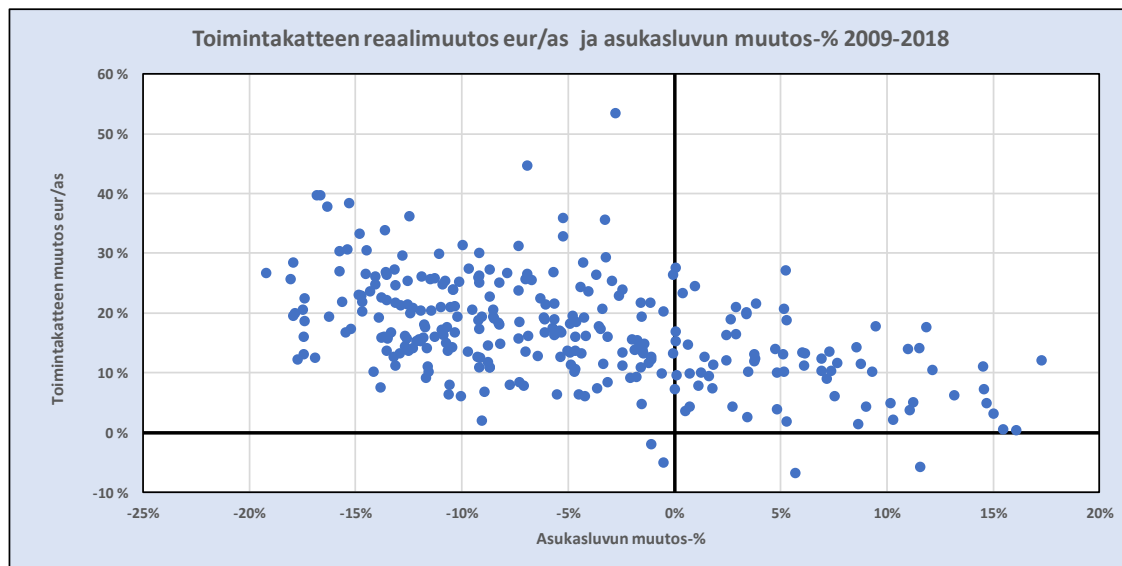
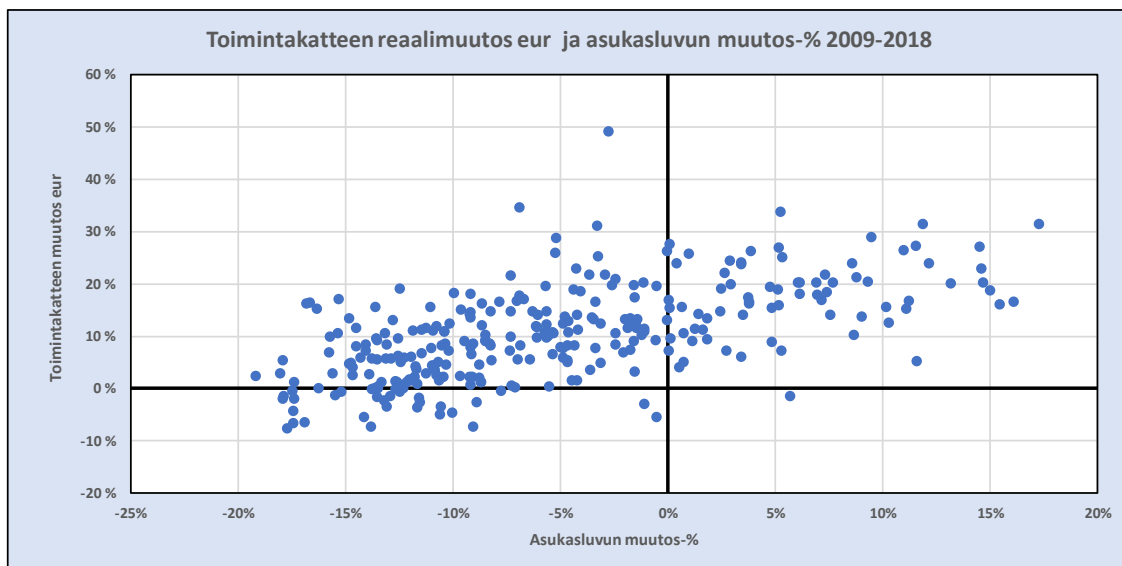
Maakunnat

Kuinka tapahtunut 2006-2018 suhteutuu tapahtuvaan 2018-2030?

Koko maa	2006	2018	2030	Muutos kpl 2006-2018	Muutos-% 2006-18	Muutos kpl 2018-2030	Muutos-% 2018-30
0-vuotiaat	58 606	47 377	43 763	-11 229	-19,2 %	-3 614	-7,6 %
1-6 -vuotiaat, varhaiskasvatus	341 340	339 307	273 055	-2 033	-0,6 %	-66 252	-19,5 %
7-12 alakoulu	364 196	370 716	289 428	6 520	1,8 %	-81 288	-21,9 %
13-15 yläkoulu	198 533	178 679	167 947	-19 854	-10,0 %	-10 732	-6,0 %
16-18 lukio/toinen aste	196 082	175 405	186 149	-20 677	-10,5 %	10 744	6,1 %
19-23 nuoret työikäiset ja opiskelijat	323 868	311 023	322 669	-12 845	-4,0 %	11 646	3,7 %
24-64 työssäkäyvät	2 903 253	2 867 406	2 797 162	-35 847	-1,2 %	-70 244	-2,4 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	462 699	689 053	664 917	226 354	48,9 %	-24 136	-3,5 %
75-84 eläkkeellä olevat	308 365	362 353	574 324	53 988	17,5 %	211 971	58,5 %
85... ikääntyneet	93 090	146 811	214 713	53 721	57,7 %	67 902	46,3 %
Kaikki yhteensä	5 250 032	5 488 130	5 534 127	238 098	4,5 %	45 997	0,8 %

- Ikäluokkien muutokset vuosina 2006-2018 olivat suuria, mutta hiukan eri ikäisten kohdalla kuin 2018-2030. Nollavuotiaiden määrään kohdistui nykyistä suurempi muutos, eläkkeelle siirtyvien määrä kasvoi.
- Nyt ikääntyminen on siirtynyt astetta vanhempiin – varhaiskasvatus ja perusopetus siirtyvät alenevaan tarpeeseen – jo eläkkeellä olevien määrään tulee suuri kasvu.
- Toimintakатteen kasvut asukasta kohden, veroprosentit yms ovat kasvaneet, mikä osin osoittaa sen, että kunnat eivät sopeutuneet riittävästi vaikka olisivat voineet – nyt, käynnissä olevalla jaksolla sopeutumisen tarve ja mahdollisuudet kasvavat aiemmasta jaksosta.
- Nyt ollaan toden äärellä.

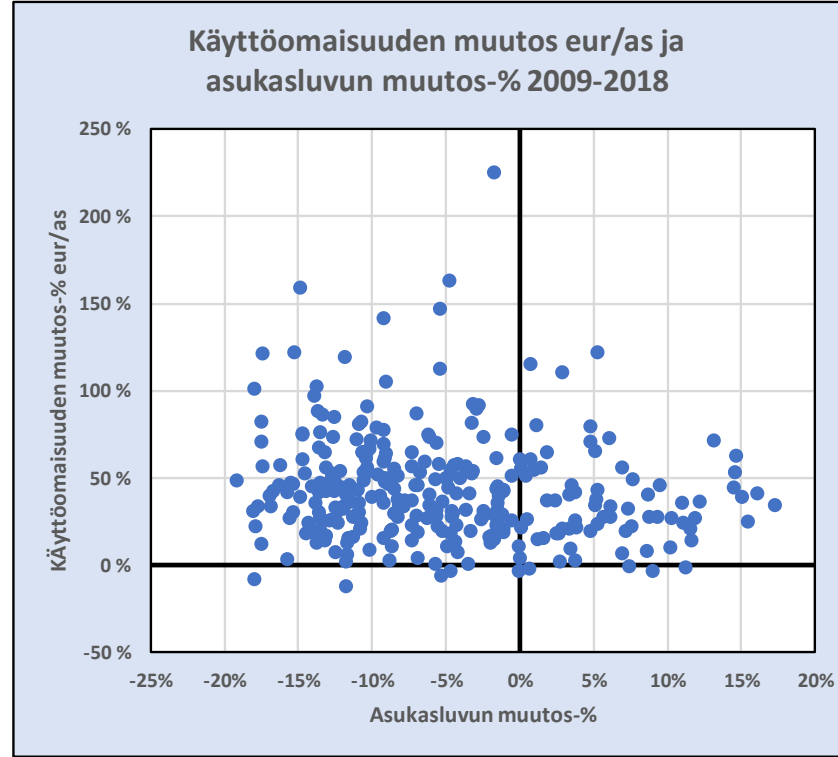
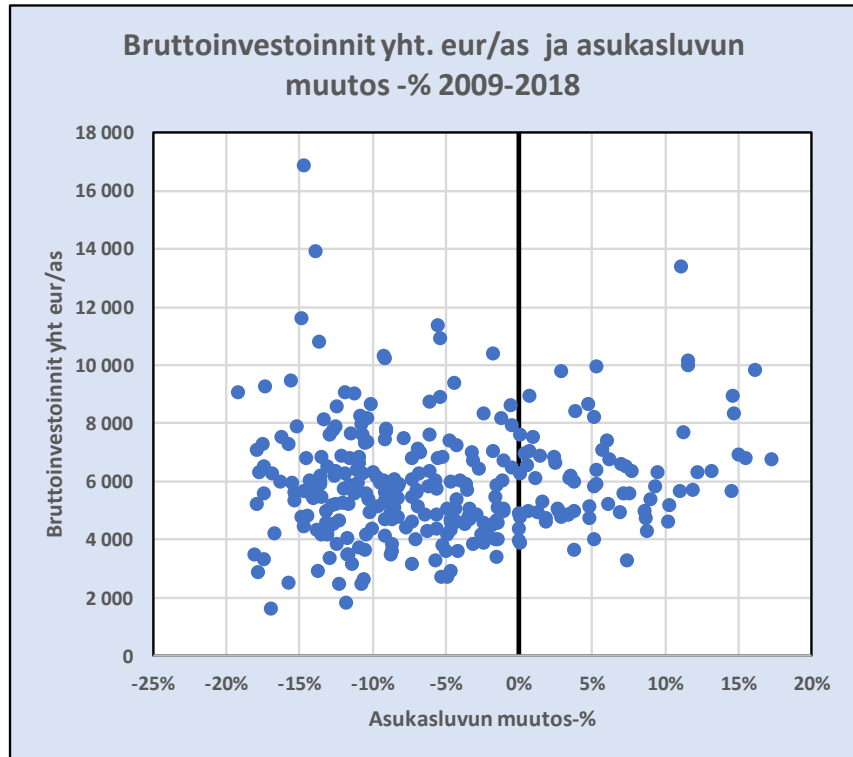
Kuinka asukasluvun muutos on vaikuttanut toimintakatteisiin

- Vain 31:llä kunnalla ovat toimintakatteet (eur) alentuneet 2009-2018 siitä huolimatta, että asukasluku on alentunut 221 kunnassa (ylempi kaavio).
- Kaaviosta käy hyvin selville, että näistä 31:sta kunnasta toimintakatteen reaali alenemaa on saatu asukasluvultaan taantuvien kuntien joukossa, mutta joukossa on myös yksi kasvukunta (Vaasa). Keskimäärin kuitenkin kaikilla kunnilla on ollut jopa reaalinousua toimintakatteissa ja silmämääräisesti tarkastellen kasvu on ollut yhtä suuri asukasluvun muutoksen origon molemmilla puolilla.
- Sopeutuvuutta ja tuottavuuden kasvua – laajasti tulkiten – kuvaa kuitenkin paremmin toimintakatteen muutoksen tarkastelu yksikkökustannuksena – eur/asukas. (alempi kaavio)
- Vain neljän kunnan toimintakate eur/asukas on ollut pienempi vuonna 2018 kuin 2009, näistä kasvukuntia on ollut kaksi (Vaasa ja Kauniainen), asukaslukuaan menettäneistä kunnista alenemaa on saanut aikaan Uusikaupunki ja Pori.
- Oikeanpuoleiseen taulukkoon on koottu 31 kuntaa, joiden toimintakate (euroa) on reaalisesti alentunut aikajaksolla 2009-2018. Näiden kuntien joukossa on kuntia, joiden asukasluvun alenema on ollut hyvin suuri.
- Kun tarkastellaan asukasluvun muutoksen riippuvuutta toimintakatteiden euromääräiseen muutokseen on korrelaatio varsin hyvä, 0,605 ja euroa/asukas riippuvuuskin on tyydyttävä, 0,486. Riippuvuudet ovat talouden kiristyessä kasvaneet, mutta eivät todennäköisesti riittävästi.

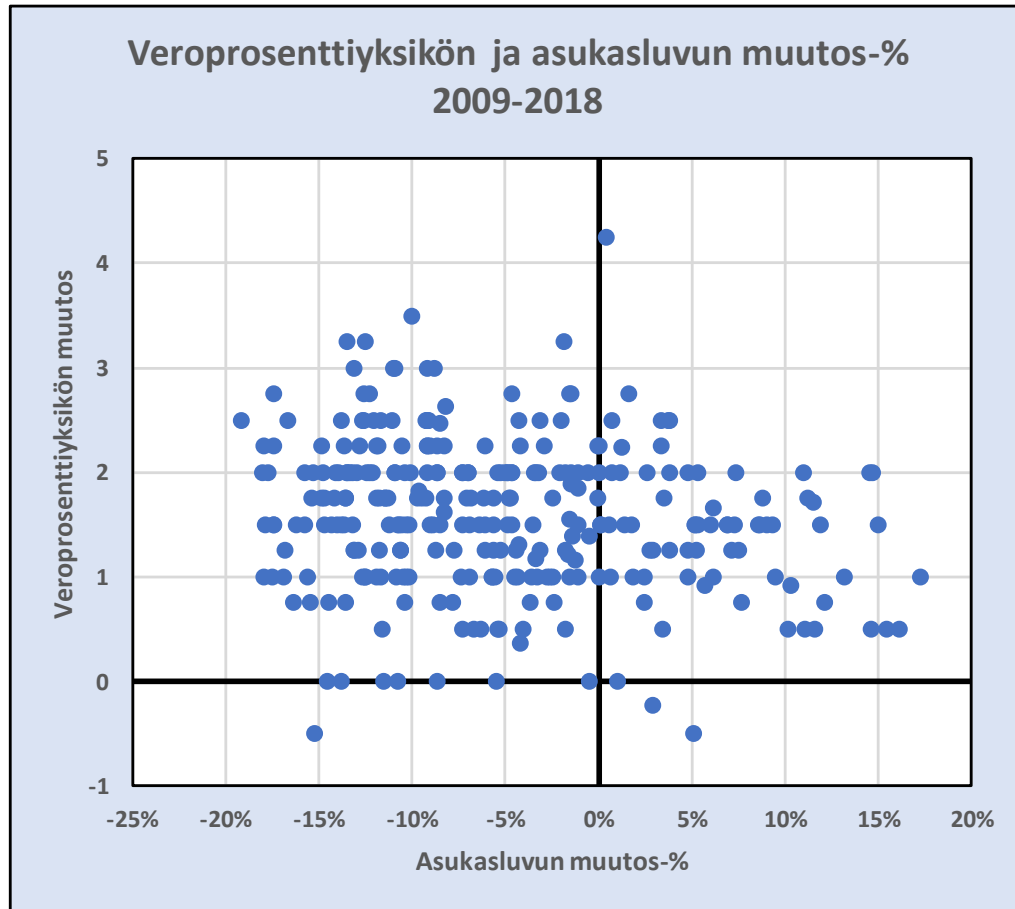
	Toimintakatteen muutos-%	Asukasluvun muutos-%
Parikkala	-7,7 %	-17,7 %
Veteli	-7,3 %	-9,1 %
Puumala	-7,2 %	-13,8 %
Multia	-6,6 %	-17,5 %
Rääkkylä	-6,5 %	-16,9 %
Pori	-5,4 %	-0,5 %
Soini	-5,4 %	-14,2 %
Urjala	-4,9 %	-10,6 %
Säkylä	-4,6 %	-10,1 %
Juuka	-4,2 %	-17,5 %
Karstula	-3,6 %	-11,7 %
Kokemäki	-3,5 %	-10,6 %
Punkalaidun	-3,4 %	-13,1 %
Uusikaupunki	-2,9 %	-1,1 %
Lapinjärvi	-2,6 %	-8,9 %
Tervola	-2,5 %	-11,6 %
Lieksa	-2,3 %	-13,2 %
Ilomantsi	-2,0 %	-17,4 %
Posio	-1,9 %	-17,9 %
Ranua	-1,8 %	-11,6 %
Siikainen	-1,7 %	-13,5 %
Isojoki	-1,5 %	-17,9 %
Viitasaari	-1,4 %	-12,9 %
Vaasa	-1,4 %	5,7 %
Sonkajärvi	-1,3 %	-15,5 %
Luhanka	-0,5 %	-15,2 %
Kiuruvesi	-0,5 %	-12,5 %
Salla	-0,5 %	-17,5 %
Vieremä	-0,4 %	-7,8 %
Ruovesi	-0,1 %	-13,8 %
Hanko	-0,1 %	-12,7 %

Kuinka asukasluvun muutos on vaikuttanut investointeihin

- Jokainen kunta on investoinut 2009-2018 ja investoinnit näyttävän jakautuvan sekä asukasluvultaan taantuviin että kasvaviin kuntiin.
- Käyttöomaisuuden arvo eur/asukas on alentunut vain yhdeksässä kunnassa.
- Asukasluvultaan taantuvat kunnat ovat joutuneet investoimaan – ja myös investoineet – esimerkiksi homehtuneeseen perusinfraan, mutta kunnat ovat todennäköisesti tehneet myös elinvoimainvestointeja.
- Investoinneista puuttuvat yleisesti perusturvan investoinnit.
- Asukasluvun muutosten vuoksi on ilmeistä, että osassa kuntia käyttöomaisuutta joudutaan alaskirjaamaan, koska käyttävän väestön määrä alenee ja palvelurakenteen muutostarpeen vuoksi esimerkiksi kouluja joudutaan sulkemaan.
- Tämä aiheuttaa kirjanpidollisesti ongelman: kunta parantaa käyttötalouttaan, mutta joutuu yhtäkkisesti alaskirjaamaan käyttöomaisuuttaan poistamamattomalta osaltaan.

Kuinka edellinen on vaikuttanut kunnan tuloveroprosenttiin?

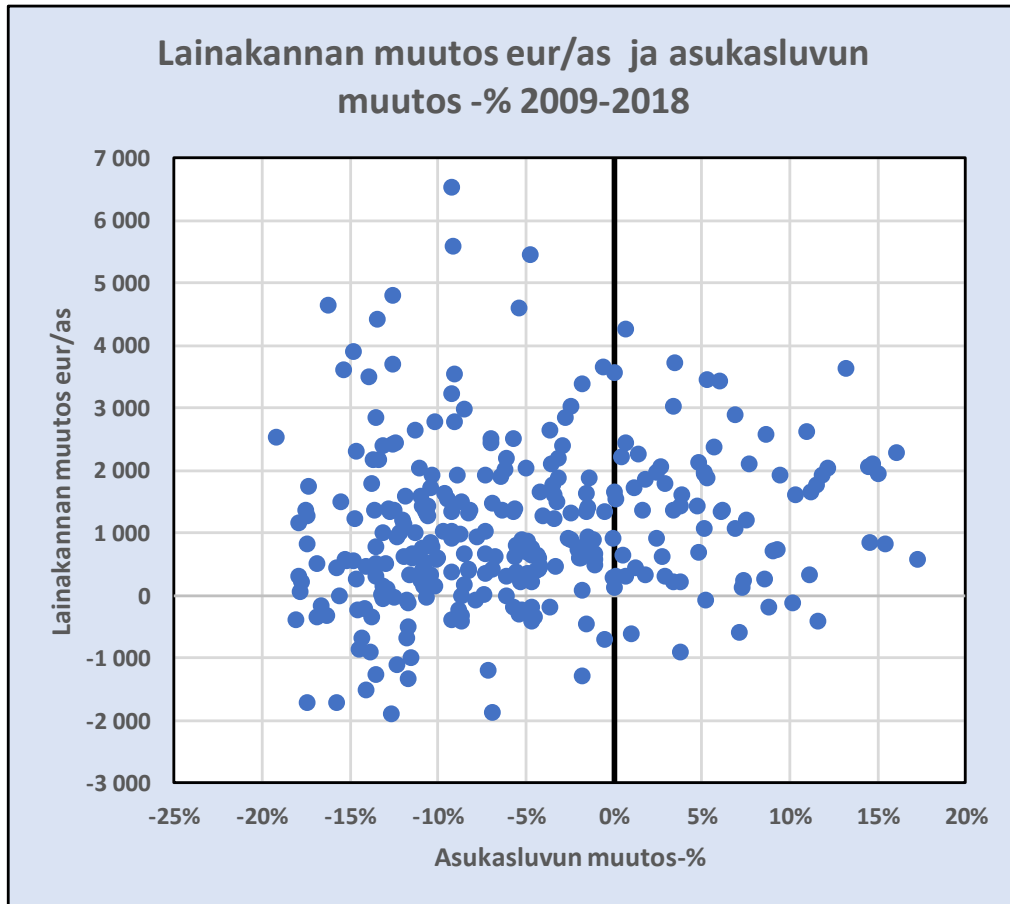

- Toimintakatteen riittämätön sopeutuvuus ja investoinnit ovat johtaneet siihen, että tulorahoitusta on jouduttu keräämään lisää.
- Oikeaan reunaan on koottu eniten veroprosenttiaan korottaneet ja tämän alapuolella veroprosenttiaan alentaneet tai samana pitäneet kunnat.
- Nousut ovat olleet melko suuria. Kasvussa olleista kunnista Maskun ja Hämeenlinnan korotukset olleet suurimpia.
- Verojaan vakiona pitäneet tai niitä alentaneet kunnat ovat suurelta osaltaan verotulon tasauksen muutoksesta hyötynneitä kuntia.
- Yli 3 veroprosenttiyksikköä vuosina 2009-2018 korottaneita kuntia on ollut jopa 10, yli 2,5 korottaneita kuntia 37 ja yli 2 korottaneita kuntia kolmannes, 110.

Muutosprosentit			
ASL	veroprosenttiyksiköt	toimintakate eur/as	
Masku	0,4 %	4,25	23 %
Luumäki	-10,0 %	3,50	31 %
Kaskinen	-12,5 %	3,25	36 %
Teuva	-13,5 %	3,25	16 %
Nousiainen	-1,9 %	3,25	14 %
Konnevesi	-9,2 %	3,00	30 %
Tuusniemi	-10,9 %	3,00	25 %
Pieksämäki	-11,0 %	3,00	21 %
Punkalaidun	-13,1 %	3,00	11 %
Ypäjä	-8,8 %	3,00	15 %
Pöytyä	-1,5 %	2,75	14 %
Jämsjärvi	-12,3 %	2,75	14 %
Kyyjärvi	-12,6 %	2,75	21 %
Multia	-17,5 %	2,75	13 %
Hämeenlinna	1,6 %	2,75	9 %
Hattula	-1,6 %	2,75	5 %
Salo	-4,7 %	2,75	11 %

Muutosprosentit			
ASL	veroprosenttiyksiköt	toimintakate eur/as	
Inari	1,0 %	0,00	25 %
Kolari	-0,5 %	0,00	20 %
Pyhäntä	-5,5 %	0,00	6 %
Merikarvia	-8,7 %	0,00	23 %
Virolahti	-10,8 %	0,00	15 %
Tervola	-11,6 %	0,00	10 %
Puumala	-13,8 %	0,00	8 %
Sysmä	-14,5 %	0,00	27 %
Eurajoki	2,9 %	-0,23	21 %
Kustavi	5,1 %	-0,50	13 %
Luhanka	-15,2 %	-0,50	17 %

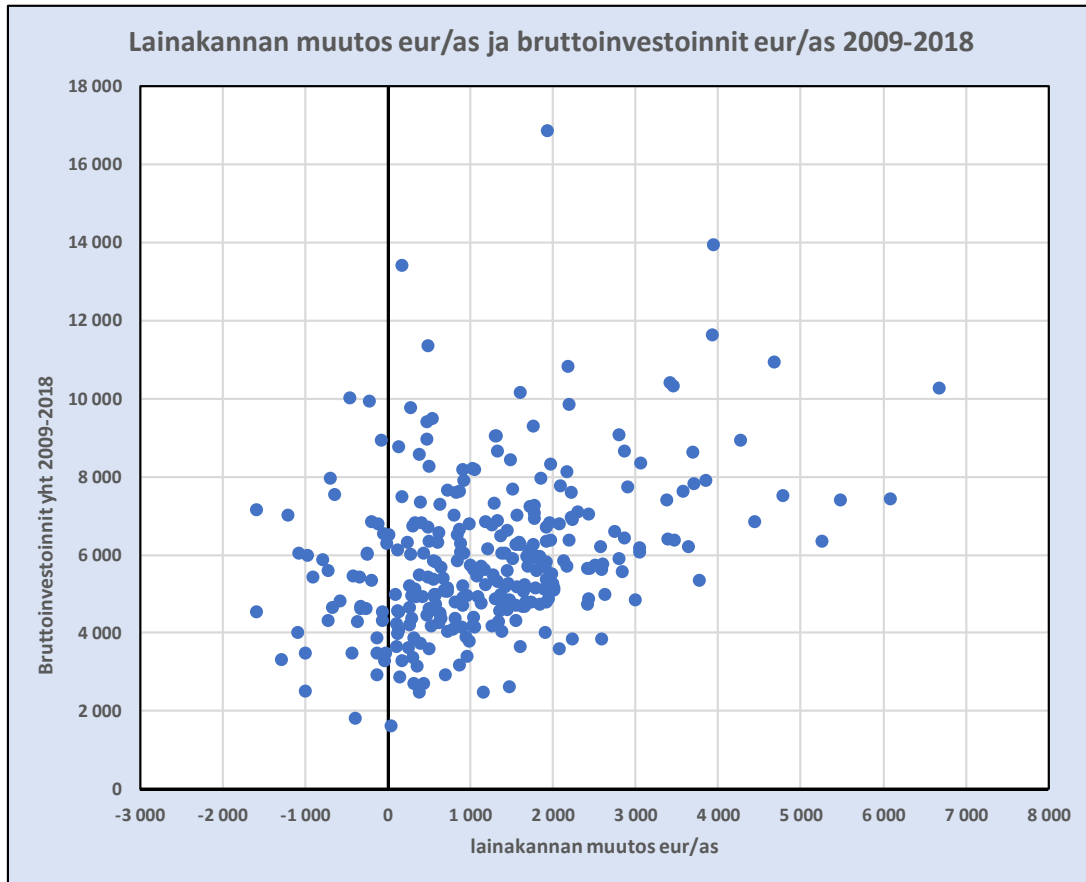
Kuinka edellinen on vaikuttanut kunnan lainakantaan?

- Toimintakatteen riittämätön sopeutuvuus ja investoinnit ovat johtaneet siihen, että rahoitusta on jouduttu keräämään lisää myös velkaantumalla.
- Lainakannan muutos on ollut joillakin kunnilla myös negatiivinen – näitä kuntia on ollut jopa 52.
- Nousut ovat olleet melko suuria. Kasvussa olleista kunnista Hämeenkyrön, Lahden, Laukaan ja Mustasaaren kunnat ovat velkaantuneet eniten.
- Huolestuttavaa kuitenkin on, että asukasluvultaan hyvinkin taantuvat kunnat ovat **velkaantuneet erittäin paljon**.
- Lainakannan kasvu on ollut vuodesta 2009 vuoteen 2018 jopa lähes 7 mrd euroa. Kasvaneissa kunnissa velkaantuminen on vastannut 1.373 euroa/asukas, asukasluvultaan taantuvat kunnat ovat velkaantuneet suhteessa lähes yhtä paljon, 1.062 euroa/asukas.

Muutosprosentit			Muutosprosentit		
ASL	Lainak eur/as		ASL	Lainak eur/as	
Kitee	-12,7 %	-1 886	Konnevesi	-9,2 %	6 534
Pelkosenniemi	-6,9 %	-1 867	Reisjärvi	-9,2 %	5 583
Siikalatva	-15,8 %	-1 708	Vehmaa	-4,8 %	5 460
Multia	-17,5 %	-1 706	Kyyjärvi	-12,6 %	4 815
Padasjoki	-14,1 %	-1 521	Heinävesi	-16,3 %	4 652
Saarijärvi	-11,7 %	-1 332	Perho	-5,4 %	4 610
Pietarsaari	-1,8 %	-1 288	Teuva	-13,5 %	4 430
Kuhmoinen	-13,6 %	-1 274	Hämeenkyrö	0,7 %	4 272
Isokyrö	-7,1 %	-1 202	Miehikkälä	-14,8 %	3 905
Joutsa	-12,3 %	-1 110	Lahti	3,5 %	3 737
Tervola	-11,6 %	-991	Pyhäjärvi	-12,5 %	3 714
Puumala	-13,8 %	-915	Kaustinen	-0,6 %	3 669
Naantali	3,8 %	-894	Luoto	13,2 %	3 626
Pello	-14,5 %	-871	Kihniö	-15,4 %	3 620
Kolari	-0,5 %	-706	Uusikaarlepyy	0,0 %	3 570
Lestijärvi	-14,3 %	-691	Veteli	-9,1 %	3 546
Honkajoki	-11,8 %	-675	Rautavaara	-13,9 %	3 494
Inari	1,0 %	-622	Laukaa	5,3 %	3 454
Kerava	7,2 %	-589	Mustasaari	6,0 %	3 430
Hirvensalmi	-11,7 %	-505	Taivassalo	-1,8 %	3 398
Enontekiö	-1,6 %	-456	Keuruu	-9,2 %	3 239
Kauniainen	11,6 %	-416	Maalahti	-2,4 %	3 038

Lainakannan muutoksen riippuvuus bruttoinvestointeihin?

- Lainakannan kasvu ja investoinnit toki korreloivat keskenään.
- Viereisiin taulukkoihin on kerätty kumpaankin 20 kuntaa, joiden lainakanta eur/as on kasvanut eniten ja vähiten.
- Eräät kunnat ovat investoineet runsaastikin ja silti niiden lainakanta on alentunut.
- Tarkastelujaksolla 2009-2018 on 42 kuntaa, joiden lainakanta eur/asukas on alentunut.
- Kunnat ovat investoineet myös taseen ulkopuolelle

	Lainakanta, muutos eur/as	Bruttoinv. e/as
Konnevesi	6 670	10 265
Reisjärvi	6 081	7 439
Vehmaa	5 480	7 418
Kyyjärvi	5 257	6 345
Heinävesi	4 784	7 520
Perho	4 679	10 934
Teuva	4 443	6 842
Hämeenkyrö	4 267	8 940
Rautavaara	3 944	13 934
Miehikkälä	3 933	11 637
Pyhäjärvi	3 848	7 893
Kihniö	3 773	5 339
Veteli	3 710	7 810
Kaustinen	3 687	8 641
Lahti	3 636	6 207
Uusikaarlepyy	3 570	7 617
Luoto	3 468	6 364
Keuruu	3 459	10 329
Taivassalo	3 423	10 408
Laukaa	3 391	6 392

	Lainakanta, muutos eur/as	Bruttoinv. e/as
Pelkosenniemi	-1 594	7 142
Kitee	-1 588	4 538
Multia	-1 295	3 329
Pietarsaari	-1 209	7 030
Isokyrö	-1 096	4 002
Kuhmoinen	-1 073	6 051
Siikalatva	-1 005	2 507
Saarijärvi	-997	3 491
Naantali	-968	5 993
Padasjoki	-901	5 442
Tervola	-784	5 862
Kerava	-723	5 600
Puumala	-721	4 322
Kolari	-694	7 957
Joutsa	-666	4 647
Inari	-647	7 542
Pello	-581	4 822
Kauniainen	-464	10 009
Hirvensalmi	-430	3 494
Enontekiö	-415	5 467

Palveluntarpeen muutoksesta johtuva kustannusten reaali muutos 2018→2030 maakunnittain – kuntakohtainen täysi sopeutuminen

Kuntien kustannukset maakunnittain milj euroa	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutoksesta 2018- 2030	Yleis- hallinto ja muut palvelut	Varhais- kasvatus	Perus- opetus	Vapaa- aika	Perus- terveys	Erikois- sairaan- hoito	Ikäänty- neet	Muu sosiaali- toimi	Yhteensä
Uusimaa	0	187	675	1 079	1 079	Uusimaa	44	-117	-59	59	186	310	499	157	1 079
Varsinais-Suomi	0	14	70	110	110	Varsinais-Suomi	3	-43	-62	3	33	43	128	5	110
Satakunta	0	-9	-22	-45	-45	Satakunta	-7	-28	-46	-5	3	-9	57	-11	-45
Kanta-Häme	0	-10	-22	-33	-33	Kanta-Häme	-5	-25	-46	-3	4	2	50	-10	-33
Pirkanmaa	0	29	106	159	159	Pirkanmaa	-2	-43	-60	9	33	64	140	19	159
Päijät-Häme	0	-1	3	0	-0	Päijät-Häme	-4	-23	-38	-2	11	4	59	-8	0
Kymenlaakso	0	-15	-42	-67	-67	Kymenlaakso	-8	-26	-46	-6	-1	-12	50	-18	-67
Etelä-Karjala	0	-8	-25	-43	-43	Etelä-Karjala	-6	-15	-30	-3	-2	-6	28	-9	-43
Etelä-Savo	0	-17	-48	-76	-76	Etelä-Savo	-10	-20	-41	-5	-4	-18	39	-16	-76
Pohjois-Savo	0	-7	-9	-16	-16	Pohjois-Savo	-8	-30	-43	-3	8	4	68	-11	-16
Pohjois-Karjala	0	-6	-13	-20	-20	Pohjois-Karjala	-5	-17	-34	-3	6	1	42	-10	-20
Keski-Suomi	0	-5	-7	-18	-18	Keski-Suomi	-7	-34	-63	-1	12	11	71	-8	-18
Etelä-Pohjanmaa	0	-11	-25	-43	-43	Etelä-Pohjanmaa	-7	-27	-46	-2	4	-1	45	-9	-43
Pohjanmaa	0	4	14	14	14	Pohjanmaa	-2	-20	-22	0	8	7	43	0	14
Keski-Pohjanmaa	0	2	5	3	3	Keski-Pohjanmaa	-1	-9	-12	0	2	2	22	-1	3
Pohjois-Pohjanmaa	0	12	33	45	45	Pohjois-Pohjanmaa	-8	-56	-108	-1	38	49	127	4	45
Kainuu	0	-10	-30	-47	-47	Kainuu	-6	-13	-22	-3	-2	-9	17	-8	-47
Lappi	0	-6	-6	-17	-17	Lappi	-8	-18	-38	-4	6	1	50	-8	-17
Koko maa	0	142	657	983	983	Koko maa	-47	-564	-816	31	345	443	1 534	57	983

- Palveluntarve kasvaa aidosti Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla, Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.
- Muissa maakunnissa negatiiviset väestönmuutokset ovat niin suuria, että niissä olisi mahdollisuus sopeuttaa palvelurakenteen kustannusta.
- Yleishallinnossa ja muissa palveluissa on sopeutumisen mahdollisuus muualla kuin Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Varhaiskasvatus ja perusopetus voisivat sopeutua kaikissa maakunnissa.
- Suurimmat euromääräiset kasvut palveluittain tulevat ikääntyneiden palveluihin, ne ovat kaikissa maakunnissa kasvavat.
- Joidenkin maakuntien väestön muutokset ovat niin suuria – negatiivisesti – että niissä olisi teoreettinen sopeutumismahdollisuus sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairanhoidossa.

Palveluntarpeen muutoksesta johtuva kustannusten reaali muutos eur/as 2018→2030 maakunnittain – kuntakohtainen täysi sopeutuminen

Kuntien kustannukset maakunnittain milj euroa	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutoksesta 2018-2030	Yleis-hallinto	Varhais-kasvatus	Perus-opetus	Vapaa-aika	Perus-terveys	Erikois-sairaan-hoito	Ikäänty-neet	Muu sosiaali-toimi	Muutos 2018-30 yht.
Uusimaa	0	110	382	591	591	Uusimaa	24	-64	-32	32	102	170	273	86	591
Varsinais-Suomi	0	28	144	226	226	Varsinais-Suomi	6	-88	-128	7	67	89	263	10	226
Satakunta	0	-42	-107	-224	-224	Satakunta	-37	-140	-225	-22	14	-42	282	-53	-224
Kanta-Häme	0	-56	-136	-208	-208	Kanta-Häme	-31	-154	-286	-19	26	11	311	-64	-208
Pirkanmaa	0	57	201	297	297	Pirkanmaa	-4	-80	-112	18	61	119	260	35	297
Päijät-Häme	0	-6	14	-1	-1	Päijät-Häme	-18	-117	-198	-8	59	20	303	-42	-1
Kymenlaakso	0	-91	-256	-430	-430	Kymenlaakso	-52	-169	-294	-39	-4	-79	323	-118	-430
Etelä-Karjala	0	-66	-203	-361	-361	Etelä-Karjala	-50	-128	-250	-26	-16	-46	234	-79	-361
Etelä-Savo	0	-122	-361	-592	-592	Etelä-Savo	-76	-155	-322	-37	-32	-144	302	-129	-592
Pohjois-Savo	0	-28	-36	-68	-68	Pohjois-Savo	-36	-130	-185	-12	36	18	289	-49	-68
Pohjois-Karjala	0	-36	-81	-131	-131	Pohjois-Karjala	-35	-112	-219	-20	40	5	272	-62	-131
Keski-Suomi	0	-17	-27	-68	-68	Keski-Suomi	-24	-125	-235	-3	43	41	264	-30	-68
Etelä-Pohjanmaa	0	-58	-134	-241	-241	Etelä-Pohjanmaa	-39	-151	-256	-14	20	-3	252	-51	-241
Pohjanmaa	0	21	76	77	77	Pohjanmaa	-12	-112	-123	-2	44	37	243	3	77
Keski-Pohjanmaa	0	22	71	46	46	Keski-Pohjanmaa	-12	-143	-185	-5	34	37	330	-10	46
Pohjois-Pohjanmaa	0	29	80	109	109	Pohjois-Pohjanmaa	-21	-136	-264	-2	93	119	309	10	109
Kainuu	0	-143	-443	-727	-727	Kainuu	-94	-195	-338	-51	-38	-142	261	-129	-727
Lappi	0	-36	-34	-103	-103	Lappi	-46	-107	-222	-22	35	5	299	-45	-103
Koko maa	0	26	119	178	178	Koko maa	-9	-102	-147	6	62	80	277	10	178

- Asukaskohtainen suhteutus osoittaa, että suhteellinen lisäpanostuksen tarve on suurin Uudellamaalla ja seuraavaksi suurin Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa, suurin sopeutumisen mahdollisuus olisi Kainuussa, Etelä-Savossa ja Kymenlaaksossa – näissä sopeutusmahdollisuus pitäisi myös pystyä käyttämään.

Palveluntarpeen muutoksesta johtuva kustannusten reaali muutos 2018→2030 maakunnittain – ei kuntakohtaista sopeutumista

Kuntien kustannukset maakunnittain milj euroa	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutoksesta 2018-2030	Yleis-hallinto ja muut palvelut	Varhais-kasvatus	Perus-opetus	Vapaa-aika	Perus-terveys	Erikois-sairaan-hoito	Ikäänty-neet	Muu sosiaali-toimi	Yhteensä
Uusimaa	0	258	876	1 421	1 421	Uusimaa	48	11	132	64	187	314	499	167	1 421
Varsinais-Suomi	0	43	159	262	262	Varsinais-Suomi	8	2	17	7	33	49	128	18	262
Satakunta	0	9	41	66	66	Satakunta	0	0	2	0	5	1	58	0	66
Kanta-Häme	0	7	35	61	61	Kanta-Häme	0	0	0	0	5	4	50	0	61
Pirkanmaa	0	61	204	326	326	Pirkanmaa	6	3	25	13	37	74	140	29	326
Päijät-Häme	0	14	52	84	84	Päijät-Häme	0	0	2	1	13	9	59	1	84
Kymenlaakso	0	7	30	53	53	Kymenlaakso	0	0	1	0	1	0	50	0	53
Etelä-Karjala	0	5	20	33	33	Etelä-Karjala	0	0	1	0	1	3	28	0	33
Etelä-Savo	0	6	24	40	40	Etelä-Savo	0	0	0	0	1	0	39	0	40
Pohjois-Savo	0	17	64	107	107	Pohjois-Savo	1	0	4	1	13	17	68	3	107
Pohjois-Karjala	0	11	40	69	69	Pohjois-Karjala	1	0	2	1	10	11	42	2	69
Keski-Suomi	0	24	87	139	139	Keski-Suomi	3	1	7	4	19	25	72	8	139
Etelä-Pohjanmaa	0	12	48	80	80	Etelä-Pohjanmaa	3	0	3	2	8	14	46	4	80
Pohjanmaa	0	14	48	76	76	Pohjanmaa	0	1	9	1	9	10	44	3	76
Keski-Pohjanmaa	0	6	21	33	33	Keski-Pohjanmaa	0	0	3	0	3	4	22	1	33
Pohjois-Pohjanmaa	0	49	160	268	268	Pohjois-Pohjanmaa	3	0	12	5	42	60	127	18	268
Kainuu	0	2	10	18	18	Kainuu	0	0	0	0	1	0	17	0	18
Lappi	0	14	55	85	85	Lappi	1	1	5	1	10	13	51	4	85
Koko maa	0	560	1 973	3 219	3 219	Koko maa	75	19	226	100	398	606	1 539	256	3 219

- Jos maakunnan kunnat eivät käytä sopeutusmahdollisuutta hyväkseen, on vaadittava lisärahoitus ikärakenteen aiheuttamaan palvelurakenteen muutokseen reaalisesti noin 3,2-3,3 mrd euroa

Palveluntarpeen muutoksesta johtuva kustannusten reaali muutos eur/as 2018→2030 maakunnittain – ei kuntakohtaista sopeutumista

Kuntien kustannukset maakunnittain euroa/asukas	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Muutoksesta 2018-2030	Yleis-hallinto	Varhais-kasvatus	Perus-opetus	Vapaa-aika	Perus-terveys	Erikois-sairaan-hoito	Ikäänty-neet	Muu sosiaali-toimi	Muutos 2018-30 yht.
Uusimaa	0	152	495	778	778	Uusimaa	26	6	72	35	102	172	273	91	778
Varsinais-Suomi	0	89	329	540	540	Varsinais-Suomi	17	3	35	15	69	101	263	37	540
Satakunta	0	44	195	323	323	Satakunta	0	0	9	0	23	5	283	1	323
Kanta-Häme	0	42	210	377	377	Kanta-Häme	0	2	3	0	34	27	311	0	377
Pirkanmaa	0	118	386	609	609	Pirkanmaa	10	6	47	25	68	138	261	53	609
Päijät-Häme	0	71	263	434	434	Päijät-Häme	2	0	12	3	65	45	304	3	434
Kymenlaakso	0	41	186	337	337	Kymenlaakso	0	0	4	1	9	0	324	0	337
Etelä-Karjala	0	37	159	274	274	Etelä-Karjala	0	1	5	0	11	22	235	0	274
Etelä-Savo	0	42	178	314	314	Etelä-Savo	0	1	3	0	7	0	303	0	314
Pohjois-Savo	0	69	269	454	454	Pohjois-Savo	2	1	17	6	54	73	290	11	454
Pohjois-Karjala	0	71	256	450	450	Pohjois-Karjala	7	2	11	4	65	72	273	15	450
Keski-Suomi	0	87	318	514	514	Keski-Suomi	12	3	25	15	70	91	266	30	514
Etelä-Pohjanmaa	0	65	263	446	446	Etelä-Pohjanmaa	14	1	19	10	47	76	257	22	446
Pohjanmaa	0	79	264	425	425	Pohjanmaa	2	6	52	5	48	54	245	14	425
Keski-Pohjanmaa	0	94	309	496	496	Keski-Pohjanmaa	3	2	40	4	43	60	331	12	496
Pohjois-Pohjanmaa	0	118	387	653	653	Pohjois-Pohjanmaa	8	1	28	12	103	146	310	45	653
Kainuu	0	34	154	282	282	Kainuu	0	1	6	0	13	0	262	0	282
Lappi	0	78	318	505	505	Lappi	7	3	32	6	60	74	301	21	505
Koko maa	0	102	357	582	582	Koko maa	14	4	41	18	72	109	278	46	582

- Jos maakunnan kunnat eivät käytä sopeutusmahdollisuutta hyväkseen, on vaadittava lisärahoituksen tarve suuri.
- Niissäkin maakunnissa, joissa aito sopeutuminen olisi mahdollista, tarvitaan lisäpanostusta.

Kustannukset kunnittain maakunnissa – sopeutumisen ja sopeutumattomuuden ero

miljoonaa euroa	Muutos ei sopeutumista	Muutos, sopeutunut	Erotus
Uusimaa	1 421	1 079	-342
Varsinais-Suomi	262	110	-152
Satakunta	66	-45	-111
Kanta-Häme	61	-33	-94
Pirkanmaa	326	159	-167
Päijät-Häme	84	-0	-84
Kymenlaakso	53	-67	-120
Etelä-Karjala	33	-43	-76
Etelä-Savo	40	-76	-116
Pohjois-Savo	107	-16	-123
Pohjois-Karjala	69	-20	-89
Keski-Suomi	139	-18	-157
Etelä-Pohjanmaa	80	-43	-123
Pohjanmaa	76	14	-62
Keski-Pohjanmaa	33	3	-30
Pohjois-Pohjanmaa	268	45	-223
Kainuu	18	-47	-65
Lappi	85	-17	-103
Manner-Suomi	3 219	983	-2 237

euroa/asukas	Muutos ei sopeutumista	Muutos, sopeutunut	Erotus
Uusimaa	778	591	-187
Varsinais-Suomi	540	226	-313
Satakunta	323	-224	-546
Kanta-Häme	377	-208	-585
Pirkanmaa	609	297	-311
Päijät-Häme	434	-1	-435
Kymenlaakso	337	-430	-767
Etelä-Karjala	274	-361	-635
Etelä-Savo	314	-592	-906
Pohjois-Savo	454	-68	-523
Pohjois-Karjala	450	-131	-580
Keski-Suomi	514	-68	-582
Etelä-Pohjanmaa	446	-241	-687
Pohjanmaa	425	77	-348
Keski-Pohjanmaa	496	46	-450
Pohjois-Pohjanmaa	653	109	-545
Kainuu	282	-727	-1 009
Lappi	505	-103	-608
Manner-Suomi	582	178	-404

- Sopeutumisen mahdollisuus on suuri. Jos maakuntien kunnat sopeutuvat väestönmuutoksen mahdollistamaan tahtiin, koko maan tasolla ero on reaalisesti jopa 2,2 mrd euroa.
- Tämä vastaa yli kahden veroprosenttiyksikön tuottoa vuoden 2019 tasolla laskettuna.
- Ero on jopa yli 1.000 euroa/asukas Kainuussa ja yli 900 euroa/asukas Etelä-Savossa. Näissä maakunnissa sopeutus olisi käytettävä, jos sopeutettavaa vielä löytyy.
- Lapissa sopeuttamisen mahdollisuus on -608 euroa (eur/asukas), mikä on -103 milj euroa vuositason laskettuna.

Palveluntarpeen muutos

Kunnat erikseen

Palveluntarpeen aito muutos väestön muuttuessa

Kustannukset kunnittain – 100 % sopeutuminen, pelkkä muuttuva tarve

Kuntien kustannukset 1000 euroa	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Osuus muutoksesta toiminnoittain 2018- 2030, 1000 euroa	Yleis- hallinto	Varhais- kasvatus	Perus- opetus	Vapaa- aika	Perus- terveys	Erikois- sairaan- hoito	Ikäänty- neet	Muu sosiaali- toimi	Muutos 2018-30 yht.
Enontekiö	0	354	1 580	2 096	2 096	Enontekiö	-7	-288	66	23	445	296	1 434	127	2 096
Inari	0	853	3 248	5 267	5 267	Inari	203	-317	-1 283	137	1 718	1 054	3 369	386	5 267
Kemi	0	-2 244	-6 410	-11 146	-11 146	Kemi	-1 186	-2 854	-4 904	-1 443	-445	-2 686	4 462	-2 089	-11 146
Keminmaa	0	-620	-1 302	-2 171	-2 171	Keminmaa	-392	-1 049	-2 584	-194	426	-295	2 652	-735	-2 171
Kittilä	0	-294	21	-82	-82	Kittilä	-108	-1 019	-1 185	-37	445	359	1 418	44	-82
Kolari	0	171	855	491	491	Kolari	-179	-655	-373	41	355	-4	1 286	20	491
Kemijärvi	0	-1 862	-4 550	-7 207	-7 207	Kemijärvi	-675	-1 074	-2 324	-789	-783	-1 683	1 942	-1 820	-7 207
Muonio	0	-47	-144	-440	-440	Muonio	-193	-290	-1 137	-52	295	-93	1 045	-15	-440
Pelkosenniemi	0	316	934	1 112	1 112	Pelkosenniemi	-48	20	353	23	263	17	414	70	1 112
Posio	0	-998	-2 304	-3 486	-3 486	Posio	-600	-319	-1 386	-180	-397	-1 118	1 723	-1 209	-3 486
Ranua	0	-1 092	-3 188	-5 178	-5 178	Ranua	-1 431	-550	-2 916	-164	-43	-425	953	-603	-5 178
Rovaniemi	0	4 693	17 634	24 438	24 438	Rovaniemi	906	-3 422	-6 633	589	4 654	9 912	15 608	2 823	24 438
Salla	0	-809	-2 494	-4 286	-4 286	Salla	-375	-429	-771	-273	-677	-1 198	259	-822	-4 286
Savukoski	0	-155	-344	-328	-328	Savukoski	-150	-85	-357	-58	61	-105	455	-90	-328
Simo	0	-688	-2 020	-2 813	-2 813	Simo	-341	-516	-2 075	-174	-131	-696	1 465	-346	-2 813
Sodankylä	0	-129	502	-1 449	-1 449	Sodankylä	-912	-1 334	-989	-226	96	-572	3 393	-905	-1 449
Tervola	0	-567	-1 511	-2 357	-2 357	Tervola	-441	-282	-494	-68	-274	-581	58	-275	-2 357
Tornio	0	-1 180	-777	-1 398	-1 398	Tornio	-719	-2 351	-5 850	-359	767	694	7 002	-581	-1 398
Pello	0	-928	-2 087	-3 145	-3 145	Pello	-508	-421	-782	-211	-439	-938	771	-616	-3 145
Utsjoki	0	-78	-278	-413	-413	Utsjoki	-70	-228	-572	-13	233	6	277	-45	-413
Ylitornio	0	-1 036	-3 178	-4 972	-4 972	Ylitornio	-470	-557	-1 359	-319	-634	-1 175	460	-918	-4 972
Lappi	0	-6 341	-5 814	-17 467	-17 467	Lappi	-7 697	-18 021	-37 552	-3 746	5 938	768	50 441	-7 598	-17 467

- Lapin kunnissa sopeuttamista voidaan käyttää suuressa osassa kuntia.
- Palvelutarve kasvaa Enontekiöllä, Inarissa, Kolarissa, Pelkosenniemellä ja Rovaniemellä.

- Edetään ottamatta huomioon 2018 palvelurakennetta ja sen kasvua

Kustannukset kunnittain eur/as – 100 % sopeutuminen, pelkkä muuttuva tarve

Kuntien kustannukset euroa/asukas	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Osuus muutoksesta toiminnoittain 2018- 2030, 1000 euroa	Yleis- hallinto	Varhais- kasvatus	Perus- opetus	Vapaa- aika	Perus- terveys	Erikois- sairaan- hoito	Ikäänty- neet	Muu sosiaali- toimi	Muutos 2018-30 yht.
Enontekiö	0	192	852	1 138	1 138	Enontekiö	-4	-156	36	12	242	161	778	69	1 138
Inari	0	122	456	732	732	Inari	28	-44	-178	19	239	146	468	54	732
Kemi	0	-109	-329	-601	-601	Kemi	-64	-154	-264	-78	-24	-145	240	-113	-601
Keminmaa	0	-78	-172	-301	-301	Keminmaa	-54	-145	-358	-27	59	-41	367	-102	-301
Kittilä	0	-46	3	-13	-13	Kittilä	-17	-162	-189	-6	71	57	226	7	-13
Kolari	0	45	230	135	135	Kolari	-49	-180	-103	11	98	-1	354	6	135
Kemijärvi	0	-262	-695	-1 181	-1 181	Kemijärvi	-111	-176	-381	-129	-128	-276	318	-298	-1 181
Muonio	0	-21	-66	-208	-208	Muonio	-91	-137	-538	-25	140	-44	494	-7	-208
Pelkosenniemi	0	334	1 002	1 216	1 216	Pelkosenniemi	-52	22	386	25	288	18	452	77	1 216
Posio	0	-324	-835	-1 388	-1 388	Posio	-239	-127	-552	-72	-158	-445	686	-481	-1 388
Ranua	0	-289	-911	-1 584	-1 584	Ranua	-437	-168	-892	-50	-13	-130	291	-184	-1 584
Rovaniemi	0	74	273	374	374	Rovaniemi	14	-52	-102	9	71	152	239	43	374
Salla	0	-243	-829	-1 554	-1 554	Salla	-136	-156	-279	-99	-245	-434	94	-298	-1 554
Savukoski	0	-157	-372	-371	-371	Savukoski	-169	-96	-404	-65	69	-119	514	-102	-371
Simo	0	-234	-754	-1 141	-1 141	Simo	-138	-209	-842	-71	-53	-282	594	-140	-1 141
Sodankylä	0	-16	64	-191	-191	Sodankylä	-120	-176	-130	-30	13	-76	448	-119	-191
Tervola	0	-192	-546	-898	-898	Tervola	-168	-108	-188	-26	-104	-221	22	-105	-898
Tornio	0	-55	-37	-69	-69	Tornio	-35	-115	-287	-18	38	34	343	-28	-69
Pello	0	-281	-689	-1 116	-1 116	Pello	-180	-150	-277	-75	-156	-333	274	-219	-1 116
Utsjoki	0	-64	-232	-351	-351	Utsjoki	-60	-194	-487	-11	198	5	235	-38	-351
Ylitornio	0	-270	-904	-1 520	-1 520	Ylitornio	-144	-170	-415	-97	-194	-359	141	-281	-1 520
Lappi	0	-36	-34	-103	-103	Lappi	-46	-107	-222	-22	35	5	299	-45	-103

- Palvelutarve kasvaa kaikilla kunnilla ikääntyneiden palveluissa ja useimmilla Lapin kunnilla myös perusterveydenhoidossa.
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarve on laskeva lähes kaikissa Lapin kunnissa.
- Suurimmassa osassa Lapin kuntia on laskeva palvelujen tarve.

Kustannukset kunnittain – ei käytetä hyväksi palvelutarpeen muutoksen antamaa mahdollisuutta, pelkkä muuttuva tarve

Kuntien kustannukset 1000 euroa	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Osuus muutoksesta toiminnoittain 2018- 2030, 1000 euroa	Yleis- hallinto	Varhais- kasvatus	Perus- opetus	Vapaa- aika	Perus- terveys	Erikois- sairaan- hoito	Ikäänty- neet	Muu sosiaali- toimi	Muutos 2018-30 yht.
Enontekiö	0	537	1 880	2 964	2 964	Enontekiö	5	11	587	51	445	296	1 435	133	2 964
Inari	0	1 113	4 126	7 157	7 157	Inari	203	35	210	182	1 718	1 054	3 369	386	7 157
Kemi	0	562	2 790	4 566	4 566	Kemi	0	0	76	0	28	0	4 462	0	4 566
Keminmaa	0	455	1 859	3 077	3 077	Keminmaa	0	0	0	0	426	0	2 652	0	3 077
Kittilä	0	237	1 617	2 627	2 627	Kittilä	0	60	199	19	465	385	1 418	81	2 627
Kolari	0	425	1 812	2 363	2 363	Kolari	0	0	536	91	357	36	1 286	56	2 363
Kemijärvi	0	306	1 434	2 020	2 020	Kemijärvi	0	0	59	0	10	0	1 951	0	2 020
Muonio	0	287	895	1 424	1 424	Muonio	0	8	36	9	306	5	1 045	16	1 424
Pelkosenniemi	0	329	1 029	1 298	1 298	Pelkosenniemi	0	61	416	35	266	27	418	76	1 298
Posio	0	187	1 200	1 727	1 727	Posio	0	4	0	0	0	0	1 723	0	1 727
Ranua	0	92	731	1 108	1 108	Ranua	0	0	0	3	105	0	1 000	0	1 108
Rovaniemi	0	6 839	23 566	36 725	36 725	Rovaniemi	906	227	1 985	610	4 654	9 912	15 608	2 823	36 725
Salla	0	132	417	441	441	Salla	0	0	110	3	0	0	329	0	441
Savukoski	0	88	370	632	632	Savukoski	0	11	77	2	87	0	455	1	632
Simo	0	119	842	1 486	1 486	Simo	0	0	0	2	19	0	1 465	0	1 486
Sodankylä	0	965	3 575	4 475	4 475	Sodankylä	0	5	854	0	214	0	3 403	0	4 475
Tervola	0	116	300	399	399	Tervola	0	63	147	0	0	0	189	0	399
Tornio	0	624	4 945	8 587	8 587	Tornio	0	0	0	0	792	794	7 002	0	8 587
Pello	0	65	616	882	882	Pello	0	26	36	0	0	0	820	0	882
Utsjoki	0	108	407	698	698	Utsjoki	0	50	66	18	256	20	287	0	698
Ylitornio	0	124	428	582	582	Ylitornio	0	7	8	0	0	0	566	0	582
Lappi	0	13 709	54 837	85 239	85 239	Lappi	1 114	567	5 400	1 025	10 149	12 530	50 882	3 572	85 239

- Jos palvelutarvetta ei sopeuteta palvelutarpeen muutoksen myötä, vaan vanha rakenne säilyy ja samalla kasvava palvelutarve tyydytetään, nousevat maakunnan jokaisen kunnan palvelutuotannon kustannukset.
- Lapin kuntien kustannukset nousevat yhteensä noin 85,2 milj euroa.

Kustannukset kunnittain eur/as – ei käytetä hyväksi palvelutarpeen muutoksen antamaa mahdollisuutta, pelkkä muuttuva tarve

Kuntien kustannukset euroa/asukas	2018	2020	2025	2030	Muutos 2018 - 2030	Osuus muutoksesta toiminnoittain 2018- 2030, 1000 euroa	Yleis- hallinto	Varhais- kasvatus	Perus- opetus	Vapaa- aika	Perus- terveys	Erikois- sairaan- hoito	Ikäänty- neet	Muu sosiaali- toimi	Muutos 2018-30 yht.
Enontekiö	0	290	1 014	1 609	1 609	Enontekiö	3	6	319	27	242	161	779	72	1 609
Inari	0	159	579	994	994	Inari	28	5	29	25	239	146	468	54	994
Kemi	0	27	143	246	246	Kemi	0	0	4	0	2	0	240	0	246
Keminmaa	0	57	246	426	426	Keminmaa	0	0	0	0	59	0	367	0	426
Kittilä	0	37	255	418	418	Kittilä	0	10	32	3	74	61	226	13	418
Kolari	0	112	487	651	651	Kolari	0	0	148	25	98	10	354	16	651
Kemijärvi	0	43	219	331	331	Kemijärvi	0	0	10	0	2	0	320	0	331
Muonio	0	127	410	674	674	Muonio	0	4	17	4	145	2	494	7	674
Pelkosenniemi	0	347	1 104	1 419	1 419	Pelkosenniemi	0	67	454	38	291	30	456	83	1 419
Posio	0	61	435	687	687	Posio	0	1	0	0	0	0	686	0	687
Ranua	0	24	209	339	339	Ranua	0	0	0	1	32	0	306	0	339
Rovaniemi	0	108	365	562	562	Rovaniemi	14	3	30	9	71	152	239	43	562
Salla	0	39	138	160	160	Salla	0	0	40	1	0	0	119	0	160
Savukoski	0	89	399	715	715	Savukoski	0	12	87	3	99	0	514	1	715
Simo	0	40	314	603	603	Simo	0	0	0	1	8	0	594	0	603
Sodankylä	0	117	453	591	591	Sodankylä	0	1	113	0	28	0	449	0	591
Tervola	0	39	108	152	152	Tervola	0	24	56	0	0	0	72	0	152
Tornio	0	29	236	421	421	Tornio	0	0	0	0	39	39	343	0	421
Pello	0	20	204	313	313	Pello	0	9	13	0	0	0	291	0	313
Utsjoki	0	88	340	594	594	Utsjoki	0	43	56	15	218	17	244	0	594
Ylitornio	0	32	122	178	178	Ylitornio	0	2	3	0	0	0	173	0	178
Lappi	0	78	318	505	505	Lappi	7	3	32	6	60	74	301	21	505

- Palvelutarve kasvaa liki kaikilla kunnilla perusopetuksen, perusterveyden ja ikääntyneiden palveluissa. Muissa palveluissa kasvua on jonkin verran. Palveluita ei sopeuteta tarpeen mukaan.
- Suurin kustannusten nousu eur/as on Enontekiössä (1.609 eur/as) ja pienin Tervolassa (152 eur/as).

Kustannukset kunnittain – sopeutumisen ja sopeutumattomuuden ero, pelkkä muuttuva tarve

Kuntien kustannukset 1000 euroa	Muutos ei sopeutumista	Muutos, sopeutunut	Erotus
Enontekiö	2 964	2 096	-868
Inari	7 157	5 267	-1 890
Kemi	4 566	-11 146	-15 712
Keminmaa	3 077	-2 171	-5 248
Kittilä	2 627	-82	-2 709
Kolari	2 363	491	-1 872
Kemijärvi	2 020	-7 207	-9 227
Muonio	1 424	-440	-1 865
Pelkosenniemi	1 298	1 112	-186
Posio	1 727	-3 486	-5 213
Ranua	1 108	-5 178	-6 286
Rovaniemi	36 725	24 438	-12 288
Salla	441	-4 286	-4 727
Savukoski	632	-328	-960
Simo	1 486	-2 813	-4 299
Sodankylä	4 475	-1 449	-5 924
Tervola	399	-2 357	-2 756
Tornio	8 587	-1 398	-9 985
Pello	882	-3 145	-4 027
Utsjoki	698	-413	-1 110
Ylitornio	582	-4 972	-5 554
Lappi	85 239	-17 467	-102 707

euroa/asukas	Muutos ei sopeutumista	Muutos, sopeutunut	Erotus eur/asukas
Enontekiö	1 609	1 138	-471
Inari	994	732	-263
Kemi	246	-601	-847
Keminmaa	426	-301	-727
Kittilä	418	-13	-431
Kolari	651	135	-516
Kemijärvi	331	-1 181	-1 512
Muonio	674	-208	-882
Pelkosenniemi	1 419	1 216	-203
Posio	687	-1 388	-2 075
Ranua	339	-1 584	-1 922
Rovaniemi	562	374	-188
Salla	160	-1 554	-1 714
Savukoski	715	-371	-1 086
Simo	603	-1 141	-1 744
Sodankylä	591	-191	-782
Tervola	152	-898	-1 050
Tornio	421	-69	-489
Pello	313	-1 116	-1 429
Utsjoki	594	-351	-945
Ylitornio	178	-1 520	-1 698
Lappi	505	-103	-608

- Lapin kunnilla on sopeuttamisen mahdollisuuksia. Jos maakunnan kunnat sopeutuvat väestönmuutoksen mahdollistamaan tahtiin, ero on noin -102,7 milj euroa (-608 eur/as).
- Suurin mahdollisuus on Posiolla (-2.075 eur/as) ja pienin Rovaniemellä (-188 eur/as).

Palveluntarpeen muutos

- Jokaisen kunnan, joka pystyy sopeuttamaan palvelurakennettaan, on tehtävä se.
- Työvoiman saatavuus heikkenee edelleen, jos sopeutuvuutta ei hyödynnetä.
- Peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmä perustuu suurelta osin ikäryhmäkohtaisiin tarvetekijöihin.
- Maakunnan sisällä olisi alettava miettiä myös non-sote -palveluihin laajempia kokonaisuuksia
- Palveluntarve kokonaisuutena sekä aitona muuttuvana tarpeena että aitona tarpeena lisättynä nykyisellä kasvavalla rakenteella kasvaa kuudessa maakunnassa. Muissa olisi mahdollisuus sopeuttaa.
- Joissakin maakunnissa tarve alenee jopa perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa.

Extraa Mikalle

(Selitetään tilaisuudessa)

Kuinka verorahoituksen kasvu riittää kattamaan koko palvelurakenteen muutoksen – nykyinen ja tarpeen muutos

Sopeutumaton 1000 e	Nettomenojen kasvu 2019-2030	Verorahoituksen kasvu 2019-2030	Verorahoituksen muutos-Menojen muutos	Kumulatiivinen jäämä 2019	Kumulatiivinen jäämä 2030
Enontekiö	8 322	5 847	-2 475	1 434	-1 041
Inari	24 653	22 808	-1 845	8 051	6 206
Kemi	50 063	26 278	-23 785	-13 435	-37 220
Keminmaa	19 027	11 478	-7 549	1 587	-5 962
Kittilä	18 574	13 222	-5 352	17 550	12 198
Kolari	11 496	8 006	-3 490	14 285	10 795
Kemijärvi	20 222	13 105	-7 117	-3 904	-11 021
Muonio	7 198	4 433	-2 765	-807	-3 572
Pelkosenniemi	4 443	2 750	-1 693	2 019	326
Posio	10 011	2 972	-7 038	4 177	-2 861
Ranua	10 501	2 122	-8 379	11 389	3 010
Rovaniemi	160 387	117 753	-42 634	25 379	-17 255
Salla	9 697	3 374	-6 324	8 404	2 080
Savukoski	3 526	2 332	-1 195	1 324	129
Simo	8 337	2 657	-5 680	1 016	-4 664
Sodankylä	25 074	18 163	-6 911	-3 249	-10 160
Tervola	7 101	3 970	-3 131	13 462	10 331
Tornio	49 250	32 736	-16 514	8 407	-8 107
Pello	9 390	5 695	-3 695	-990	-4 685
Utsjoki	4 186	2 332	-1 854	4 523	2 669
Ylitornio	10 463	5 938	-4 525	7 963	3 438
Lappi	471 921	307 970	-163 951	108 585	-55 366

Sopeutunut 1000 e	Nettomenojen kasvu 2019-2030	Verorahoituksen kasvu 2019-2030	Verorahoituksen muutos-Menojen muutos	Kumulatiivinen jäämä 2019	Kumulatiivinen jäämä 2030
Enontekiö	7 330	5 847	-1 483	1 434	-49
Inari	22 168	22 808	640	8 051	8 691
Kemi	31 111	26 278	-4 833	-13 435	-18 268
Keminmaa	12 958	11 478	-1 480	1 587	107
Kittilä	15 321	13 222	-2 099	17 550	15 451
Kolari	9 170	8 006	-1 165	14 285	13 120
Kemijärvi	9 505	13 105	3 599	-3 904	-305
Muonio	4 965	4 433	-532	-807	-1 339
Pelkosenniemi	4 209	2 750	-1 459	2 019	560
Posio	3 932	2 972	-960	4 177	3 217
Ranua	4 167	2 122	-2 045	11 389	9 344
Rovaniemi	145 089	117 753	-27 336	25 379	-1 957
Salla	4 104	3 374	-730	8 404	7 674
Savukoski	2 422	2 332	-90	1 324	1 234
Simo	3 151	2 657	-494	1 016	522
Sodankylä	18 142	18 163	21	-3 249	-3 228
Tervola	3 994	3 970	-24	13 462	13 438
Tornio	37 473	32 736	-4 737	8 407	3 670
Pello	4 668	5 695	1 027	-990	37
Utsjoki	2 841	2 332	-509	4 523	4 014
Ylitornio	3 980	5 938	1 959	7 963	9 922
Lappi	350 701	307 970	-42 731	108 585	65 854

-

15-v taja än/ ien äärä	16-18-v opettaja määrän/ luokkien määrä
3	3
10	9
29	30
10	12
9	10
7	6
5	6
3	3
1	1
2	3
4	7
105	109
3	4
0	1
2	3
12	10
4	5
33	36
2	3
2	2
3	3
251	265

- a

Käyttöomaisuuden muutokset

Peruste

- Toimeksiantoon liittyen laskettiin, kuinka paljon väestönmuutosten vuoksi käyttöomaisuutta uhkaa jäädä tehottomaksi (→ alaskirjaus) ja
- Kuinka paljon käyttöomaisuutta joudutaan rakentamaan lisää.
- Arvio tehtiin poistojen muutoksen avulla.
- Arvioitavasta käyttöomaisuudesta puuttuvat sote-kiinteistöt, koska ne ovat yleisemmin yhteistoiminta-alueiden omistuksessa. Suurimmilla kaupungeilla ne ovat niiden omissa taseissa.
- Kun asukasluku laskee, laskee samassa suhteessa poistojen määrä ja teoriassa käyttöomaisuuden tarve. Kun käyttöomaisuuden tarve laskee, se pitäisi alaskirjata.
- Sama pätee asukasluvun kasvaessa.
- Luku tarkentuu myös niin, että esimerkiksi perusopetuksen oppilasmäärän lasku johtaa alaskirjaukseen, ikääntyneiden määrän kasvu edellyttää uudisrakentamista – johonkin.

- Tilastokeskuksen käyttötaloustilasto, mistä poimittu kuntakohtaisesti jokaisen kunnan kirjaamat poistot palveluittain. Oletuksena on, että poistot kuvaavat hyödykkeen kulumista.
- Kuntakohtaiset eri palveluiden poistot voidaan kohdentaa kunkin kunnan ikäryhmille kuntalaisen hinnan laskentaperiaatteen avulla. Saadaan jokaisen kunnan jokaiselle ikäryhmälle omat poistot vuositasona.
- Ikäryhmäkohtaisten poistojen kehitystä arvioidaan ikäryhmään kuuluvien muutoksen avulla. Vuotuisena muutoksena käytetään Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaista arviota
- 2030 saadaan arvio poistojen tason muutoksesta suhteessa lähtötasoon (2018).
- Määritetään jokaiselle kunnalle toteutuneen 2018 tilinpäätöksestä suhdeluku poistot/pysyvät vastaavat
- Suhdeluvun avulla ja poistojen tason muutoksella vuoteen 2030 tultaessa voidaan laskea, paljonko kunnalla on asukasluvun ja ikärakenteen muutoksen seurauksesta lisäinvestointitarvetta tai vaihtoehtoisesti ylimääräistä käyttöomaisuutta.

Poistojen muutos vuoteen 2030 (milj eur)

Yhteensä	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Muutos 2018 - 2030
Uusimaa	0,0	8,5	17,1	25,8	34,4	42,9	51,3	59,3	67,3	74,9	82,5	90,0	97,5	97,5
Varsinais-Suomi	0,0	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0	1,2	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,8
Satakunta	0,0	-0,4	-0,9	-1,4	-1,8	-2,3	-2,8	-3,4	-3,9	-4,5	-5,1	-5,7	-6,3	-6,3
Kanta-Häme	0,0	-0,4	-0,8	-1,2	-1,6	-2,0	-2,4	-2,9	-3,3	-3,7	-4,1	-4,5	-4,9	-4,9
Pirkanmaa	0,0	1,3	2,5	3,6	4,6	5,6	6,6	7,4	8,3	9,0	9,7	10,4	11,1	11,1
Päijät-Häme	0,0	-0,2	-0,4	-0,6	-0,8	-1,1	-1,4	-1,7	-2,0	-2,3	-2,7	-3,1	-3,5	-3,5
Kymenlaakso	0,0	-0,5	-1,1	-1,6	-2,1	-2,7	-3,2	-3,7	-4,3	-4,8	-5,3	-5,9	-6,5	-6,5
Etelä-Karjala	0,0	-0,3	-0,7	-1,1	-1,4	-1,8	-2,2	-2,5	-2,9	-3,3	-3,6	-4,0	-4,4	-4,4
Etelä-Savo	0,0	-0,6	-1,1	-1,7	-2,2	-2,7	-3,3	-3,8	-4,4	-4,9	-5,5	-6,0	-6,6	-6,6
Pohjois-Savo	0,0	-0,4	-0,8	-1,1	-1,5	-1,8	-2,3	-2,7	-3,2	-3,7	-4,2	-4,7	-5,2	-5,2
Pohjois-Karjala	0,0	-0,2	-0,5	-0,8	-1,0	-1,3	-1,6	-1,8	-2,1	-2,4	-2,7	-3,0	-3,3	-3,3
Keski-Suomi	0,0	-0,2	-0,4	-0,6	-0,8	-1,1	-1,5	-1,9	-2,2	-2,7	-3,1	-3,5	-4,0	-4,0
Etelä-Pohjanmaa	0,0	-0,3	-0,7	-1,0	-1,3	-1,7	-2,2	-2,6	-3,1	-3,5	-4,0	-4,5	-5,0	-5,0
Pohjanmaa	0,0	0,0	-0,0	-0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,5	-0,6	-0,8	-0,9	-0,9
Keski-Pohjanmaa	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3	-0,4	-0,5	-0,6	-0,7	-0,8	-1,0	-1,1	-1,1
Pohjois-Pohjanmaa	0,0	0,3	0,6	0,8	0,8	0,7	0,5	0,1	-0,4	-0,9	-1,5	-2,1	-2,8	-2,8
Kainuu	0,0	-0,4	-0,7	-1,1	-1,4	-1,7	-2,1	-2,5	-2,8	-3,2	-3,5	-3,9	-4,2	-4,2
Lappi	0,0	-0,4	-0,9	-1,2	-1,6	-2,0	-2,3	-2,7	-3,1	-3,5	-3,9	-4,4	-4,8	-4,8
Koko maa	0	6	12	17	23	27	32	35	38	41	43	45	47	47

- Väestönmuutosten perusteella poistot kasvaisivat vain Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla.
- Muissa maakunnissa ja alueilla poistojen taso laskee ja käyttöomaosuuden alaskirjaus tulee todennäköiseksi.
- Käyttöomaisuuden arvo on laskettu vuoden 2018 tilinpäätöstiedoista.

Lisärakentamisen tarve vuoteen 2030 (milj euroa)

Miljoonaa euroa	Poistojen muutos 2018 - 2030	Pysyvät vastaavat 2018	Suunnitelman mukaiset poistot 2018	Suhde 2018	Lisärakennus
Uusimaa	97,5	21 084	807	3,8 %	2 549
Varsinais-Suomi	1,8	3 511	143	4,1 %	45
Satakunta	-6,3	1 769	74	4,2 %	-151
Kanta-Häme	-4,9	1 210	51	4,2 %	-116
Pirkanmaa	11,1	3 666	210	5,7 %	194
Päijät-Häme	-3,5	1 848	72	3,9 %	-89
Kymenlaakso	-6,5	1 375	54	3,9 %	-164
Etelä-Karjala	-4,4	934	42	4,5 %	-98
Etelä-Savo	-6,6	1 190	44	3,7 %	-178
Pohjois-Savo	-5,2	1 859	91	4,9 %	-107
Pohjois-Karjala	-3,3	994	57	5,7 %	-58
Keski-Suomi	-4,0	1 933	103	5,3 %	-75
Etelä-Pohjanmaa	-5,0	1 478	61	4,1 %	-122
Pohjanmaa	-0,9	1 487	67	4,5 %	-20
Keski-Pohjanmaa	-1,1	588	21	3,5 %	-31
Pohjois-Pohjanmaa	-2,8	3 712	147	4,0 %	-70
Kainuu	-4,2	631	27	4,3 %	-98
Lappi	-4,8	1 302	48	3,7 %	-128
Manner-Suomi	47,1	50 572	2 119	4,2 %	1 124

- Käyttöomaisuuden lisärakentaminen lasketaan kuntatasolta laskemalla ensin kunnan poistojen suhde käyttöomaisuuteen prosenttia, ja tällä osuudella jaetaan käyttöomaisuus → euroiksi laskettu lisärakentamisen tarve tai tarpeeton käyttöomaisuus.
- Uudenmaan on rakennettava vuoteen 2030 mennessä 2,5 mrd euron lisärakenteet. Myös Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi joutuvat rakentamaan lisää perusinfraa.
- Taantuvat maakunnat tai alueet altistuvat alaskirjauksen uhkalle, joka syntyy kun poistamatonta (=käyttökelpoista) omaisuutta jää pois käytöstä.
- Pahenevassa vajaakäytössä olevan infran ja verkostojen (esim. vesi- ja jätevesiverkosto) ylläpito per capita tai yksikkö kallistuu sitä mukaa kun käyttäjät vähenevät.
- Tarpeeseen perustuen Lapissa käyttöomaisuutta olisi 2030 laskennallisesti noin 128 miljoonaa euroa vähemmän 2018 verrattuna.

Lisärakentamisen tarve vuoteen 2030 (1000 euroa)

1000 euroa	Poistojen muutos 2018 - 2030	Pysyvät vastaavat 2018	Suunnitelman mukaiset poistot 2018	Suhde 2018	Lisärakennus
Enontekiö	11,1	13 765	354	2,6 %	431
Inari	124,5	60 217	1 967	3,3 %	3 811
Kemi	-635,8	171 028	4 616	2,7 %	-23 558
Keminmaa	-220,3	37 231	1 909	5,1 %	-4 297
Kittilä	-84,4	57 549	2 644	4,6 %	-1 836
Kolari	-87,1	26 696	1 552	5,8 %	-1 498
Kemijärvi	-485,4	71 564	2 419	3,4 %	-14 359
Muonio	-85,0	12 644	1 020	8,1 %	-1 053
Pelkosenniemi	-0,1	8 704	254	2,9 %	-2
Posio	-287,5	27 463	1 113	4,1 %	-7 094
Ranua	-1 443,0	21 725	954	4,4 %	-32 860
Rovaniemi	614,0	474 858	13 979	2,9 %	20 858
Salla	-232,5	30 402	1 057	3,5 %	-6 687
Savukoski	-53,0	5 253	263	5,0 %	-1 059
Simo	-202,7	15 590	893	5,7 %	-3 538
Sodankylä	-427,8	66 392	2 887	4,3 %	-9 838
Tervola	-198,0	23 460	1 199	5,1 %	-3 874
Tornio	-512,3	120 480	5 935	4,9 %	-10 399
Pello	-196,3	19 990	1 152	5,8 %	-3 407
Utsjoki	-35,3	9 729	566	5,8 %	-606
Ylitornio	-315,3	27 405	1 461	5,3 %	-5 915
Lappi	-4 752,0	1 302 145	48 194	3,7 %	-128 393

- Käyttöomaisuuden lisärakentaminen tai alaskirjaus lasketaan kuntatasolta laskemalla ensin kunnan poistojen suhde käyttöomaisuuteen prosenttia, ja tällä osuudella jaetaan käyttöomaisuus → euroiksi laskettu lisärakentamisen tarve tai alaskirjaus.
- Lapin kunnista suurin osa altistuu alaskirjauksen uhkalle, joka syntyy kun poistamatonta (=käyttökelpoista) omaisuutta jää pois käytöstä.
- Lapissa on lisärakentamisen tarve Enontekiöllä, Inarissa ja Rovaniemellä.

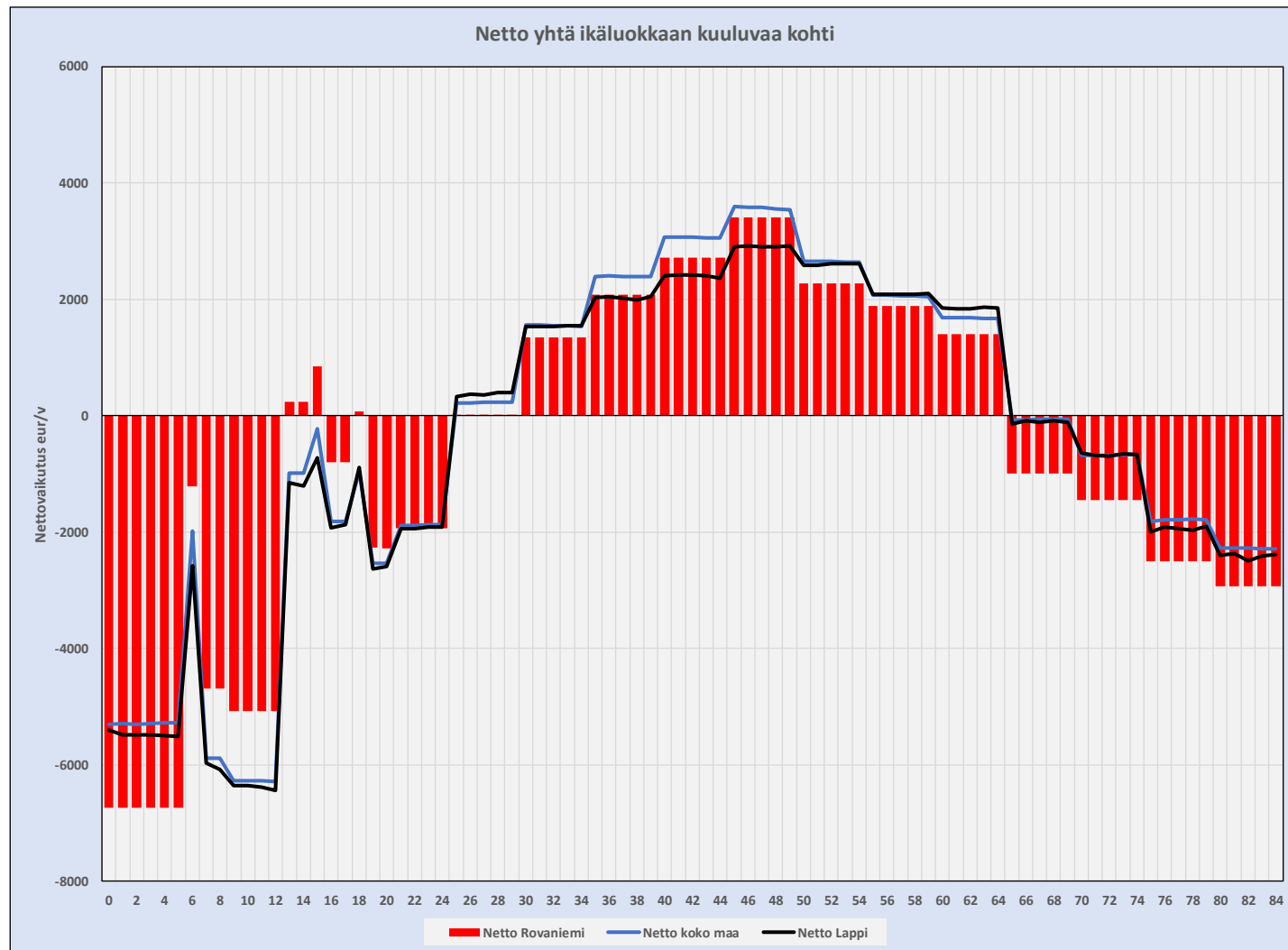
Muuttoliikkeen hinta

Kuntien välinen muuttoliike – maakuntien välinen muuttoliike

Kuinka ja miksi muuttoliikkeen hinta lasketaan?

- Lasketaan jokaisen suomalaisen kunnalleen mukanaan tuomat tulot ja palveluista aiheutuvat menot – tässä vuoden 2018 tilinpäätöstiedoista.
- Lasketaan kuntakohtaisesti eri ikäisten nettomuutto kuntaan vuosina 2016-2018.
- Tehdään molemmista ikäryhmäkohtainen tarkastelu.
- Kerrotaan ikäryhmän nettomuutto ikäryhmän nettokustannuksella.
- Muuttoliikkeen hintaa tarkastellaan kunnan näkökulmasta.
- Vaikka muuttoliikkeen hinnan määrittäminen perustuu todellisiin, keskimääräisiin kuntakohtaisiin taloustietoihin, on se silti teoreettinen siinä mielessä, että vasta jokaisen muuttajan henkilökohtainen palvelutarve, veronmaksukyky ja kulutuskäyttäytyminen lopulta määrittää todellisen muuttoliikkeen hinnan.
- Kansantalouden kannalta kysymys muuttoliikkeen hinnasta näyttäytyy hieman erilaisena. Monesti muuttotappioalueille jää esim. käyttökelpoista rakennettua infraa vajaakäytölle ja muuttovoittoalueilla taas joudutaan rakentamaan uutta kapasiteettia, jota ilman muuttoa ei tarvitsisi tehdä.
- Maan sisäisessä muuttoliikkeessä kyse on nollasummapelistä tai paremminkin miinussummapelistä, koska kunnan muuttovoitto on aina muiden kuntien muuttotappiota.

Eri ikäisten nettokustannus kunnalle vuoden 2018 meno/tulotasoilla – esimerkikuntana Rovaniemi

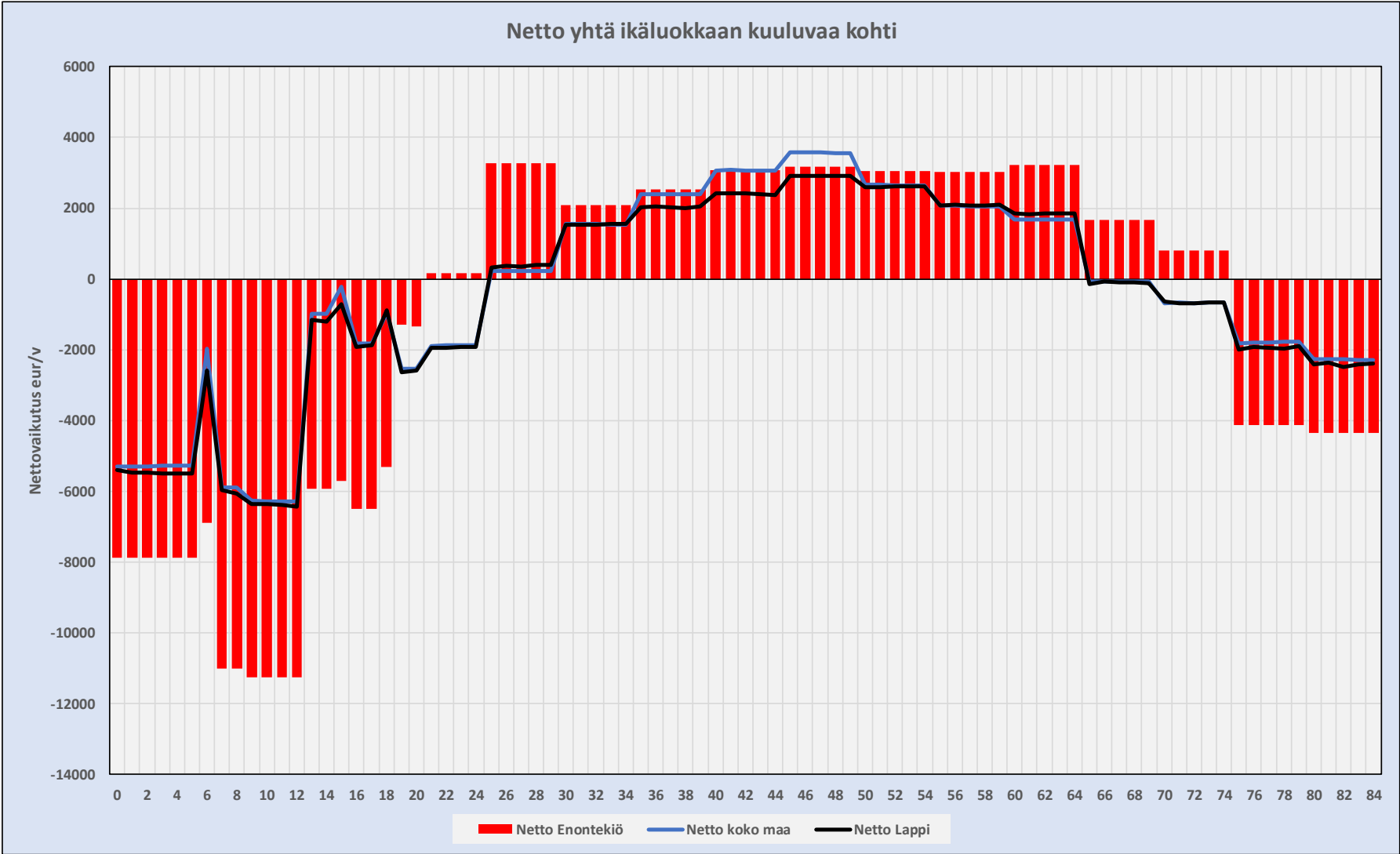

- Rovaniemen tulojen ja menojen väliset erotukset ovat maan keskimääräistä suuremmat varhaiskasvatuksessa, mutta esimerkiksi alakouluikäisten palveluissa nettokustannus on Lapin ja koko maan keskiarvon alapuolella. Yläkouluikäisten nettokustannus on Rovaniemelle tuottava.
- Rovaniemellä työikäisten nettokustannus on pienempi kuin maassa keskimäärin mutta paikoin suurempi kuin Lapin kunnissa keskimäärin.
- Ikääntyneiden palvelut ovat nettokustannukseltaan sekä Lapin kuntia mutta myös koko maata kalliimmat.

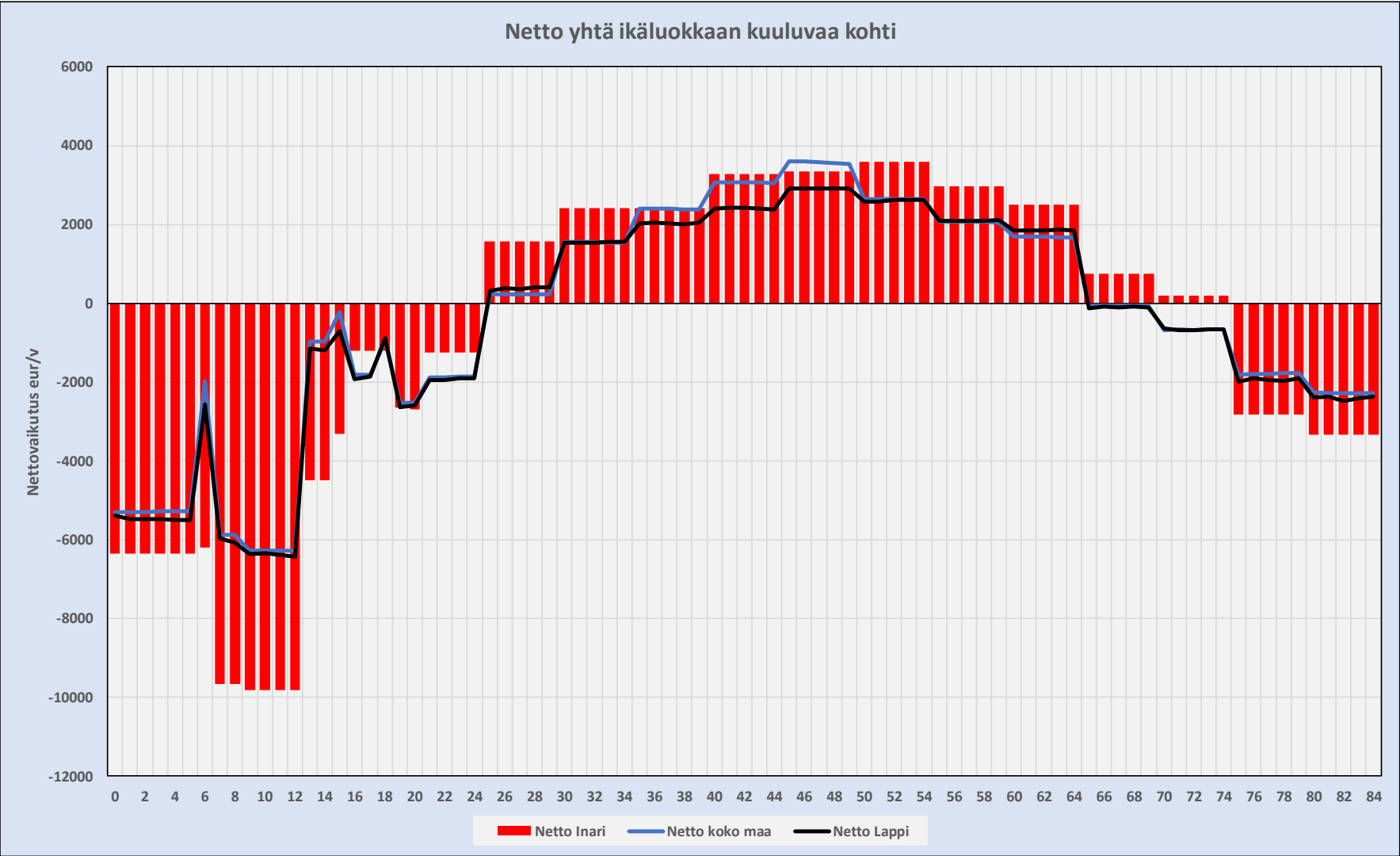

Muut kunnat

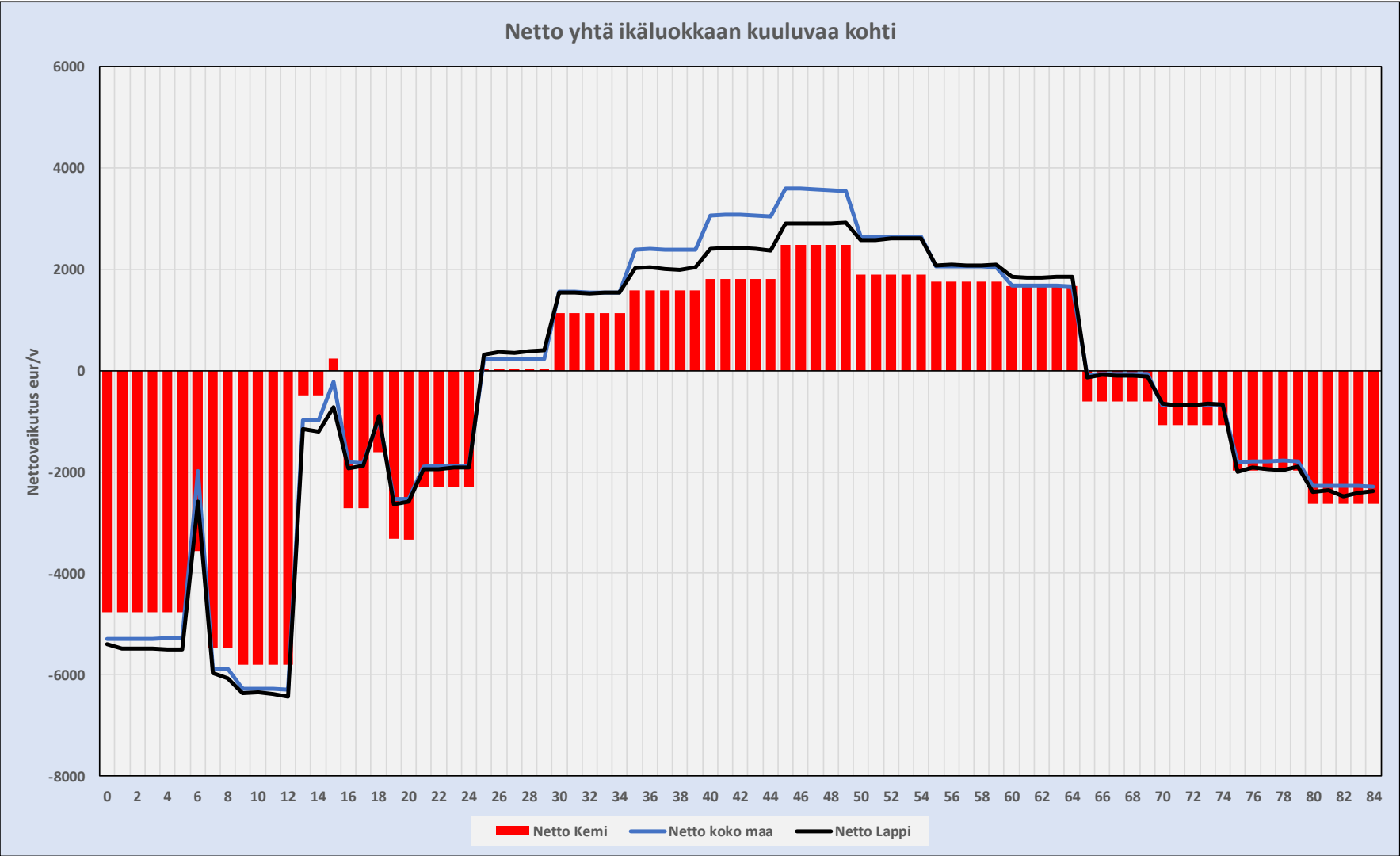
Enontekiö

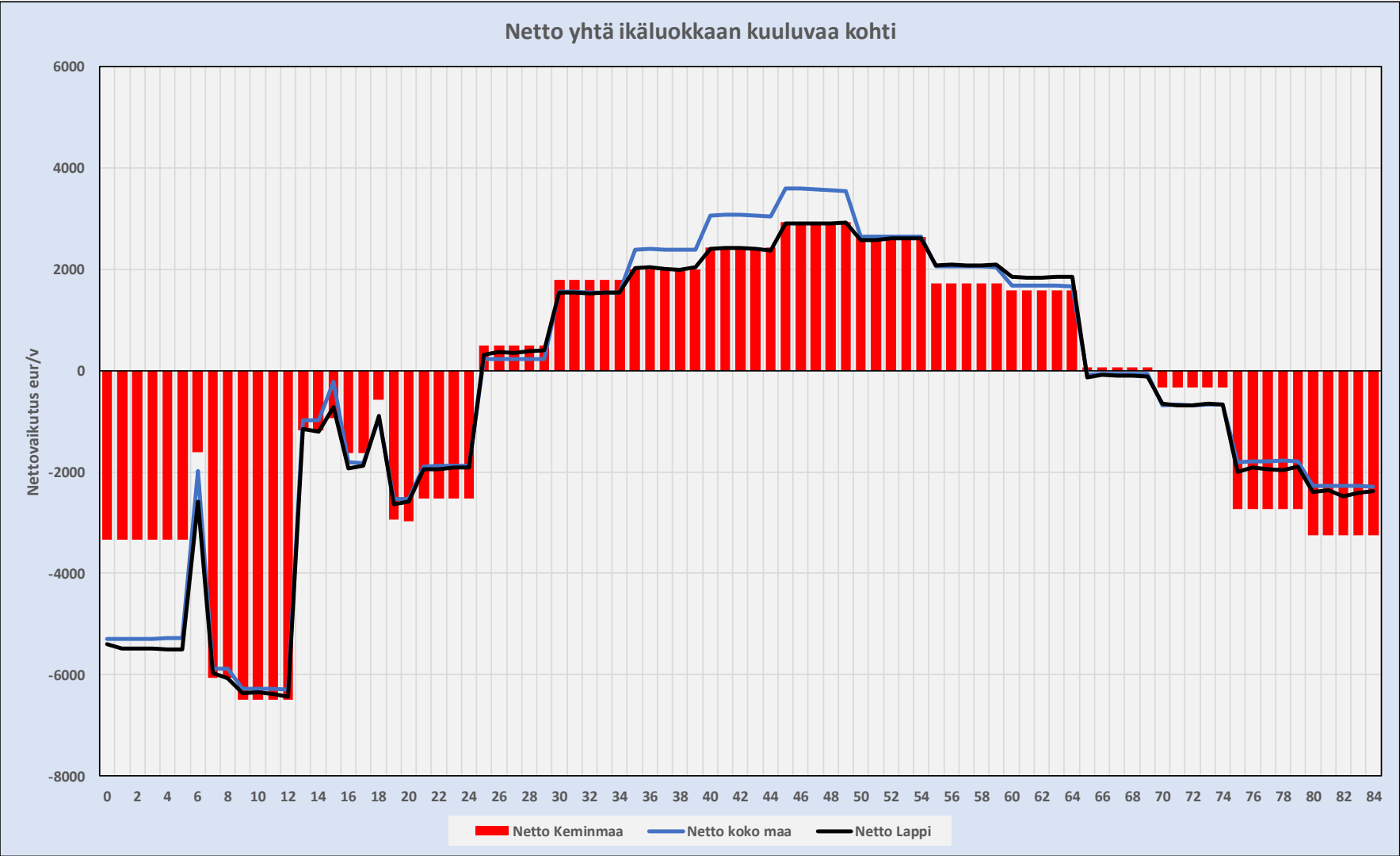
Inari

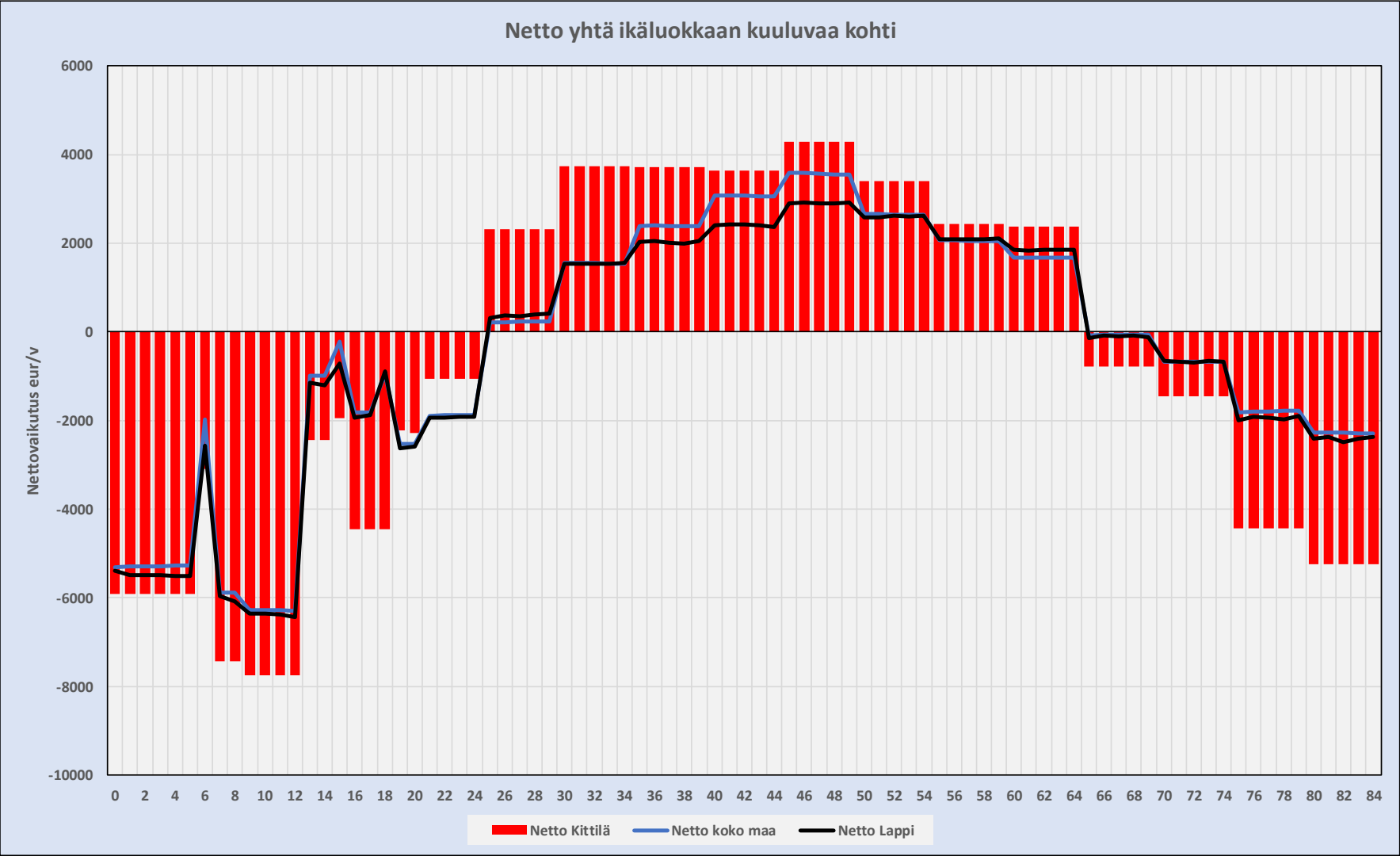
Kemi

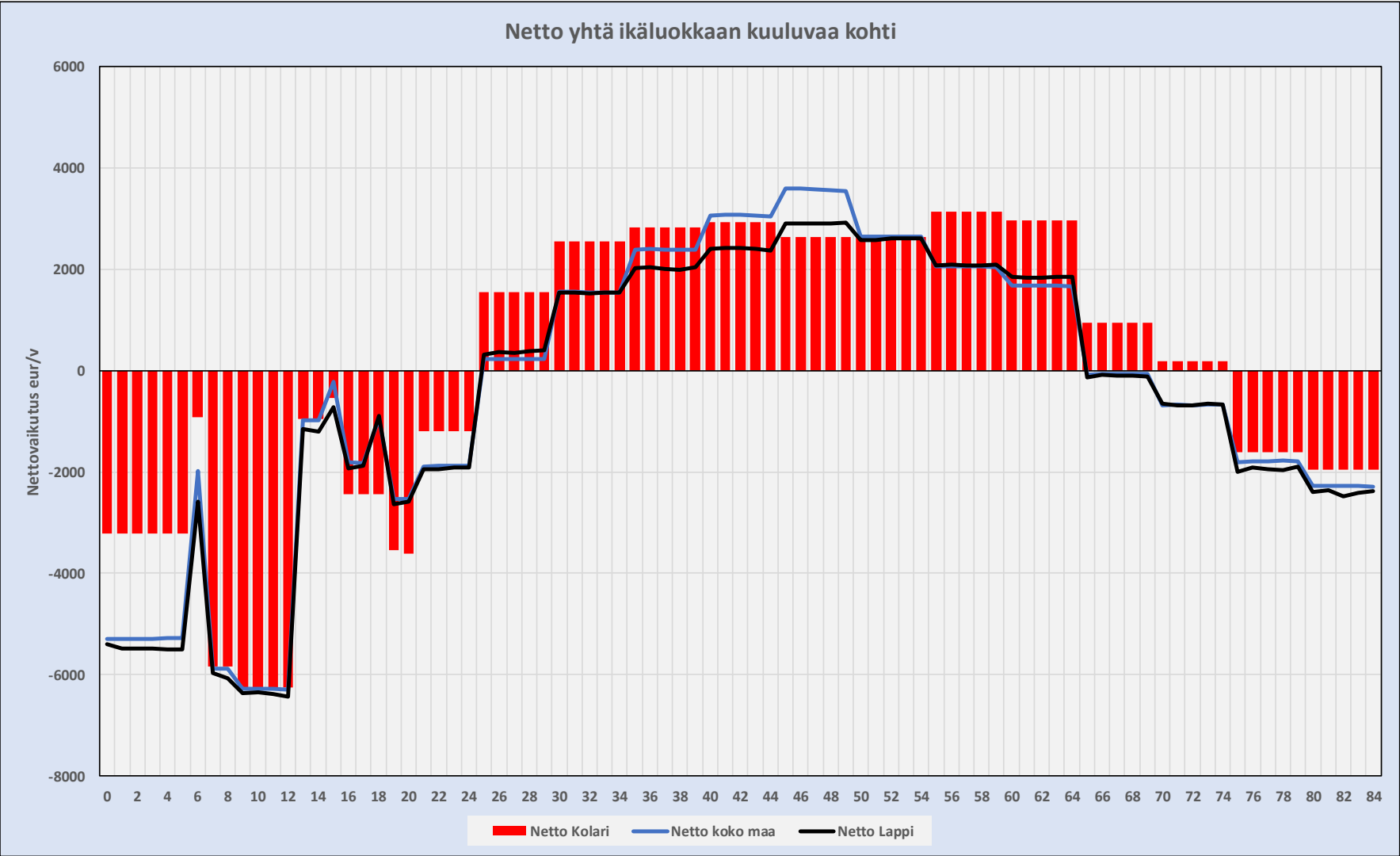
Keminmaa

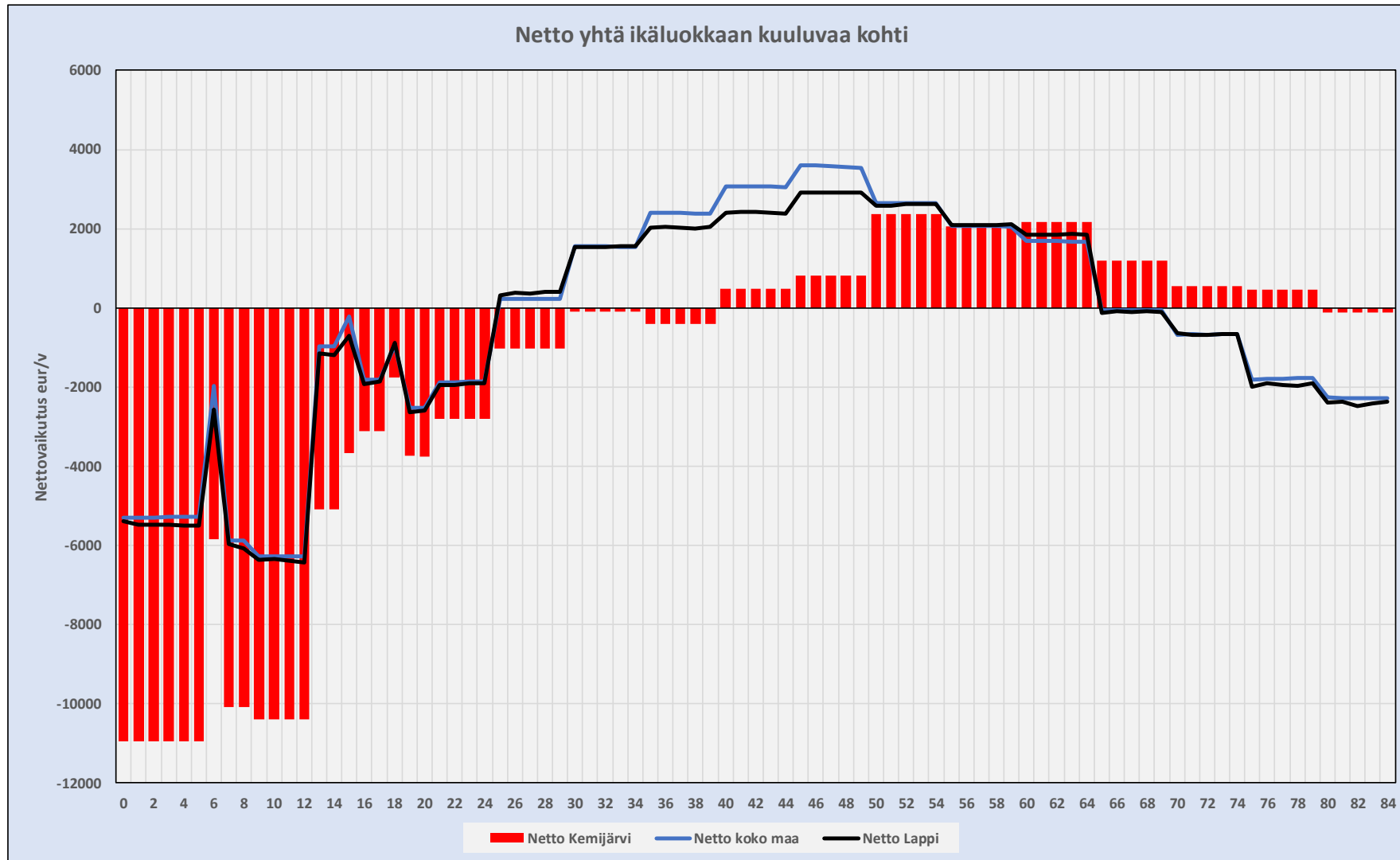
Kittilä

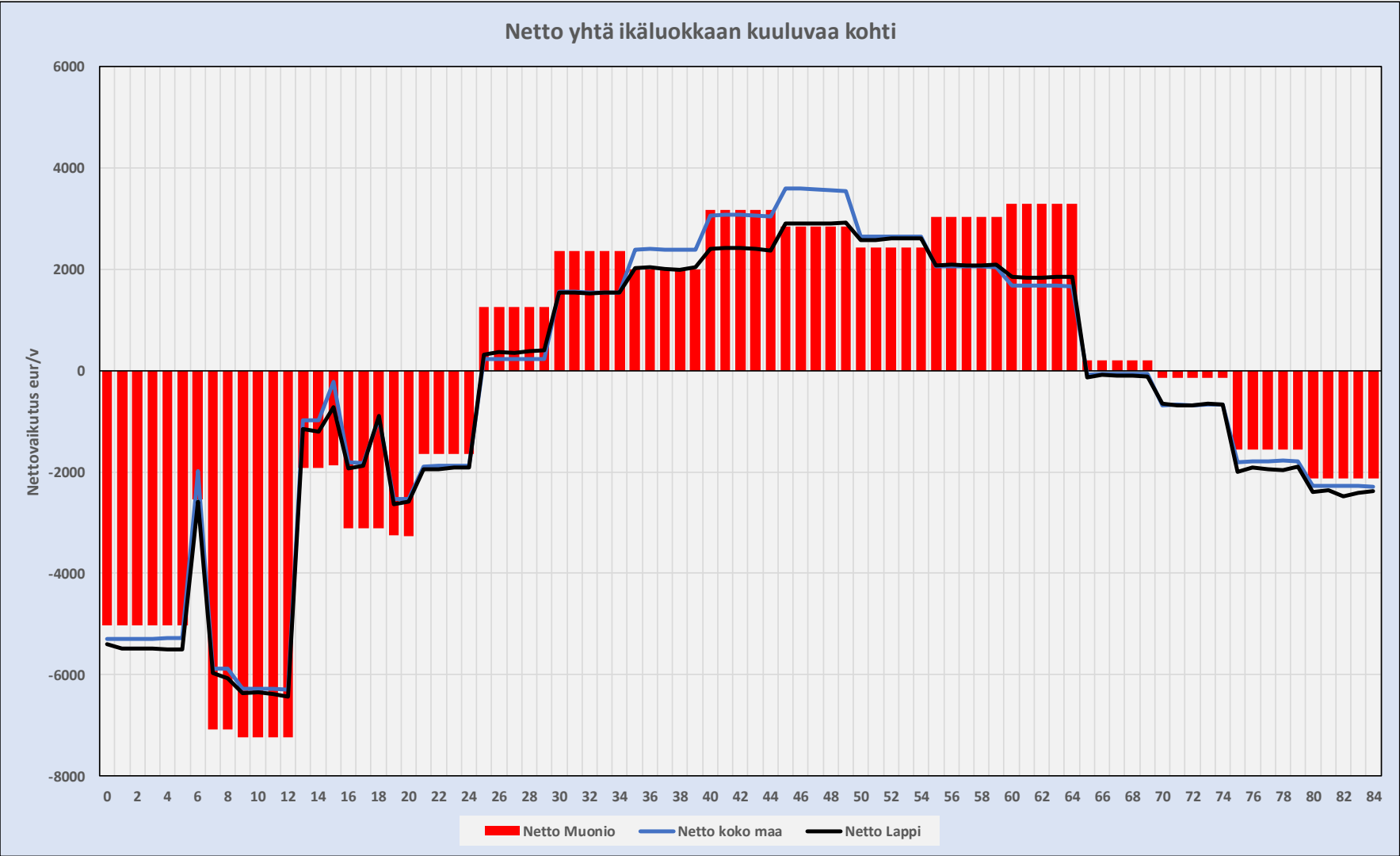
Kolari

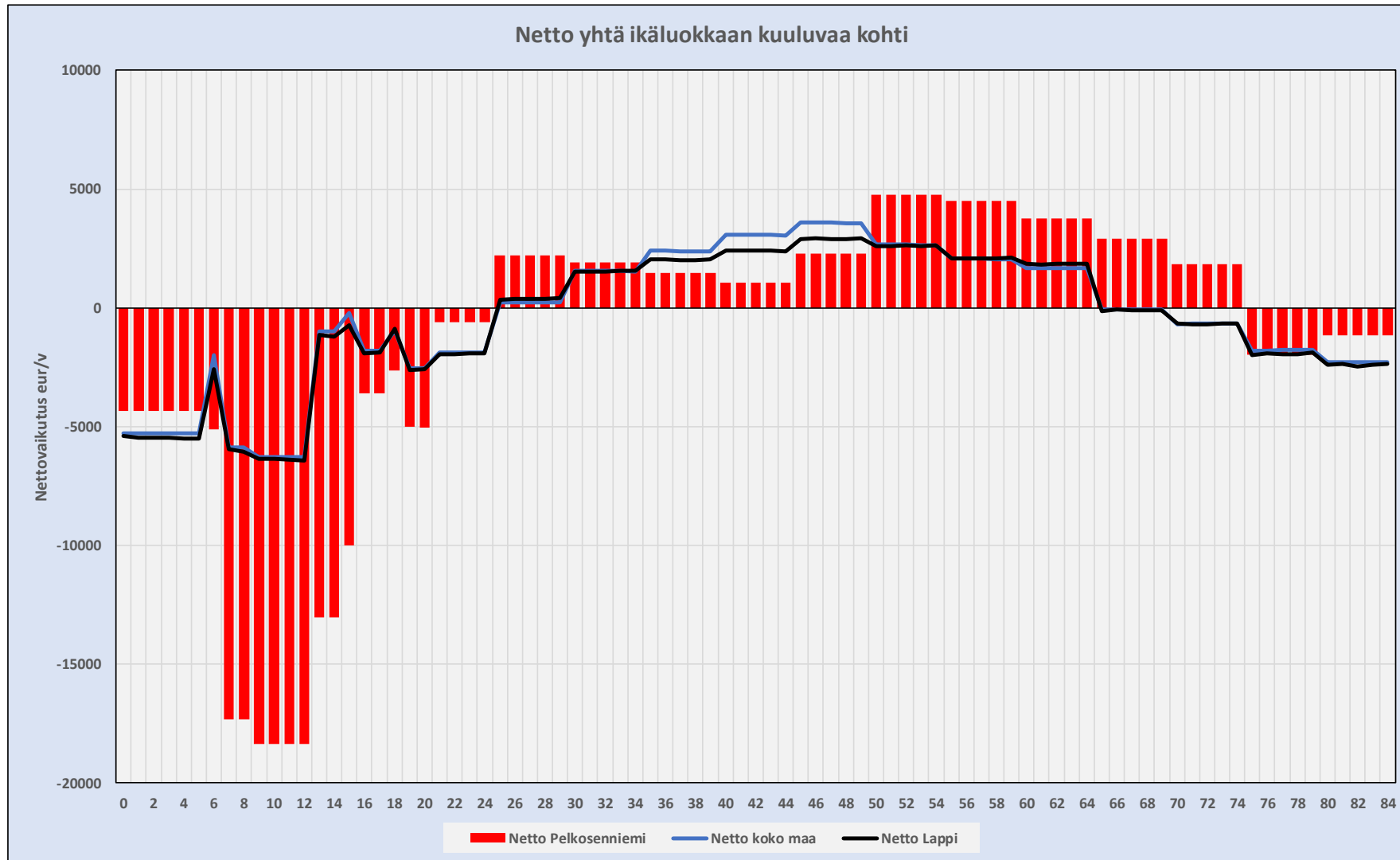
Kemijärvi

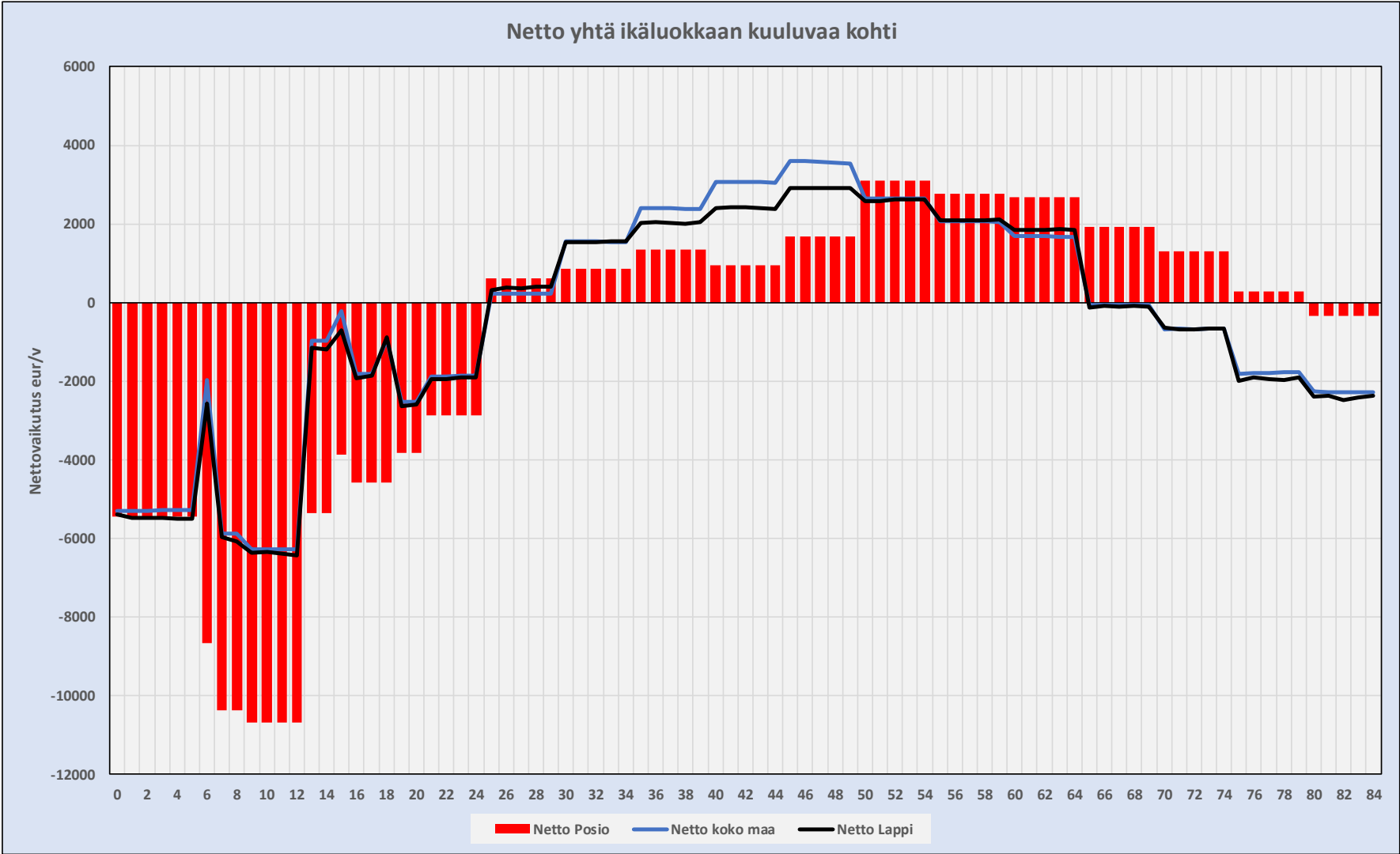
Muonio

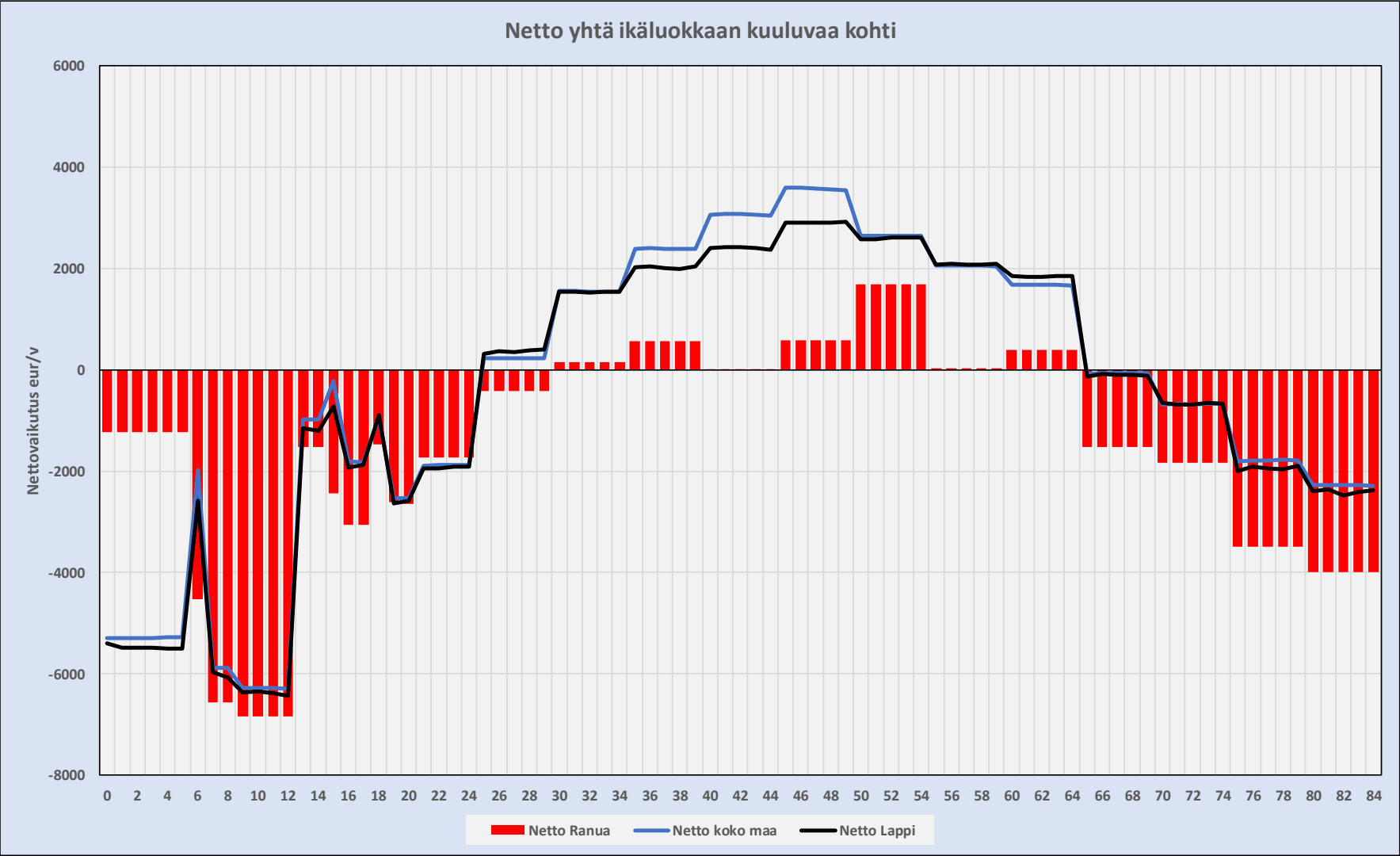
Pelkosenniemi

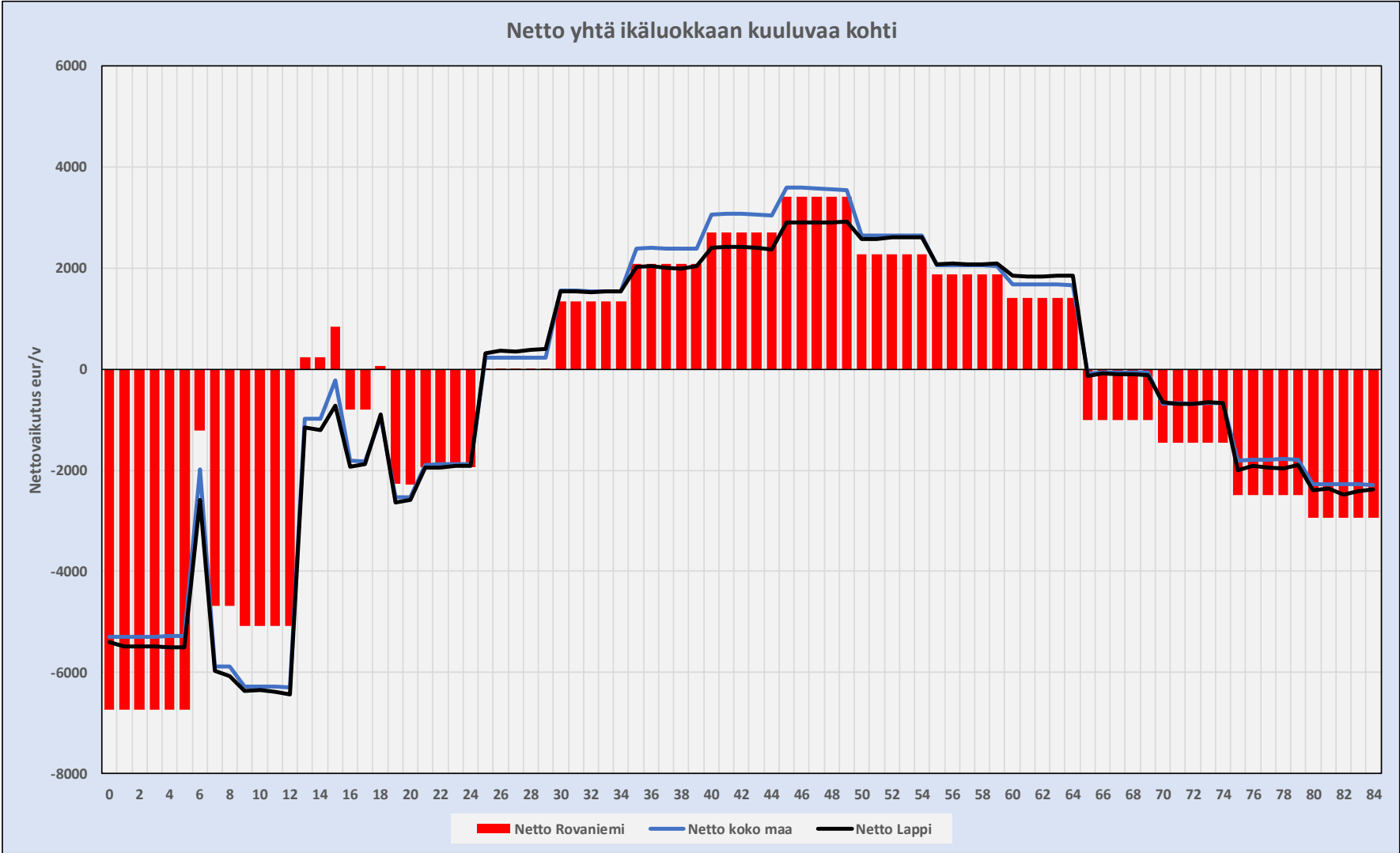
Posio

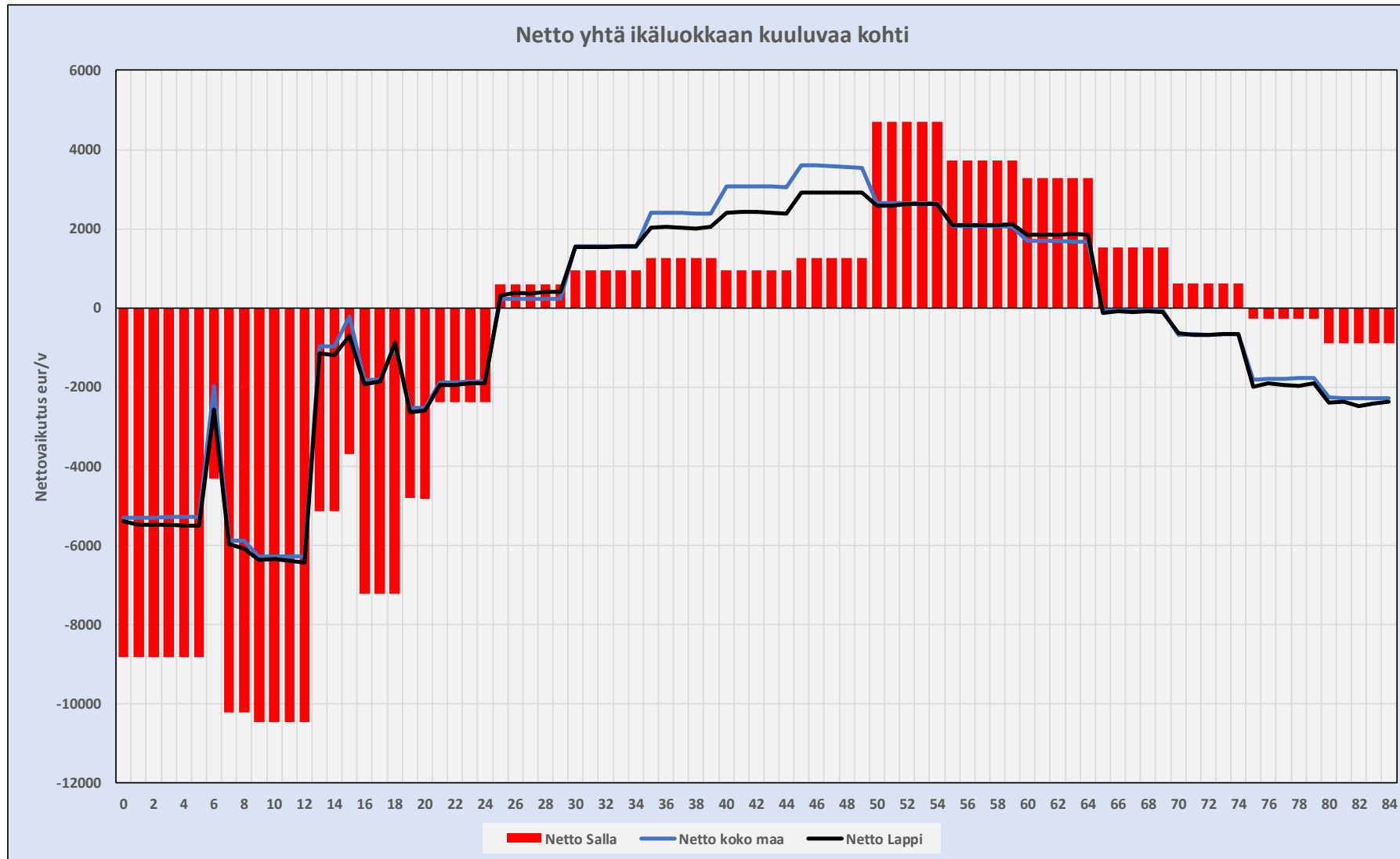
Ranua

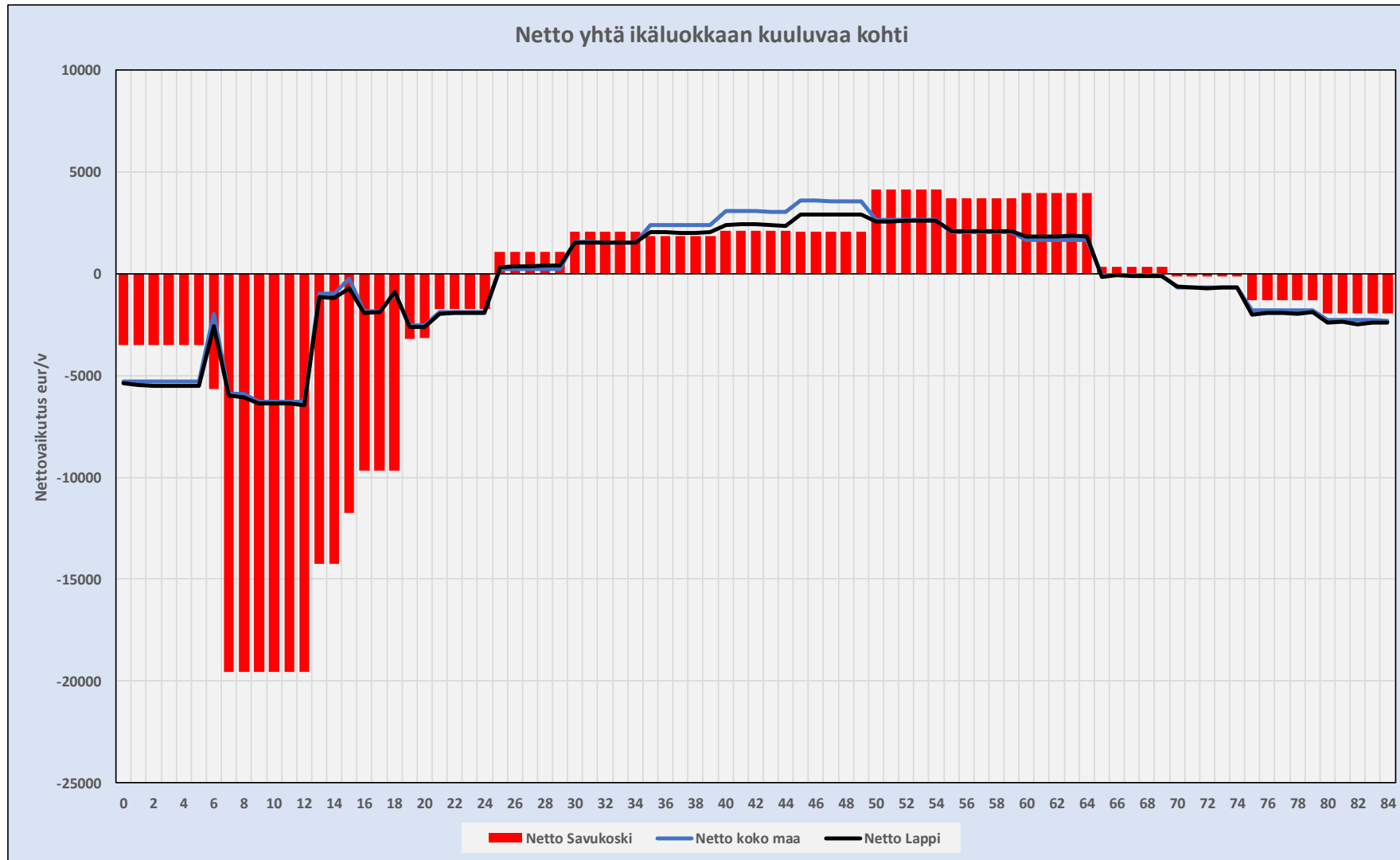
Rovaniemi

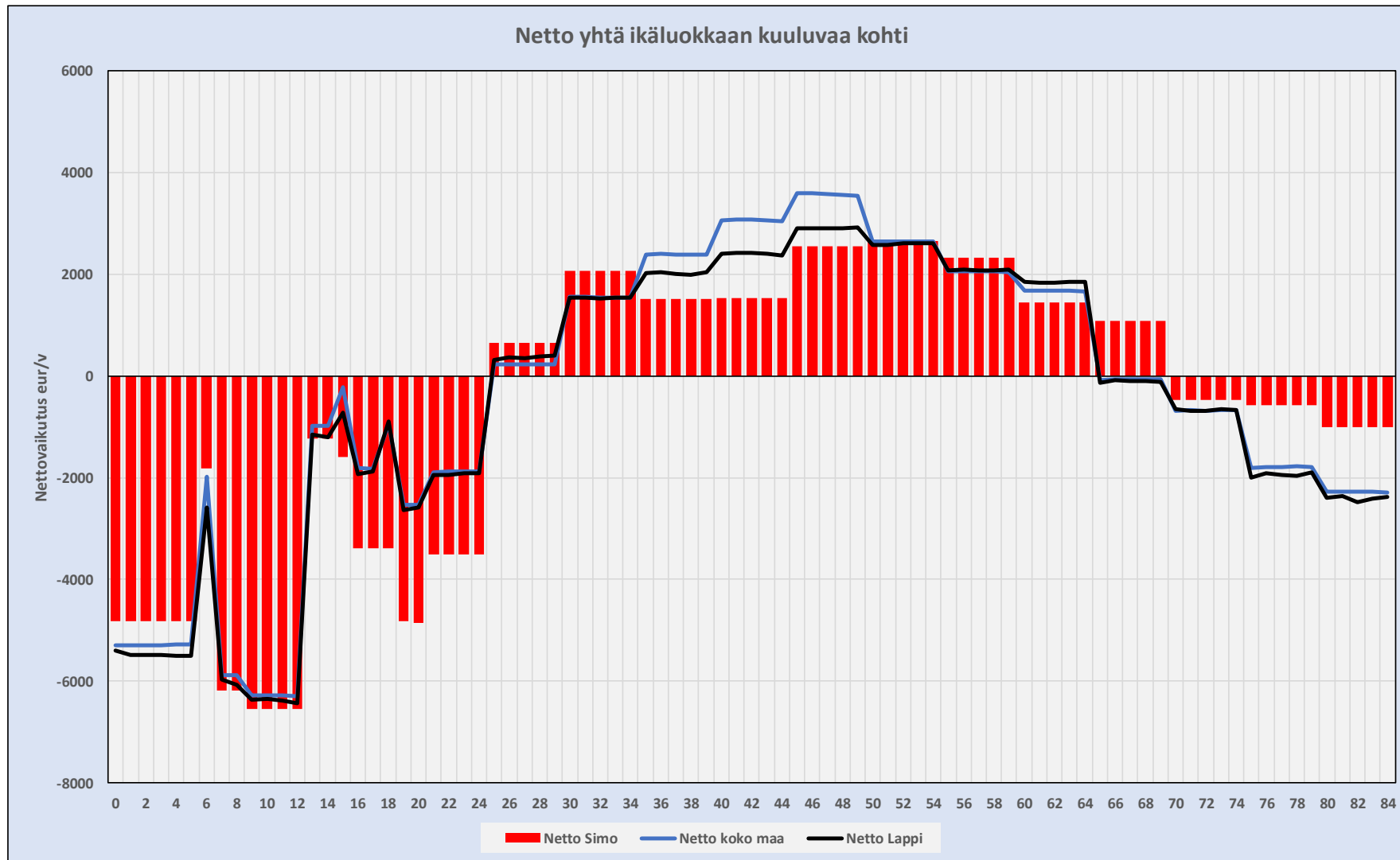
Salla

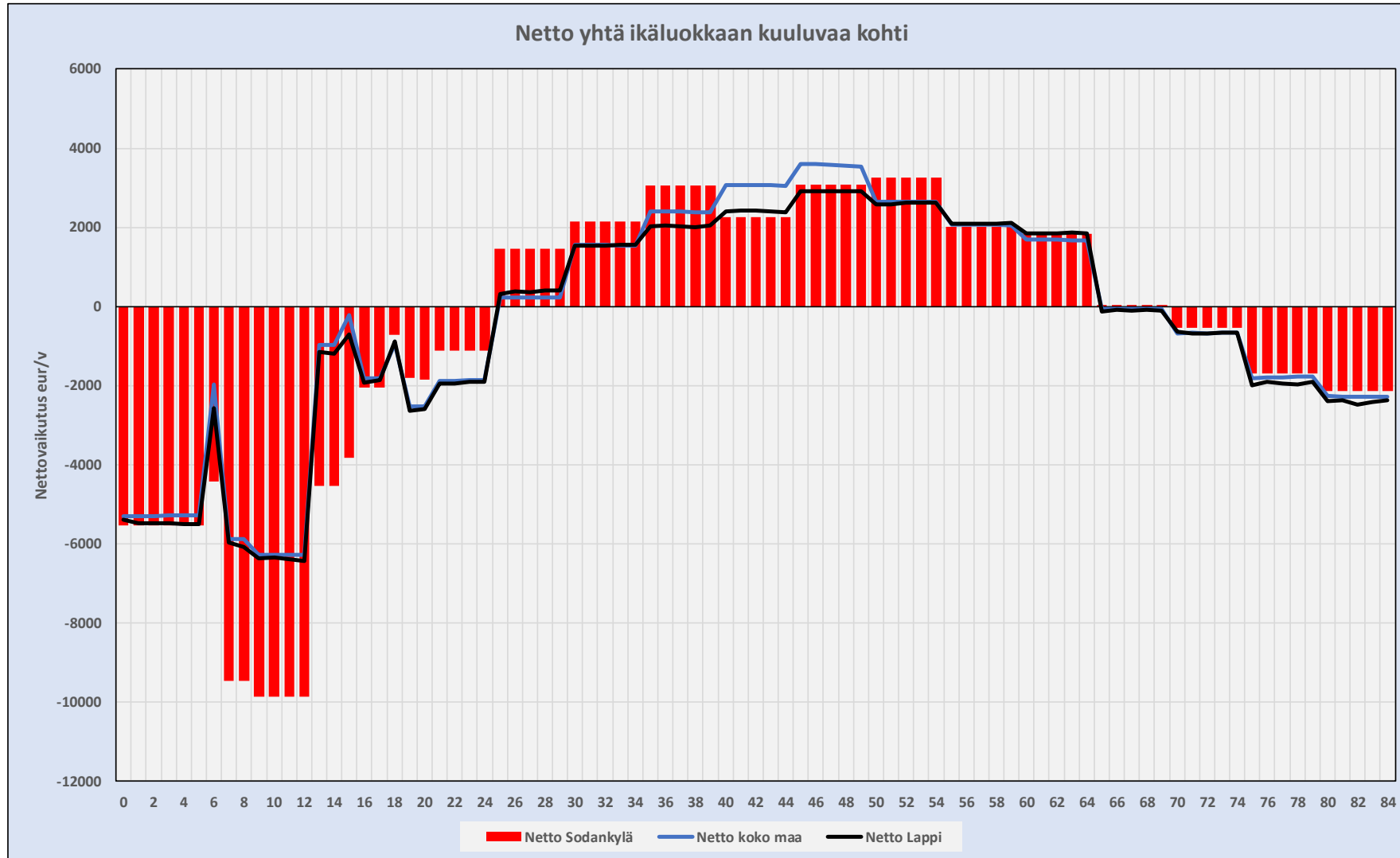
Savukoski

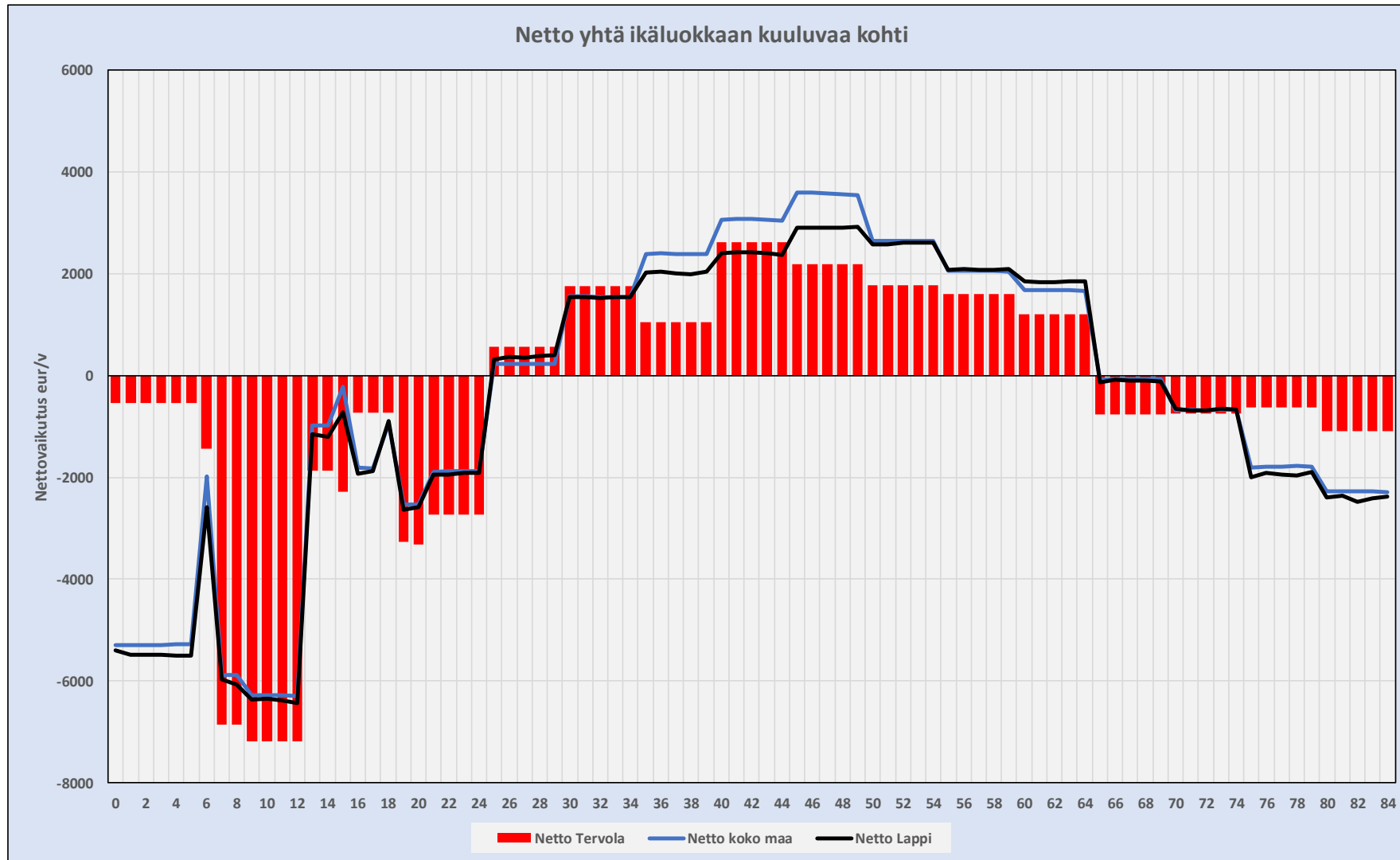
Simo

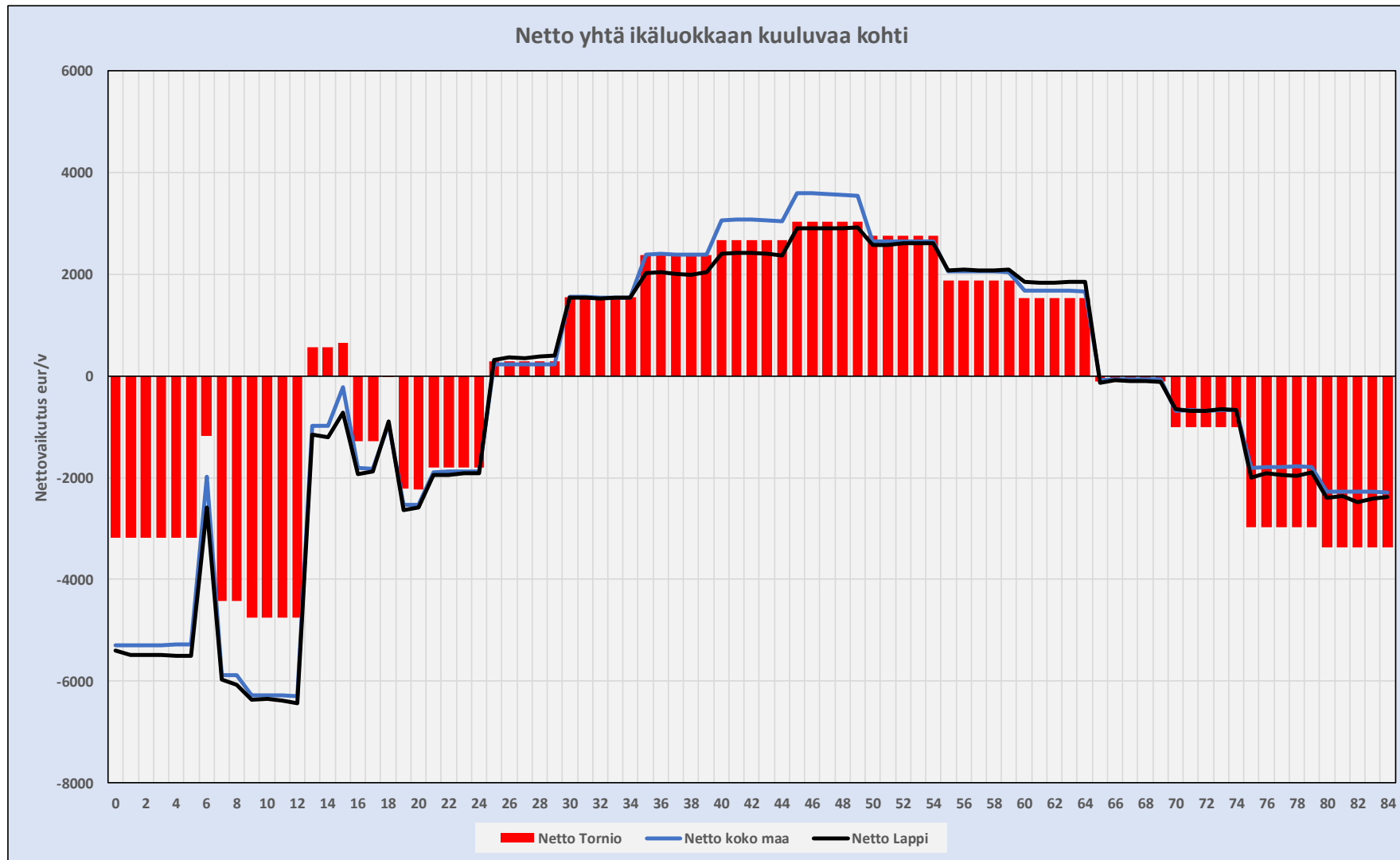
Sodankylä

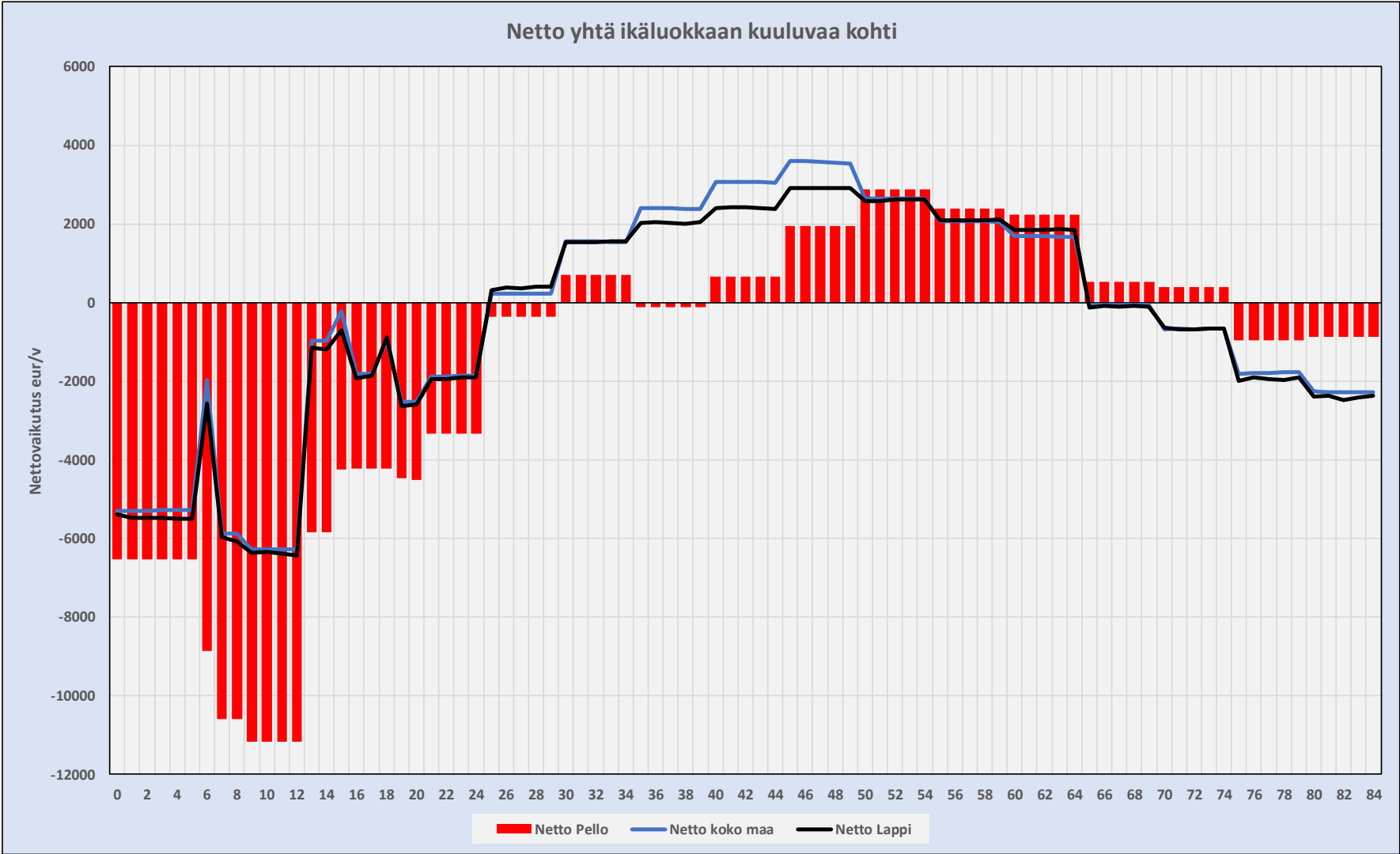
Tervola

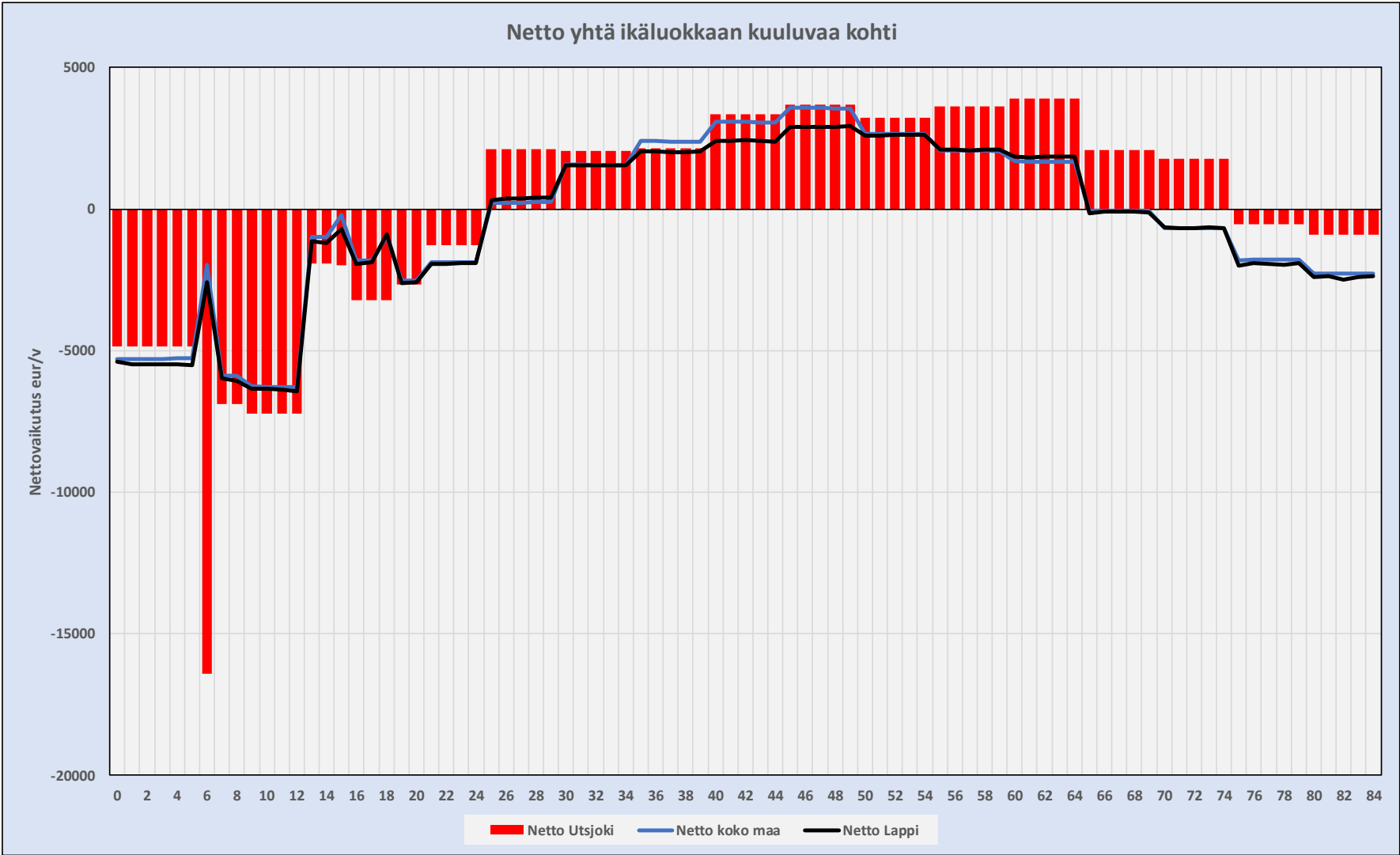
Tornio

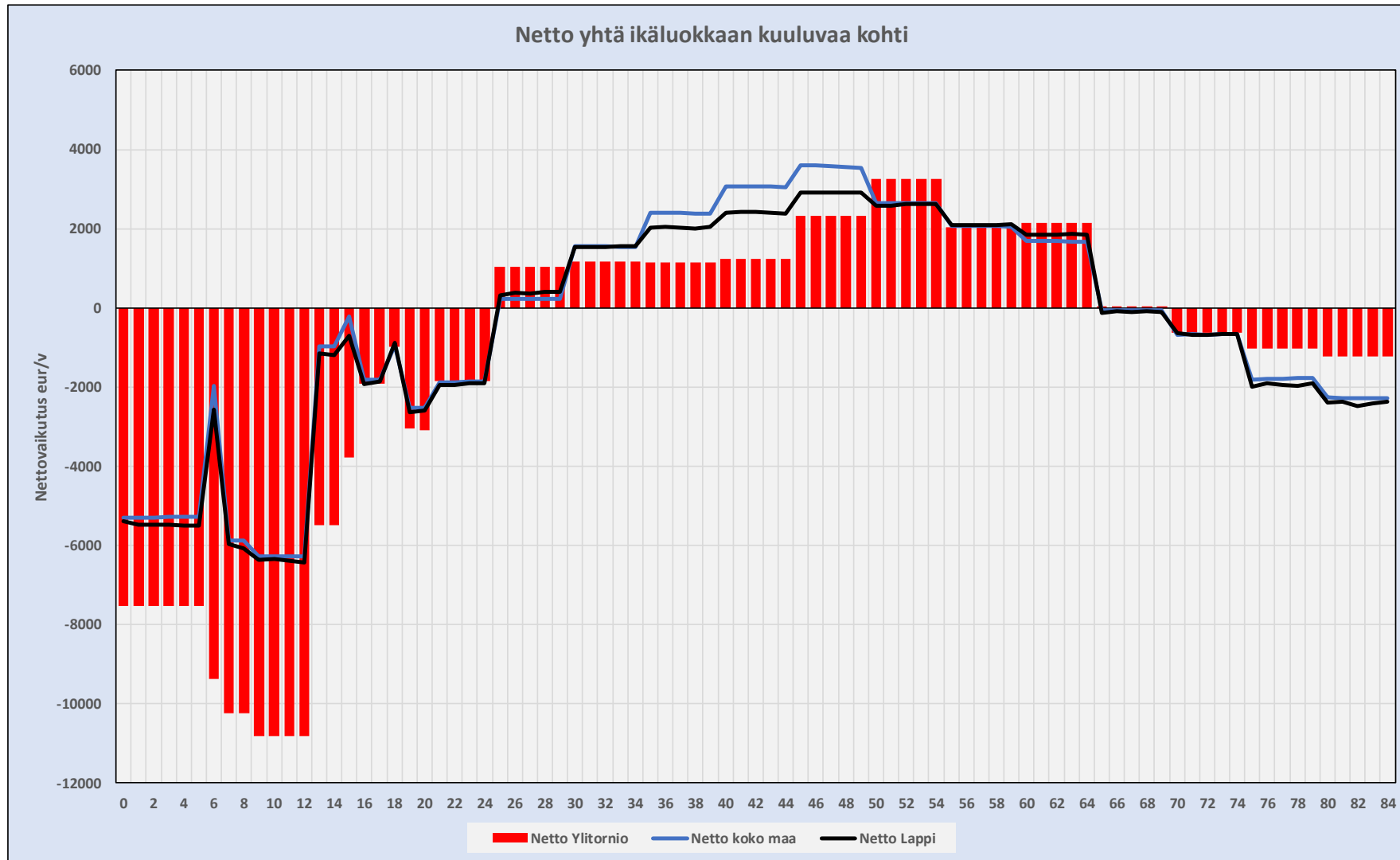
Pello

Utsjoki

Ylitornio

Lähtömuutto maakuntien kesken 2016–2018

Lähtömuutto 2016 - 2018	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Summa	15 - 29 osuus
Uusimaa	4 247	2 267	1 508	6 261	21 958	14 534	8 319	5 333	3 392	2 841	2 857	2 435	3 223	2 246	1 167	943	83 531	51 %
Varsinais-Suomi	1 516	789	579	2 572	8 865	6 699	3 299	1 836	1 132	945	835	657	633	532	305	349	31 543	57 %
Satakunta	830	533	355	1 880	5 004	3 014	1 481	907	623	518	439	367	398	314	185	204	17 052	58 %
Kanta-Häme	983	617	420	2 141	4 889	2 806	1 700	1 050	810	700	707	555	520	409	258	247	18 812	52 %
Pirkanmaa	2 026	1 045	702	3 173	11 482	8 474	4 153	2 270	1 411	1 139	1 110	769	731	639	363	386	39 873	58 %
Päijät-Häme	833	552	392	1 911	5 361	3 015	1 609	997	730	648	596	471	466	443	235	254	18 513	56 %
Kymenlaakso	796	444	334	1 801	4 332	2 429	1 308	751	571	479	451	369	369	262	158	171	15 025	57 %
Etelä-Karjala	518	288	219	1 193	4 173	2 351	1 048	546	367	274	289	240	248	208	114	134	12 210	63 %
Etelä-Savo	685	462	361	1 742	4 951	2 566	1 291	791	555	481	478	364	397	381	239	291	16 035	58 %
Pohjois-Savo	1 096	644	358	2 120	6 272	4 082	1 834	1 084	669	592	544	424	450	364	195	273	21 001	59 %
Pohjois-Karjala	741	373	321	1 382	3 908	2 900	1 255	684	433	394	326	268	278	273	131	176	13 843	59 %
Keski-Suomi	1 302	753	463	2 252	7 837	5 628	2 492	1 281	811	666	572	523	501	384	236	287	25 988	60 %
Etelä-Pohjanmaa	726	389	294	1 664	4 391	2 369	1 114	648	435	393	398	281	319	233	137	177	13 968	60 %
Pohjanmaa	804	498	317	1 197	4 633	2 965	1 280	705	426	386	328	232	301	220	117	119	14 528	61 %
Keski-Pohjanmaa	354	234	182	919	2 373	1 203	594	367	222	207	143	115	129	83	67	64	7 256	62 %
Pohjois-Pohjanmaa	1 754	1 067	735	3 538	8 938	5 794	2 843	1 646	937	861	732	552	488	401	211	223	30 720	59 %
Kainuu	355	239	217	887	2 239	1 135	704	393	286	236	229	185	200	165	85	122	7 677	56 %
Lappi	914	576	443	1 642	4 860	3 276	1 697	860	594	545	488	432	471	381	193	263	17 635	55 %

- Maakuntien välillä vuosina 2016-2018 yhteensä noin 405.000 muuttoja. Kuntien välillä vastaavalla ajanjaksolla muutettiin noin 850.000 kertaa
- Ikäluokat 15-29 vastasivat lähes 60 % maakuntien välisistä muutoista ja noin 51 % kuntien välisistä muutoista.

Tulomuutto maakuntien kesken 2016–2018

Tulomuutto 2016 - 2018	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Summa	15 - 29 osuus
Uusimaa	5 025	3 021	2 219	9 167	28 954	23 414	10 766	5 859	3 607	2 957	2 674	1 904	1 639	1 503	998	1 224	104 931	59 %
Varsinais-Suomi	1 504	921	634	3 387	10 556	6 248	3 163	1 919	1 264	1 042	1 001	791	954	668	425	387	34 864	58 %
Satakunta	758	390	275	1 184	3 856	2 394	1 275	725	579	459	464	376	424	295	152	170	13 776	54 %
Kanta-Häme	934	575	377	1 216	3 438	2 547	1 622	1 081	805	674	666	613	631	511	290	256	16 236	44 %
Pirkanmaa	2 180	1 167	869	5 081	14 264	8 639	4 233	2 463	1 509	1 268	1 121	929	1 030	833	449	444	46 479	60 %
Päijät-Häme	953	583	399	1 592	4 432	2 943	1 593	1 080	763	676	668	602	669	582	267	281	18 083	50 %
Kymenlaakso	554	296	194	817	3 111	2 025	1 092	628	453	458	404	348	412	321	149	218	11 480	52 %
Etelä-Karjala	464	257	173	1 146	3 591	1 742	868	513	342	286	325	227	270	222	129	113	10 668	61 %
Etelä-Savo	609	377	245	1 143	3 413	1 953	1 137	648	511	485	463	455	584	413	192	192	12 820	51 %
Pohjois-Savo	1 174	560	389	1 974	5 824	3 277	1 824	1 108	643	555	575	433	568	437	246	219	19 806	56 %
Pohjois-Karjala	555	324	243	1 229	3 941	2 039	1 067	660	450	330	368	320	366	271	154	149	12 466	58 %
Keski-Suomi	1 304	691	470	2 774	8 494	4 400	2 183	1 270	785	678	624	516	645	506	211	279	25 830	61 %
Etelä-Pohjanmaa	731	405	257	1 010	2 887	2 046	1 078	664	469	399	374	278	381	273	145	147	11 544	51 %
Pohjanmaa	517	303	184	1 068	4 257	2 083	864	503	314	271	256	184	195	161	90	92	11 342	65 %
Keski-Pohjanmaa	378	224	139	713	1 666	1 021	537	327	201	184	144	87	118	81	56	59	5 935	57 %
Pohjois-Pohjanmaa	1 594	881	564	2 938	8 017	4 572	2 505	1 392	847	765	671	557	680	474	254	281	26 992	58 %
Kainuu	328	215	151	626	1 640	966	579	332	229	222	208	194	202	140	54	49	6 135	53 %
Lappi	904	575	422	1 205	4 090	2 898	1 615	972	627	575	498	413	355	256	132	110	15 647	52 %

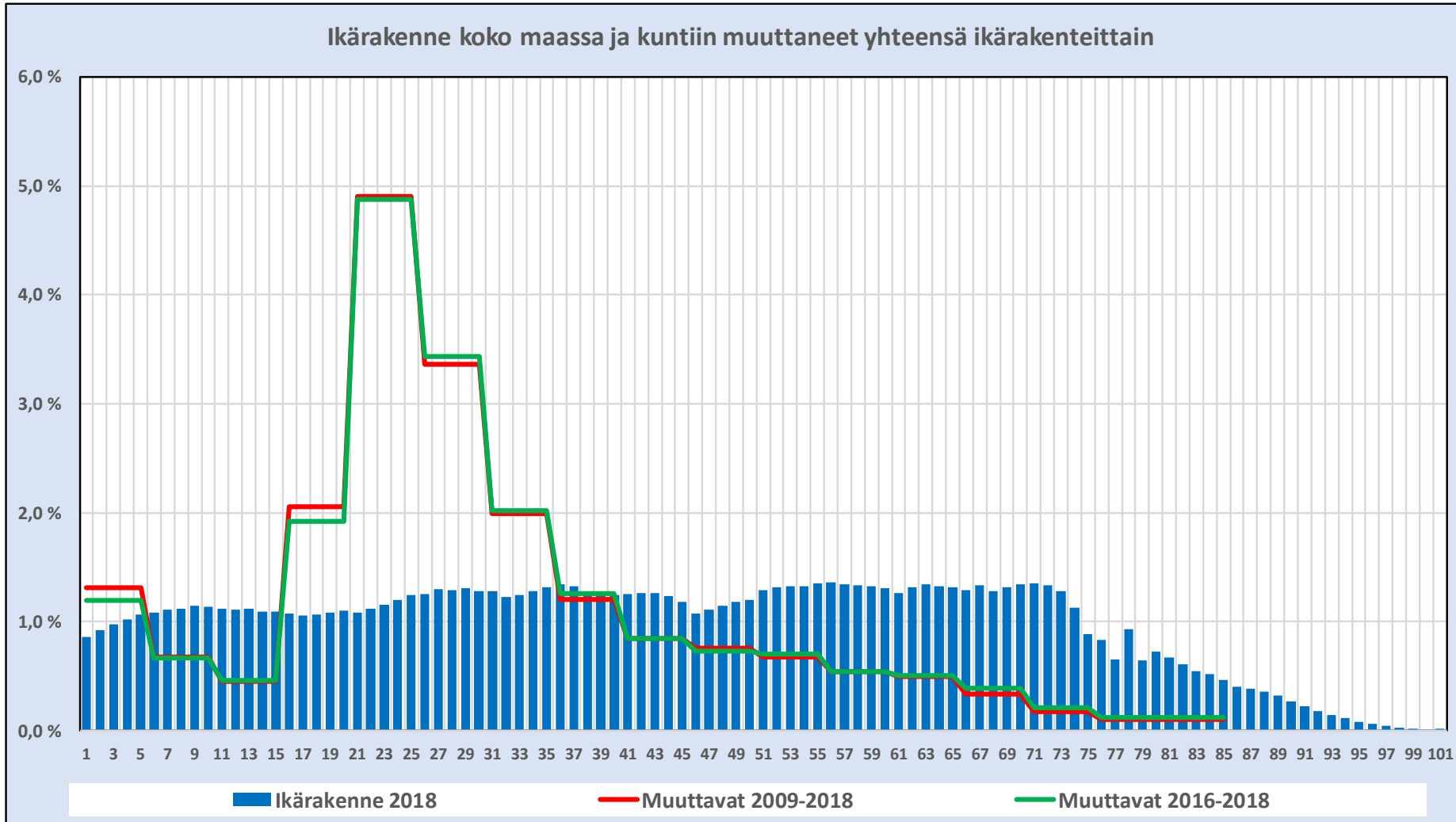
- Maakuntien välillä vuosina 2016–2018 yhteensä noin 405.000 muuttoa. Kuntien välillä vastaavalla ajanjaksolla muutettiin noin 850.000 kertaa
- Ikäluokat 15-29 vastasivat lähes 60 % maakuntien välisistä muutoista ja noin 51 % kuntien välisistä muutoista.

Nettomuutto maakuntien kesken 2016–2018

Nettomuutto 2016 -2018	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Summa
Uusimaa	778	754	711	2 906	6 996	8 880	2 447	526	215	116	-183	-531	-1 584	-743	-169	281	21 400
Varsinais-Suomi	-12	132	55	815	1 691	-451	-136	83	132	97	166	134	321	136	120	38	3 321
Satakunta	-72	-143	-80	-696	-1 148	-620	-206	-182	-44	-59	25	9	26	-19	-33	-34	-3 276
Kanta-Häme	-49	-42	-43	-925	-1 451	-259	-78	31	-5	-26	-41	58	111	102	32	9	-2 576
Pirkanmaa	154	122	167	1 908	2 782	165	80	193	98	129	11	160	299	194	86	58	6 606
Päijät-Häme	120	31	7	-319	-929	-72	-16	83	33	28	72	131	203	139	32	27	-430
Kymenlaakso	-242	-148	-140	-984	-1 221	-404	-216	-123	-118	-21	-47	-21	43	59	-9	47	-3 545
Etelä-Karjala	-54	-31	-46	-47	-582	-609	-180	-33	-25	12	36	-13	22	14	15	-21	-1 542
Etelä-Savo	-76	-85	-116	-599	-1 538	-613	-154	-143	-44	4	-15	91	187	32	-47	-99	-3 215
Pohjois-Savo	78	-84	31	-146	-448	-805	-10	24	-26	-37	31	9	118	73	51	-54	-1 195
Pohjois-Karjala	-186	-49	-78	-153	33	-861	-188	-24	17	-64	42	52	88	-2	23	-27	-1 377
Keski-Suomi	2	-62	7	522	657	-1 228	-309	-11	-26	12	52	-7	144	122	-25	-8	-158
Etelä-Pohjanmaa	5	16	-37	-654	-1 504	-323	-36	16	34	6	-24	-3	62	40	8	-30	-2 424
Pohjanmaa	-287	-195	-133	-129	-376	-882	-416	-202	-112	-115	-72	-48	-106	-59	-27	-27	-3 186
Keski-Pohjanmaa	24	-10	-43	-206	-707	-182	-57	-40	-21	-23	1	-28	-11	-2	-11	-5	-1 321
Pohjois-Pohjanmaa	-160	-186	-171	-600	-921	-1 222	-338	-254	-90	-96	-61	5	192	73	43	58	-3 728
Kainuu	-27	-24	-66	-261	-599	-169	-125	-61	-57	-14	-21	9	2	-25	-31	-73	-1 542
Lappi	-10	-1	-21	-437	-770	-378	-82	112	33	30	10	-19	-116	-125	-61	-153	-1 988

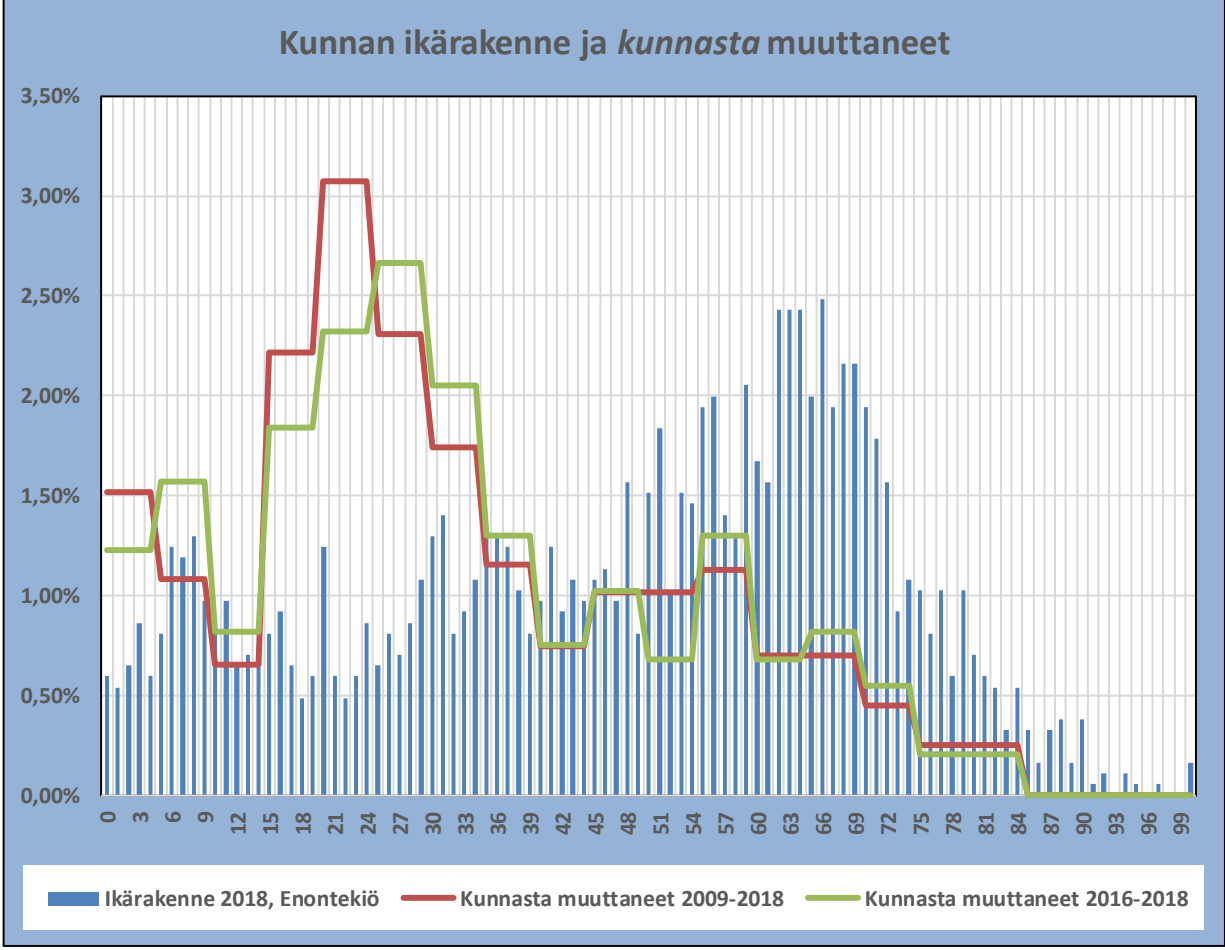
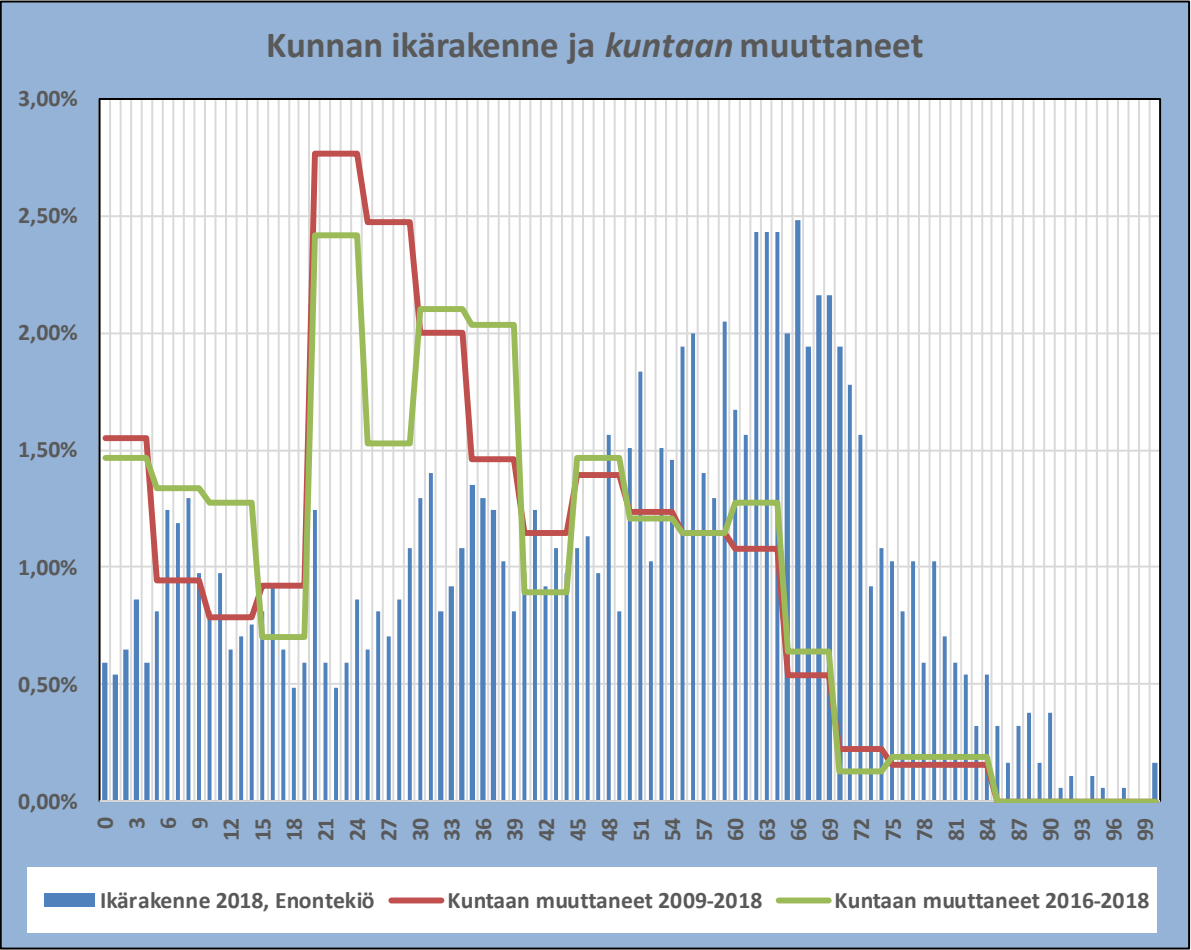
- Maakuntien kesken muuttoliike on ollut positiivinen Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla.
- Ainoastaan Pirkanmaalla on ollut positiivinen nettomuutto kaikissa ikäryhmissä. Vastaavasti Pohjanmaa on menettänyt asukkaita kaikissa ikäryhmissä.
- Opiskelijat ja muut nuoret aikuiset pakenevat muista maakunnista paitsi Uudeltamaalta, Varsinais-Suomesta, Pirkanmaalta, Pohjois-Karjalasta ja Keski-Suomesta – näille maakunnille yhteinen nimittäjä lienee korkean asteen opinnot.
- Suurin absoluuttinen nettomuuttotappio on tullut Pohjois-Pohjanmaalle, Kymenlaaksoon ja Satakuntaan. Etelä-Savo on aivan Satakunnan rinnalla.

Mitä muuttoliike tarkoittaa – muuttavatko kaikki ikäluokat?

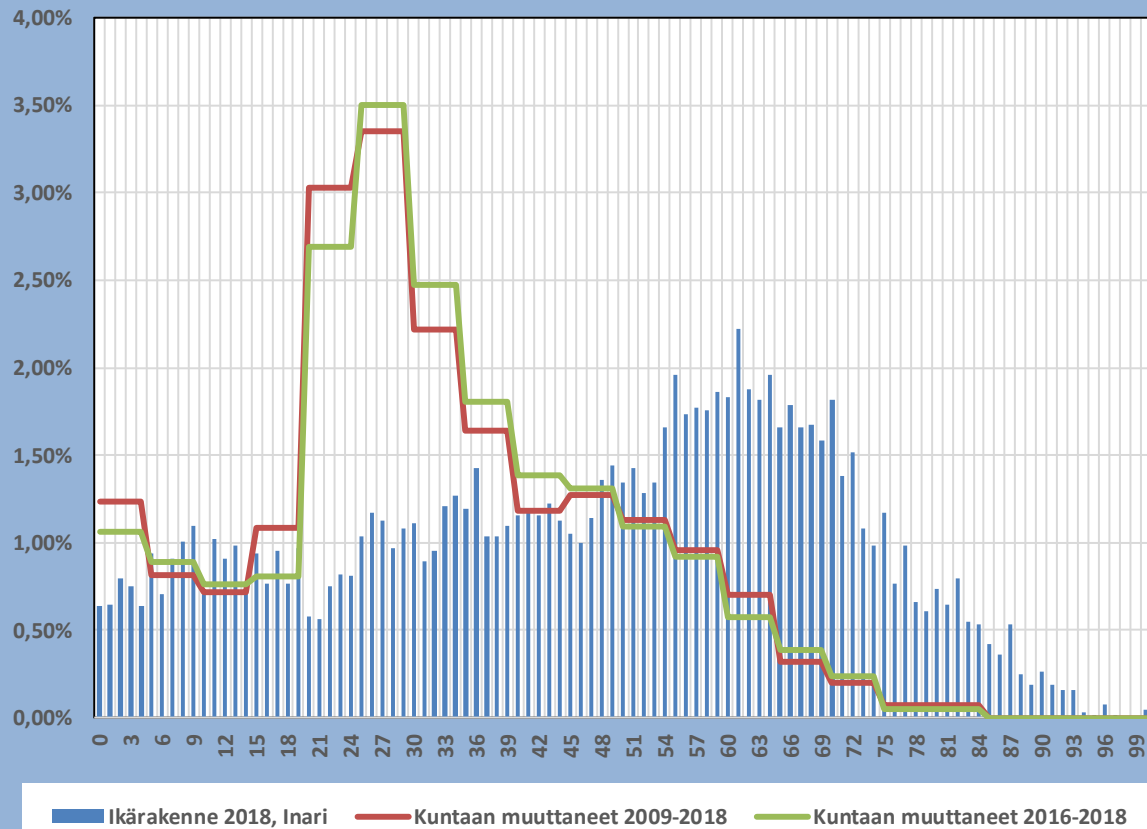
- Muuttoliikkeestä puhutaan usein niin, että uskotaan kuntiin muuton olevan kaikissa ikäryhmissä tasaista.
- Kun tarkastellaan koko maan kuntaan muuttaneiden suhdetta koko maan eri ikäisten suhteelliseen osuuteen havaitaan kuitenkin, että muuttoliike tarkoittaa käytännössä ja erityisesti 20-29 -vuotiaiden ikäryhmiä.
- 35 -vuotiaista eteenpäin muuttoliike on hyvinkin vähäistä ja yllättävää on, että eläkkeelle siirtyvät eivät suuressa määrin muutakaan oletetusti "juurilleen".

Enontekiö

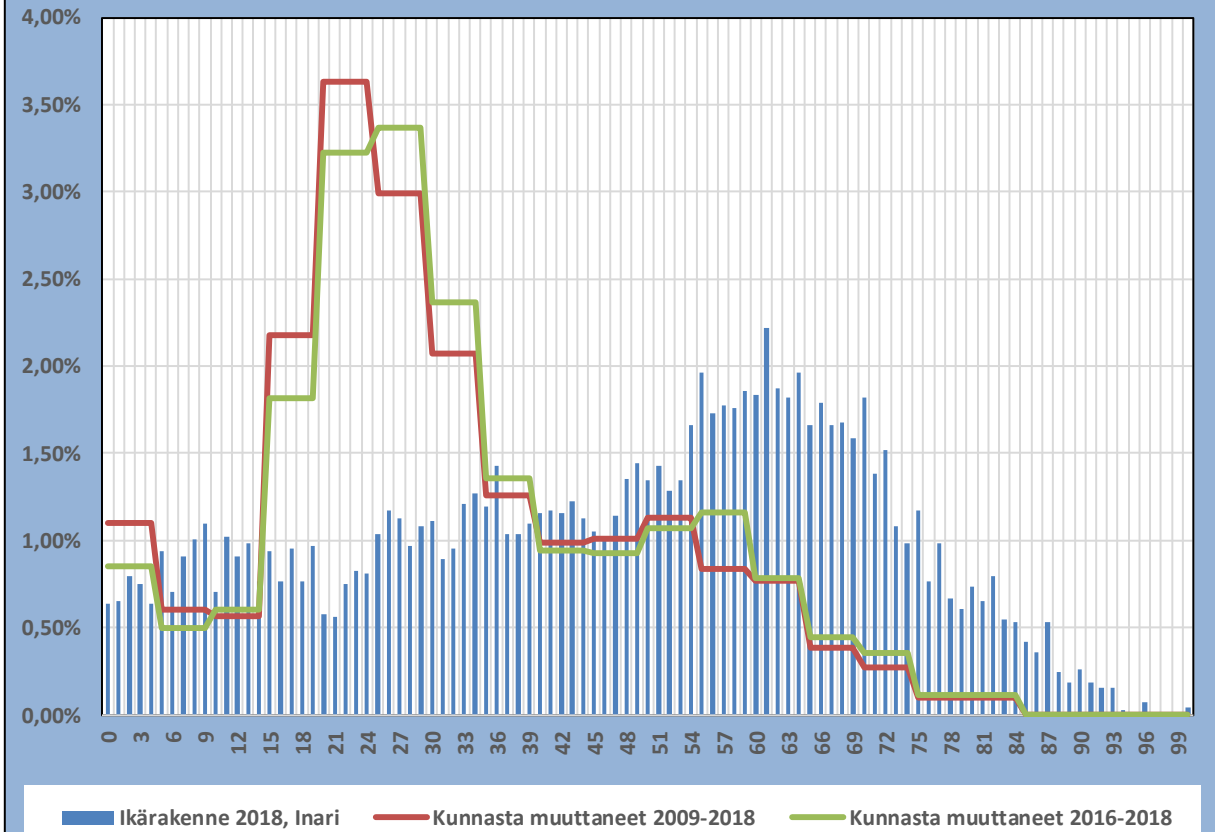

Inari

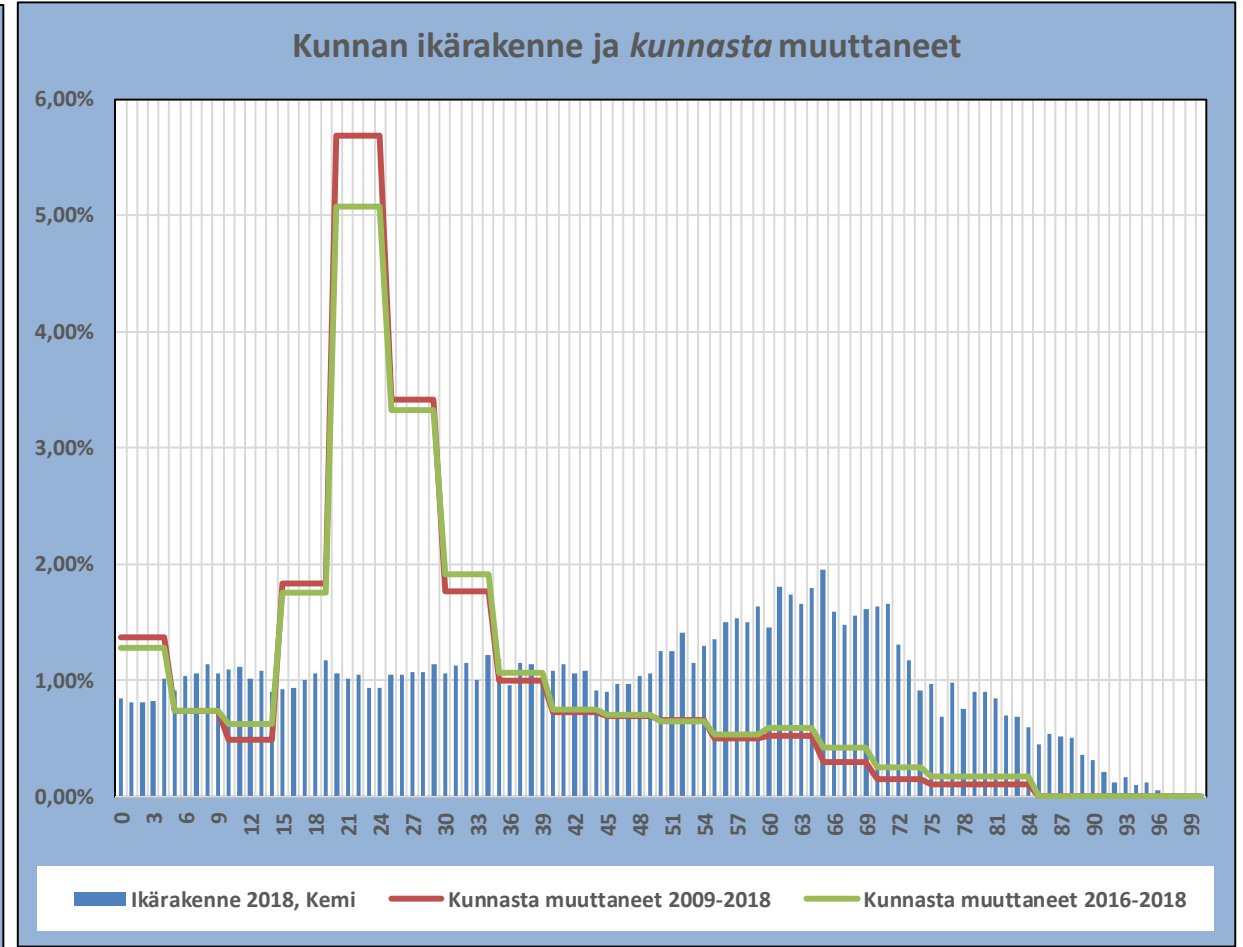
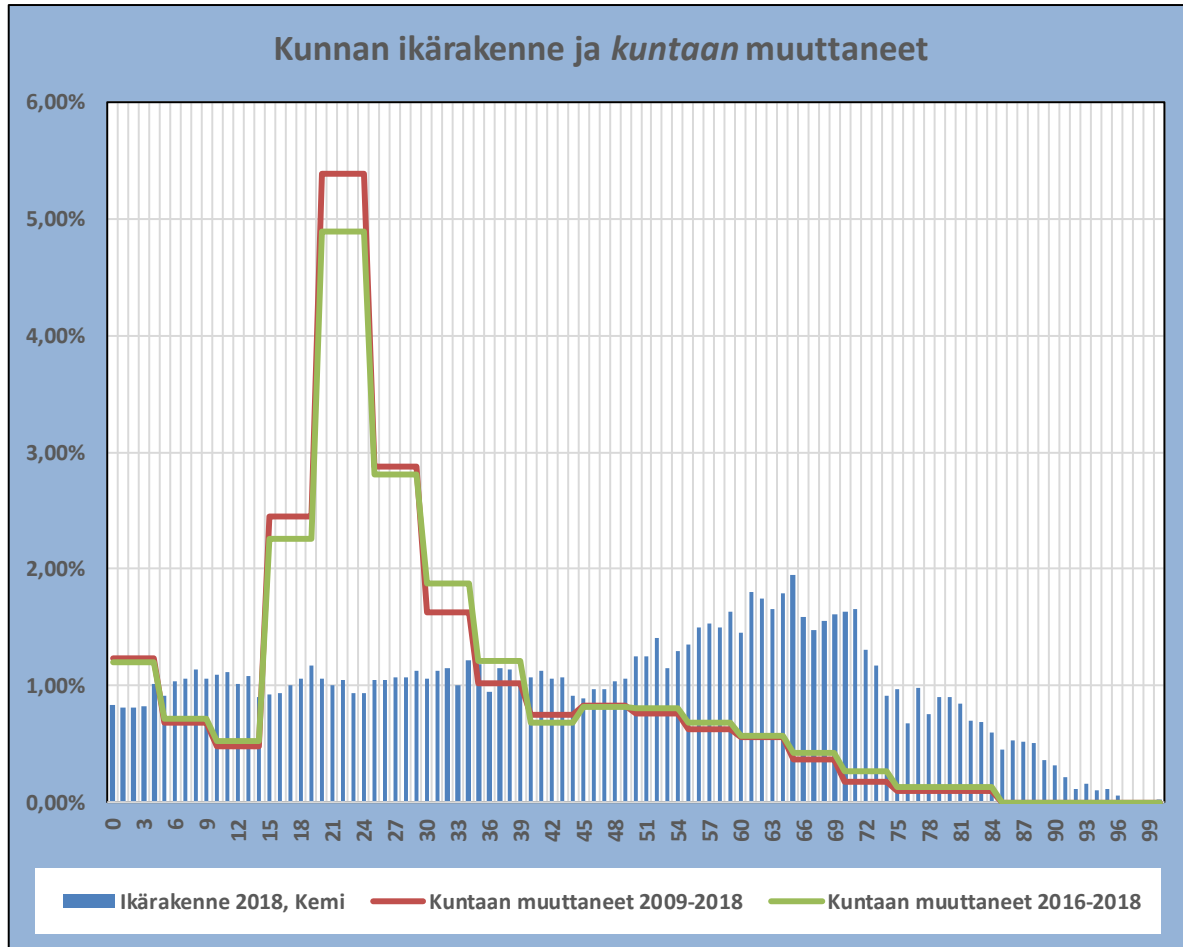
Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

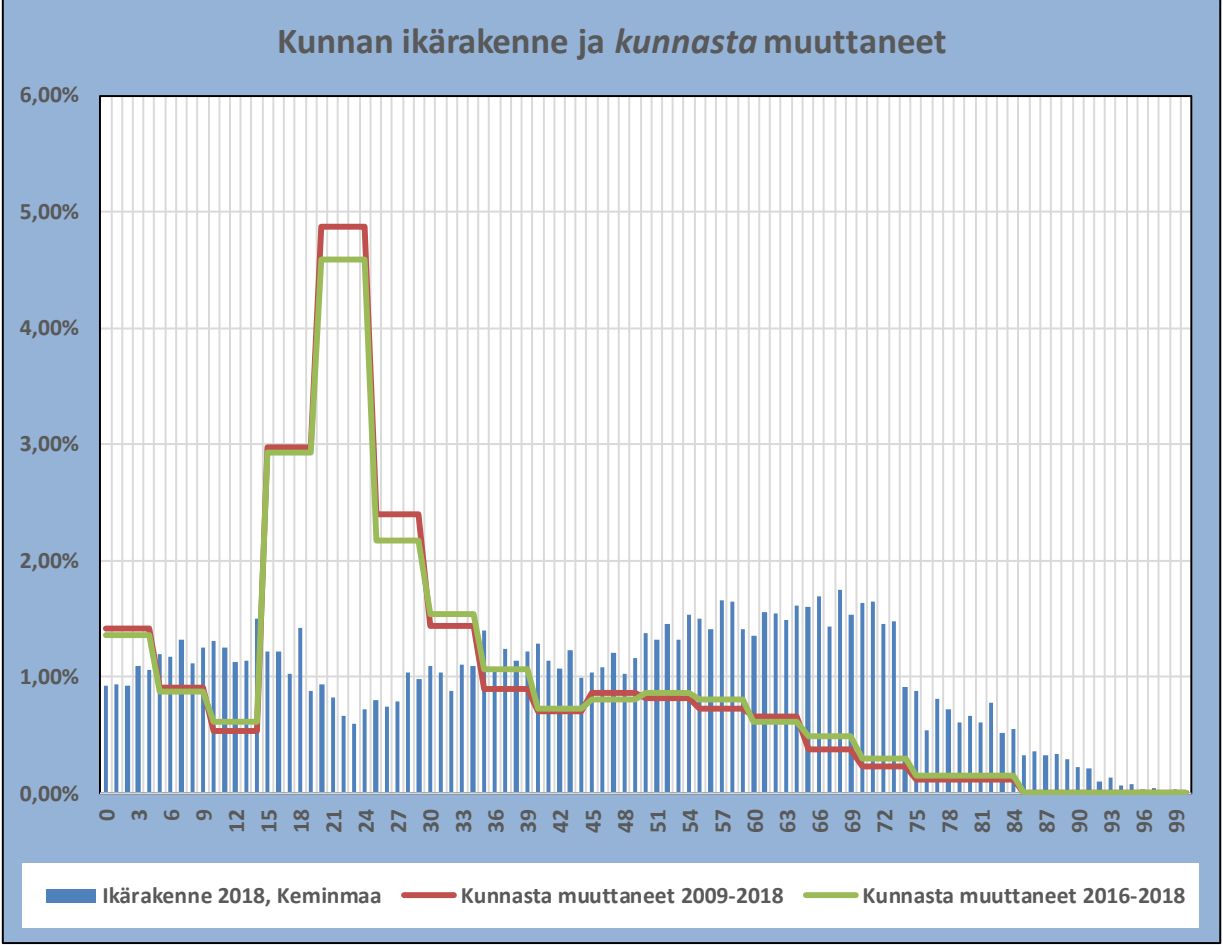
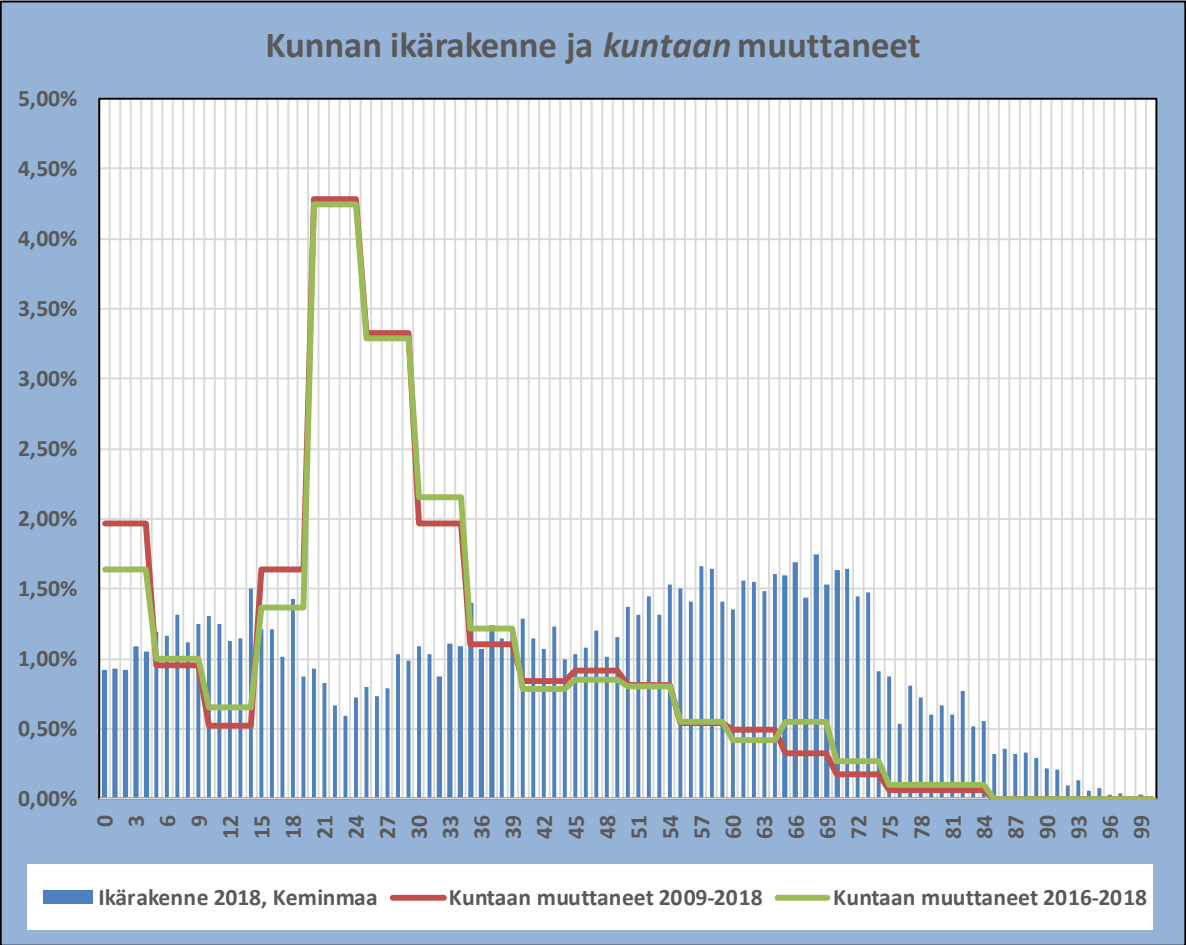
Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

Kemi

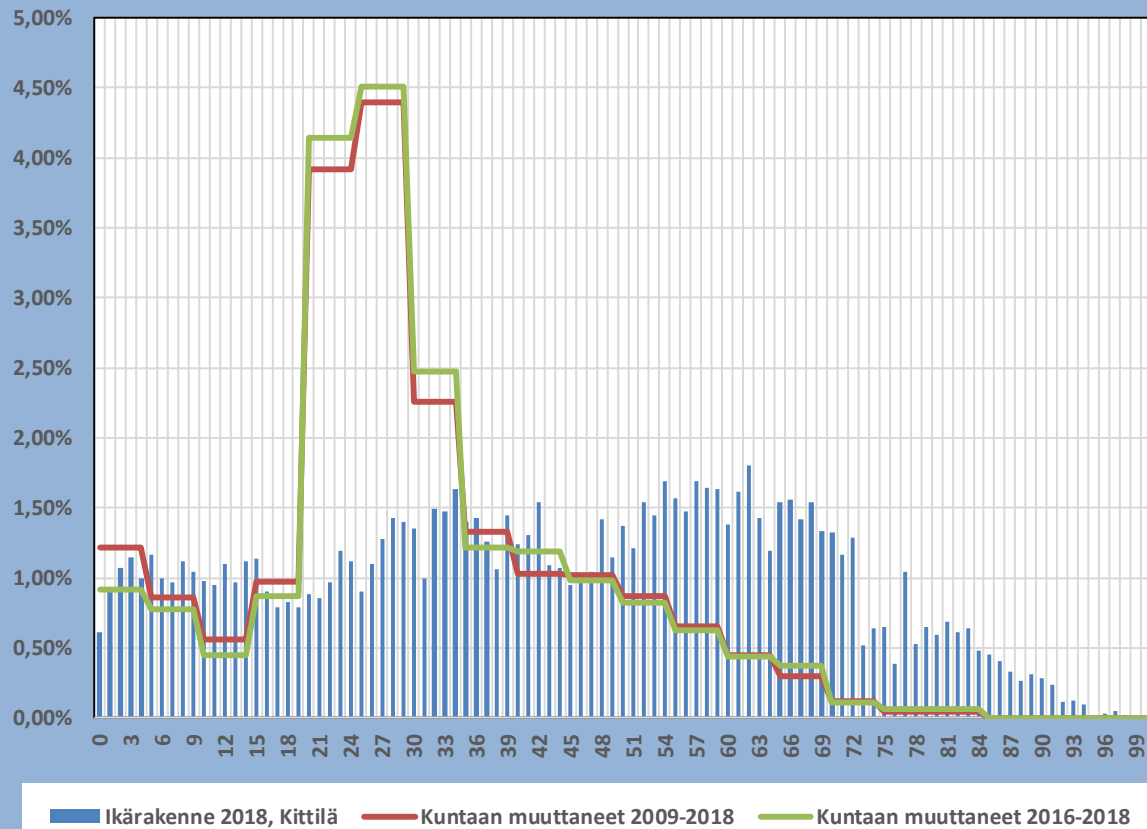

Keminmaa

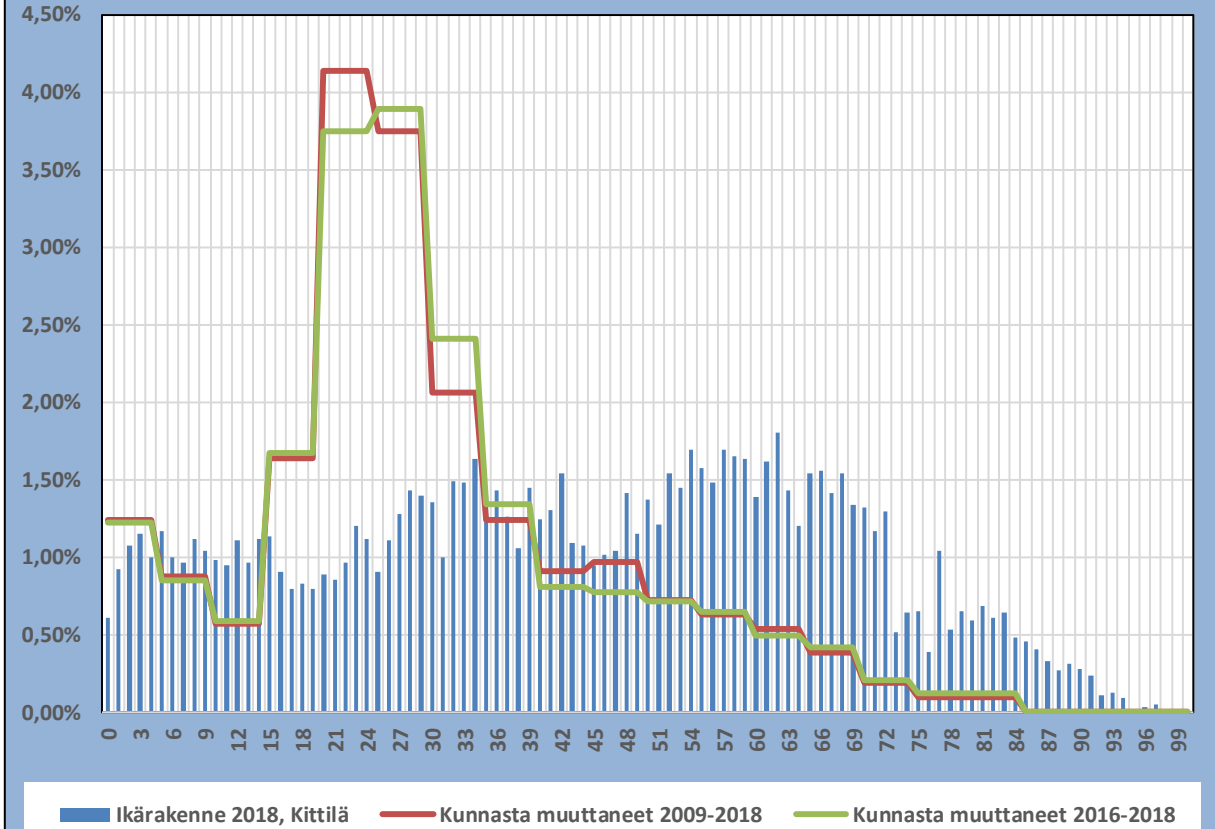

Kittilä

Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

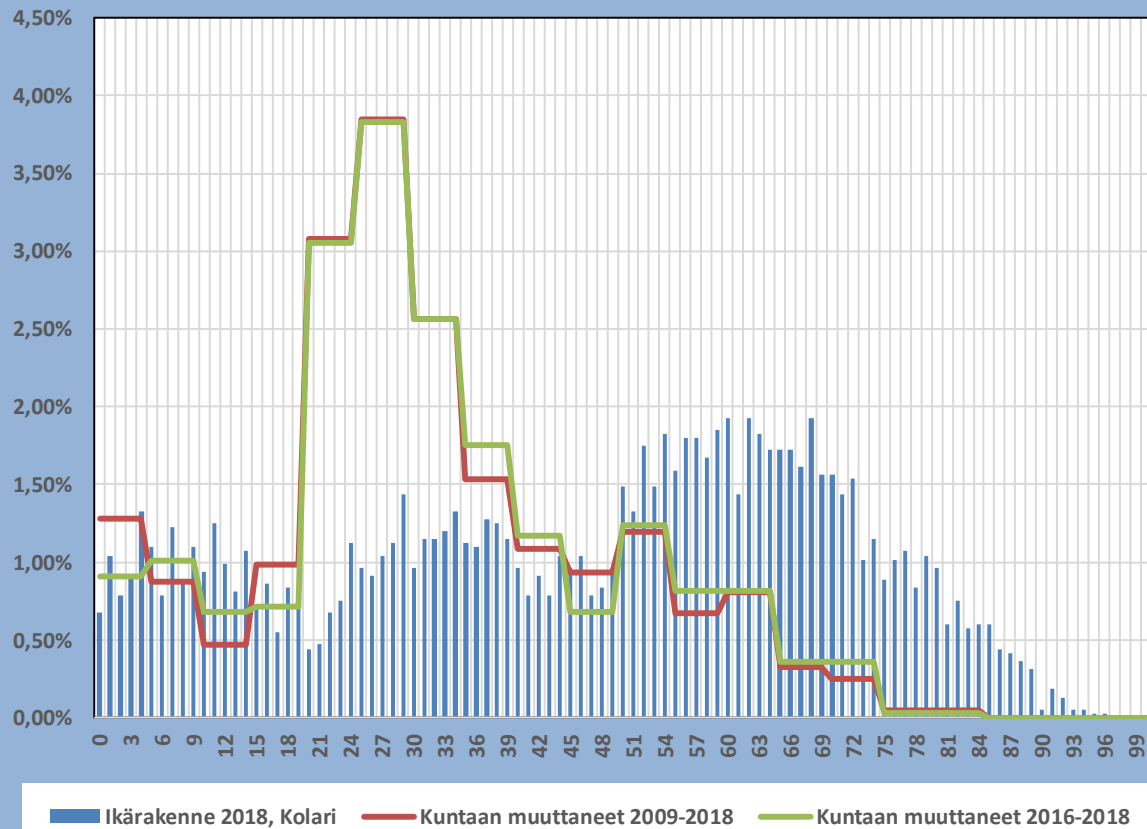

Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

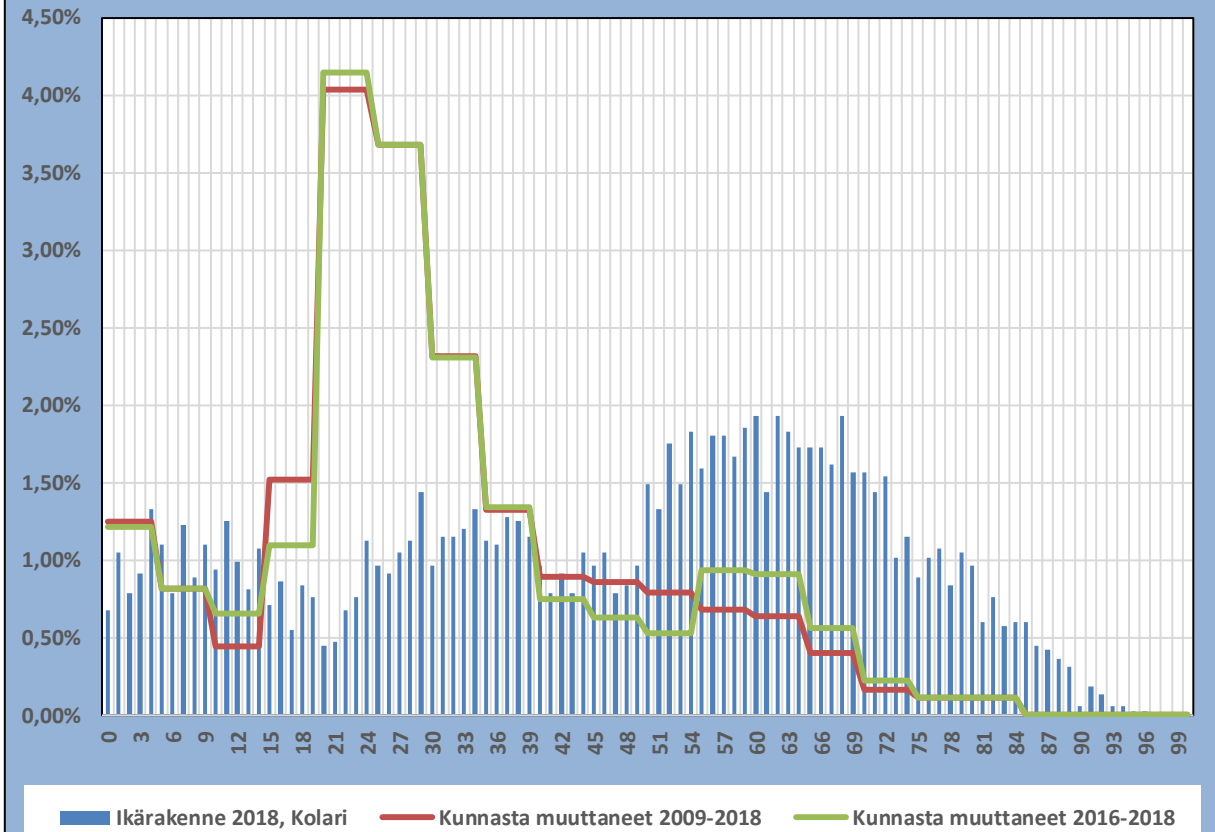

Kolari

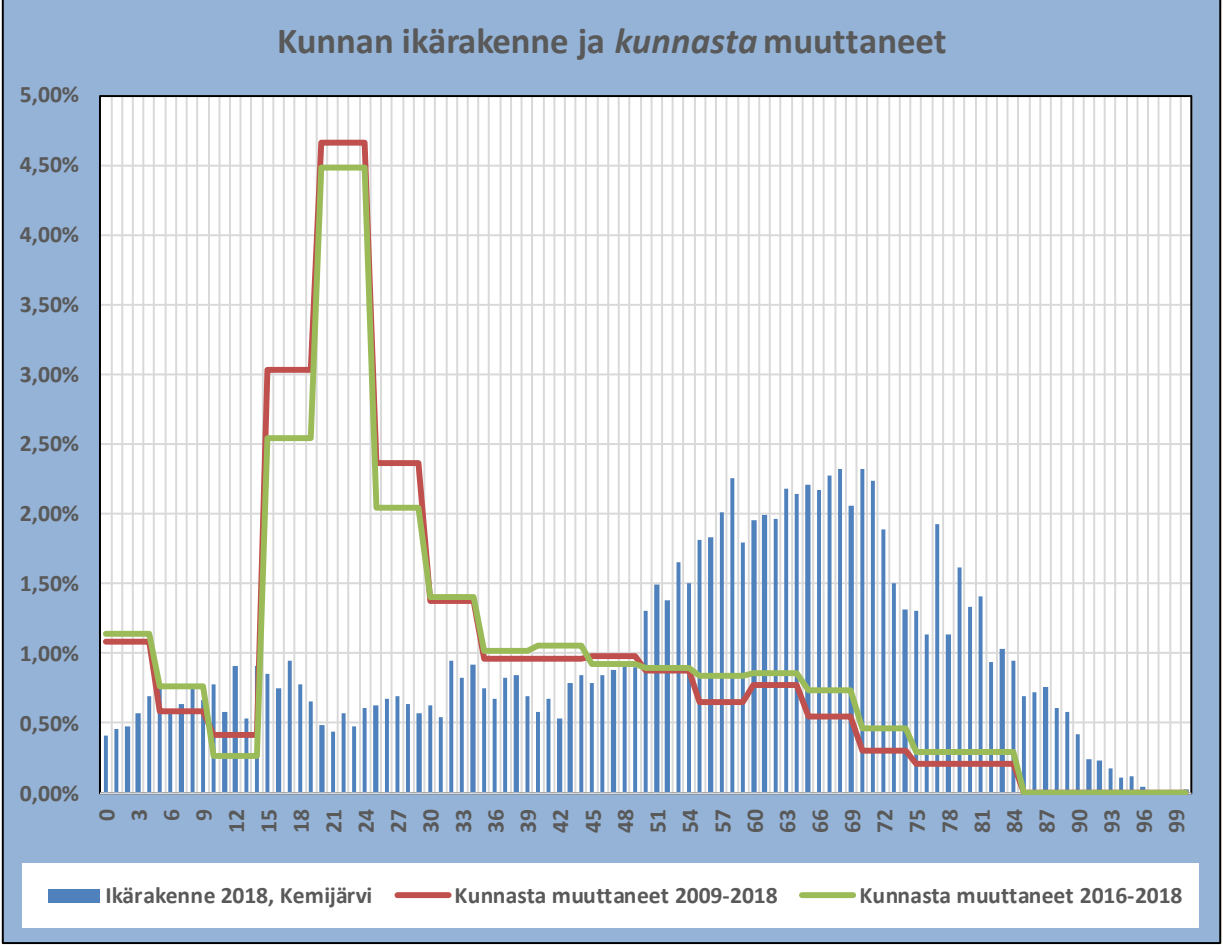
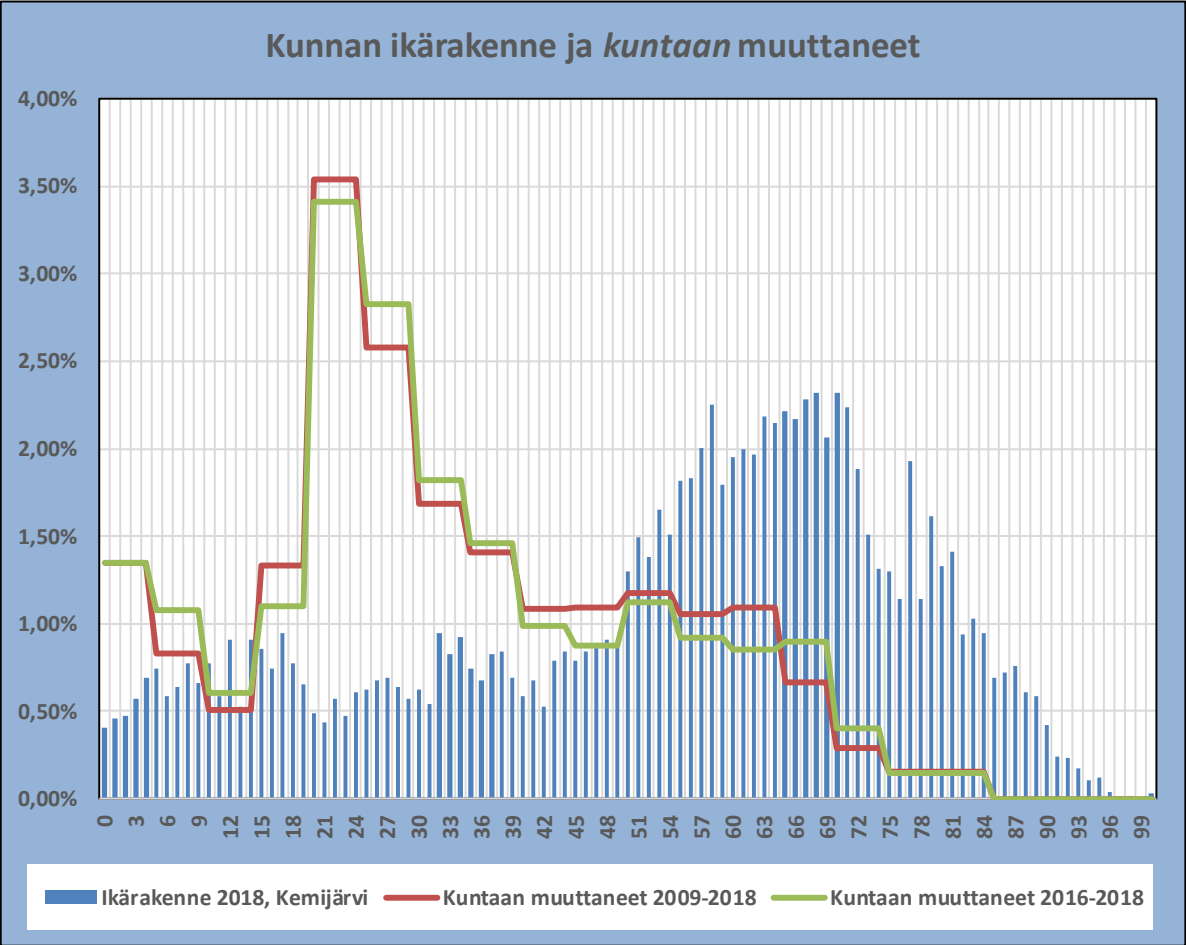
Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

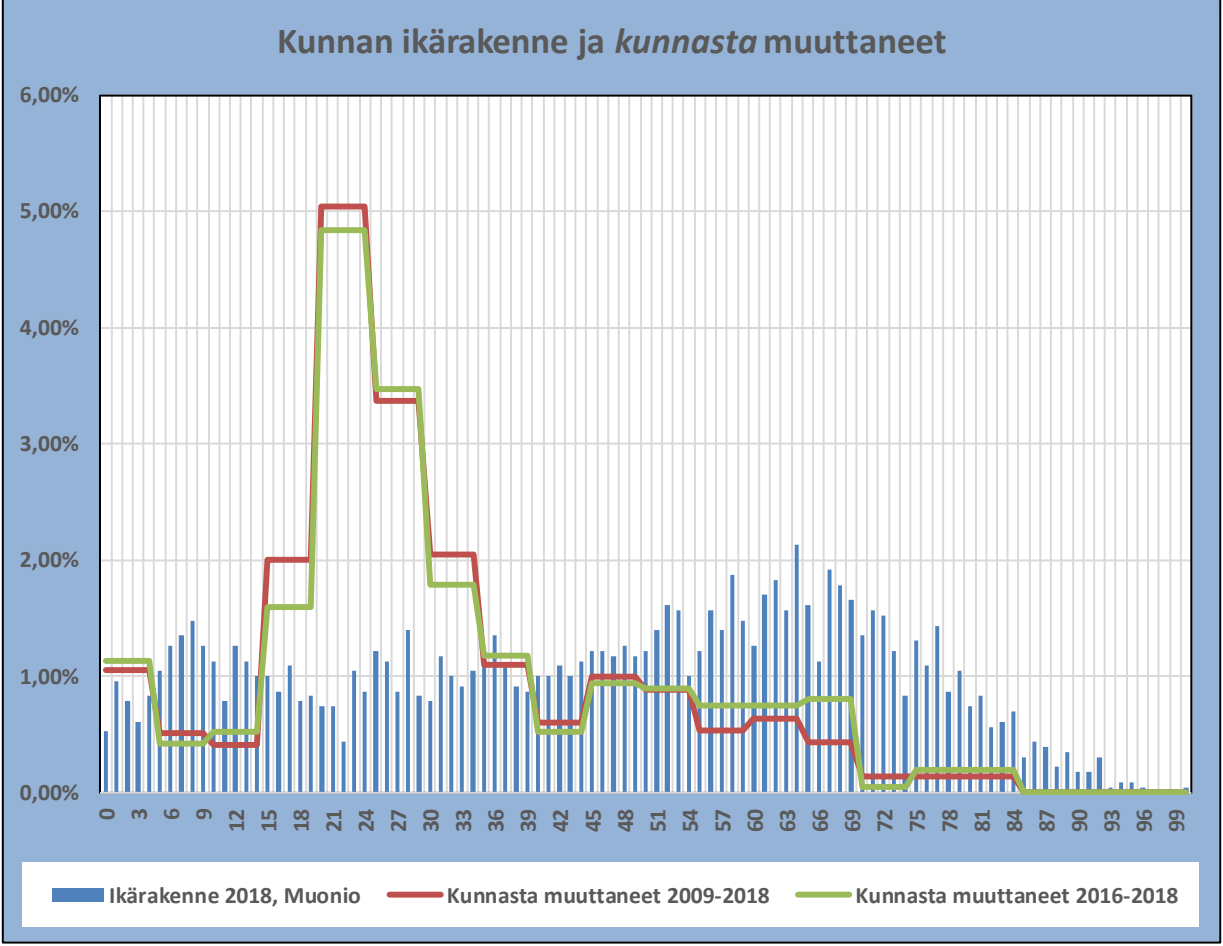
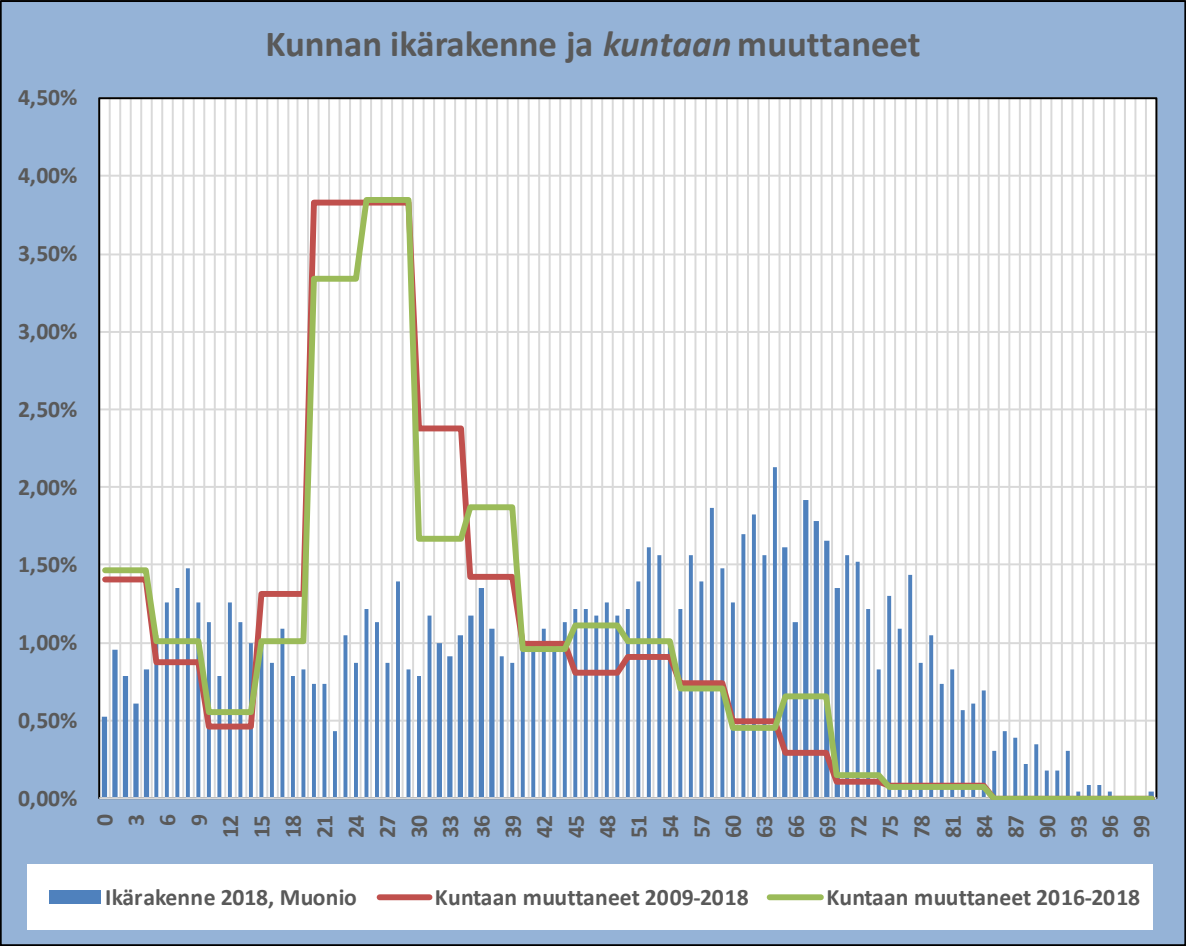
Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

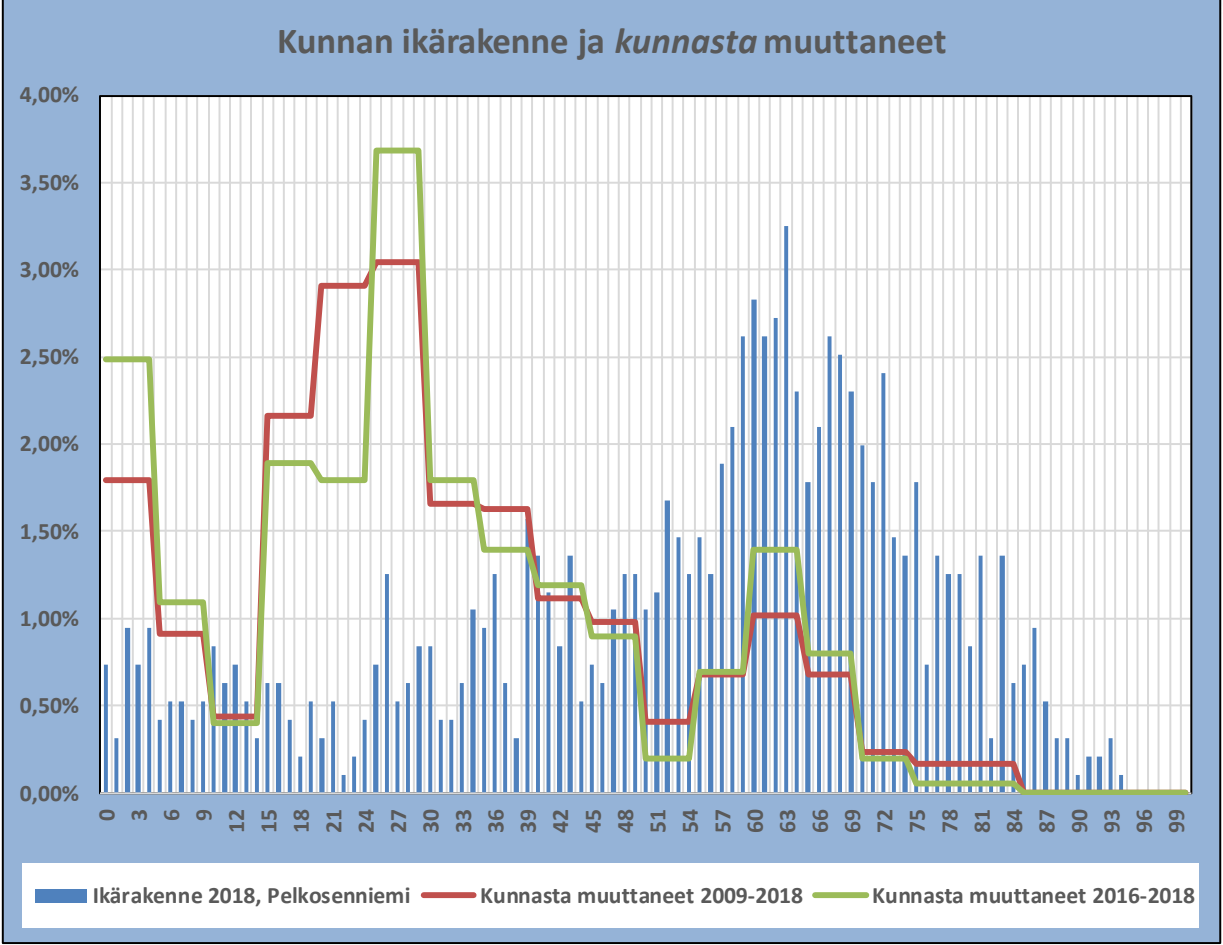
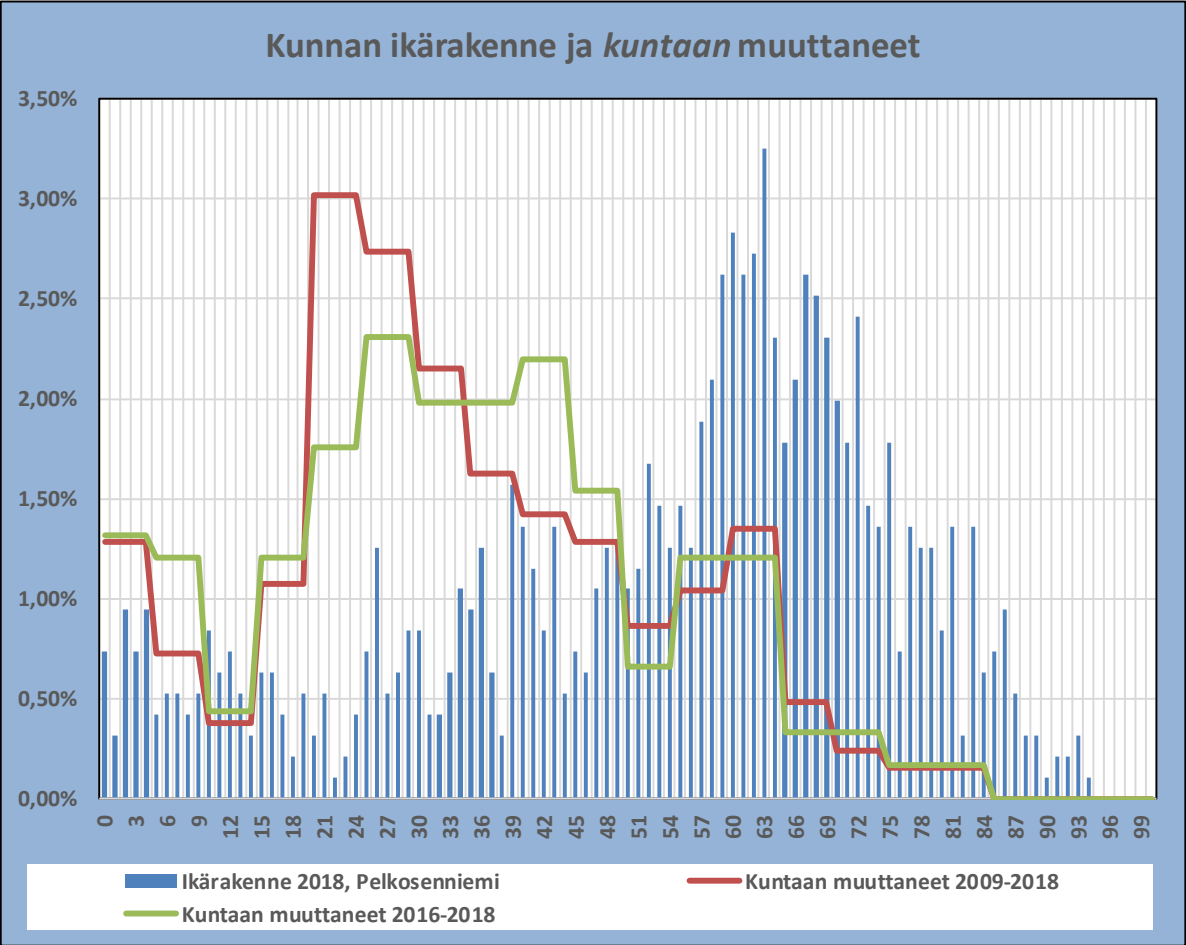
Kemijärvi

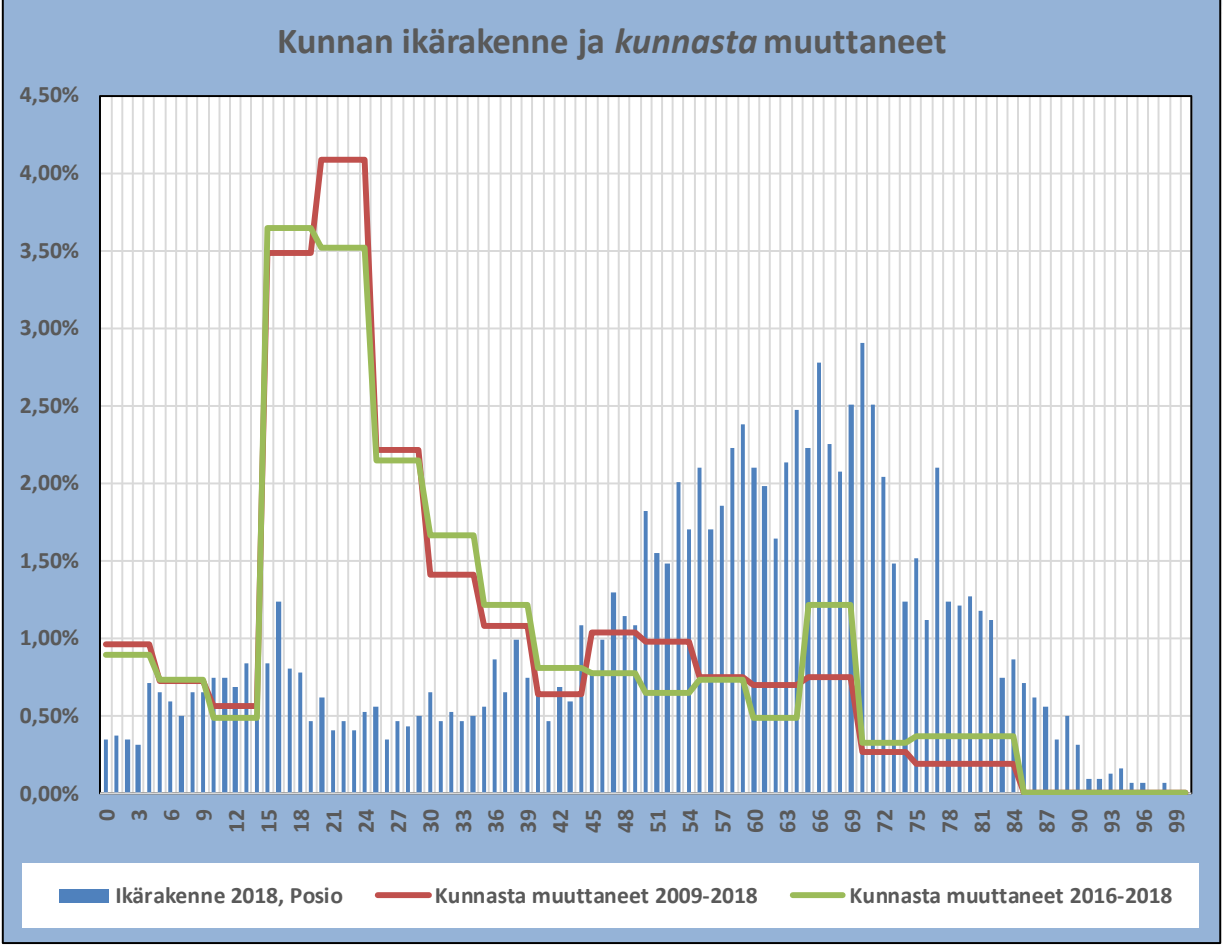
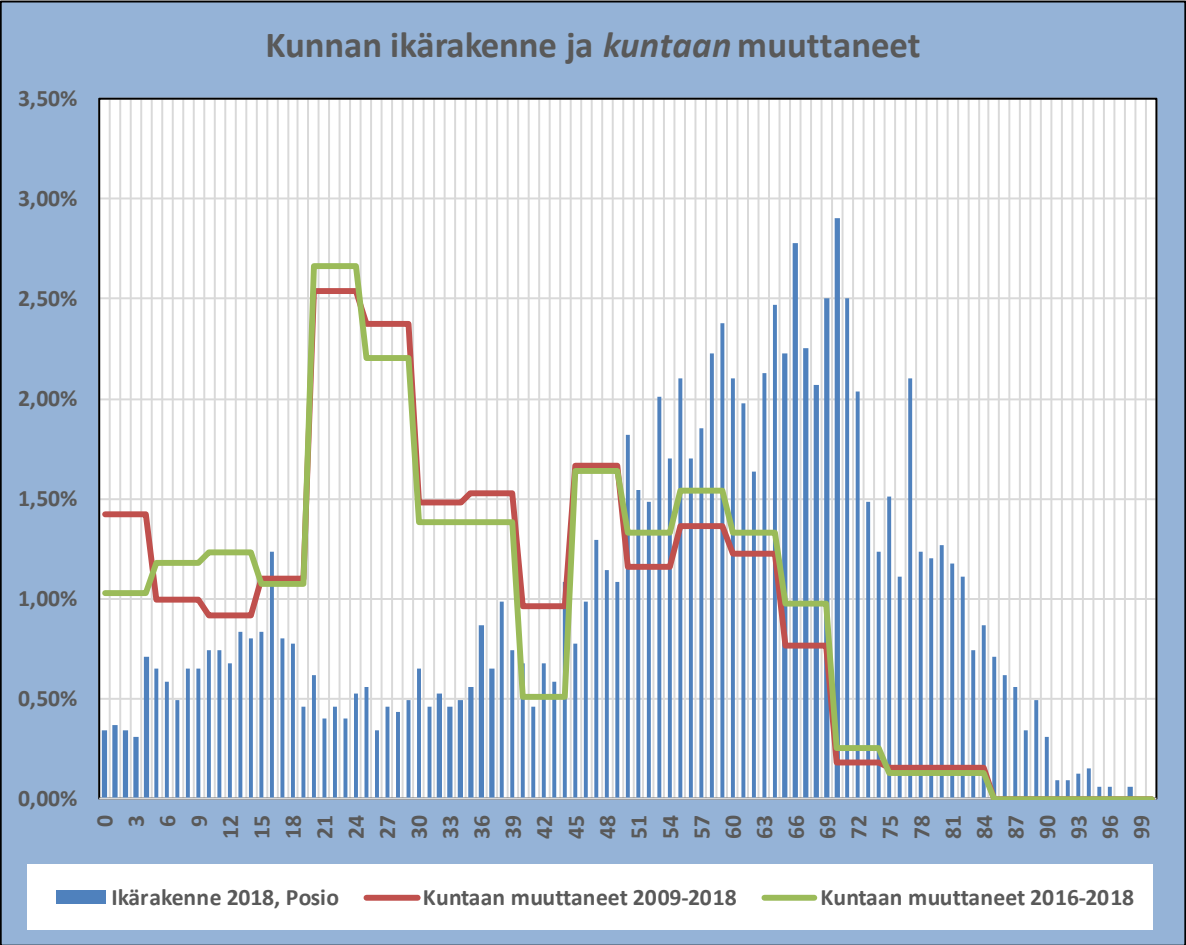
Muonio

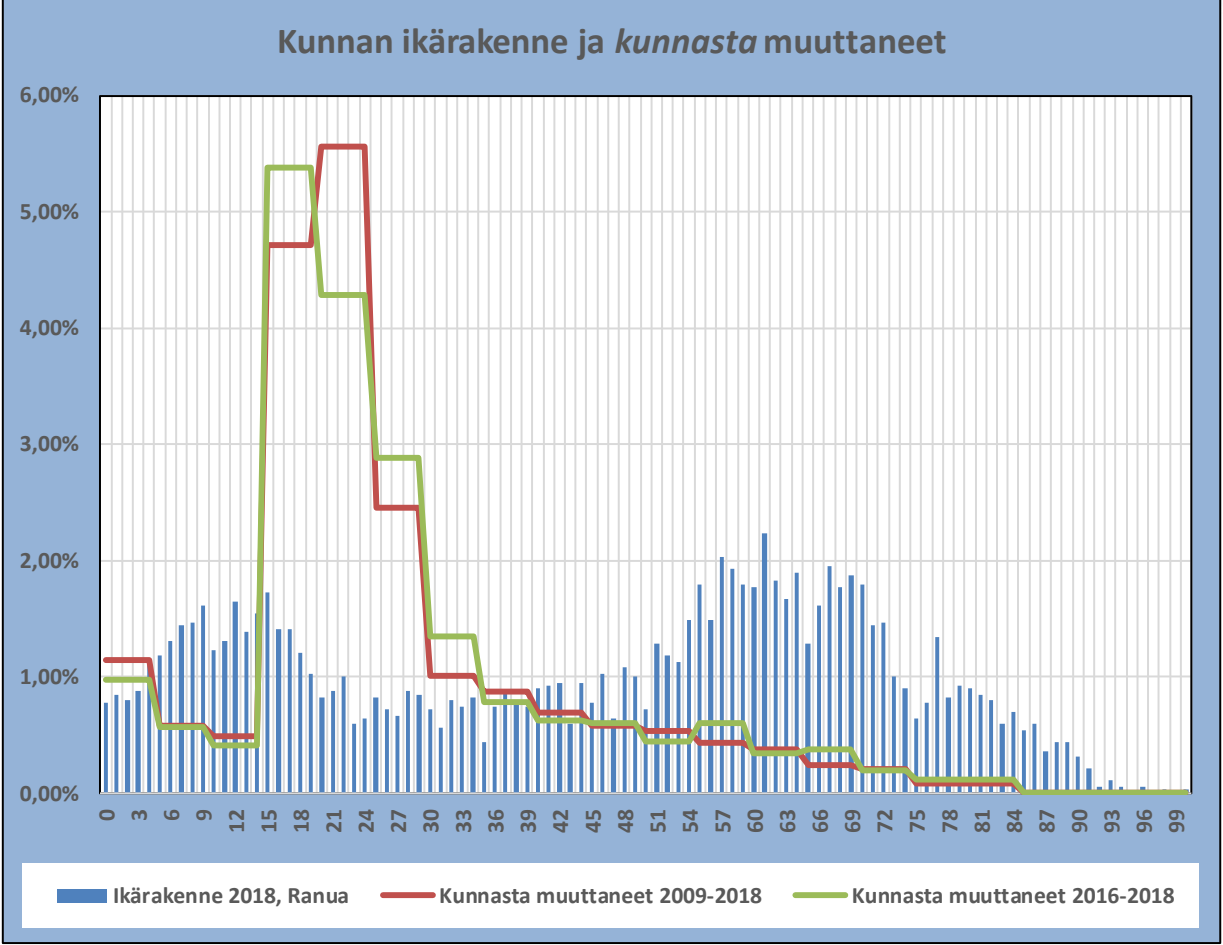
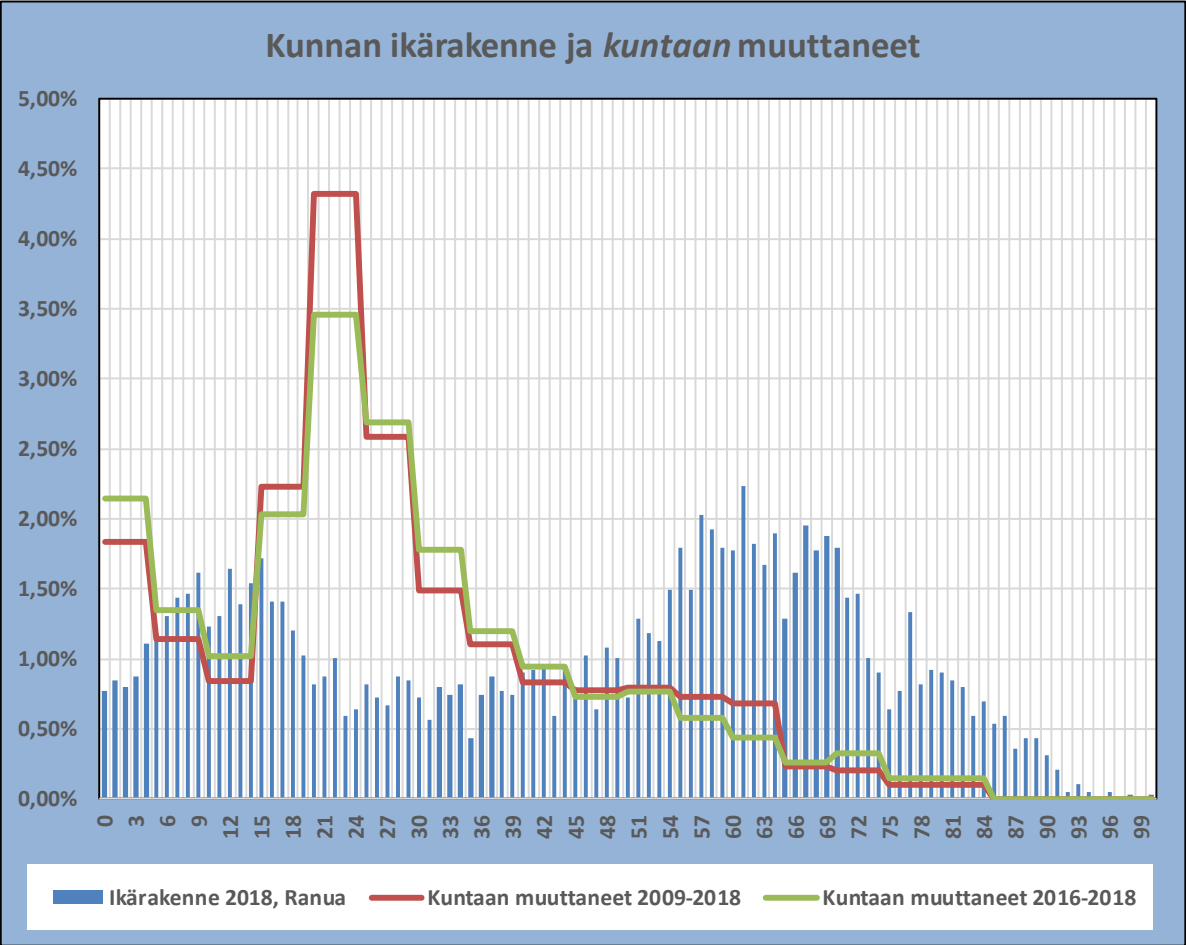
Pelkosenniemi

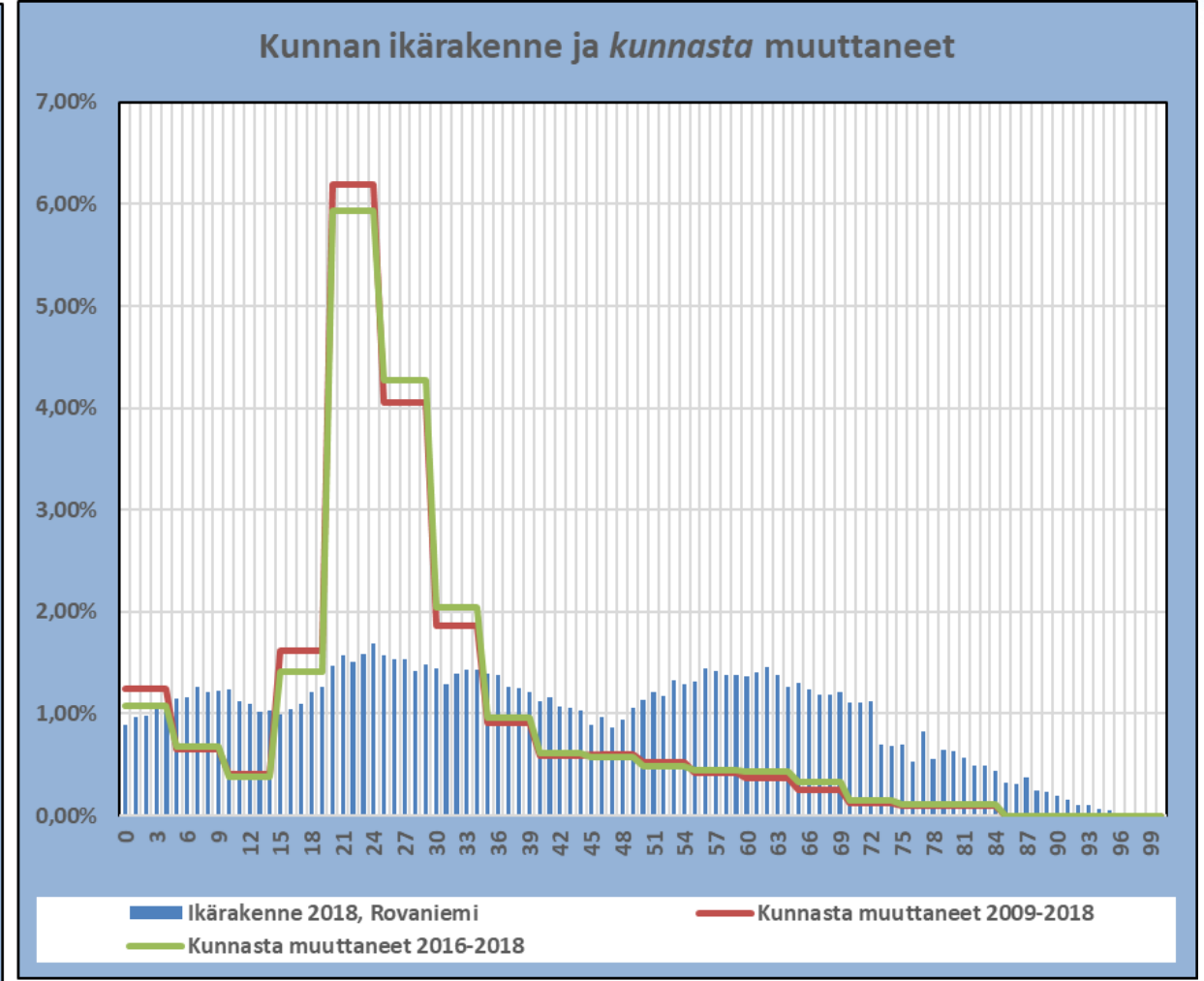
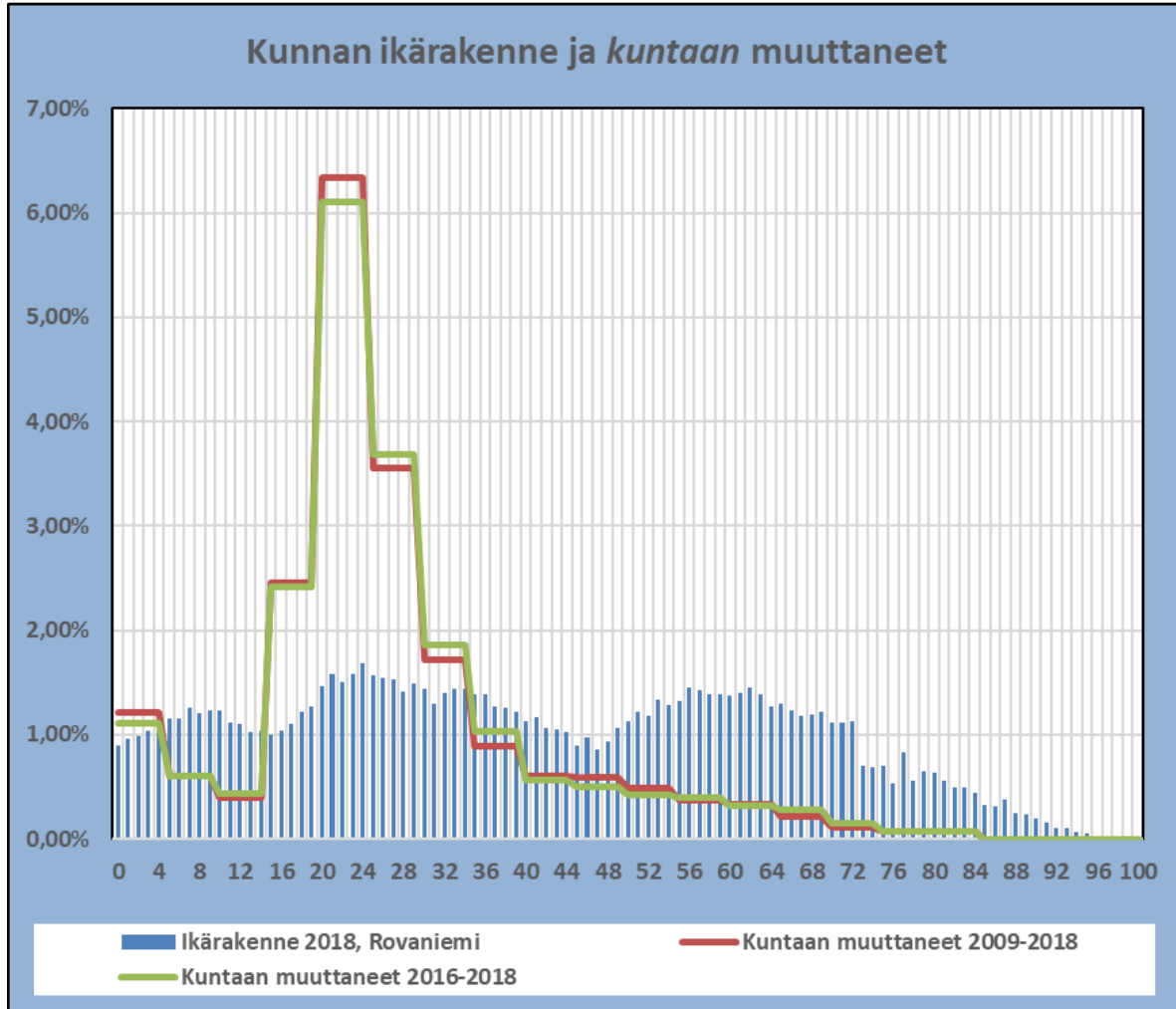
Posio

Ranua

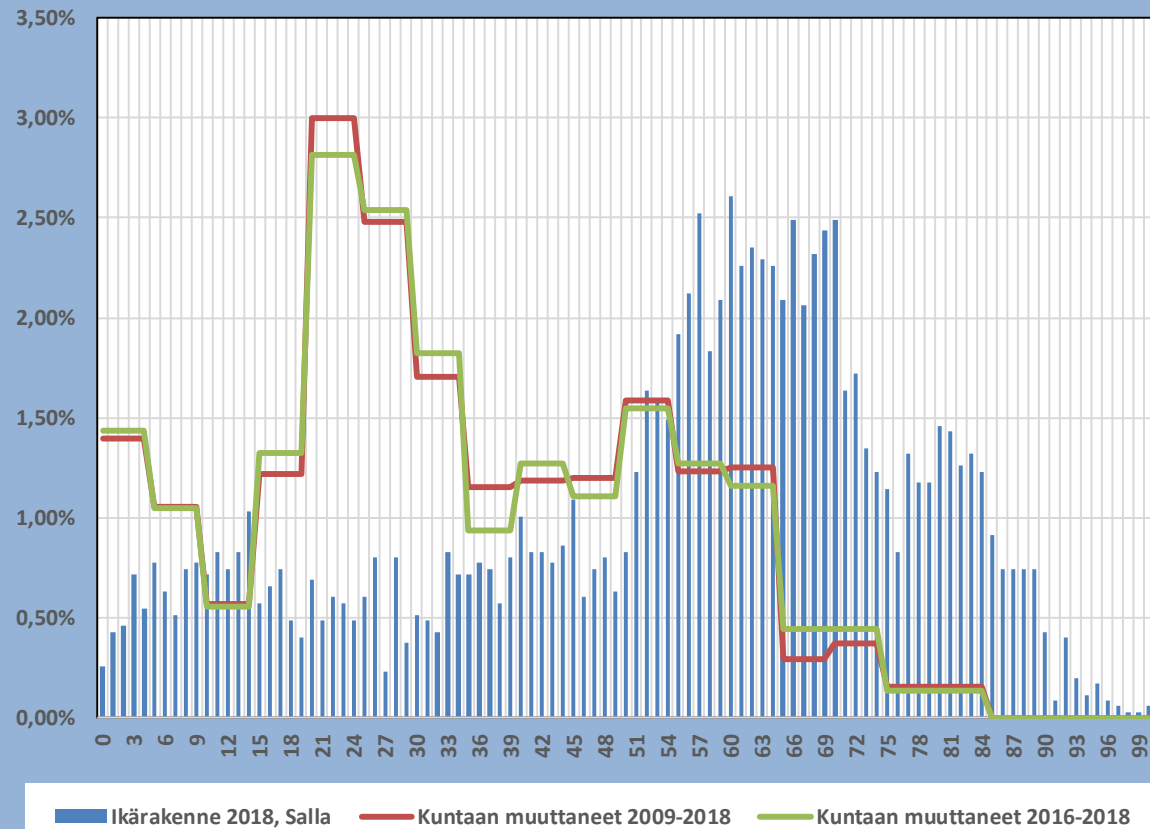

Rovaniemi

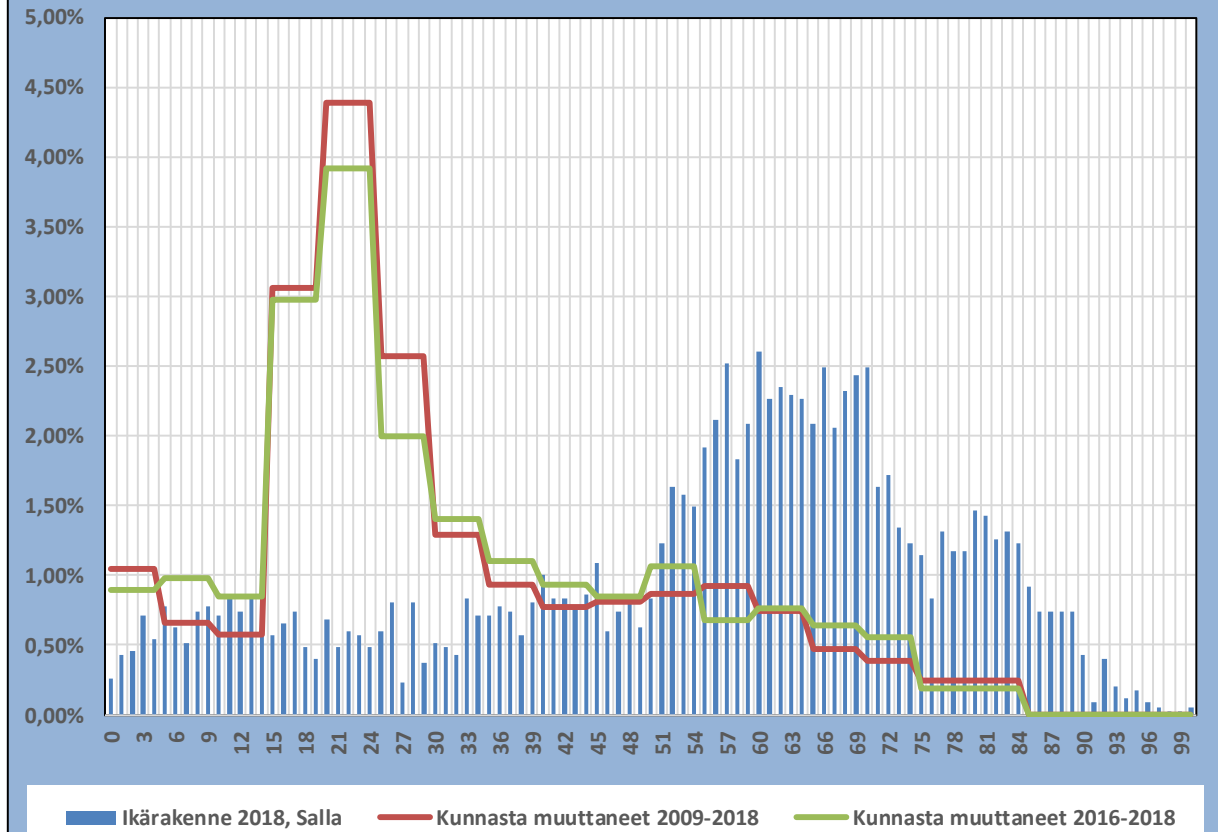

Salla

Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

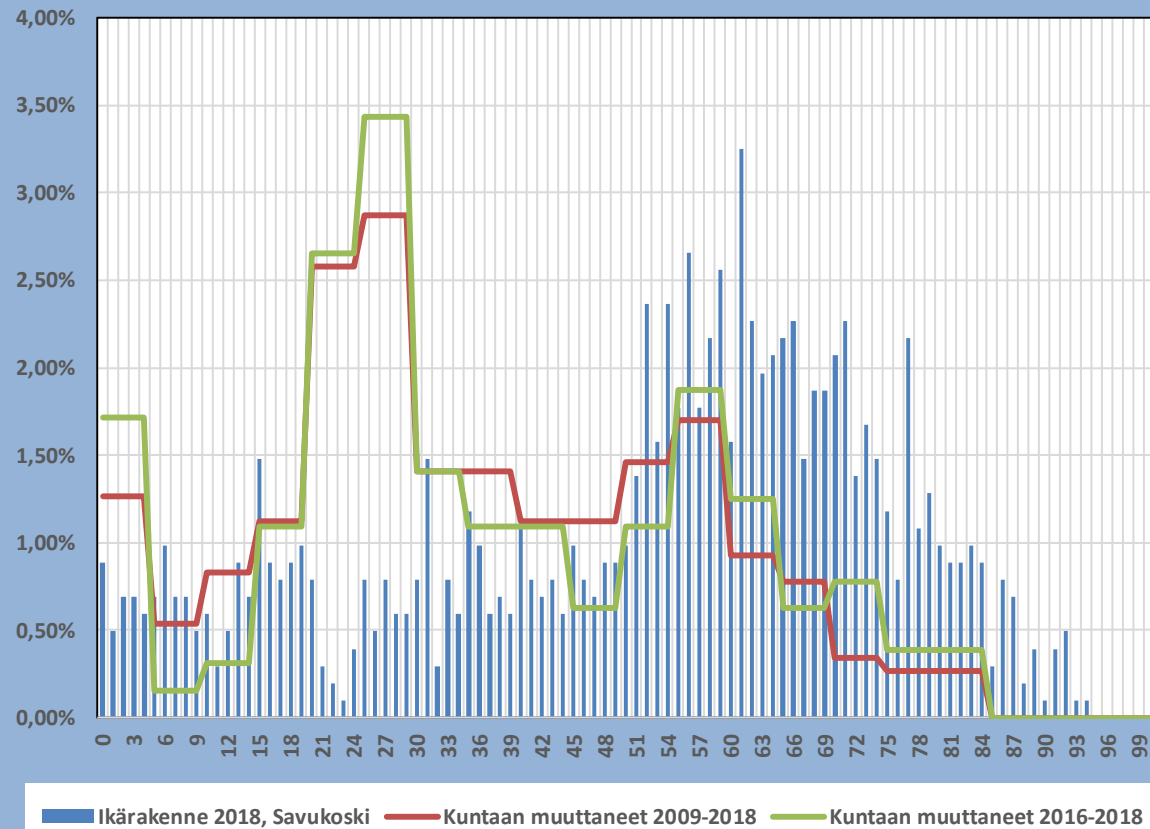

Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

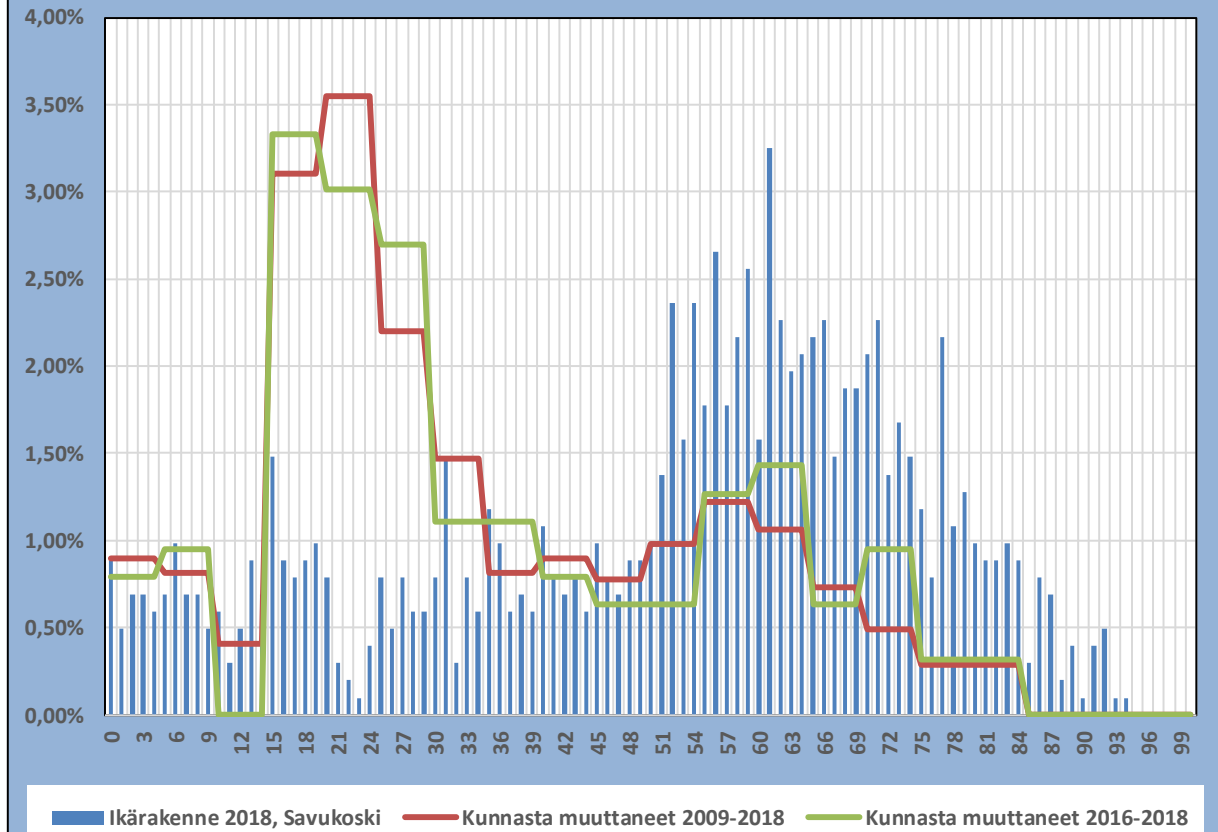

Savukoski

Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

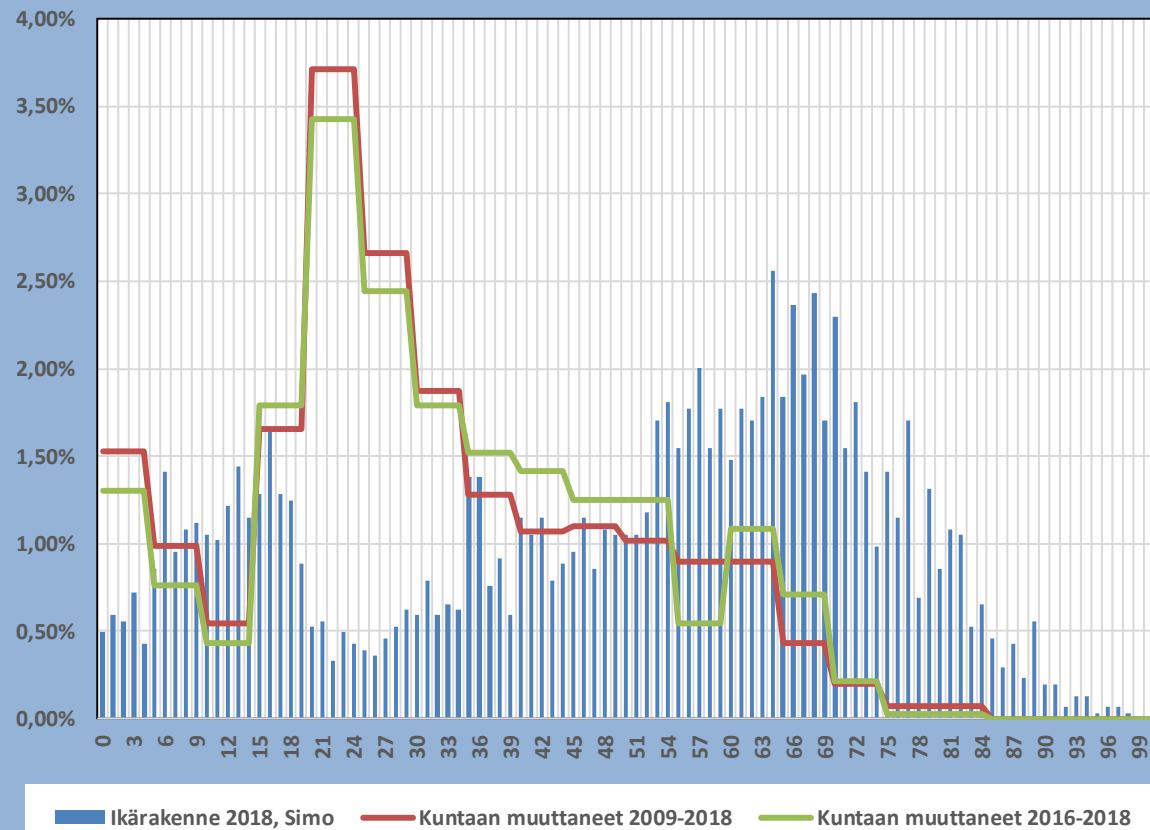

Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

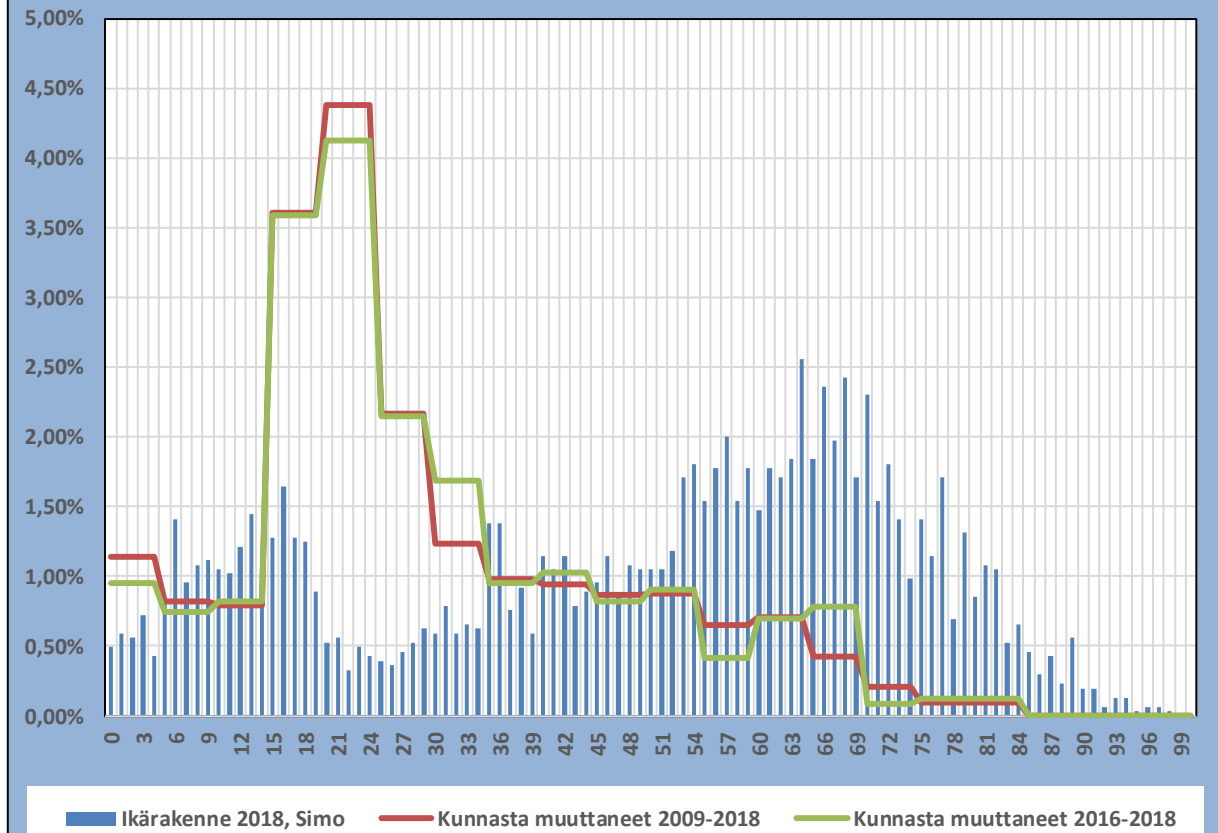

Simo

Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

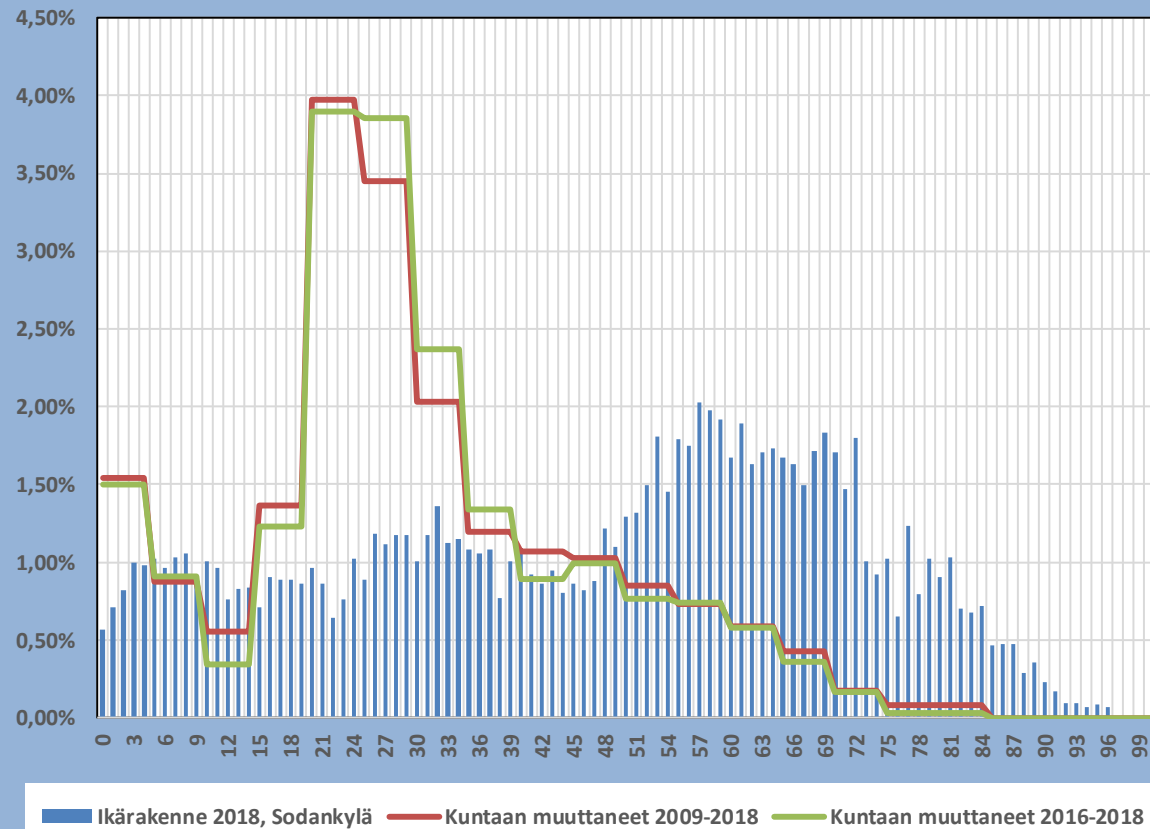

Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

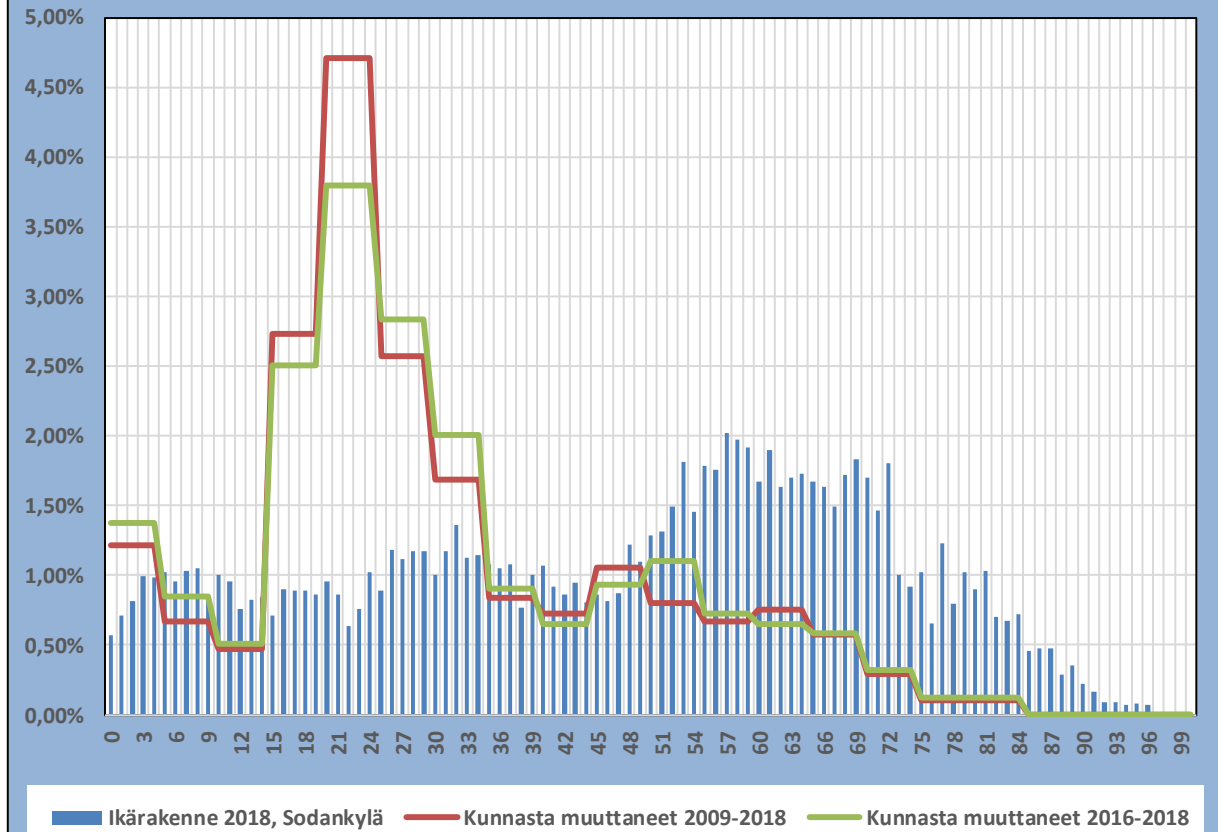

Sodankylä

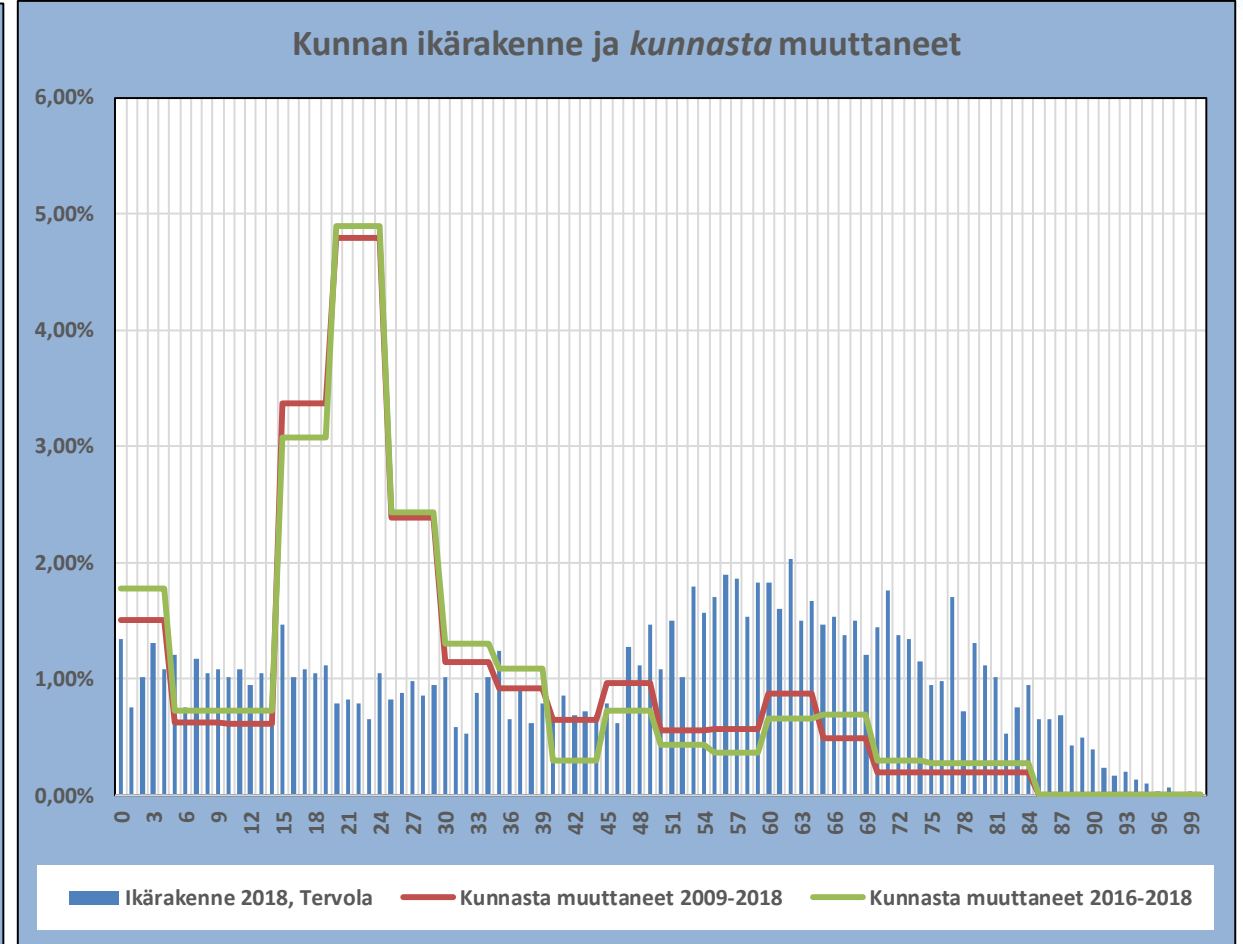
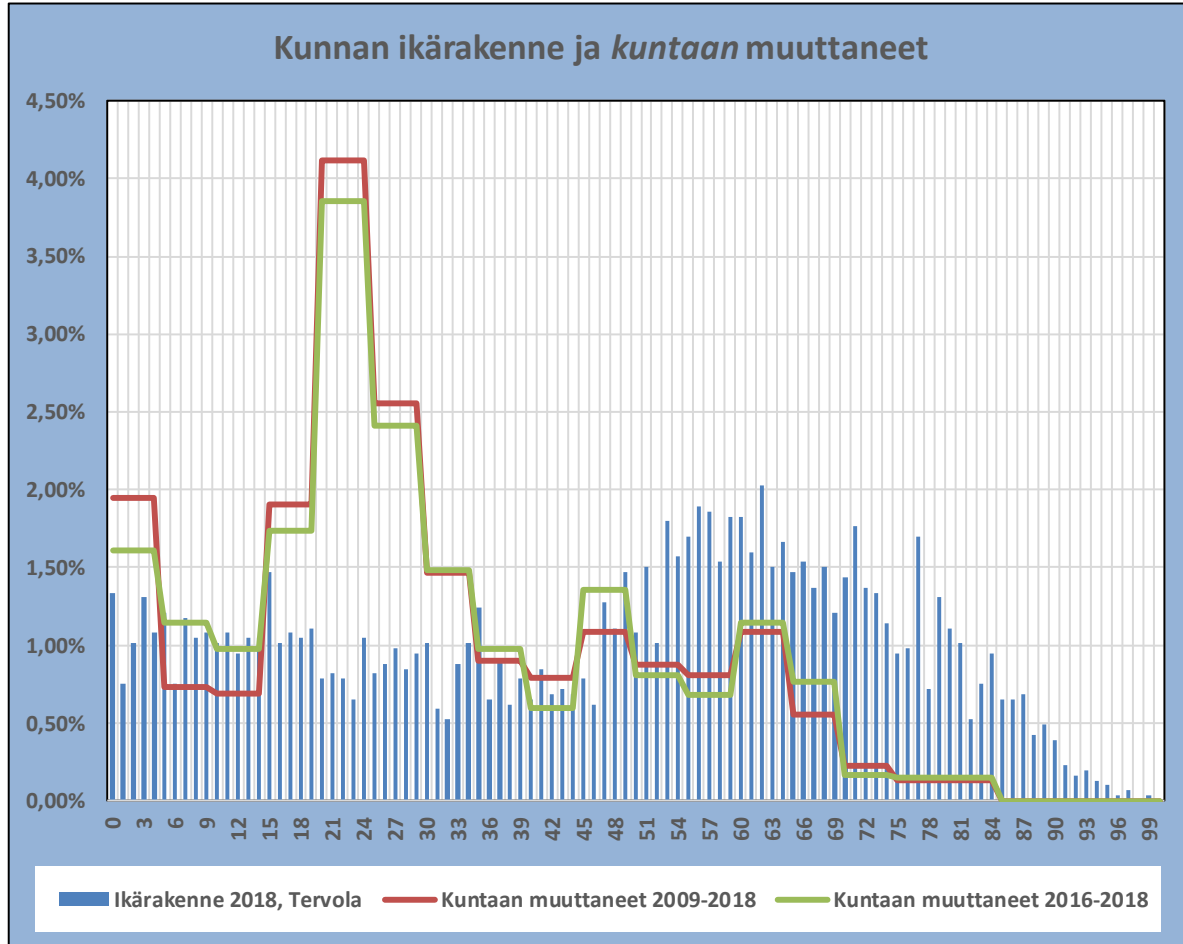
Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

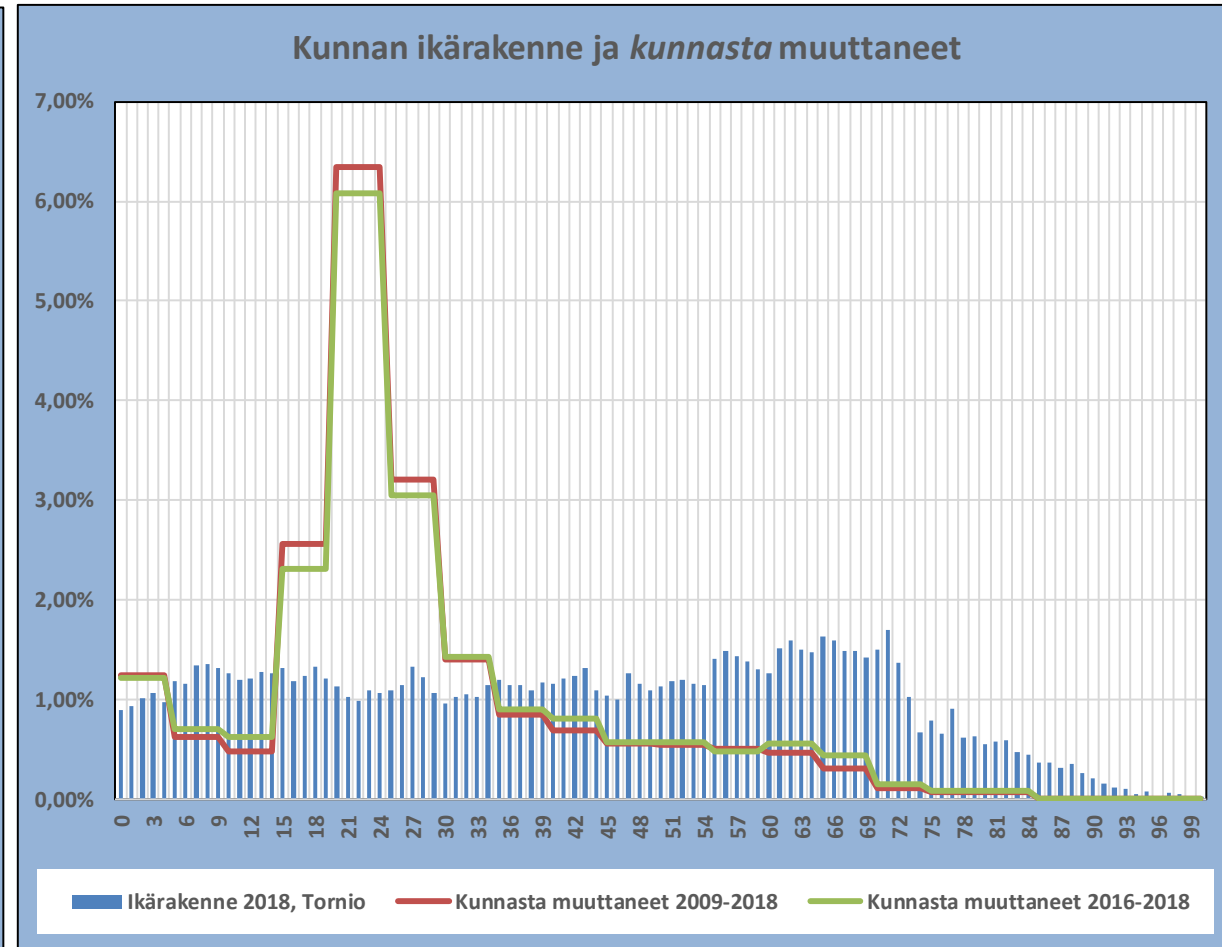
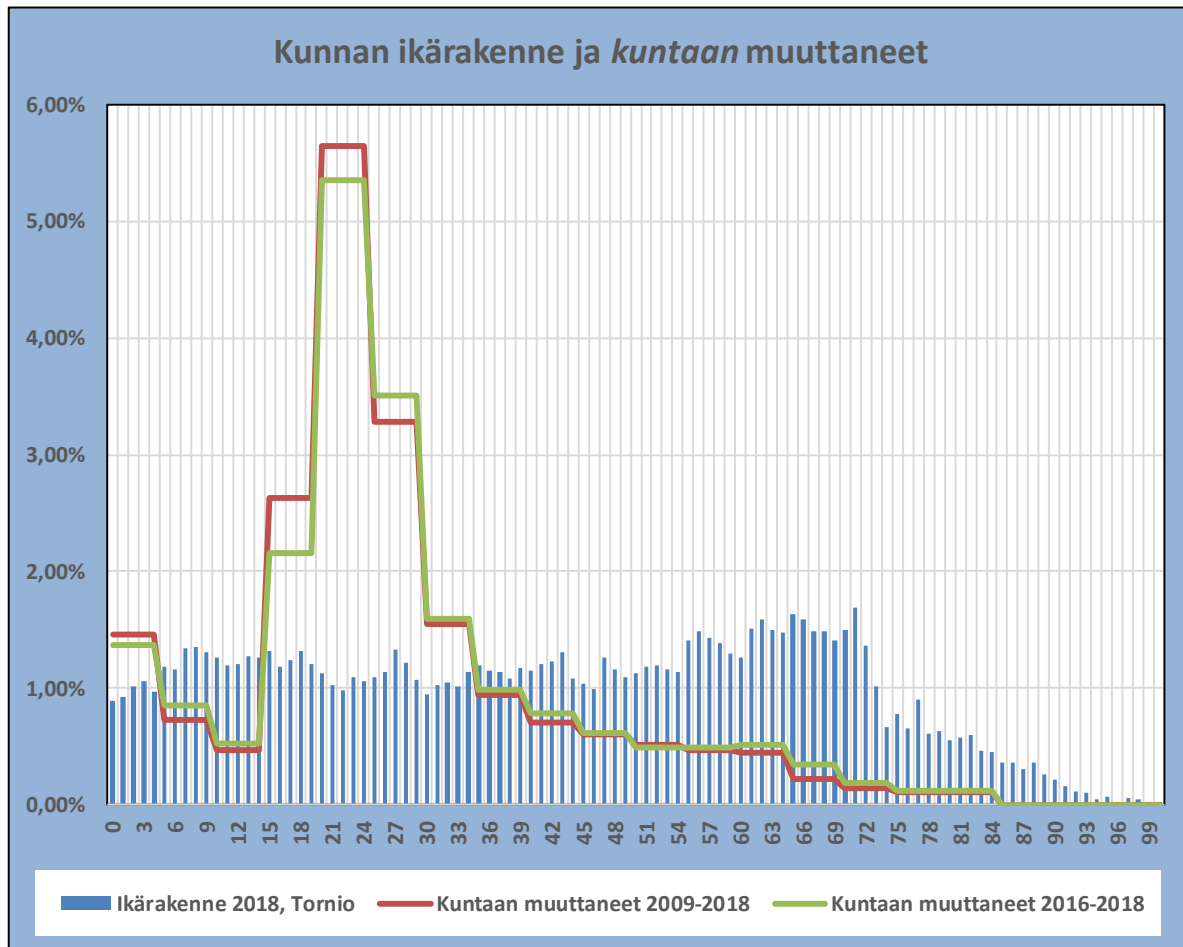
Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

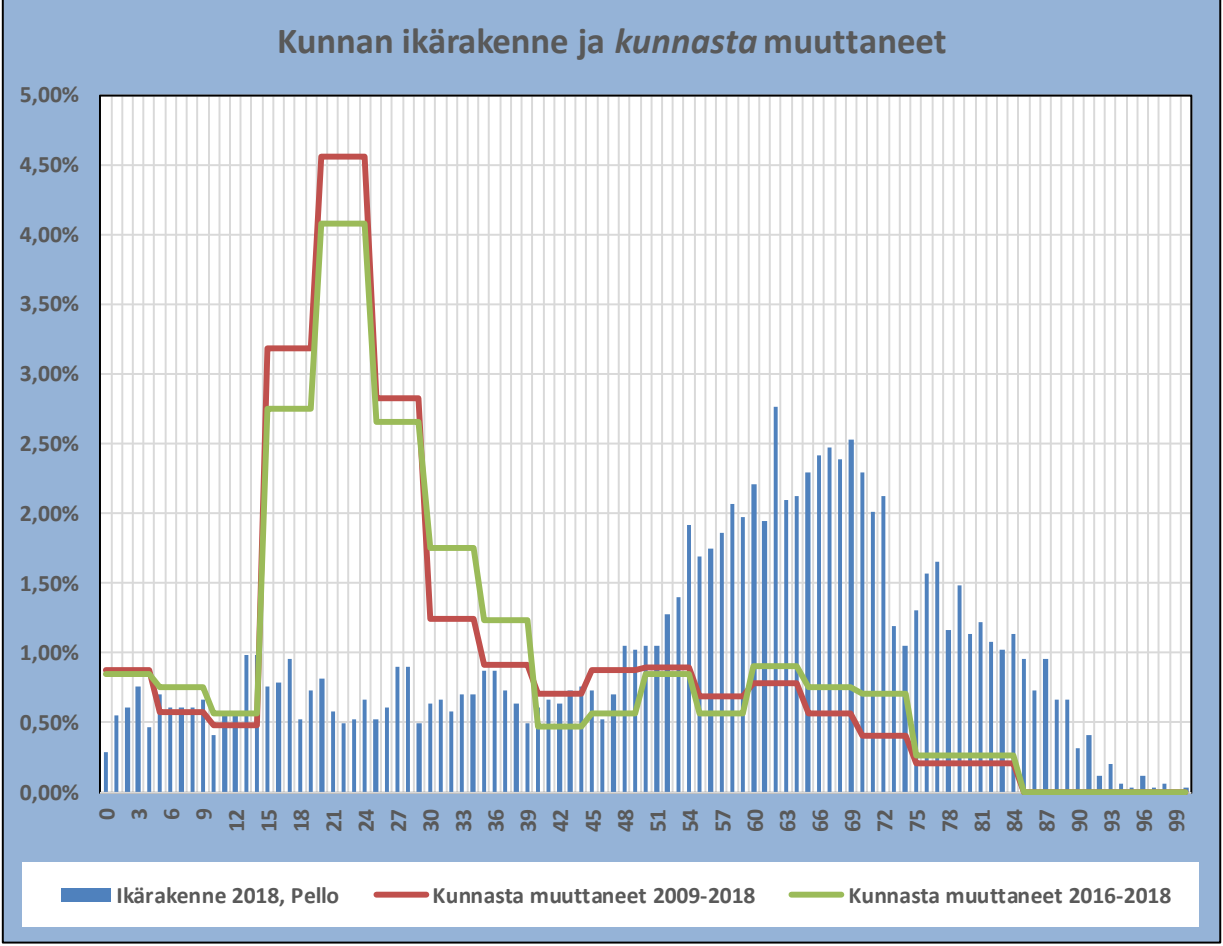
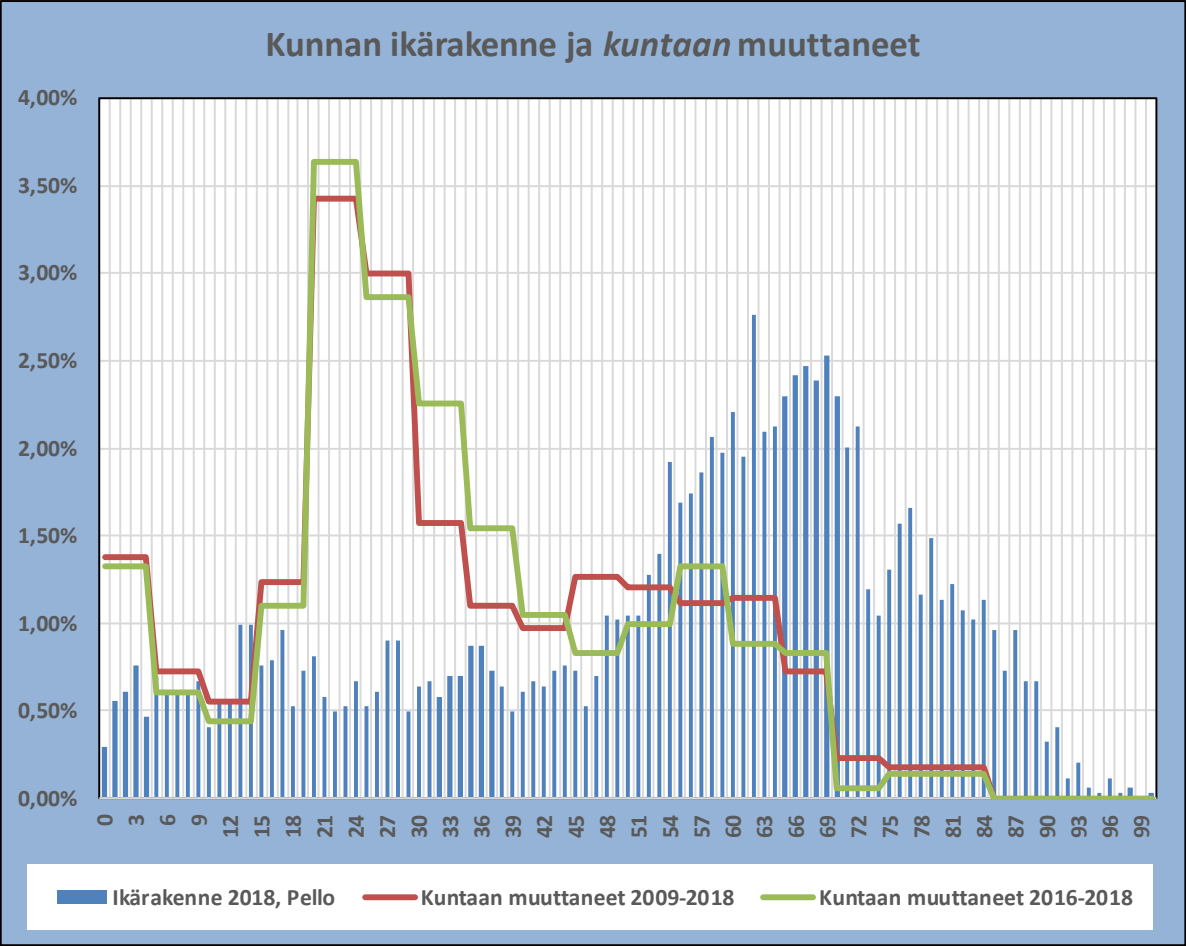
Tervola

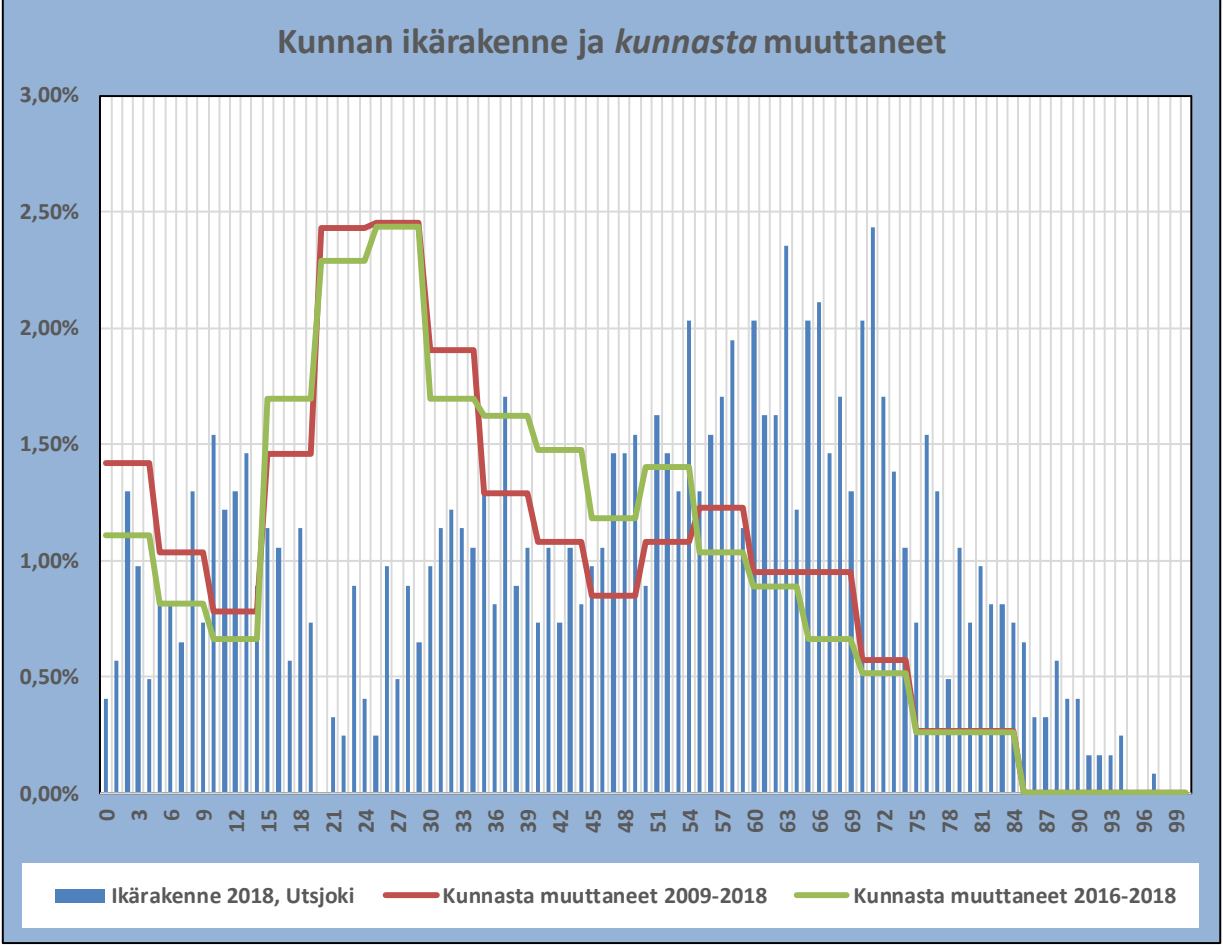
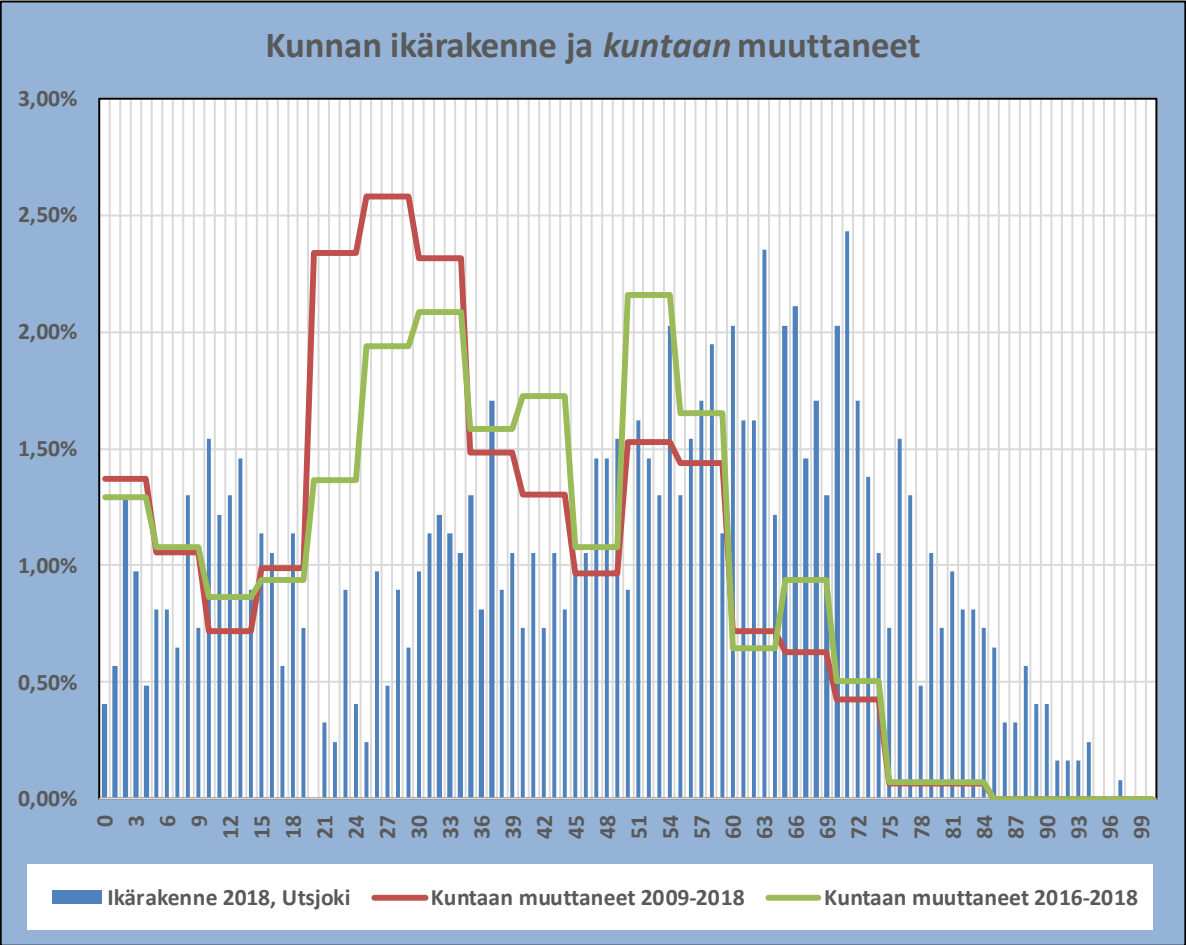
Tornio

Pello

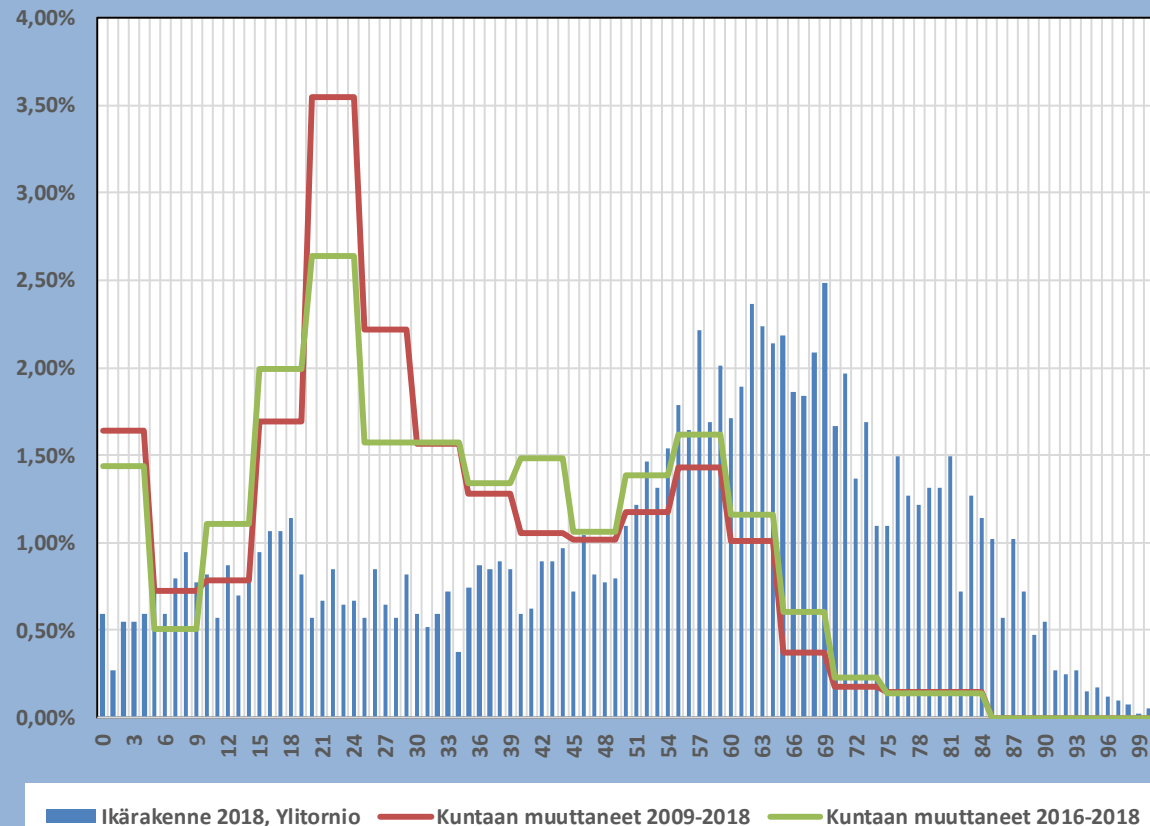

Utsjoki

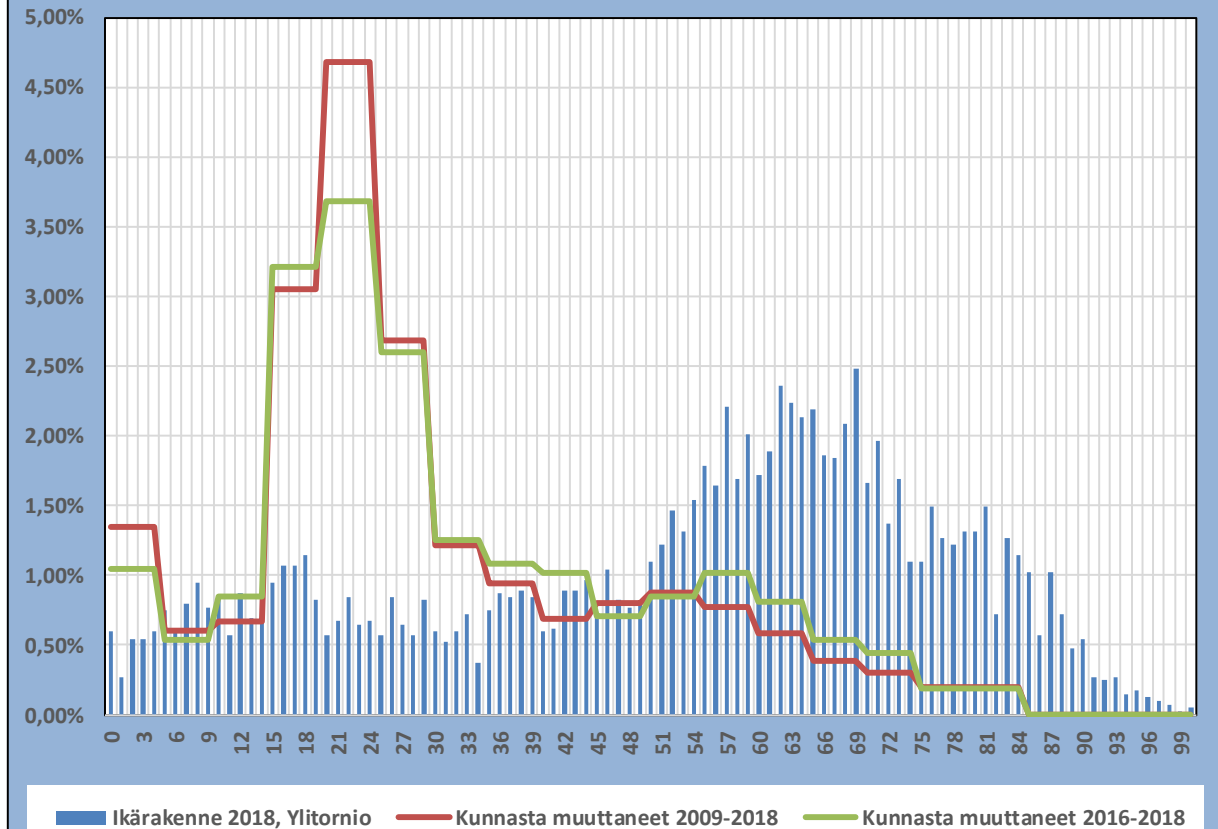

Ylitornio

Kunnan ikärakenne ja *kuntaan* muuttaneet

Kunnan ikärakenne ja *kunnasta* muuttaneet

Lapin kuntien nettomuutto

Nettomuutto 2016 -2018	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Summa
Enontekiö	5	-2	8	-16	4	-15	3	13	3	8	9	-1	10	-2	-6	0	21
Inari	20	29	15	-50	-8	36	26	40	36	32	10	-6	-7	0	-5	-7	161
Kemi	-56	-29	-38	11	-207	-191	-72	-17	-37	-9	-1	2	-23	-14	-6	-24	-711
Keminmaa	0	-3	-5	-130	-78	40	18	-4	-5	-7	-14	-25	-19	-2	-5	-10	-249
Kittilä	-22	-7	-10	-54	15	29	-2	-11	22	11	5	-3	-5	-4	-6	-8	-50
Kolari	-11	5	0	-13	-39	0	5	11	12	1	21	-5	-4	-7	4	-5	-25
Kemijärvi	3	10	14	-78	-72	24	11	14	-9	-7	5	-1	-5	3	-5	-16	-109
Muonio	5	11	0	-14	-37	2	-5	12	8	2	1	-2	-7	-4	2	-5	-31
Pelkosenniemi	-13	0	0	-8	-2	-16	0	4	8	5	4	4	-3	-5	1	2	-19
Posio	-2	5	12	-69	-35	-10	-14	-3	-10	13	10	12	14	-11	-3	-13	-104
Ranua	28	19	15	-116	-42	-18	6	8	6	1	7	-3	1	-5	3	1	-89
Rovaniemi	44	-21	32	537	232	-193	-38	57	-8	-22	-21	-17	-46	-17	6	-29	496
Salla	5	-4	-10	-46	-41	-1	0	-9	1	0	3	7	3	-7	-5	-4	-108
Savukoski	6	-5	2	-14	-2	5	2	0	2	0	3	4	-1	0	-1	1	2
Simo	1	-4	-12	-54	-37	-7	-8	5	1	3	1	0	3	-6	2	-5	-117
Sodankylä	-8	-6	-15	-98	-36	25	-2	14	6	-7	-31	-7	-11	-19	-12	-13	-220
Tervola	-11	7	3	-44	-44	-10	-1	-7	6	12	7	6	9	-1	-4	-8	-80
Tornio	-13	0	-30	-81	-257	-25	-18	-14	-24	-10	-25	-10	-20	-24	1	6	-544
Pello	6	-5	-4	-38	-20	-4	4	2	9	3	0	12	-3	-1	-14	-6	-59
Utsjoki	3	4	3	-10	-12	-6	6	0	4	-1	11	9	-3	4	0	-5	7
Ylitornio	0	-5	-1	-52	-52	-43	-3	-3	2	2	5	5	1	-3	-8	-5	-160
Lappi, kunnat yhteensä	-10	-1	-21	-437	-770	-378	-82	112	33	30	10	-19	-116	-125	-61	-153	-1 988

- Nettomuutto on ollut Lapissa negatiivinen 1.988 hengellä vuosina 2016-2018.
- Useimmista maakunnan kunnista muuttaa pois 15-24 -vuotiaita – lähtevät opiskelemaan.
- Yli 55 -vuotiaita muuttaa pois Lapista.
- Lappi saa muuttovoittoa 35-54 -vuotiaista.

Ikäryhmittäinen nettomeno eur/ikäryhmään kuuluva maakunnittain

Netto e/ikäryhmä	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -
Uusimaa	-6 492	-5 929	-5 050	-2 306	-2 454	-144	1 418	2 532	3 534	4 129	2 970	2 264	1 930	-213	-902	-2 034
Varsinais-Suomi	-6 080	-5 330	-4 408	-1 781	-2 385	-296	838	1 615	2 230	2 870	1 896	1 390	1 036	-297	-1 004	151
Satakunta	-5 229	-5 542	-4 664	-1 892	-2 403	49	1 101	1 767	2 017	2 565	1 847	1 354	1 017	-494	-1 164	-449
Kanta-Häme	-5 826	-5 623	-4 312	-1 754	-2 708	-279	830	1 610	2 195	2 797	2 089	1 485	1 124	-203	-830	509
Pirkanmaa	-5 161	-4 851	-4 071	-1 564	-2 378	-261	1 063	1 952	2 627	3 143	1 879	1 396	936	-690	-1 263	-202
Päijät-Häme	-5 820	-5 241	-4 593	-1 628	-2 541	-281	853	1 546	2 055	2 449	1 939	1 417	1 097	120	-537	792
Kymenlaakso	-6 810	-6 416	-5 137	-2 263	-2 678	-322	722	1 411	1 839	2 325	2 030	1 541	1 183	-153	-646	224
Etelä-Karjala	-5 716	-6 365	-5 261	-2 000	-2 642	-351	824	1 421	1 935	2 280	1 870	1 562	1 048	-460	-888	1 688
Etelä-Savo	-6 416	-6 408	-5 398	-2 325	-2 375	-90	836	1 365	1 646	2 178	2 040	1 627	1 318	-286	-775	130
Pohjois-Savo	-5 925	-5 528	-4 387	-1 449	-2 181	148	1 269	1 830	2 425	2 900	2 222	1 735	1 286	-569	-1 046	-912
Pohjois-Karjala	-5 020	-5 317	-4 670	-1 235	-1 887	8	1 168	1 586	2 075	2 517	2 228	1 730	1 341	-77	-445	53
Keski-Suomi	-4 537	-5 369	-4 321	-1 260	-2 208	-171	1 152	1 906	2 451	2 836	2 245	1 665	1 163	-248	-886	-380
Etelä-Pohjanmaa	-4 506	-4 680	-3 598	-1 251	-1 937	348	1 396	1 813	2 270	2 594	1 996	1 478	1 253	-571	-1 356	-234
Pohjanmaa	-4 726	-4 884	-3 970	-1 340	-2 060	311	1 452	2 201	2 673	3 367	2 025	1 528	1 317	-635	-1 306	-538
Keski-Pohjanmaa	-2 974	-3 988	-3 315	-1 092	-1 781	560	1 710	2 357	2 572	3 196	2 142	1 490	1 322	-634	-1 453	-2 145
Pohjois-Pohjanmaa	-3 506	-3 796	-3 014	-1 006	-2 008	137	1 513	2 322	2 861	3 319	2 120	1 594	1 105	-958	-1 501	-3 188
Kainuu	-6 920	-6 671	-5 419	-1 789	-2 398	-166	920	1 248	1 593	1 900	2 010	1 336	1 175	-635	-1 123	188
Lappi	-5 977	-5 799	-4 798	-2 072	-2 550	-136	1 030	1 519	1 904	2 403	2 090	1 577	1 341	-608	-1 170	-2 394

- Kun lasketaan muuttoliikkeen hintaa, on laskettava kuntakohtaisesti jokaisen alueen kunnan ikäryhmäkohtaiset tulot- menot.
- Nettokustannuksessa on otettu huomioon kaikki kuntalaisten tulot ja menot, jotka hyödyttävät/käyttävät hyväkseen kuntien kassaa – muuttoliikkeen kohdalla on kytketty pois kiinteistövero, joka muuttuu hitaasti.
- Nettokustannus on melko pitkälle negatiivinen – jopa ikäluokkaan 25-29 -vuotta. ”Ylijäämäinen” kuntalainen on yleisimmin n. 30-65 -vuotiaana.
- Vastaavasti noin puolella maakunnista kaikkein ikääntyneimpien nettokustannus on positiivinen. Tämä johtuu siitä, että kuntien valtionosuusjärjestelmä allokoii resursseja vahvasti yli 75- ja varsinkin yli 85 -vuotiaiden perusteella.
- Kainuussa, Kymenlaaksossa, Uudellamaalla ja Etelä-Savossa pienten lasten päivähoiton/varhaiskasvatuksen kustannukset suhteessa vastaavan ikäluokan tuloihin ovat korkeat.
- Uudenmaan maakunnassa kuntalaisten korkea ansiotaso näkyy erityisesti 40-65 -vuotiaiden ryhmissä.
- Kuntatalouden näkökulmasta 45-49 -vuotiaiden ikäryhmä on ”ylijäämäisin”. Ansiotaso alkaa monella olla huipussaan ja terveydenhuollon/sairaanhoidon menot eivät ole vielä nousseet. Moni tässä ikäryhmässä on myös työterveyshuollon palvelujen piirissä. Työkyvyttömyyseläkeläisten osuus ikäryhmästä on vielä pieni.
- Yli 75 -vuotiaiden ryhmässä maakunnittainen kuntalaisten nettomenojen ero valtava. Tässä olisi tutkimukselle paikka, sillä lähitulevaisuudessa yli 75 -vuotiaiden kuntalaisten lukumäärä tulee kasvamaan merkittävästi.

Ikäryhmittäinen nettomeno eur/ikäryhmään kuuluva kunnittain

Netto eur/ikäryhmä	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -
Enontekiö	-8 318	-10 058	-9 576	-5 501	-592	2 824	1 648	2 092	2 620	2 721	2 610	2 573	2 785	1 228	369	-11 521
Inari	-6 983	-8 972	-8 319	-2 551	-2 168	936	1 780	1 769	2 654	2 704	2 962	2 339	1 860	111	-446	-6 611
Kemi	-5 088	-5 330	-3 994	-2 334	-2 823	-284	821	1 269	1 499	2 169	1 585	1 452	1 369	-916	-1 380	-117
Keminmaa	-3 792	-5 170	-4 832	-2 002	-3 069	44	1 339	1 533	1 979	2 469	2 172	1 259	1 129	-403	-795	-2 708
Kittilä	-7 015	-7 422	-6 721	-4 594	-2 398	1 228	2 655	2 624	2 553	3 204	2 319	1 348	1 286	-1 880	-2 540	-6 932
Kolari	-4 178	-5 379	-5 094	-3 233	-2 630	601	1 587	1 868	1 967	1 674	1 686	2 177	2 004	-12	-778	-6 128
Kemijärvi	-11 549	-10 067	-8 865	-3 665	-3 591	-1 614	-680	-993	-97	227	1 773	1 463	1 577	601	-47	-58
Muonio	-5 446	-6 205	-5 529	-3 301	-2 376	840	1 953	1 585	2 759	2 435	2 013	2 621	2 890	-205	-546	-6 658
Pelkosenniemi	-6 440	-14 577	-18 311	-7 047	-3 589	122	-188	-612	-1 042	208	2 672	2 423	1 672	823	-233	-7 483
Posio	-5 830	-9 495	-8 935	-4 662	-3 449	232	476	968	558	1 300	2 718	2 385	2 306	1 554	932	-4 204
Ranua	-1 452	-5 373	-4 935	-2 751	-2 146	-647	-78	342	-219	355	1 457	-191	172	-1 752	-2 060	-4 796
Rovaniemi	-7 225	-4 969	-3 435	-1 078	-2 489	-468	864	1 599	2 224	2 921	1 789	1 399	917	-1 485	-1 939	-2 218
Salla	-9 206	-9 180	-8 703	-6 403	-3 239	220	580	894	582	894	4 337	3 343	2 900	1 146	242	561
Savukoski	-3 871	-13 957	-17 826	-9 185	-2 395	687	1 670	1 457	1 713	1 669	3 768	3 350	3 587	-20	-524	-5 404
Simo	-5 350	-5 643	-4 947	-3 844	-4 306	114	1 534	980	1 003	2 022	2 128	1 802	925	559	-1 005	-4 426
Sodankylä	-6 480	-8 694	-8 671	-3 035	-2 215	513	1 205	2 115	1 319	2 132	2 324	1 076	900	-906	-1 491	-5 678
Tervola	-1 461	-5 497	-5 975	-2 465	-3 769	-356	839	141	1 703	1 268	858	687	292	-1 685	-1 658	780
Tornio	-3 506	-3 910	-2 949	-1 137	-2 203	-23	1 229	2 070	2 357	2 722	2 441	1 558	1 212	-428	-1 318	-1 763
Pello	-6 753	-9 769	-9 258	-4 495	-3 783	-576	489	-327	458	1 736	2 669	2 184	2 032	306	177	-347
Utsjoki	-5 350	-8 964	-5 618	-3 373	-2 059	1 623	1 538	1 650	2 858	3 177	2 706	3 124	3 413	1 573	1 278	-2 035
Ylitornio	-7 841	-9 948	-9 002	-2 635	-2 413	731	865	844	936	2 015	2 937	1 734	1 832	-273	-943	557

- Varhaiskasvatus, esikoulu, perusopetus ja ylipäättään koulutus vaativat kunnilta merkittäviä resursseja.
- Valtionosuudet eivät kata kuin kunnittain vaihtelevan osuuden kuntapalveluiden kokonaismenosta.
- Kuntalainen on "kunnalle ylijäämäinen" yleisesti noin 25-64 -vuotiaana.
- Kuntien valtionosuusjärjestelmä kohdistaa tuloja kuntiin ikärakenneryhmien perusteella (vanhusten perusteella valtionosuudet ovat suuremmat).

Maakuntien välisen muuttoliikkeen hinta 1000 eur 2016–2018

Netto	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Summa	Netto
Uusimaa	-5 051	-4 470	-3 590	-6 702	-17 168	-1 275	3 469	1 332	760	479	-544	-1 202	-3 057	158	152	-571	-37 280	21 400
Varsinais-Suomi	73	-704	-242	-1 451	-4 032	133	-114	134	294	278	315	186	333	-40	-121	6	-4 952	3 321
Satakunta	376	793	373	1 317	2 759	-30	-227	-322	-89	-151	46	12	26	9	38	15	4 947	-3 276
Kanta-Häme	285	236	185	1 622	3 930	72	-65	50	-11	-73	-86	86	125	-21	-27	5	6 315	-2 576
Pirkanmaa	-795	-592	-680	-2 984	-6 616	-43	85	377	257	406	21	223	280	-134	-109	-12	-10 315	6 606
Päijät-Häme	-698	-162	-32	519	2 361	20	-14	128	68	69	140	186	223	17	-17	21	2 828	-430
Kymenlaakso	1 648	950	719	2 227	3 270	130	-156	-174	-217	-49	-95	-32	51	-9	6	11	8 279	-3 545
Etelä-Karjala	309	197	242	94	1 537	213	-148	-47	-48	27	67	-20	23	-6	-13	-35	2 392	-1 542
Etelä-Savo	488	545	626	1 392	3 652	55	-129	-195	-72	9	-31	148	246	-9	36	-13	6 749	-3 215
Pohjois-Savo	-462	464	-136	212	977	-119	-13	44	-63	-107	69	16	152	-42	-53	49	987	-1 195
Pohjois-Karjala	934	261	364	189	-62	-7	-220	-38	35	-161	94	90	118	0	-10	-1	1 585	-1 377
Keski-Suomi	-9	333	-30	-658	-1 450	209	-356	-21	-64	34	117	-12	167	-30	22	3	-1 744	-158
Etelä-Pohjanmaa	-23	-75	133	818	2 914	-113	-50	29	77	16	-48	-4	78	-23	-11	7	3 726	-2 424
Pohjanmaa	1 356	952	528	173	775	-274	-604	-445	-299	-387	-146	-73	-140	37	35	15	1 504	-3 186
Keski-Pohjanmaa	-71	40	143	225	1 259	-102	-97	-94	-54	-74	2	-42	-15	1	16	11	1 148	-1 321
Pohjois-Pohjanmaa	561	706	515	603	1 850	-167	-512	-590	-257	-319	-129	8	212	-70	-65	-185	2 162	-3 728
Kainuu	187	160	358	467	1 436	28	-115	-76	-91	-27	-42	12	2	16	35	-14	2 337	-1 542
Lappi	60	6	101	905	1 964	51	-84	170	63	72	21	-30	-156	76	71	366	3 657	-1 988

- Maakunnista kolme on nettomuuttovoittoisia. Nämä samat maakunnat ovat myös muuttoliikkeen hinnaltaan negatiivisia – tämä tarkoittaa sitä, että maakuntien asukkaat maksoivat muuttoliikkeestä vuosina 2016-2018.
- Neljäs negatiivisen muuttoliikkeen kustannuksen maakunta on Keski-Suomi.

Lapin kuntien muuttoliikkeen hinta 2016–2018

Kuntien välisen muuttoliikkeen hinta = euroa/ikäryhmä x ikäryhmän nettomutto kolmelta vuodelta

Netto	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Summa
Enontekiö	-41 590	20 116	-76 606	88 022	-2 369	-42 363	4 943	27 191	7 859	21 771	23 487	-2 573	27 853	-2 456	-2 215	0	51 069
Inari	-139 660	-260 186	-124 786	127 551	17 341	33 704	46 278	70 743	95 529	86 513	29 618	-14 035	-13 023	0	2 230	46 280	4 099
Kemi	284 946	154 576	151 759	-25 674	584 327	54 271	-59 099	-21 567	-55 471	-19 518	-1 585	2 903	-31 494	12 829	8 277	2 796	1 042 276
Keminmaa	0	15 510	24 162	260 282	239 411	1 778	24 097	-6 134	-9 893	-17 280	-30 406	-31 475	-21 444	806	3 975	27 078	480 468
Kittilä	154 331	51 953	67 210	248 072	-35 977	35 611	-5 309	-28 860	56 167	35 245	11 594	-4 044	-6 432	7 522	15 243	55 459	657 783
Kolari	45 958	-26 895	0	42 035	102 585	0	7 936	20 548	23 607	1 674	35 414	-10 884	-8 017	86	-3 111	30 638	261 574
Kemijärvi	-34 648	-100 670	-124 111	285 878	258 528	-38 737	-7 485	-13 904	870	-1 589	8 867	-1 463	-7 887	1 802	234	926	226 612
Muonio	-27 229	-68 260	0	46 213	87 901	1 680	-9 764	19 016	22 069	4 870	2 013	-5 241	-20 232	820	-1 092	33 291	86 055
Pelkosenniemi	83 722	0	0	56 375	7 178	-1 957	0	-2 448	-8 333	1 042	10 689	9 691	-5 015	-4 113	-233	-14 967	131 632
Posio	11 660	-47 475	-107 216	321 707	120 716	-2 317	-6 661	-2 905	-5 581	16 898	27 179	28 614	32 285	-17 097	-2 796	54 658	421 668
Ranua	-40 647	-102 081	-74 019	319 115	90 120	11 646	-468	2 734	-1 316	355	10 196	573	172	8 760	-6 179	-4 796	214 164
Rovaniemi	-317 916	104 355	-109 916	-579 071	-577 509	90 322	-32 820	91 140	-17 793	-64 255	-37 568	-23 788	-42 171	25 241	-11 634	64 309	-1 439 074
Salla	-46 029	36 720	87 032	294 526	132 793	-220	0	-8 046	582	0	13 012	23 401	8 701	-8 025	-1 211	-2 242	530 994
Savukoski	-23 229	69 784	-35 651	128 595	4 790	3 435	3 340	0	3 425	0	11 303	13 400	-3 587	0	524	-5 404	170 724
Simo	-5 350	22 572	59 363	207 564	159 330	-801	-12 274	4 901	1 003	6 067	2 128	0	2 774	-3 352	-2 009	22 129	464 045
Sodankylä	51 842	52 163	130 061	297 473	79 722	12 818	-2 410	29 613	7 914	-14 923	-72 051	-7 530	-9 898	17 206	17 892	73 809	663 702
Tervola	16 068	-38 477	-17 926	108 458	165 827	3 563	-839	-988	10 220	15 217	6 008	4 121	2 630	1 685	6 632	-6 242	275 958
Tornio	45 573	0	88 455	92 100	566 052	587	-22 127	-28 983	-56 579	-27 224	-61 016	-15 580	-24 239	10 280	-1 318	-10 575	555 406
Pello	-40 517	48 847	37 031	170 800	75 652	2 304	1 955	-655	4 125	5 207	0	26 207	-6 097	-306	-2 483	2 085	324 155
Utsjoki	-16 049	-35 857	-16 854	33 731	24 703	-9 735	9 227	0	11 431	-3 177	29 770	28 115	-10 239	6 293	0	10 175	61 536
Ylitornio	0	49 738	9 002	137 045	125 493	-31 420	-2 594	-2 533	1 873	4 030	14 686	8 669	1 832	820	7 545	-2 786	321 401

- Muuttoliike on tullut maksamaan Rovaniemelle.
- Muuttotappioiset kunnat näyttäisivät koko maan aineistolla hyötyvän muuttotappiosta.
- Hyöty on kuitenkin mahdollinen vain siinä tapauksessa, että kunta sopeuttaa palvelurakennettaan poismuuttajien tahdissa.

Muuttoliikkeen hinta 2016-2018

Maakuntien välinen muuttoliike 2016-2018

Lappi	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Yhteensä
Tulot e/ikäryhmä	7 026	7 178	9 015	6 405	845	3 192	4 406	4 936	5 360	5 955	5 803	5 302	5 069	4 959	4 380	15 437	
Menot e/ikäryhmä	13 003	12 977	13 813	8 477	3 395	3 327	3 377	3 417	3 456	3 552	3 713	3 724	3 728	5 567	5 549	17 831	
Netto e/ikäryhmä	-5 977	-5 799	-4 798	-2 072	-2 550	-136	1 030	1 519	1 904	2 403	2 090	1 577	1 341	-608	-1 170	-2 394	
Tulomuutto kpl/ikäry	904	575	422	1 205	4 090	2 898	1 615	972	627	575	498	413	355	256	132	110	15 647
Lähtömuutto kpl/ikä	914	576	443	1 642	4 860	3 276	1 697	860	594	545	488	432	471	381	193	263	17 635
Nettomuutto kpl ikär	-10	-1	-21	-437	-770	-378	-82	112	33	30	10	-19	-116	-125	-61	-153	-1 988
Tulomuutos euroa	-70 260	-7 178	-189 318	-2 799 068	-650 478	-1 206 412	-361 319	552 818	176 865	178 665	58 033	-100 730	-587 993	-619 827	-267 167	-2 361 819	-8 255 187
Menomuutos euroa	-130 034	-12 977	-290 071	-3 704 424	-2 614 339	-1 257 643	-276 897	382 655	114 043	106 567	37 130	-70 764	-432 453	-695 875	-338 512	-2 728 120	-11 911 715
Netto eur	59 775	5 799	100 753	905 356	1 963 861	51 231	-84 422	170 163	62 822	72 097	20 904	-29 965	-155 540	76 049	71 344	366 301	3 656 528

Kuntien välinen muuttoliike 2016-2018

Rovaniemi	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Yhteensä
Tulot e/ikäryhmä	6 418	6 505	8 263	5 373	262	2 214	3 545	4 281	4 906	5 602	5 397	5 008	4 525	4 383	3 929	15 040	
Menot e/ikäryhmä	13 644	11 474	11 698	6 451	2 751	2 682	2 682	2 682	2 682	2 682	3 608	3 608	3 608	5 868	5 868	17 257	
Netto e/ikäryhmä	-7 225	-4 969	-3 435	-1 078	-2 489	-468	864	1 599	2 224	2 921	1 789	1 399	917	-1 485	-1 939	-2 218	
Tulomuutto kpl/ikäry	557	302	217	1 215	3 075	1 854	937	516	283	253	211	197	160	139	75	77	10 068
Lähtömuutto kpl/ikä	513	323	185	678	2 843	2 047	975	459	291	275	232	214	206	156	69	106	9 572
Nettomuutto kpl ikär	44	-21	32	537	232	-193	-38	57	-8	-22	-21	-17	-46	-17	6	-29	496
Tulomuutos euroa	282 408	-136 595	264 412	2 885 224	60 777	-427 264	-134 728	244 002	-39 248	-123 255	-113 344	-85 130	-208 155	-74 511	23 573	-436 146	1 982 021
Menomuutos euroa	600 324	-240 949	374 328	3 464 295	638 286	-517 587	-101 908	152 862	-21 454	-58 999	-75 775	-61 342	-165 984	-99 753	35 207	-500 455	3 421 096
Netto eur	-317 916	104 355	-109 916	-579 071	-577 509	90 322	-32 820	91 140	-17 793	-64 255	-37 568	-23 788	-42 171	25 241	-11 634	64 309	-1 439 074

Muuttoliikkeen hinta 2016-2018

Kuntien välinen muuttoliike 2016-2018

Kemijärvi	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Yhteensä
Tulot e/ikäryhmä	7 873	8 354	10 421	7 571	2 328	4 115	5 049	4 736	5 632	5 956	5 535	5 225	5 339	5 625	4 978	15 710	
Menot e/ikäryhmä	19 423	18 421	19 286	11 236	5 919	5 729	5 729	5 729	5 729	5 729	3 762	3 762	3 762	5 025	5 025	15 768	
Netto e/ikäryhmä	-11 549	-10 067	-8 865	-3 665	-3 591	-1 614	-680	-993	-97	227	1 773	1 463	1 577	601	-47	-58	
Tulomuutto kpl/ikäry	60	48	27	49	152	126	81	65	44	39	50	41	38	40	18	13	891
Lähtömuutto kpl/ikä	57	38	13	127	224	102	70	51	53	46	45	42	43	37	23	29	1 000
Nettomuutto kpl ikär	3	10	14	-78	-72	24	11	14	-9	-7	5	-1	-5	3	-5	-16	-109
Tulomuutos euroa	23 620	83 543	145 899	-590 525	-167 610	98 762	55 535	66 304	-50 692	-41 692	27 675	-5 225	-26 695	16 876	-24 889	-251 367	-640 481
Menomuutos euroa	58 268	184 214	270 010	-876 403	-426 139	137 499	63 020	80 208	-51 562	-40 104	18 808	-3 762	-18 808	15 074	-25 123	-252 293	-867 093
Netto eur	-34 648	-100 670	-124 111	285 878	258 528	-38 737	-7 485	-13 904	870	-1 589	8 867	-1 463	-7 887	1 802	234	926	226 612

Kuntien välinen muuttoliike 2016-2018

Inari	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -	Yhteensä
Tulot e/ikäryhmä	8 461	8 308	10 062	8 450	1 803	4 617	5 461	5 449	6 334	6 384	6 471	5 848	5 369	5 804	5 247	16 035	
Menot e/ikäryhmä	15 444	17 280	18 381	11 001	3 971	3 681	3 681	3 681	3 681	3 681	3 509	3 509	3 509	5 693	5 693	22 646	
Netto e/ikäryhmä	-6 983	-8 972	-8 319	-2 551	-2 168	936	1 780	1 769	2 654	2 704	2 962	2 339	1 860	111	-446	-6 611	
Tulomuutto kpl/ikäry	68	57	49	52	173	225	159	116	89	84	70	59	37	25	15	6	1 284
Lähtömuutto kpl/ikä	48	28	34	102	181	189	133	76	53	52	60	65	44	25	20	13	1 123
Nettomuutto kpl ikär	20	29	15	-50	-8	36	26	40	36	32	10	-6	-7	0	-5	-7	161
Tulomuutos euroa	169 226	240 936	150 932	-422 480	-14 426	166 208	141 974	217 969	228 033	204 293	64 707	-35 088	-37 585	0	-26 235	-112 243	936 221
Menomuutos euroa	308 886	501 122	275 717	-550 031	-31 768	132 503	95 697	147 226	132 503	117 781	35 089	-21 053	-24 562	0	-28 465	-158 523	932 121
Netto eur	-139 660	-260 186	-124 786	127 551	17 341	33 704	46 278	70 743	95 529	86 513	29 618	-14 035	-13 023	0	2 230	46 280	4 099

Muuttoliike

- Muuttoliike on epätasapainoinen, vain Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa ovat kasvaneet nettomuutolla. Pohjanmaan kaikki ikäryhmät ovat taantuneet, Kainuu on hyvin lähellä samaa.
- Nettomuuttovoitto keskittyy paljon maakuntien sisällä - maakuntakeskus kasvaa.
- Nettomuuttotappio ei tarkoita kunnan kuolemaa taloudellisesti - muuttoliike vie tulot mennessään, mutta oikein sopeuttamalla tarpeettomaksi käyvää palvelurakenteesta voidaan karsia jopa niin, että elinvoimaa voidaan vähintäänkin turvata.
- Muuttoliike tarkoittaa käytännössä opiskelijoita ja opiskelleita.
- Kuinka houkutellaan hyvätuloisia työntekijöitä, kuinka pidetään opiskelijat opiskelupaikkakunnalla?
- Muuttovoittoiset kunnat - erityisesti kasvavat kaupungit, itseasiassa rahoittavat itse muuttoliikkeen.